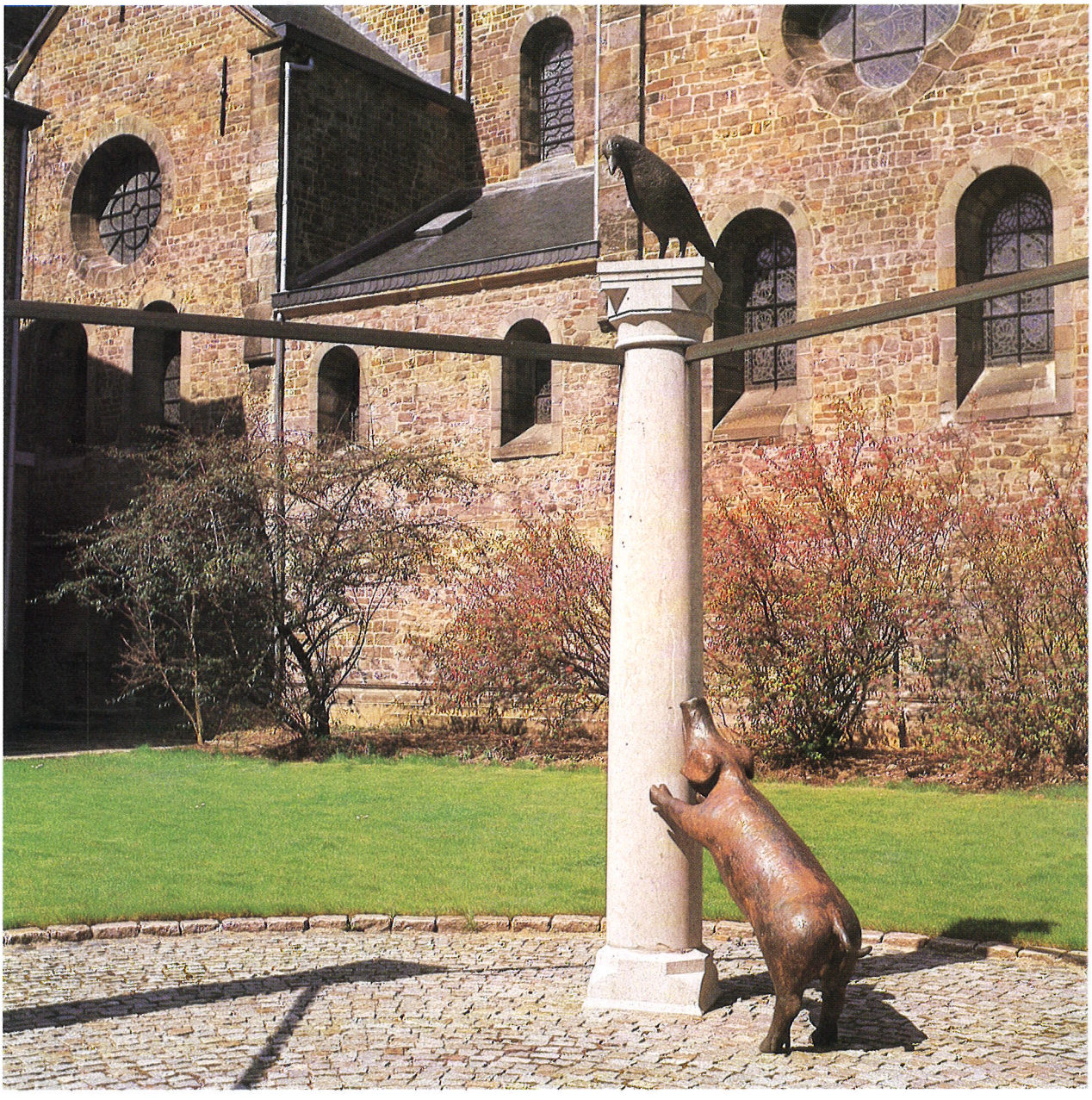

HET PHILOSOPHICUM 1946-1963

In het toch al rijk van sculpturen voorziene Rolduc werden op 10 oktober 1980 twee nieuwe beelden onthuld: dat van *Sjefke,* de gewone Rolducien, en op veilige afstand daarvan dat van *de Kuusj en de Kraai,* de filosofiestudent en de priesterleraar (1). In zijn onthullingstoespraak gewaagde directeur J.J. Stassen van "drie standen en geledingen" in het voorbije Rolduc. De beelden herinneren aan de tijd vóór 1946 (2), maar de symboliek ervan is evenzeer van toepassing op het 'vierde Rolduc', al is Sjefke dan helemaal Limburger en priesterstudent geworden en verdween het Hollandse invectief 'kraai' uit het seminarie-vocabulaire.

Wat in elk geval bleef, als woord én als fenomeen, als stand én als geleding, was de *kuuzjerie,* het philosophicum of, in het gewone spraakgebruik, 'de filosofie'. Als duidelijk onderscheiden groep, zich terdege bewust van haar pre-klerikale status en academiale waardigheid, vormde zij inderdaad tegenover het *plebs* een stand in de klassieke betekenis van het woord binnen de internaatsbevolking. Maar de filosofen waren evenzeer een geleding, leden van de internaatsgemeenschap, door nauwe banden en functionele relaties daarmee verbonden.

De geschiedenis van het philosophicum, voorzover het Rolduc betreft, eindigt in 1963, in welk jaar de wijsgerige opleiding naar Heerlen verplaatst werd. De *eerste paragraaf* van dit hoofdstuk beschrijft haar verwevenheid met Rolduc als geheel, en de ontwikkeling die uiteindelijk resulteerde in een definitief afscheid. In de *tweede paragraaf* wordt ingegaan op de inhoud van het wijsgerig onderwijs en de veranderingen die in deze korte periode daarin plaatsgrepen. In de *derde paragraaf* trachten we het eigen leven van de filosofen als aparte studie- en leefgemeenschap te typeren.

Schriftelijke bronnen waren hier nog schaarser dan bij de andere thema's uit dit boek. Veel gegevens hebben we te danken aan de oud-professoren Meys, Hermens, Bosch en Lemmen. Hun mededelingen, vastgelegd op geluidsbanden (3), zijn zo frequent benut dat we van specifieke bronvermeldingen in het voetnotenapparaat hebben afgezien. In de beschikbare herinneringen van oud-leerlingen werden vrijwel geen gegevens uit hun filosofiejaren aangetroffen. Voor het overige heeft de redactie moeten putten uit eigen herinnering.

1. Verbonden met het klein-seminarie

Voorgeschiedenis 1831-1946 (4)

Meer dan een eeuw lang heeft het Philosophicum van het bisdom Roermond een opvallende uitzonderingspositie ingenomen binnen de priesteropleidingen in de Nederlandse kerkprovincie. Het was immers niet ondergebracht bij het groot-seminarie (5), samen met de theologische cursus, maar gehuisvest te Rolduc, onder één dak met het klein-seminarie. Tot 1946 hield dat tevens in, dat de Limburgse filosofiestudenten dagelijks verkeerden met een middelbare-schoolgemeenschap die in meerderheid bestond uit niet-priesterstudenten.

De man die in 1831 *humaniora* en philosophicum in één instituut voor de priesteropleiding bij elkaar bracht was mgr. Cornelis R.A. van Bommel, Leidenaar van geboorte, stichter van het klein-seminarie Hageveld (bisdom Haarlem), sinds 1829 bisschop van Luik, onder welk bisdom toen ook vrijwel het hele huidige Nederlands Limburg ressorteerde. Na het concordaat van koning Willem I met de H. Stoel (1827), waarin het recht van de bisdommen op eigen seminaries in beginsel werd vastgelegd, en de opheffing van het *collegium philosophicum* te Leuven (1830), waar tot dan toe de toekomstige priesters onder staatstoezicht hun wijsgerige studie vóór het theologicum hadden moeten volgen, benutte Van Bommel onverwijld de aldus geschapen mogelijkheid om een eigen seminarie te stichten. Hij koos daarvoor de leegstaande abdij Kloosterrade, die in 1819 in het bezit van het bisdom Luik

was gekomen (6). In een 'Bevelbrief', gedateerd 26 augustus 1831, gaf de bisschop richtlijnen over de inrichting en het studieprogramma van het nieuwe seminarie. Het zou bestemd zijn voor "alleen dezulken die ten minsten een begin van roeping tot den geestelijken stand gevoelen, en volkomen vrij zijn deze roeping te volgen", en het zou zowel een zesjarige *humaniora* als een tweejarige filosofiecursus omvatten (7). De opening werd vastgesteld op 17 oktober 1831, op de dag af zes jaar na de officiële ingebruikname van het door de bisschoppen geboycotte en daardoor mislukte Leuvense Philosophicum. De datumkeuze was, al dan niet bedoeld, veelzeggend: na een jarenlange kerkpolitieke strijd, met het Leuvense staatsinstituut als voornaamste inzet, vierde de bisschop zijn triomf in de riante abdij van Rolduc met een eindelijk onder zijn rechtsmacht vallend philosophicum.

Na de afscheiding van België (1839) werd op 2 juni 1840 het apostolisch vicariaat van Nederlands Limburg opgericht. De Luikenaren verhuisden naar St. Truiden en na moeizame onderhandelingen kon Rolduc op 1 mei 1843 als seminarie van Roermond worden heropend door zijn "tweede stichter", mgr. Joannes A. Paredis (8). De eerste directeur H. Peters stelde zich van meet af aan tot doel Rolduc te maken tot een "Katholiek instituut voor geheel Nederland en aangrenzende landen" (9). Er werd een nieuwe middelbare school geopend, de bestaande *humaniora* werd nu ook formeel opengesteld voor niet-priesterstudenten en zelfs op de filosofie werden enige tijd studenten toegelaten die niet meer van plan waren de priesteropleiding op het groot-seminarie voort te zetten. In 1872 werd, krachtens de nieuwe wet op het middelbaar onderwijs van 1863, een begin gemaakt met de vijfjarige Hogere Burgerschool (HBS), de eerste van katholieke signatuur in Nederland (10). Zo kreeg het onderwijsinstituut Rolduc tegen het einde van de vorige eeuw de vorm die het tot 1946 zou houden: gymnasium en HBS, en het philosophicum.

Het nieuwe vicariaat Limburg (in 1853 tot bisdom Roermond verheven) had in de eerste jaren grote moeite zijn seminarie van voldoende priesterleraren te voorzien. In die situatie bood het philosophicum, in 1843 begonnen met zeven studenten, uitkomst. Enkele van zijn studenten werden met de surveillance belast. Uit die noodoplossing groeide een permanente dienstverlening van de filosofen aan het internaat, die ongetwijfeld een dankbaar aanvaarde taakverlichting voor het lerarencorps inhield, maar die tot in lengte van jaren - in feite tot 1963 - op de verhouding tussen *kuuzjerie* en *plebs* een gevoelig stempel van gespannen ambivalentie zou blijven drukken. Aanvankelijk werd deze surveillance-taak door de filosofen in toog uitgeoefend; later, tot aan de eerste wereldoorlog, in zwart geklede jas, en zelfs een tijdlang met hoge zijden hoed.

Het vervullen van deze disciplinaire rol noodzaakte op zichzelf al tot het gedurig handhaven van een zekere afstandelijkheid. Een volledige scheiding van beide groepen was al vanzelf gegeven in de studiesfeer, maar zij werd al vroeg ook doorgetrokken naar andere terreinen van het internaatsleven. We volgen hier de beschrijving van Sassen:

"Waren klas en studiezaal van philosofen voor alle anderen verboden terrein, nog veel strenger was hun de toegang tot de recreatiezaal van de heren wijsgeren verboden. Gefluisterd werd zelfs, dat men zich aan een lijfelijke afstraffing onder wijsgerige handen blootstelde, wanneer men daar durfde binnen te dringen.(. . .) De afscheiding tussen philosofen en 'anderen' had vooral ten doel het gezag van de eersten, die in kerk, studie- en slaapzalen en bij sommige bijzondere gelegenheden met toezicht over de laatsten belast waren, niet door gemeenzame omgang te laten aantasten" (11).

Van een volledige afscheiding is echter nooit sprake geweest, integendeel: afgezien van hun voortdurende aanwezigheid als surveillanten hebben de filosofen altijd actief geparticipeerd in tal van verenigingen, collectieve evenementen en buitenschoolse activiteiten. En wel op voet van gelijkheid, vaak als gangmakers, soms als tegenspelers (bijvoorbeeld op het voetbalveld), meestal als gewone deelnemers.

De keuze van Paredis en Peters in 1843 voor een open onderwijsinstituut ontnam Rolduc weliswaar niet de titel van klein-seminarie, in werkelijkheid was het maar een minderheid van de internaatsbevolking (buiten de filosofie) die priester wilde worden. De meeste priesterkandidaten volgden hun gymnasiumstudie op de bisschoppelijke colleges van Roermond, Sittard en Weert, intern of extern, en een klein aantal ook op andere middelbare scholen zoals in Maastricht, Heerlen en Venlo (12). Pas na hun eindexamen gingen zij naar Rolduc om er de filosofie-opleiding te volgen. Van de 46 eerste-jaarsfilosofen in het studiejaar 1943/44 bijvoorbeeld kwamen er maar 13 van Rolduc zelf (28 procent) en 33 van andere scholen. De meeste filosofen hadden dus het Roldücse internaatsleven niet meegemaakt en kenden ook de jongens niet met wie ze dat leven nu gingen delen als surveillant en als medeleerling. Op haar beurt had de internaatsbevolking weinig affiniteit met het philosophicum, dat immers voor de meesten geen volgend station zou worden in hun verdere studiecarrière. Door dit alles werd de 'apartheid' van beide groepen tegenover elkaar in niet geringe mate versterkt.

Er zijn, voorzover bekend, geen aanwijzingen dat voor de filosofen dit balanceren op het slappe koord tussen gedurig samenzijn en deels natuurlijke, deels opgelegde distantie ooit tot collectieve ongenoegens of groepsfrustraties aanleiding heeft gegeven. Ernstige conflicten deden zich niet voor, hoogstens af en toe op het individuele vlak als een gymnasiumleerling zich onrechtvaardig bestraft achtte door een al te dienstklopperige filosoof-surveillant. Wel was er sprake van een zekere animositeit, die doorgaans een uitweg zocht in ludieke tradities zoals het massaal produceren van knorgeluiden op de feestdag van St. Katrien en het jaarlijkse sneeuwballengevecht, en natuurlijk tijdens de voetbalcompetitie wanneer de hele 'cour' het supportersgezang van de filosofen met boegeroep trachtte te overstemmen. Omdat het tradities waren, werden ze ook na 1946 voortgezet.

De psychologische uitwerking van deze verhouding op het groepsbewustzijn van de filosofen manifesteerde zich in een verhoogd statusgevoel en het creëren van een eigen leefwereld die voor het *profanum vulgus* niet toegankelijk was. Het besef reeds te verkeren in het voorportaal van de klerikale stand tegenover het puberale lekendom droeg daartoe zeker bij, evenals de overtuiging bezig te zijn met een wetenschap (wijsgerig denken) die in waardigheid en diepgang het gewriemel met Latijnse stamtijden en wiskundesommen verre oversteeg. Dit statusgevoel werd bevestigd doordat steevast, met name door de seminarieleiding, van de "heren filosofen" werd gesproken, en door de kwalificatie "plebs" waarmee zij zelf de 'rest' van Rolduc benoemden.

Ontwikkeling na 1946

Oud-leerlingen uit de periode 1946-1963 zullen veel van hetgeen hierboven als typering van een eerder tijdvak globaal beschreven is, uit eigen herinnering meteen herkennen. Zeker tot in het midden van de jaren '50 veranderde er inderdaad weinig. Toch ligt in de omzetting van Rolduc tot exclusief kleinseminarie de kiem van een grondig gewijzigde verhouding tussen philosophicum en Rolduc als geheel. Structureel bleef alles bij het oude, maar de psychologische context die resulteerde uit de nieuwe bestemming deed zich weldra gelden.

Twee schooljaren na 1946 was het philosophicum al bevolkt met studenten die allen minstens een deel van hun gymnasiumopleiding op Rolduc hadden doorgemaakt. Niet veel later had vrijwel iedereen aan het einde van zijn filosofiestudie tenminste acht jaren in hetzelfde internaat, onder hetzelfde regiem, erop zitten. En wat belangrijker is: niet alleen in hetzelfde gebouw, maar ook in een gelijkgerichte gemeenschap van Limburgse priesterstudenten, van hun twaalfde of dertiende tot hun twintigste of eenentwintigste levensjaar in een geestelijke en sociale monocultuur. Binnen het philosophicum zelf verdween de verfrissende variëteit van mensen die van verschillende colleges afkomstig waren en, voor het eerst met elkaar kennismakend, nieuwe relaties en een nieuw gemeenschapsleven moesten opbouwen. Nu kenden ze elkaar al vanaf de eerste gymnasiumklas.

In een jaarboekartikel van 1962, vlak voor het vertrek van de filosofen naar Heerlen terugkijkend op deze periode, wijst Hermens ([13]) nog op een diepere achtergrond. Het besluit van mgr. Lemmens om van Rolduc een gesloten seminarie te maken betekende in feite, dat - ook voor de filosofen - het pedagogisch principe van open contact met een andere, niet-klerikale wereld werd vervangen door het beginsel van een beschutte, aan de confrontatie met andere leefsferen onttrokken vorming en opvoeding - *sich bewähren* tegenover *bewahren.* Hij zegt daarover:

"Het principe bracht feitelijk een zekere eenvormigheid met zich mee. Ofschoon dit ongewilde gevolg zich ook, al was het dan in mindere mate, op het gymnasium voordeed, werd het toch het sterkst gevoeld door de filosofen, die hun vroegere uitzonderingspositie verloren en die nu niets anders meer waren als de oudste Klein-Seminaristen (. . .). Aanvankelijk werd dit onderscheid in jaren op grond van het verleden nog kwalitatief geduid en beleefd, maar al spoedig zette deze opheffing van de differentiatie zich juist in het gevoelsleven van de filosofen door".

Het essentiële punt in de ontwikkeling na 1946 is dus, dat de plotseling in dat jaar tot stand gebrachte homogeniteit tussen én binnen de beide bewonersgroepen gedurende een aantal jaren tot verlies van distantie - of positief uitgedrukt: tot versterking van gemeenschappelijkheidsbesef - leidde, om daarna om te slaan in een identiteitscrisis bij de oudere statusgroep en een groeiende neiging om de grenzen opnieuw, en nu radicaler dan ooit in het verleden, te trekken. Het precieze keerpunt in dit proces is moeilijk te bepalen. Uit de mededeling van Hermens dat hij en zijn collega's Bosch en Lemmen "vanaf 1958 geprobeerd (hebben) om de filosofie in de veranderde situatie toch nog een heel aparte status te geven" blijkt alleen, dat van toen af de professoren van het philosophicum doelgericht gingen inspelen op wat onder de studenten al eerder leefde. In deze periode deed zich overigens een ommekeer voor, niet alleen op Rolduc, in de opvattingen inzake opvoeding en persoonlijkheidsvorming binnen de priesteropleiding, gericht op individualisering en meer openheid naar de 'wereld'. Het feit dat juist in

die tijd het wijsgerig onderwijs op Rolduc de personalistische richting insloeg en zich sterk op de menswetenschappen ging oriënteren (zie de paragraaf *onderwijs* in dit hoofdstuk), hangt ontegenzeggelijk daarmee samen.

Tegen de achtergrond van de hierboven in grote lijn geschetste ontwikkeling komt op de volgende bladzijden een aantal aspecten van de positie van het philosophicum binnen het seminarie Rolduc wat uitvoeriger aan de orde. Mede op grond van het beschikbare bronnenmateriaal beschrijven we de 'integratieperiode' voornamelijk vanuit de situatie rond 1950, om vandaaruit de veranderingen aan te geven die plaatsvinden in de 'secessieperiode', uitlopend op de definitieve scheiding in 1963.

Structuren

Formeel veranderde er door de omzetting van open internaat tot exclusief klein-seminarie, hoe ingrijpend op zichzelf ook, niets aan de status die Rolduc binnen de priesteropleiding van het bisdom Roermond sinds 1843 had. Voor de Romeinse instanties moest iedere bisschop zijn klein-seminarie hebben "pro pueris litterarum scientia imbuendis", met bijzondere aandacht voor godsdienstonderwijs, het Latijn en de eigen taal, naast andere vakken die naar landsgebruik voor de toekomstige priester nuttig waren ([14]). Rolduc was en bleef klein-seminarie. De filosofiecursus viel naar kerkelijk recht onder het groot-seminarie, en ook dat bleef zo. Het feit dat filosofie en theologie in verschillende gebouwen gevestigd waren (te Rolduc en Roermond) deed daar niets aan af. Het "Seminarie Rolduc" - zo luidde de officiële benaming op briefhoofden en rekeningen - omvatte twee zelfstandige afdelingen: het klein-seminarie en de filosofie-afdeling van het groot-seminarie.

Op Rolduc kwam de zelfstandigheid van de filosofieafdeling alleen tot haar recht in het aparte onderwijs met eigen professoren, afzonderlijke regelingen voor de geestelijke leiding, bepaalde culturele activiteiten (b.v. de Academie) en de groepsgewijze vrije-tijdsbesteding. Kerkgebouw, eet- en slaapzalen waren gemeenschappelijk. De filosofen volgden in grote lijnen dezelfde dagorde als de gymnasiasten; de vacantieperioden waren precies gelijk.

Aan het hoofd van het philosophicum stond een *president,* welke functie tot aan zijn emeritaat in 1957 vervuld werd door de president van het seminarie Van der Mühlen. Hij combineerde deze overheidstaak met die van *pater spiritualis* (niet biechtvader), wat hem in 1955 op een zachte reprimande van de pauselijk visitator S. Tromp S.J. kwam te staan, waarop hij het spiritueel leiderschap afstond aan A. Timmermans. Vanaf 1957 tot aan het vertrek in 1963 was V. Hermens president van de filosofie. Seminarie-president Moors (1957-1959) liet Hermens en zijn staf wat meer vrijheid van handelen, maar zijn opvolger H. Jochems (1959-1970) bemoeide zich weer tot in details met de gang van zaken, zoals het les- en compositierooster. De filosofiepresident was in de eerste plaats de leider van het docententeam, en uit hoofde daarvan competent tot het nemen van beleidsbeslissingen in alle onderwijskundige en disciplinaire kwesties het philosophicum betreffende. Er vonden wekelijks docentenvergaderingen plaats, die onder Van der Mühlen weinig inhoud hadden: hij deelde er mede wat hij daarvoor al besloten had. Onder Hermens functioneerde het docentencorps meer als een collegiaal bestuur; in deze periode zette ook het veranderingsproces in waarvan hierboven sprake was.

Naast het presidentschap was er ook de functie van *hoofd van de filosofie.* Ze was gecreëerd door Van der Mühlen, die in 1940, toen hij directeur van Rolduc werd, het presidentschap van de filosofie niet wilde afstaan. De taakafbakening was geenszins duidelijk. Het kwam erop neer, dat het hoofd van de filosofie verantwoordelijk was voor de directe studiebegeleiding en optrad in concrete disciplinaire kwesties (voorzover Van der Mühlen er zich niet mee bemoeide). De functie werd tot aan diens dood in 1950 bekleed door R. Huysmans, daarna door W. Meys tot aan zijn vertrek in 1954, en tenslotte door V. Hermens. Ze werd in 1957 na het vertrek van Van der Mühlen afgeschaft, al probeerde president Jochems ze later weer in te voeren.

Daarnaast werd telkens voor één schooljaar een leerling van de *supérieur* ([15]) aangewezen als *studentenpresident* (in de wandeling kortweg "de president" genoemd). Zijn taak was verre van gemakkelijk. In wekelijkse bezoeken aan de president van de filosofie moest hij verslag uitbrengen over de gang van zaken in en buiten de studieruimten, onregelmatigheden rapporteren en directieven in ontvangst nemen ter bekendmaking aan zijn medestudenten. Het was een vertrouwensfunctie, waarbij een zwijgplicht gold. Soms moest hij een bemiddelingstaak vervullen, maar er werd ook van hem verwacht dat hij corrigerend optrad in eigen kring. Daardoor raakte hij wel eens verzeild in een loyaliteitsconflict tussen de overheid en zijn medestudenten. Bij officiële gelegenheden, b.v. het presi-

dentsfeest, was hij representant en woordvoerder van de filosofen.

Tegenover deze interne gezagsstructuur, waarin het philosophicum zich duidelijk profileerde als zelfstandig instituut, valt de complete verwevenheid op met Rolduc als geheel op het stuk van juridische status en financieel beheer. Civielrechtelijk viel het onder het Seminarie Rolduc ([16]). In financieel opzicht werd het volledig door de provisor van Rolduc beheerd en verzorgd. Inkomsten, bv. het kostgeld van de studenten, werden door het Seminarie Rolduc geïnd; de uitgaven waren met die van heel Rolduc verweven, zonder dat er een boekhoudkundige toerekening naar de "zelfstandige afdeling" van het seminarie plaatsvond. De toenmalige docenten herinneren zich met vreugde, dat zij nooit met welke budgettaire perikelen dan ook zijn geconfronteerd.

Een ietwat pikant aspect van deze financiële verwevenheid was, dat de salarissen (in feite zakgelden) van de filosofiedocenten werden opgebracht door de priester-leraren van het gymnasium. In dit opzicht stonden zij gelijk met de niet-lesgevende priesters-surveillanten. De pikanterie schuilt in het feit, dat zij enerzijds meestal van surveillance- en andere internaatstaken waren vrijgesteld, en dat anderzijds hun lesuren dubbel telden en als zodanig werden gehonoreerd. Tot meer dan af en toe rivaliserende kwinkslagen hebben dit soort privileges nooit aanleiding gegeven.

De verhouding tussen de filosofieprofessoren en de andere priester-leraren kenmerkte zich door een klerikale collegialiteit, waarin geen enkel statusverschil te bespeuren viel. Men ontmoette elkaar frequent op de *treize* en op de 'krans' of kaartclub, zonder onderscheid naar titel, functie of leeftijd, zoals ook elders onder de clerus gebruikelijk was.

Verhouding tot het groot-seminarie

Van regelmatig overleg tussen de leiding en de professorencorpsen van groot-seminarie en philosophicum was nauwelijks sprake. Ten aanzien van de studieprogramma's waren de taken duidelijk verdeeld; over enkele niet-wijsgerige vakken die een cursus van zes jaar omvatten (kerkgeschiedenis en bijbelwetenschap) bestonden vaste afspraken. Meer algemene beleidszaken met betrekking tot de hogere priesteropleiding, voorzover ze zich al aandienden, werden geregeld door het bisdom in overleg met de beide seminariepresidenten.

Tegen het einde van het derde trimester trok jaarlijks een delegatie van filosofiedocenten naar Roermond om de toelating van de tweede-jaars-filosofen tot de theologische opleiding te bespreken. In de wandeling heette dit overleg de *kuuzjenmarkt.* De studenten werden er op hun algemene geschiktheid tot voortzetting van hun priesterstudie beoordeeld aan de hand van korte, vooraf ingestuurde aantekeningen over godsdienstzin, karakter en studieresultaten. De beoordeling was globaal en het aantal afwijzingen was gering. Tot 1950 bestond de Rolducse delegatie uit president Van der Mühlen en de professoren Huysmans en Meys; later waren alle drie de filosofiedocenten, tot 1957 onder aanvoering van Van der Mühlen, bij het gesprek aanwezig.

In deze samenhang verdient nog vermelding, dat eenmaal per jaar, meestal in februari, de bisschop een bezoek aan het philosophicum bracht en daarbij alle studenten voor een kort gesprek ontving. Het gesprek was uiteraard kort en oppervlakkig; aan de hand van summiere notities sprak de bisschop de student vermanend dan wel bemoedigend toe, zonder dat deze laatste gelegenheid kreeg om een gesprek te entameren. Formeel, zij het minimaal, werd hiermee voldaan aan het kerkelijke voorschrift dat de bisschop "frequenter" zijn seminarie zelf moest bezoeken ([17]). Kennelijk had men in Roermond het volste vertrouwen, dat de opleiding en begeleiding van de filosofen op Rolduc in goede handen was.

De uitval van studenten bij de overgang naar het groot-seminarie vertoont een wisselend beeld. Opvallend hoog is zij in de jaren 1949-1954 (bijna 19 procent) en relatief laag in de jaren 1957-1962 (ruim 11 procent). Een verklaring van dit verschil ligt in het feit, dat in deze laatste periode een hoge uitval te zien is bij de overgang tussen het eerste en het tweede filosofiejaar (ruim 20 procent) en een beduidend lagere in 1949-1954 (bijna 8 procent). Voor de exacte cijfers over de hele periode 1946-1962, zie de tabel op pag. 168.

De uitval bij de overgang naar het groot-seminarie was overigens maar voor een klein deel te wijten aan een eenzijdig uitgesproken *consilium abeundi* (de raad om weg te gaan, in feite een niet-toelating). Bij de meeste studenten ging het om een eigen wilsbeslissing, al dan niet genomen in overleg met de president of de geestelijke vertrouwensman.

Uitval van filosofiestudenten 1946-1962 tussen het eerste en tweede studiejaar en bij de overgang naar het groot-seminarie, in aantallen en procenten (bronnen: Rolducs Jaarboek en gegevens Bisdomarchief Roermond)

jaar	aantal leerl. inf.	jaar	aantal leerl. sup.	uitval abs.	%	naar Gr.Sem.	uitval abs.	%
1946	22	1947	21	1	4,5	15	6	28,6
1947	13	1948	12	1	7,7	10	2	16,7
1948	21	1949	21	-	-	20	1	4,8
1949	24	1950	21	3	12,5	18	3	14,3
1950	34	1951	33	1	2,9	27	6	18,2
1951	34	1952	32	2	5,9	25	7	21,9
1952	34	1953	31	3	8,8	25	6	19,4
1953	28	1954	25	3	10,7	20	5	20,0
1954	37	1955	34	3	8,1	28	6	17,6
1955	28	1956	26	2	7,1	23	3	11,5
1956	30	1957	27	3	10,0	26	1	3,7
1957	35	1958	29	6	17,1	25	4	13,8
1958	40	1959	30	10	25,0	26	4	13,3
1959	31	1960	25	6	19,4	22	3	12,0
1960	25	1961	24	1	4,0	23	1	4,2
1961	31	1962	24	7	22,6	20	4	16,7
1962	25	1963	17	8	32,0	16	1	5,9

Toelichting- M.b.t. de leerlingenaantallen op de filosofie (*inférieur* en *supérieur)* duidt het jaartal een studiejaar aan, bv. 1946 is studiejaar 1945/46. Niet duidelijk is welke teldatum de Rolducse jaarboeken gehanteerd hebben, waarschijnlijk het einde van het studiejaar. Bij de uitval van het eerste naar het tweede filosofiejaar is in de tabel geen rekening gehouden met zittenblijvers; doubleren kwam weinig voor, zodat de vertekening op grond daarvan klein blijft. De getallen voor het groot-seminarie geven het aantal afgestudeerde filosofen aan die feitelijk in september van het vermelde jaar naar Roermond gingen (opgave van bisdomarchivaris J. Hermans).

Studie en rendement

Bovenstaande tabel geeft aanleiding tot een beschouwing van het feitelijk rendement van het philosophicum in het kader van de priesteropleiding. In de jaren 1946-1962 volgden 492 studenten de eerste-jaarscursus en 432 van hen (87,8 procent) doorliepen vervolgens ook het tweede jaar. Daarvan gingen er 370 (85,6 procent) naar het groot-seminarie. Gerekend vanaf het eerste filosofiejaar bereikte ongeveer 75 procent het groot-seminarie.

Uiteindelijk gaat het echter om de vraag hoeveel studenten van philosophicum na vier jaar theologiestudie tot priester werden gewijd.

Aantallen priesterwijdingen in het bisdom Roermond 1951-1967 in verhouding tot aantallen leerlingen op het philosophicum 1946-1962 (bronnen: Bisdomarchief Roermond en Rolducs Jaarboek)

INFÉRIEUR		SUPÉRIEUR		PRIESTERWIJDING			
jaar	aantal	jaar	aantal	jaar	aantal	% t.o.v. inférieur	% t.o.v. supérieur
1945/46	22	1946/47	21	1951	15	68,2	71,4
1946/47	13	1947/48	12	1952	8	61,5	66,7
1947/48	21	1948/49	21	1953	15	71,4	71,4
1948/49	24	1949/50	21	1954	14	58,3	66,7
1949/50	34	1950/51	33	1955	24	70,6	72,7
1950/51	34	1951/52	32	1956	23	67,6	71,9
1951/52	34	1952/53	31	1957	23	67,6	74,2
1952/53	28	1953/54	25	1958	14	50,0	56,0
1953/54	37	1954/55	34	1959	19	51,4	55,9
1954/55	28	1955/56	26	1960	19	67,9	73,1
1955/56	30	1956/57	27	1961	22	73,3	81,5
1956/57	35	1957/58	29	1962	23	82,9	79,3
1957/58	40	1958/59	30	1963	18	45,0	60,0
1958/59	31	1959/60	25	1964	12	38,7	38,0
1959/60	25	1960/61	24	1965	17	68,0	70,8
1960/61	31	1961/62	24	1966	12	38,7	50,0
1961/62	25	1962/63	17	1967	8	32,0	47,1

De gehele periode 1946-1963 (resp. 1945-1962, als men uitgaat van de *inférieur)* levert in de jaren 1951 tot 1967 opgeteld 286 priesterwijdingen voor het bisdom Roermond op. Dat is ongeveer 58 procent van het aantal jongelui dat in de overeenkomstige jaren (zes jaar vóór de wijding) aan de filosofiestudie begon, en ruim 66 procent van degenen die het philosophicum afmaakten.

Interessant is de ontwikkeling in de loop van de jaren. De eerste zeven jaren is het aantal priesterwijdingen 67 procent van het aantal eerste-jaars filosofen en ruim 73 procent van de studenten die het philosophicum voltooiden. De daarop volgende jaargangen 1952/53 en 1953/54 laten een inzinking zien: resp. ongeveer 50 en 56 procent. Daarna volgen drie jaargangen met de hoogste rendementscijfers uit de hele periode (resp. 69 en 78 procent), maar dan komt vanaf de jaargang 1957/58 de grote terugslag: niet meer dan gemiddeld 44 procent van de studenten die tenminste één jaar op de filosofie zaten haalt de priesterwijding, en slechts 56 procent van de afgestudeerde filosofen.

De vraag ligt voor de hand hoe de leiding van het seminarie Rolduc op deze ontwikkeling gereageerd heeft. Zoals de eerste tabel laat zien, deed de uitval van studenten zich al in sterke mate voor ofwel bij de overstap naar het groot-seminarie (vooral in de jaren 1949-1954) ofwel reeds tijdens de filosofiecursus (1957-1962). Merkwaardig is in dit verband, dat de president van Rolduc in 1955 op de prosynodale vergadering te Roermond nog meende te kunnen stellen, dat "het percentage van de leerlingen die de studie voor priester opgeven, geleidelijk omlaag gaat" en dat dit "bewijst, dat de ontwikkeling zowel van de Filosofie als van het Klein-Seminarie in een gezonde richting gaat" ([18]). Hoe de filosofiedocenten daarover toen dachten valt niet meer na te gaan, maar de sinds 1957 optredende sterke uitval tussen het eerste en het tweede studiejaar gaf aanleiding tot bezinning. Een van hen herinnert zich, dat in die jaren veel goede studenten afhaakten. Vaak gingen juist de creatieve, meer onafhankelijk denkende mensen weg, de conformisten bleven (. . .) Het probleem speelde ook elders in Nederland, maar het lijkt niet toevallig dat juist tóen de kritische heroriëntatie op gang kwam inzake de structurele verwevenheid van het philosophicum met het klein-seminarie-internaat. De "gezonde richting" waarover Van der Mühlen een paar jaar eerder geruststellend gesproken had was discutabel

geworden. Het streven naar "het psychologische zo nodig apart-zijn", in plaats van "verlengstuk" van het klein-seminarie te zijn, werd rond 1958 ingezet ([19]). Vijf jaar later hadden de filosofen Rolduc verlaten.

De surveillance

Een van de sterkste banden waarmee de filosofen met het klein-seminarie verbonden waren, was de surveillance. Eerder is al vermeld, dat hun deze taak al vanaf 1843 was opgedragen - een respectabele traditie, die ook na 1946 onveranderd werd voortgezet. In de jaren '50 golden daarbij nog steeds onverkort de regels die daaromtrent in het *Reglement voor de Studenten der Philosophie,* laatstelijk herdrukt in 1941, waren opgenomen. Zij werden aan het begin van het studiejaar door de president voorgelezen en toegelicht. Hier volgen enkele citaten:

"Zij, die met het toezicht belast zijn, dienen steeds tijdig, zoo mogelijk vóór de leerlingen, op hun post te zijn. De slaapzalen eischen een nauwlettende zorg. Daarom mogen zij, die hier surveillance hebben, in de onderbreking 's morgens en na de wandeling de slaapzaal niet verlaten, vóór het (laatste) teeken met de bel gegeven is. Na het avondgebed is streng stilzwijgen geboden ook voor hen, die met het toezicht belast zijn.(. . .) Zoolang een priester-leraar op de slaapzaal aanwezig is, geven zij, die met het toezicht belast zijn, geen enkel verlof; na het vertrek van den priester-leraar geven zij alleen verlof om naar den Prefect te gaan. (. . .) Het gaan naar een andere slaapzaal en het betreden van een kamertje van een ander wordt als een zwaar vergrijp tegen de tucht gestraft".

"Zij, die belast zijn met het toezicht in de kerk, zorgen zoo mogelijk vóór de leerlingen in de kerk aanwezig te zijn. (. . .) In de kerk geve men geen verlof om de kerk te verlaten".

"Bij 't geven der gewone noten - te laat komen in het morgengebed, d.w.z. niet op zijn plaats zijn, als de zang begint, of afwezig zijn, d.w.z. niet op zijn plaats zijn, wanneer de celebrant begint met de voetgebeden van de Communiteitsmis - zij ieder stipt eerlijk en rechtvaardig, zonder toe te geven aan menschelijk opzicht of valse zucht naar populariteit. Bij groote noten geve men zoo mogelijk een kleine motiveering. Aangaande diegenen, die zich *habitueel* onbehoorlijk gedragen in de kerk, brenge men mondeling verslag uit aan den Prefect; daaronder rekene men ook het *habitueel* saboteeren van gebed of zang".

"Zij, die buitenshuis belast zijn met toezicht op zieken, hebben te waken, dat geen brieven gepost worden, dat niets gekocht wordt en geenerlei bezoeken gebracht worden".

"Allen, die surveillance hebben, moeten optreden met tact en gematigdheid, het juiste midden houden tusschen overdreven strengheid en laksche toegeeflijkheid. In moeilijke gevallen roepe men de hulp in van den Prefect en late men aan hem de beslissing".

In principe waren alle filosofen op de een of andere manier met toezicht belast, met name in de kerk en in de eetzalen. Daar hadden zij tussen de jongens een plaats, zodanig dat iedereen het wakend oog van de surveillant in zijn directe nabijheid wist. Daarnaast was er een aantal gekwalificeerde toezichtfuncties, waartoe een beperkt aantal filosofen van de *supérieur* werd aangewezen. Deze hadden voornamelijk betrekking op de surveillance op de slaapzalen. De hoofdsurveillant hield zich 's morgens en 's avonds op bij het *lavoir,* waar de jongens voor de lange rij wasbakken hun toilet maakten. Daarnaast waren enkele filosofen aangewezen om sluipvoetend langs de chambretten te patrouilleren, scherp luisterend of de volstrekte geluidloosheid die hier was voorgeschreven niet door gefluister of langdurig gerommel in de kleerkast verbroken werd. Lange tijd was het gebruikelijk, dat de slaapzaalsurveillanten hun saaie heen-en-weer-promenades wat verlevendigden met het bidden van de rozenkrans. Zo kon het beeld van de vrome diender ontstaan, die prevelend en speurend pas uit de plooi kwam als hij ondeugd rook. Doorgaans reageerde de jeugd sportief op zijn aanwezigheid. Pas als er 'noten' gegeven werden (wat meestal pas bleek bij het voorlezen van de notenlijst op zaterdag bij het middageten), waren er vaak blijken van machteloze boosheid. De surveillanten sliepen in chambrettes op de hoeken van de slaapzalen. Zij werden een half uur vóór het algemeen reveil door de nachtwacht gewekt.

Een bijzondere positie had de hoofdsurveillant van Klein Rolduc, in het filosofenjargon *ijzeren hertog* genoemd. Hij had een uitgebreidere taak dan de anderen, met name bij het handhaven van de orde in de gangen.

Was het vervullen van surveillancefuncties voor menigeen een vervelend corvee, het leverde toch ook een zeker statusgevoel op. Men participeerde, zij het in nogal ver afgeleide zin, aan de straffende macht van de internaatsleiding waaraan men zelf nauwelijks een jaar geleden onderworpen was geweest. Het was een van de middelen waarmee men zich tegenover het *plebs* profileerde. Maar een zekere psychische belasting zat er wel in, vooral ten aanzien van de omgang met oudere leerlingen die kort voordien nog lotgenoten en soms zelfs klasgenoten (zittenblijvers) waren geweest. Een geldelijke beloning voor het plichtsgetrouwe dienstwerk werd niet gegeven; het was altijd zo geweest en het hoorde erbij. Er zat één privilege aan vast: eenmaal per trimester hadden de filosofen het *pöskescongé,* een vrije middag terwijl de anderen les hadden, uitbundig gevierd met frisdrank en snoepgoed.

Een van de voorwaarden die vanaf 1958 gesteld werden om het verlangde apart-zijn te kunnen realiseren was de afschaffing van de surveillance. Het duurde echter tot 1963 eer dat gerealiseerd was. Het betekende de bevrijding uit een situatie die steeds meer als een onnatuurlijke belasting werd gevoeld in een periode waarin de verhouding tot de anderen allengs democratische gelijkheidstrekken was gaan vertonen.

Deelname aan het internaatsleven

In eigen kring hadden de filosofen veel verenigingen en groepsactiviteiten waarin ze gescheiden optrokken van de anderen; ze komen aan de orde in de derde paragraaf van dit hoofdstuk. Hun aanwezigheid op de *cour* was op tijden waarin de andere leerlingen recreatie hadden verboden. Ook de speelzalen van de jongens waren taboe. Anderzijds waren er dagelijks tal van momenten waarop filosofen en jongens tezamen waren en gemeenschappelijke activiteiten ontwikkelden.

Gemeenschappelijk waren in de eerste plaats vrijwel alle diensten in de kerk (morgen- en avondgebed, H. Mis, Lof e.d.). De filosofen waren vrijgesteld van misdienaars- en acolythenfuncties, maar ze namen wel deel aan de gregoriaanse en meerstemmige koren, de vele bijbehorende repetities uiteraard inbegrepen. Voorts waren alle maaltijden gemeenschappelijk, waarbij de filosofen vanwege de surveillance tussen de jongens in zaten. Dat was ook het geval bij de vele uitvoeringen in de aula (toneel, film, concert enz.), waarbij ze hun vaste plaats hadden aan de uiteinden van de stoelenrijen. Voorzover bij al deze gebeurtenissen conversatie mogelijk was (met name in de eetzaal), droeg deze een wat afstandelijk karakter. Enige behoedzaamheid van de kant van de jongens was geboden, terwijl de filosofen lichtelijk prestigebewust, de aansporing indachtig uit hun *Reglement* tot voorbeeldig gedrag en beschaafd taalgebruik, een zekere distantie in acht namen.

Naast deze algemene gelegenheden tot contact waren er tal van communicatiemogelijkheden in kleinere verbanden, die dan vaak een ongedwongener omgang te zien gaven. Zo speelde men broederlijk samen in harmonie en orkest en voerde men gezamenlijk toneelstukken op (bv. met Halfvasten). Ook werkte men collegiaal samen in bepaalde verenigingen en verenigingsbesturen (Vincentius, Missievereniging, Heemclub, sommige sportclubs, handboogschutterij e.d.), en in nog kleinere werkgroepen zoals de RTT ("Rolducse Toneel Technici" in de aula), de RRO ("Rolducse Radio Omroep"), de VREE (schoolkrant "Van Roda's Eigen Erf") enzovoorts. In de tweede helft van de jaren '50, toen er een groot aantal hobbyclubs ontstond, werd daaraan incidenteel ook door filosofen deelgenomen (o.a. radiotechniek, filatelie, schaken, dammen, zweefvliegen, EHBO en de filmclub "Lumière"), soms als 'instructeur', vaak ook gewoon omdat men een op het gymnasium gekozen liefhebberij graag wilde voortzetten.

Op sportief gebied had de filosofie haar eigen voetbalclub "Pantarhei", die in competitieverband speelde tegen de courelftallen "Sparta" en "Minor". Dat waren vaak prestigeveldslagen, doorgaans gespeeld op de zondagmiddagen (en 's zomers de bekerwedstrijden op zondagavonden), waarbij de supportersgroepen zodanig samendromden dat slechts van een collectief verbaal contact-op-afstand sprake kon zijn. Broederlijk verenigd was men weer in het Rolducs Elftal, waar uiteraard de hele seminariegemeenschap als supportersschaar luidkeels present was. Andere sporten, zoals tennis, hockey, volleybal en athletiek, werden gemeenschappelijk beoefend. Tijdens de jaarlijkse *jour des jeux* traden de filosofen op als spelleiders.

Bij verschillende gelegenheden presenteerden de filosofen zich aan de *cour* met eigen 'producties'. Hun jaarlijkse patroonsfeest op 25 november, *Sint Katrien,* was een feestdag voor heel het seminarie. De filosofen verzorgden op die dag de liturgie (acolythen en meerstemmig koor) en 's avonds gaven zij een toneeluitvoering. Daaraan ging wekenlang een spionagestrijd vooraf, waarin het ging om het voortijdig achterhalen van de titel van het stuk door de jongens. Werd het zwaar bewaakte geheim ontsluierd, hetgeen zelden lukte, dan was de triomf bij het *plebs* even groot als voor de *kuuzjen* de nederlaag smadelijk. Een enkele maal werd deze traditie doorbroken, wanneer de aard van het stuk een voorbespreking in de lessen nodig maakte (bv. *L'Aiglon* van Rostand in 1948). Doorgaans was de repertoirekeuze echter van dien aard, dat het verhaal ter plekke door jong en oud probleemloos kon worden genoten ([20]). Verscheidene jaren, o.a. in 1948, 1951, 1952 en 1961, kwamen de filosofen aan het eind van het schooljaar met een avondvullende revue, meestal een komische collage van toneelstukken, films en evenementen uit het afgelopen jaar.

Het dagelijks samenkomen van filosofen en andere leerlingen in kerk, eetzaal, slaapzaal en anderszins had als consequentie dat zij dezelfde *dagorde* moesten volgen als het jongensinternaat. Daardoor liepen ook de les- en recreatietijden ongeveer parallel met die van de jongere en jongste medebewoners. Ondanks mettertijd ingevoerde afwijkingen van de algemene regelmaat (o.a. de vervanging van de middaglessen door studie vanaf 1958 en de wat grotere studievrijheid) is deze invoeging in een op de puberteitsfase afgestemd internaatssysteem in toenemende mate een bron van onbehagen geworden, zeker toen in de jaren '50 andere pedagogische en sociaal-hygiënische opvattingen zich deden gelden. In de bestaande traditie werden de wijsgerige adolescenten in feite als gevorderde, maar daarom niet minder tuchtbehoeftige kostschooljongens beschouwd, getuige de volgende inleidende passus uit het filosofen-reglement:

"De studenten der Philosophie zullen het zich tot plicht rekenen, om de voorschriften van het algemeen reglement, met name alle voorschriften aangaande het stilzwijgen in eetzaal, klas, dortoir en gangen, alsmede de bepalingen omtrent het verlof-vragen, zooals het algemeen reglement dit eischt, *voorbeeldig* na te komen".

Ook toen in latere jaren het internaatsregiem soepeler werd, groeide het onbehagen over een situatie die te weinig appelleerde aan het zelfstandigheidsgevoel en het verantwoordelijkheidsbesef van 18- tot 21-jarigen. Een situatie ook, die wellicht mede debet was aan het voortijdig verdwijnen van studenten die in een ander leer- en leefklimaat hun opleiding tot priester in de tijdsomstandigheden van toen zeker zouden hebben voltooid.

Afscheid van Rolduc

De gedachte aan een grotere afstand tussen philosophicum en klein-seminarie, ja zelfs een volledige scheiding, heeft in de eerste helft van de jaren '50 al gespeeld bij president Van der Mühlen. Oud-filosofieprofessor Meys herinnert zich, dat deze de aankoop en verbouwing van de nabijgelegen boerderij van de dames Deutz overwoog, om daar het philosophicum te vestigen. Tijdens het presidentschap van Moors (1957-1959) werd de wenselijkheid van een aparte studie- en leefgemeenschap voor de filosofen vaak besproken, ook in de kring van priester-leraren van het kleinseminarie. Als bisschop van Roermond heeft Moors met overtuiging de verplaatsing naar Heerlen bevorderd.

Voorlopig bleef het echter bij maatregelen binnenshuis. Hermens somt ze, achteraf in 1962, op: geen surveillance meer, een aparte slaap- en eetzaal, afzonderlijke kerkelijke diensten in een eigen 'kapel', alleen les in de voormiddag, 's middags enkele uren vrij en aparte vrije dagen door het jaar, verplaatsing van het *casino* naar de aula minor op het voorplein ([21]). Dit laatste was al gerealiseerd, op aandringen van Meys, in 1950 (de studenten voelden het anders: vanuit zijn raam kon voortaan Van der Mühlen de handel en wandel van de filosofen op het voorplein in het oog houden . . .).

Meys heeft trouwens lang voordat de discussie algemeen werd, voorbereidend werk gedaan in die zin, dat hij gedurig en nadrukkelijk pleitte voor meer vrijheid en eigen verantwoordelijkheid. Een poging tot opstelling van een nieuw reglement, samen met Hermens en Bosch en met medeweten van Van der Mühlen, strandde uiteindelijk omdat de laatste alleen een technische herziening wilde. Meys wilde minder regels en meer speelruimte voor individuele ontplooiing. Zijn denkbeelden liepen vast op het 'orde'-denken van Van der Mühlen, die kennelijk ook van een apart philosophicum weer een gesloten en stevig gereguleerde gemeenschap wilde maken.

De meeste door Hermens vermelde maatregelen zijn rond 1960 uitgevoerd, maar het bleek al niet meer toereikend. Op 17 november 1960 meldt de chroniqueur van het Rolducs Jaarboek in staccato: "De filosofen hebben twee klaslokalen. En een casino. En een kapel. En een dortoir. En een fietsenkelder. En binnenkort gaan ze weg". Het is de eerste keer dat het jaarboek van hun komend vertrek melding maakt ([22]). Een half jaar later, op 19 mei 1961, zegt de kroniek: "De filosofen gaan weg van Rolduc, beweert de pers sinds enige tijd hardnekkig" ([23]). Met de geruchtenstroom groeide onder de filosofen de weg-van-Rolduc-stemming.

Het besluit tot verplaatsing van het philosophicum stond overigens al jarenlang vast. Mgr.dr. A. Hanssen heeft tijdens zijn korte episcopaat (januari-juli 1958) al getracht het te verwezenlijken ([24]). Zijn opvolger, mgr. P. Moors, die als oud-president de Rolducse situatie goed kende, zette deze pogingen voort. Het probleem was alleen een geschikt gebouw te vinden. Een professorale zomerwandeling leverde de oplossing. Medio 1961 opperde de groot-seminariedocent drs. L. Hermans terloops aan zijn metgezel mgr.dr. P. Teeuwen, president van het groot-seminarie, de

idee daarvoor het retraitehuis te Heerlen te bestemmen. Teeuwen was voorzitter van de Stichting "Mgr. Schrijnen", die dit gebouw beheerde. De bisschop ging accoord en maakte er meteen werk van. De onderhandelingen met de stichting resulteerden op 10 oktober 1961 in het besluit van het stichtingsbestuur (bekrachtigd door de bisschop in februari 1962) om het huis te verkopen voor 700.000 gulden. De koper was de rechtspersoon 'Seminarie, Afdeling Filosoficum', op 1 mei 1962 bij bisschoppelijk besluit opgericht; het besluit tot aankoop werd genomen op 12 mei, de bisschoppelijke bekrachtiging vond plaats op 14 mei, en op 29 mei werd ten overstaan van notaris G. Tomlow te Heerlen de koopacte gepasseerd.

Intussen was op 4 november 1961 dr. P. van den Baar, professor in de kerkgeschiedenis aan het groot-seminarie, tot president van het nieuwe philosophicum benoemd. Drie dagen later volgde de benoeming van filosofiedocent drs. M. Lemmen tot provisor. Tegen het einde van het studiejaar 1961/62 kwam op Rolduc het afscheidsceremonieel op gang, bepaald mager overigens na ruim 130 jaar innige verbondenheid en trouwe dienstbaarheid: geen afscheidsfeest, geen herdenkingsplechtigheid, geen slotredenaar en zelfs geen plechtige Hoogmis - alleen wat gelegenheidsvertoon tijdens de viering van het presidentsfeest op 1 juli 1962 en een afscheidsborrel voor de priester-leraren in het *casino* op 6 juli. Over het presidentsfeest bericht het jaarboek:

"Voor het diner (. . .) houden we een défilé, dat in het teken staat van het vertrek der filosofen. Harmonie, atleten, trekkers en voetballers omlijsten fleurig het geheel, in het midden waarvan de scheidende wijsgeren roerend en geroerd hun 'adieu Rolduc!' zingen. Er gaat kennelijk iets om in deze mannen, nu zij, na 8, 9, 10 jaar op Rolduc te hebben doorgebracht, de 'aimable lieu', het 'séjour de leur enfance', definitief gaan verlaten. Ook de toespraak van hun woordvoerder, Colla Bemelmans, aan tafel, kenmerkt zich door het weemoedige van het afscheid. (. . .) In zijn slotwoord dankt de President Hij noemt zijn werk een werk in samenwerking: met de Heren en met ons tracht hij zijn taak, in wederzijdse beïnvloeding, te vervullen. Wat de filosofen betreft, hij stelt er prijs op, uitdrukkelijk te verklaren, dat hij die hier niet langer aan zijn hart wenst te koesteren!" ([25]).

Terwijl de filosofen hun koffers pakken voor de zomervakantie, komt de anticlimax op 13 juli:

"Aan de filosofen wordt een mededeling gedaan, die na alle afscheid pijnlijk is. Het Philosophicum Molenberg zal in september zeker nog niet gereed zijn. November wordt het, vermoedt men, of misschien Kerstmis. Volgend jaar zullen de wijsgeren zich dus nog een bepaalde tijd met hun behuizing hier tevreden moeten stellen" ([26]).

De verbouwing en andere aanpassingswerkzaamheden in het voormalige retraitehuis duren langer dan is voorzien. De kroniekschrijver stelt vast, dat dit uitstel "niet weinig deprimerend" is, en "de sfeer op de filosofie niet bizonder gunstig heeft beïnvloed". De filosofen hebben het moeilijk met de "aanpassing aan het veel straffer geordende leven binnen ons huis", hetgeen leidt tot "wrijfpunten, die onprettige wondjes veroorzaken" ([27]). Sint Katrien (25 november) wordt toch maar weer gevierd met Hoogmis, diner en toneel (*Schipper naast God* van Jan de Hartog), en met een "stijlvolle ochtendzitting in eigen kring" waarin hun nieuwe Heerlense President een toespraak houdt over de betekenis en de waarde van het feestvieren. Aan tafel discussiëren de blijvers over een nieuw feest dat de eentonigheid van het eerste trimester kan breken: Sint Franciscus (4 oktober), Sint Cecilia (22 november), Sint Lucas (18 oktober), Albertus Magnus (15 november)? Na Kerstmis moeten de filosofen nog een trimester blijven. Harmonie en drumband houden op 13 januari 1963 een "feestelijke jaarvergadering", waarin aandrang op de filosofen-leden wordt uitgeoefend om lid van beide gezelschappen te blijven . . . Vlak voor het einde, op 28 mei 1963, is er nog een incident. Tijdens een afscheidswedstrijd van Pantarhei tegen een Rolducs elftal, opgesierd met spandoeken met teksten als "Voor de grote trek een laatste mep", weigeren de filosofen verder te

spelen als een dubieuze beslissing van de scheidsrechter hun achterstand op 4-0 zet. "Vandaag is hun brooddronkenheid ons teveel geworden", roept de jaarboekschrijver uit - "een kanjer van een blaam op een sportieve traditie van tientallen jaren; een moddervlek op het blazoen dat de oude vetlap met mokka en pijp vervangt . ." ([28]). Op 30 mei brengt de hele filosofie in optocht de "zijnskuip" (leskatheder) over naar Heerlen.

Op 31 mei vindt de echte verhuizing plaats. Tussen het inpakken door verspreiden de filosofen nog een rouwprentje met toepasselijke bijbelteksten en zingen ze een nieuw filosofenleid: "dulce est dissipere in loco (. . .)" 's Avonds is het geknal van rotjes te horen, tot in de aula, waar juist een concert plaatsvindt. Gemelijk noteert het jaarboek:

"De heren maken wat van hun afscheid, al dient gezegd dat de filosofie zich de laatste jaren al zover van het reilen en zeilen van de overige gemeenschap heeft gedistancieerd, dat het heengaan niet die beroering wekt die zij ervan verhopen" (29).

Op 15 juni 1963 vindt de plechtige opening plaats van het nieuwe philosophicum met een rede, gehouden door prof. dr. F.R.L. Sassen over 'De plaats van de philosophie in de opleiding tot het priesterschap'. Drie jaar later gaat het philosophicum op in de nieuw gestichte Hogeschool voor Theologie en Pastoraat.

2. Het onderwijs

In deze paragraaf schetsen we een beeld van de studieuze bedrijvigheid binnen de Rolducse filosofie in de jaren 1946-1963, en de ontwikkelingen die daarin te zien zijn, geconcretiseerd in docenten, leervakken, lesprogramma's en handboeken. Men verwachte hier geen inhoudelijk-kritische analyse van het wijsgerig denkleven dat aan die ontwikkeling ten grondslag lag. Wel hebben we, waar dat voor een goed begrip van de beschreven feitelijkheden nodig leek, ons hier en daar een kleine digressie naar wijsgerige of *ideengeschichtliche* achtergronden veroorloofd, voor 'ingewijden' wellicht overbodig, voor anderen hopelijk verduidelijkend. Daaruit zal tevens blijken, dat het Rolducse filosofie-onderwijs in grote lijnen overeenkomt met de ontwikkeling van het wijsgerig bedrijf elders, zowel in andere seminaries als op de universiteiten, in deze periode. Een verder uitdiepen van deze samenhang ligt buiten het bestek van dit boek; wij schrijven de geschiedenis van het Philosophicum van Rolduc, in het midden latend wat daarin als algemeen of specifiek kan worden gekwalificeerd.

In de 'Bevelbrief' die mgr. C. van Bommel, bisschop van Luik, op 26 augustus 1831 ter gelegenheid van de oprichting van het seminarie Rolduc uitvaardigde, wordt het studieprogramma van het philosophicum als volgt omschreven:

"De cursus der philosophie zal twee jaren duren, en bevatten de beredeneerde geschiedenis der oude en nieuwere wijsbegeerte, de logica, de metaphysica en ethica, dat is de redeneer-, bovennatuur- en zedekunde, alsmede de beginselen der natuur- en wiskunde. Men zal zich beijveren de volmaakte overeenkomst aan te toonen tusschen de gronden der zuiv're wijsbegeerte en die der theologie, ten einde voor de dogmatica en polemica des te scherper wapenen tegen alle dwalingen te leveren" (30).

Ruim 130 jaar later, bij de plechtige opening van het Philosophicum te Heerlen op 15 juni 1963, zal prof. dr. F.L.R. Sassen in zijn voordracht over de plaats van de filosofie in de priesteropleiding (31) breed de bezwaren uitmeten van een "gedwongen samengaan van philosophie en theologie" en vervolgens de vraag stellen: "kan men theologie studeren zonder zich vooraf in de philosophie te hebben bekwaamd en kunnen philosophie en theologie samengaan zonder elkaar schade toe te brengen?" Het antwoord is positief, maar er is sprake van een hachelijk compromis: "Misschien zal een uiteengaan van philosophie en speculatieve theologie op de duur onvermijdelijk zijn, alleen al om beide zichzelf te laten blijven en verdere wederzijdse benadeling te voorkomen" (32). Wanneer dan toch de filosofie als propaedeuse voor de theologie nuttig blijft, dan zal een deel van het studieprogramma minder omvangrijk en minder diepgaand mogen zijn dan voorheen:

"Een scholing in het logisch denken en een bezinning op de waarde van de kennis zal daarbij niet kunnen worden gemist. Ook zal een wijsgerige verantwoording van de draagwijdte en grenzen van de theologie als wetenschap niet mogen ontbreken. Wat er aan natuurphilosophie gedaan werd, zal des te gevoeglijker achterwege kunnen blijven, omdat steeds meer duidelijk wordt, dat op een harmonisering van Scholastieke natuurphilosphie en moderne natuurwetenschap niet te rekenen valt. De natuurlijke godsleer zal kunnen worden teruggebracht tot de bescheiden proporties, die St. Thomas haar wel in theorie, maar jammer genoeg niet in de praktijk heeft toegekend. Bovenal zal de wijsgerige ethiek van Aristotelisch-Stoïcijnse oorsprong, die zo gemakkelijk de neiging vertoont, zich in de plaats te stellen van de zedenleer van het Evangelie, aanmerkelijk kunnen worden ingekrompen, al was het alleen maar om het critisch onverantwoord goochelen met de natuurlijke zedenwet te voorkomen" (33).

Uitbreiding daarentegen verdienen de metaphysica - vooral opgevat als een op de problemen van mens en samenleving gerichte wijsgerige antropologie - en de geschiedenis van de wijsbegeerte. Het gaat hierbij echter niet primair om een voorbereiding op de theologiestudie als zodanig, maar om de geestelijke en intellectuele vorming van de priester als zielzorger en verkondiger. Hij moet zelfstandig en kritisch denkend kunnen omgaan met de existentiële vragen van zijn tijd, en met de vanuit wisselende geestesstromingen op hem afkomende antwoorden.

"Openheid en afstand tegenover de wijsgerige leuzen van de dag zal de toekomstige priester uit zijn wijsgerige opleiding moeten meenemen". - "Wil de wijsgerige vorming van de aanstaande priester in onze tijd aan haar doel beantwoorden, dan zal zij niet naar verworvenheden in het wijsgerig denken moeten vragen, om die aan haar alumni kant en klaar over te leveren, maar de bereidheid moeten aanbrengen om te luisteren naar wat er door wie dan ook op wijsgerig gebied gedacht wordt en vooral het critisch vermogen waakzaam leren houden" (34).

Tussen het bondige statuut van de Luikse bisschop en het ampele betoog van de Leidse priester-hoogleraar (filosofieprofessor te Rolduc 1919-1931) ligt een wereld van verschil. Beziet men de tijdspanne tussen beider uitspraken, dan hoeft de ontwikkeling die erdoor gemarkeerd wordt, geen verbazing te wekken: de situatie, ook de kerkelijke, van 1831 is een andere dan die van 1963. Het bijzondere in deze ontwikkeling is echter dat zij zich niet geleidelijk heeft voltrokken, maar in een uiterst kort tijdsbestek, juist binnen de periode die dit hoofdstuk bestrijkt.

De handboekenfilosofie

De Rolducse filosofiestudent van de jaren '40 zou bij lezing van de beginselverklaring van 1831 weinig moeite hebben gehad om daarin de richting te herkennen waarin zijn studieuze inspanning in de komende twee jaren zou moeten gaan. De filosofie was wel een zelfstandige, uit de natuurlijke rede ontsproten wetenschap over God, mens en wereld, maar haar beoefening behoorde vooral de onderbouw op te leveren voor de in het verschiet liggende, op goddelijke openbaring en onfeilbaar leergezag stoelende theologiestudie. Reeds in de inleidingslessen werd de aankomende filosoof voorgehouden, dat de wijsbegeerte binnen het domein van de natuurlijke kennis weliswaar het predikaat *regina scientiarum* mocht opeisen, maar dat zij haar nederige functie van *ancilla theologiae* niet mocht vergeten. En dit in tweeërlei opzicht: enerzijds moest zij zich laten helpen door de theologie, die immers vanuit haar geloofslicht de wijsgeer kon behoeden voor dwalingen; anderzijds bestond de dienende taak van de "christelijke" of "katholieke filosofie" daarin, dat zij begrippen, beginselen en inzichten voortbracht ter verduidelijking en verdediging van de geloofswaarheden (35).

De "volmaakte overeenkomst" tussen filosofie en theologie, zo werd de student voorgehouden, was te vinden in de werken van St. Thomas van Aquino. Wat de Luikse bisschop in 1831 gepostuleerd had, bleek kort nadien, dank zij de herontdekking van de middeleeuwse *doctor angelicus,* in de meest letterlijke zin onder handbereik: geen katheder en geen collegebank in de katholieke seminaria waar de neoscholastieke handboeken *ad mentem S. Thomae* ontbraken. Sinds 1879, bij het verschijnen van de encykliek *Aeterni Patris,* was het thomisme als christelijk-wijsgerig denksysteem bij uitstek praktisch dwingend aan alle priesteropleidingen voorgeschreven; in het Kerkelijk Wetboek werd het zonder meer als een verplichting opgelegd (36). De doctrine van St. Thomas kreeg daarmee een canoniek gezag, dat in zijn praktische doorwerking weinig verschilde van de aan Bijbel en kerkelijke leertraditie gebonden theologische dogmatiek. In dat gezag deelden ook de traktaten-schrijvende epigonen, naarmate zij zich veiliger bewogen binnen de lijnen die de grote kerkleraar had getrokken. Andere grote figuren zoals Augustinus, Abelard en Pascal werden ofwel naar het aparte vak geschiedenis der filosofie verwezen, ofwel zij figureerden in de handboeken als incidenteel opgeroepen getuigen die de monumentale synthese van het thomistische bouwwerk slechts bevestigden en, daar waar nodig, completeerden. Lastige varianten binnen de scholastieke traditie, zoals scotisme en suarezianisme, kwamen mondjesmaat aan bod als voer voor bollebozen of als aangevers van spitsvondige distincties op onderdelen, zonder dat ze de kans kregen het sluitend maakwerk, waarin Thomas' rijke denkwereld *ad usum scholarum* werd opgediend, door een verwarrende richtingenstrijd te verstoren.

Tot ver in de jaren '40 vormde deze handboekenfilosofie de wijsgerige bagage waarmee de Rolducse seminarist (elders in Nederland en daarbuiten was het niet veel anders) het walhalla der theologie binnentrok. Kenmerkend voor deze filosofie was het objectivistische karakter van haar

benadering van de zijnswerkelijkheid. De dingen, de natuur, de mens en zelfs God - kortom "het zijnde" in al zijn geledingen - vormden samen het *obiectum materiale* van de beschouwende filosoof, de toeschouwer, die met een op maat gesneden begrippenapparaat de vóórgegeven perfecte orde in die werkelijkheid trachtte te begrijpen. Typerend in dit verband is de behandeling die de wijsgerige psychologie in het leerboek van Boyer krijgt: zij figureert er, na de kosmologie, als onderdeel van de natuurfilosofie ([37]), aldus de mens bestuderend "als de hoogste trap van een hiërarchisch geordende wereld, die dan hoofdzakelijk gezien werd als een gegevenheid buiten alle menselijke zingeving om" ([38]).

Men herkent in deze objectivistische benadering het wereldbeeld der Middeleeuwen, waarin St. Thomas' synthese tot stand kwam. De didactische aanpak van de leerstof vertoont in de neo-scholastieke handboeken van de jaren '40 sterke sporen van een argumenteer-methodiek die ontleend is aan de Wolffiaanse rationalistische school. De virtuositeit waarmee St. Thomas in diepzinnige gedachtenreeksen vorm gaf aan zijn rationele benadering van het zijnsmysterie maakt hier plaats voor de eindeloos herhaalde opbouw van ieder tractaat en iedere paragraaf in definities, stellingen, tegenwerpingen, weerleggingen en bewijsvoeringen. De kern van deze onderkoelde betoogtrant vormde het in de logica-cursus voorgeoefende syllogisme, waaruit niet alleen een duidelijke voorkeur bleek voor de deductieve redeneerwijze, maar dat ook aan de inhoud van de leerstof een aureool van helderheid en rationaliteit verleende, waartegen iedere afwijkende stellingname het moest afleggen. Ongetwijfeld bood deze doceersystematiek didactische voordelen en bekwaamde zij de studenten in een apologetische redeneerkunst, die hun later bij de theologiestudie van pas zou komen. Zij liet echter weinig ruimte voor discussie en zelfstandig denken - zaken overigens die in de gehoorzaamheidspedagogie van die jaren niet hoog genoteerd stonden.

De professoren 1946-1954

De vraag is nu, hoe binnen een tijdsperiode van nauwelijks twintig jaren uit het hierboven geschetste, schoolse bouwsel van een generaties lang beoefende objectivistische handboekenfilosofie een totaal ander studieprogramma en vooral een grondig gewijzigde wijsgerige mentaliteit konden groeien. Daartoe moeten nu ten tonele gevoerd worden degenen die in onze beschrijving nog ontbraken: de professoren. Daarmee betreden we concreet het eigenlijke onderwerp van deze paragraaf: het onderwijs op het Rolducse philosophicum, getekend naar zijn *couleur locale,* zoals het voortleeft in de herinnering van een groot deel van de Limburgse clerus en van vele anderen die in de na-oorlogse jaren de banken van 'de filosofie' bevolkten.

Het voor de filosofievakken (inclusief de geschiedenis van de filosofie) verantwoordelijke docentencorps - sinds 1935 drie in getal ([39]) - bestond in 1943 uit de professoren *dr. R.H.A. Huysmans* (1931-1950), *drs. J.W.L. Damen* (1935-1947) en *drs. P.J. van Odijk* (1940-1943). Boven dit drietal troonde de directeur van Rolduc, tevens president van het philosophicum, *drs. H.J. van der Mühlen,* die er tot 1951 zijn eigen vak economie doceerde maar van 1913 tot 1940 diverse filosofievakken heeft gegeven. Zijn dominerende invloed deed zich overigens meer op spiritueel en disciplinair terrein gelden dan in het filosofie-onderwijs zelf, waar hij zich ongetwijfeld de mindere van zijn ondergeschikte professoren voelde, wat hij ook geredelijk toegaf.

Damen en Van Odijk worden door degenen die hen als professoren meegemaakt hebben getypeerd als handboek-scholastici, typische adepten van het Angelicum te Rome. Beiden mochten dus 'vakfilosofen' heten, maar ze gaven hun vakken in afwachting van andere taken die voor hen waren weggelegd: Damen werd in 1946 vice-rector van het Nederlands College te Rome, waarna hij een glanzende carrière maakte als vertegenwoordiger van het Nederlands Episcopaat bij de H. Stoel; Van Odijk verhuisde in 1943 al na twee jaren professoraat naar Roermond om er secretaris van het bisdom te worden.

Alleen Huysmans - als 'Hollander' toch al tot een onderwijsfunktie gepredestineerd - bleef professor tot aan zijn dood in juli 1950. Van huis uit theoloog en kerkhistoricus - hij studeerde en promoveerde (1932) aan de R.K. Universiteit van Nijmegen - ontwikkelde hij zich tot een toegewijde filosofie-docent. Daarnaast gaf hij, tot 1943, het vak kerkgeschiedenis. Zijn necroloog beschrijft hem als een studieuze, vrome en bescheiden figuur, helder en scherpzinnig met "een voorliefde voor wezensbepalingen, indelingen en onderscheidingen" ([40]). Als hoofd van de filosofie, voerde hij als leerboek de tweedelige *Cursus Philoso-*

phiae van Boyer in ([41]), die tot ver in de jaren '50 in zwang gebleven is. Een zekere aanzet tot moderner denken was zijn eigen traktaat over de 'rationele' psychologie, waarin ook de hoofdzaken van de empirische psychologie ter sprake kwamen. In dit gestencild en met blanco vellen doorschoten boekwerkje waren binnen het kader van een neo-thomistische toonzetting hier en daar elementen te vinden van een meer eigentijdse menswetenschappelijke en wijsgerig-antropologische benadering. Gezagstrouw en een sterke hang naar doctrinaire veiligheid verhinderden hem echter deze richting meer substantieel in te slaan.

Een stukje verdere doorbraak, zij het meer in de periferie dan binnen het wijsgerig bedrijf zelf, vond plaats met de komst van Van Odijks opvolger, *drs. W. Meys.* Evenals Huysmans had Meys theologie gestudeerd in Nijmegen, was daarna drie-kwart jaar als kapelaan werkzaam geweest te Valkenburg en werd vervolgens zeer tegen zijn zin naar Rolduc gehaald om daar de filosofiekatheder te bestijgen. Zijn verklaring liever in het parochiewerk te willen blijven werd door Van der Mühlen gepareerd met de opmerking dat lesgeven op Rolduc ook een vorm van zielzorg was. Op het bezwaar dat hij theoloog was en niets van filosofie wist, luidde het antwoord: "Juist als theoloog ben je bijzonder geschikt om filosofie te doceren!" Huysmans deelde hem mede, dat hij logica, critica en metaphysica moest gaan geven, stopte hem het handboek van Boyer in de hand en adviseerde hem (zoals later ook aan Hermens) de zomervakantie aan de studie ervan te besteden. Toen hij daarna terugkwam, bleek ook nog de kerkgeschiedenis aan zijn pakket te zijn toegevoegd, omdat - zo werd aan de jonge nieuwkomer terloops medegedeeld - hij in zijn studententijd op Rolduc ooit honderd punten bij een proefwerk in dat vak had gehaald! Achteraf is de kerkgeschiedenis Meys' dierbaarste vak geworden, mede omdat hij daarin de kans zag diverse onderwerpen te actualiseren naar eigentijdse geestelijke en maatschappelijke vraagstukken toe.

Met de filosofie liep het anders. Ook daar veroorloofde de pastoraal geïnfecteerde professor zich aanvankelijk menige zijsprong naar boeiende dingen-van-de-dag (daartoe trefzeker geïnspireerd door slimme studenten, voor wie iedere onderbreking van de saaie leerstof welkom was), maar hij werd via een seintje uit Roermond tot de orde geroepen. Van der Mühlen liet hem weten, dat hij zich aan de wetenschap moest houden, en concludeerde daarbij meteen, dat 'Valkenburg' hem geen goed had gedaan . . . Van de weeromstuit keerde Meys zich radicaal tot de schoolse behandeling van het handboek. Wel voerde hij voor de ontologie (metaphysica) naast Boyer het in het Nederlands gestelde leerboek van Angelinus in ([42]), wiens katernen lang volgehouden beeld van de gloeiende pook ter verklaring van de act-en-potentie-leer tot op de dag van vandaag menig oud-student levendig voor de geest staat. Alleen bij de behandeling van de *analogia entis,* waarbij Meys in het voetspoor van zijn Nijmeegse leermeester prof. G. Kreling een direct verband legde tussen het filosofisch denken over God en de theologie, kon hij het opbrengen het handboek terzijde te leggen en zowaar enige geestdrift bij de studenten te wekken. Gortdroog en schools was de behandeling van de critica (wijsgerige kenleer); de logica kon hij na enkele jaren overdoen aan zijn collega Hermens.

Meys' bijdrage aan het openbreken van het 'systeem' lag vooral buiten het onderwijs. Als hoofd van de filosofie na de dood van Huysmans (1950) ging zijn belangstelling vooral uit naar het persoonlijk wel en wee van de studenten. Hoewel ongaarne, moest hij zich bij tijd en wijle inlaten met de studiediscipline wanneer die door allerlei nevenactiviteiten van het filosofenvolk, soms door hemzelf opgeroepen, in het gedrang kwam. Zijn pastorale werkzaamheden en de vele initiatieven die hij ontplooide ter activering van het maatschappelijk engagement van de studenten strekten zich vooral uit buiten het philosophicum. Meys was geen filosoof, en wilde het ook niet zijn. In 1954 werd hij benoemd tot directeur van de Katholieke Actie en van het vrouwelijk jeugdwerk in het bisdom Roermond.

De professoren 1954-1963

Damen werd in 1946 opgevolgd door Hermens, Huysmans in 1950 door Bosch, Meys in 1954 door Lemmen. Hermens werd na het vertrek van Meys hoofd van de filosofie en na het vertrek van Van der Mühlen, die in september 1957 met emeritaat ging, president van het philosophicum. Het is dit trio Hermens-Bosch-Lemmen dat in de jaren '50 gestalte gegeven heeft aan de ommekeer naar een zelfstandige, meer open-kritische en mensgerichte, en in zekere zin sterker pedagogisch onderbouwde filosofiebeoefening. Alle drie doceerden zij te Rolduc tot 1963, in welk jaar ze meeverhuisden naar Heerlen waar ze op het nieuwe philosophicum en daarna in de Hoge-

school voor Theologie en Pastoraat hun onderwijstaak bleven voortzetten (43).

Drs. V.J.H. Hermens had na zijn priesterwijding, evenals Meys, bij Kreling theologie gestudeerd aan de R.K. Universiteit van Nijmegen. Na enkele jaren kapelaanschap in Maastricht en een verblijf in de concentratiekampen van Vught en Sachsenhausen legde hij in 1946 cum laude zijn doctoraal-examen af. Als doceeropdracht kreeg hij de vakken logica, kosmologie (natuurfilosofie), geschiedenis van de filosofie, theodicee (wijsgerige godsleer) en ethica toebedeeld. Anders dan Meys liet hij zich nauwelijks in met het Rolducse leven buiten het philosophicum (zijn enige functie, overigens met verve vervuld, was die van 'infirmier'). Hij concentreerde zich volledig op de wijsgerige studie en op zijn onderwijstaak. Reeds na enkele jaren had hij voor zijn vakken een geheel eigen collegestof opgebouwd, die hij in een heldere doceertrant aan de studenten aanbood. Het handboek ging steeds meer een bijkomstige rol spelen, totdat het, vooral bij de kosmologie en de theodicee, geheel terzijde werd gelegd. Maar ook bij de geschiedenis van de wijsbegeerte stond de collegestof van de docent voorop, waarbij zowel de antieke wijsbegeerte als de denkwereld van de belangrijkste modernen aan bod kwamen. Niet de historische opeenvolging op zichzelf van allerlei stromingen en richtingen was belangrijk; Hermens gaf geen geschiedenisles, maar besprak kernthema's uit de *philosophia perennis* zoals die steeds terugkeren, telkens anders belicht, bij grote denkers in de oude en de nieuwe tijd. Alleen al door deze denkers voor zichzelf te laten spreken bereikte hij het voor de studenten geestverruimend effect, dat de grote zijns- en zinvragen rond God, mens en wereld niet binnen één wijsgerig systeem kunnen worden opgelost, maar steeds weer opnieuw prikkelen tot zelfstandig-kritisch nadenken en bescheiden luisteren.

Met de komst in 1950 van *drs. J.W. Bosch* betrad voor het eerst sinds 1943 weer een vakfilosoof de katheder van het Rolducse Philosophicum. Hij had filosofie gestudeerd aan het Angelicum te Rome en deze studie cum laude in 1948 afgesloten. Daarmee niet tevreden, had hij nog enkele jaren colleges gevolgd aan het Filosofisch Instituut van de Universiteit van Leuven. In 1955 promoveerde hij, weer cum laude, in Rome op een dissertatie over Nicolai Hartmann (44).

Bosch' eerste leeropdracht luidde: sociologie, dat wil zeggen sociale wijsbegeerte of wijsgerige gemeenschapsleer, mede gezien als rationeel fundament voor de eveneens te behandelen sociale leer van de Kerk volgens de encyclieken *Rerum Novarum* en *Quadragesimo Anno.* Daarnaast moest hij de psychologie op zich nemen, met het tractaat van Huysmans, eenvoudig omdat er nog een onverkochte voorraad van op de plank lag. Toen hij vier jaar later de ontologie van Meys overnam, kon hij naar het voorbeeld van zijn Leuvense leermeesters De Waelhens, Dondeyne en Verbeke de integratie van metaphysica en wijsgerige antropologie tot stand brengen die voortaan het nu snel veranderend gezicht van de Rolducse filosofiebeoefening zou gaan kenmerken.

In hetzelfde jaar, 1954, nam Meys' opvolger *drs. M.M.W. Lemmen* het 'sociale pakket' van Bosch over, dat nu werd opgesplitst in de vakken sociale wijsbegeerte en empirische sociologie. Op zijn betekenis voor het filosofieonderwijs van Rolduc komen we verderop terug. Met deze benoeming lijkt het studiejaar 1954/55 een verantwoorde keuze te zijn om, zo men zou willen, de hierboven al enkele malen aangeduide omslag naar een nieuwe stijl van filosofie-onderwijs te Rolduc min of meer exact te dateren. Om het verschil tussen vóór en ná 1954 te illustreren, laten we hier een geconcretiseerd overzicht volgen van de filosofiecursus van enkele jaren daarvóór, en wel die van de studiejaren 1950/51 en 1951/52 (45), om daarna de nieuwe situatie te schetsen zoals die zich rond 1960 had gestabiliseerd.

Een cursusvoorbeeld: 1950-1952

De studenten die na hun toelatingsexamen tot de filosofie (46) in september 1950 aantraden, hadden al in juni, nog behorend tot het 'plebs', een korte cursus "Inleiding tot de filosofie" doorlopen, gegeven door Hermens. Ze leerden er wat filosofisch denken wel en niet inhield, hoe de filosofie zich onderscheidde van de andere wetenschappen en de theologie, en hoe de leerstof in de komende twee jaar zou zijn ingedeeld.

De *cours inférieur* 1950/51 begon met de *logica minor,* kortweg "logica" genoemd, gedoceerd door Hermens gedurende het eerste trimester. Het was de enige cursus waarbij hij het handboek volgde, althans voor de meer technische kant van de scholastieke redeneerkunst (syllogisme). Daanaast gaf hij een uitvoerig dictaat, waarin de

grondslagen van het menselijk kennen en de werkelijkheidswaarde van begrip, oordeel en redenering kritisch belicht werden. De moderne logica (logistiek) werd wel gesignaleerd, maar niet behandeld.

Het tweede en derde trimester werden besteed aan de ontologie en de kosmologie, gegeven door resp. Meys en Hermens. In de *ontologie* of algemene zijnsleer (bij Boyer de "metaphysica generalis") werden de klassieke hoofdthema's van de aristotelisch-thomistische metafysiek behandeld: de act-en-potentiestructuur in de verschillende zijnsniveaus, de *analogia entis,* de eigenschappen *(unum, verum, bonum, pulchrum)* en de gronden of oorzaken *(causae materialis, formalis, efficiens, finalis)* van "het zijnde". Naast het al te schematische en compacte handboek van Boyer met zijn vermoeiend potjeslatijn vond Meys in het geduldig en ietwat populariserend, want voor gewone studenten geschreven leerboek van Angelinus ([47]) het didactische hulpmiddel dat hem het vervaardigen van een eigen tractaat bespaarde. In de *kosmologie* (natuurfilosofie) werd het tweede trimester besteed aan de behandeling van de natuurwetenschappen en het derde aan de natuurfilosofie. De cursus bestond voor het grootste deel uit een inleiding in de moderne fysica, waarin onder meer de ontwikkeling van de atoomtheorie (van Dalton tot Heisenberg) en de relativiteitstheorie van Einstein aan de orde kwamen. Vanuit een kritische reflexie op de grondslagen en theorievorming binnen de exacte wetenschappen werden verbindingen gelegd met enkele hoofdthema's uit de natuurfilosofie, zoals stof, plaats, tijd en uitgebreidheid, en met het aristotelisch hylemorfisme (stof- en vormleer) en de interpretatie daarvan in de scholastieke metaphysica. Voor studenten die zich verder in de materie wilden verdiepen gaf Hermens literatuuradviezen, waarbij o.a. Van Melsen en Hoenen werden aanbevolen ([48]).

De *geschiedenis van de filosofie,* eveneens gedoceerd door Hermens, werd aan de beide jaargangen van het philosophicum tegelijk gegeven als een doorlopende cyclus. Hij had voor dit vak het bekende leerboek van Thonnard ([49]) ingevoerd, niet zozeer omdat de apologetische inslag van dit meer dan duizend dundrukbladzijden omvattende, encyclopedische overzicht hem aantrok, maar om de didactische kwaliteiten ervan, en ook opdat de studenten het lezen van de Franse taal niet zouden verleren. In het studiejaar 1950/51 werd de klassieke Griekse wijsbegeerte behandeld: de voor-socratici, Plato en Aristoteles, stoïcisme, epicurisme en scepticisme. Als *caput selectum* uit de moderne filosofie besprak Hermens de door hem bewonderde Franse wijsgeer Henri Bergson. In het daaropvolgende studiejaar kwamen aan de orde: Plotinus, Augustinus, de Arabische filosofen en de pre-thomistische scholastiek (Scotus Eriugena, Anselmus, de universaliastrijd, Abelard). Uit de moderne filosofie werden uitvoerig behandeld: Descartes, Hume, Kant en de existentialisten, in het bijzonder Heidegger. Ook hier trachtte Hermens door literatuuropdrachten de studenten tot verdere zelfstudie te prikkelen, in dit jaar o.a. door Karl Jaspers' pas verschenen *Inleiding tot de Philosophie* ([50]) te laten circuleren.

Ook de in 1950/51 nog *sociologie* geheten, maar een jaar later terecht in *sociale ethica* omgedoopte wijsgerige gemeenschapsleer werd als een doorlopende cursus aan beide jaargangen gezamenlijk gegeven. Bosch kweet zich gedegen van de hem zo plotseling (nauwelijks een maand na Huysmans' overlijden) opgedragen taak met uit Leuven meegebrachte traktaten, met name van Louis Janssens, over de sociale natuur van de mens en het wezen van de gemeenschap. Geheel in de stijl van het destijds in katholieke kring overheersende neo-thomistische solidarisme, werd vanuit de natuur van de individuele mens geconcludeerd tot de noodzaak van zelfverwerkelijking-door-samenwerking: *homo est animal sociale.* Het tweede en derde trimester waren bijna geheel gewijd aan de wezenskenmerken en de uitwendige oorzaken van het verschijnsel gemeenschap. Het onderzoek daarnaar verliep langs de voor de studenten inmiddels vertrouwde weg van de vier *causae,* zij het wat ingewikkelder en tot meer distincties en subdistincties nopend dan bij het eenvoudige 'zijnde' van de ontologie ([51]). Zowel de docent als de studenten werden aldus verwikkeld in een speculatieve worsteling met een complexe materie, die nolens volens binnen een scholastiek keurslijf moest worden geanalyseerd en weer samengevoegd tot een rationele basis voor de katholieke sociale leer. Dat gebeurde in de sociale ethica, waaraan het hele tweede jaar werd besteed. In het eerste trimester werden het subsidiariteitsbeginsel en de verhouding staat-maatschappij uiteengezet, in het tweede de heersende stelsels (liberalisme, marxisme, socialisme) gekritiseerd, in het derde tenslotte de juiste maatschappij-ordening naar de leer van *Quadragesimo Anno* en van de Limburgse sociale pionier dr. H.A. Poels uiteengezet.

Gereserveerd voor de *cours supérieur* waren in 1951/52 de critica, de psychologie, de theodicee en de ethica. In de *critica,* gedoceerd door Meys aan de hand van Boyer, werden behandeld de waarde van de menselijke kennis, het probleem van de *universalia* en de geldigheid van de natuurwetenschappelijke bewijsvoering ([52]). Dit alles in minder dan drie maanden, want het schriftelijk proefwerk vond plaats daags voor St. Katrien, op 24 november 1951. Daarna, tot en met het tweede trimester, doceerde Hermens de *theodicee* of wijsgerige godsleer, geheel naar de letter en de geest van St. Thomas' hoofdwerk *Summa Theologica* ([53]). Het handboek bleek hier niet alleen overbodig, maar soms zelfs misleidend, bijvoorbeeld bij de zgn. godsbewijzen. Bij geen ander tractaat presenteerde de filosofie zich zozeer als een propaedeuse voor de theologie, die nu voor de studenten steeds nabijer in het verschiet kwam. Dat gold ook voor de *ethica* of natuurlijke zedenleer, in het derde trimester eveneens door Hermens gedoceerd ([54]). In die korte tijd konden alleen de voornaamste thema's en begrippen (wilsvrijheid, morele verantwoordelijkheid, natuurwet e.d.) een grondige behandeling krijgen, hetgeen minder bezwaarlijk was omdat de gehele stof veel uitvoeriger op het groot-seminarie in het kader van de moraaltheologie werd hernomen ([55]).

De *psychologie,* in later jaren beter aangeduid als wijsgerige antropologie, werd gedurende het hele tweede studiejaar gegeven door Bosch aan de hand van het reeds vermelde tractaat van Huysmans. In het eerste trimester leerden de studenten het verschil kennen tussen "rationele" (speculatieve) en empirische psychologie en maakten zij kennis met de voornaamste vertegenwoordigers van deze laatste, o.a. David Hume en William James. Het tweede en derde trimester werden besteed aan de grondslagen en de waarde van het zintuiglijk resp. het verstandelijk kennen, en aan de betekenis van de menselijke vrijheid. Met name bij de behandeling van de zintuiglijke kennis werd niet alleen ingegaan op scholastieke interpretaties (bv. *species impressa* en *expressa*), maar werd ook nadrukkelijk gepoogd verbanden te leggen met empirische gegevens uit de psychologie en psychiatrie ([56]).

De niet-filosofische vakken

Tot nu toe zijn in ons hele verhaal de niet-filosofische vakken, die tezamen toch een respectabel deel uitmaakten van het totale studiepakket, buiten beschouwing gebleven. Ze moeten hier kort vermeld worden, ook voor een goed begrip van de veranderde structuur van de opleiding na 1954.

Het onderwijs in een aantal neven- of bijvakken

van uiteenlopende inhoud heeft sinds het begin van het philosophicum op het lesrooster van de seminaristen gestaan. Bevatte de "Bevelbrief" uit 1831 reeds de eis, dat naast de "zuiv're wijsbegeerte" ook in de "beginselen der natuur- en wiskunde" moest worden onderwezen, een tamelijk bonte galerij van deels historische deels praktische vakken treffen we aan in het programma van ruim een eeuw later.

Bijna al deze vakken werden voor de eerste- en tweedejaars gezamenlijk gegeven in één doorlopende cursus. Een uitzondering daarop vormt de *biologie,* die in het eerste jaar gegeven werd. De docent was dr. L.J.J. Pop, leraar biologie van het gymnasium. Oorspronkelijk bedoeld als inleiding in de ziektenleer voor de toekomstige zielzorgers, werden weliswaar de organologie en de erfelijkheidsleer behandeld, maar van enige samenhang was nauwelijks sprake ([57]). Hermens heeft Pop vaker verzocht aandacht te besteden aan de ziektenleer en ook aan de evolutieleer, maar dat is nimmer gelukt, zodat Hermens deze laatste zelf maar behandelde in de kosmologie.

Uiteenlopende vakken als christelijke archeologie en kerkelijke administratie, resp. gegeven door dr. P.S. Everts en drs. J.J.B. Titulaer, verdwenen in 1949 resp. 1946 met hun docenten van het programma. Vanaf 1957 werd het vak *kunstgeschiedenis,* met de nadruk op kerkelijke architectuur, voor beide leerjaren gegeven door de tekenleraar en latere directeur J.J. Stassen.

Een belangrijk nevenvak was de *kerkgeschiedenis,* van 1943 tot 1954 gegeven door Meys en daarna overgenomen door de historicus A.B.J. Timmermans. Als leerboek werd gebruikt het bekende standaardwerk van De Jong ([58]). Over de leerstof bestond een afspraak met het groot-seminarie te Roermond: tot 1954 werd op de filosofie de kerkgeschiedenis behandeld tot aan de reformatie, daarna was de taakverdeling juist omgekeerd.

Een ander 'historisch' vak was dat van de *bijbelse geschiedenis,* of zoals het later genoemd werd de "geschiedenis van Israël". Het werd met grote toewijding en nauwgezetheid gedoceerd door de aardrijkskundeleraar J.A.E.J. Janssen tot aan zijn vertrek van Rolduc in 1954. Janssen was het tegendeel van een boeiend verteller, en het nogal schoolse handboek van De Jong en Van Rossum ([59]) vermocht evenmin de studenten te boeien. Het feit dat alleen het Oude Testament behandeld werd, wijst op een taakverdeling tussen philosophicum en groot-seminarie, waar alleen het Nieuwe Testament onderwezen werd. Tot 1954 had de cursus in zoverre een apologetische inslag, dat vaak stelling genomen werd tegen de rationalistische bijbelkritiek, o.a. met betrekking tot de Pentateuchkwestie, de goddelijke inspiratie, de historiciteit van de bijbelse verhalen, de canoniciteit der boeken en andere, meer bijkomstige thema's zoals de Galileïkwestie. Na 1954 werd het vak enkele jaren niet gegeven, totdat het onder druk van het groot-seminarie werd overgenomen door Hermens. Hij eiste, dat het op Rolduc niet om exegese, maar om geschiedenis moest gaan. Het werd voortaan dan ook consequent onder de historische vakken gerangschikt ([60]).

Min of meer in samenhang met de sociale ethica heeft ook de *economie* gedurende vele jaren op het lesrooster gestaan. Tot ongeveer 1950 werd ze gedoceerd door Van der Mühlen aan de hand van het leerboek van Raaijmakers ([61]). Daarna werd ze overgenomen door Bosch, en in 1954 door Lemmen, in combinatie met de sociologie. Naast enkele hoofdzaken uit de macro-economie (verhouding kapitaal en arbeid, ondernemingsvormen, geldstelsel, inkomensverdeling, bevolkingsvraagstuk e.d.) werd aandacht besteed aan de sociale wetgeving, de organisatie van de arbeid en de liberale en socialistische opvattingen over de economische en sociale ordening. Ook deze cursus duurde twee jaar.

Bij uitstek practische vakken, gericht op de toekomstige pastoraal-liturgische taak van de priesterstudent, vormden de *kerkmuziek* en de *gewijde welsprekendheid,* in de wandeling "preekles" genoemd. Het onderwijs in de Gregoriaanse muziek werd jarenlang verzorgd door J.H. Schrijen (ook de beginselen van de profane muziek, met name in Nederlandse kerkliederen, kregen aandacht). Aan het einde van de cursus werd het zgn. zangersexamen namens de Nederlandse Gregoriusvereniging afgenomen door drs. R. Salomons, rector van het sanatorium Hornerheide en muziekdocent op het groot-seminarie ([62]). De "preekles" stond onder de hoede van Van der Mühlen tot 1951, waarna zij werd overgenomen door de priester-leraar G.P. Hommes. Elke student kwam eenmaal per jaar aan de beurt om voor het forum van de hele filosofie zijn zorgvuldig ingestudeerde preek te houden, die verder uitsluitend op de inhoud en nauwelijks op vorm, voordracht en dictie werd beoordeeld. Oud-leerlingen bewaren komische herinneringen aan nerveus gestotter en boude uitspraken die deze

oratorische exercities soms kenmerkten. In 1951 werd de spraaklerares mej. E. Quaedvlieg aangetrokken om eenmaal per week het stemgebruik van de studenten te verbeteren.

Als apart vak dient voorts de *ascese* genoemd te worden, zij het dat ze doorgaans meer het karakter had van een meditatie in het klaslokaal. Tot 1955 werd ze gegeven door Van der Mühlen als *pater spiritualis,* daarna door zijn opvolgers Timmermans en Hommes (vanaf 1961), maar soms ook door filosofiedocenten, o.a. Bosch.

Ontwikkeling na 1954

We keren terug naar het 'keerpunt' 1954. Het nieuwe studiejaar begon met het aantreden van Meys' opvolger drs. M.M.W. Lemmen, die toen juist zijn doctoraalexamen in de politieke en sociale wetenschappen in Leuven had afgelegd (hij promoveerde er in 1975 op een proefschrift over Max Weber ([63])). Zelden zal een bisschoppelijk woord de realiteit zo trefzeker benaderd hebben als de constatering van mgr. Hanssen, dat het philosophicum nu een "ideale bezetting" had: één man uit Nijmegen, één uit Rome en één uit Leuven. Hij had eraan kunnen toevoegen: één theoloog, één filosoof en één socioloog. Alle drie waren ze door vak- of zelfstudie zodanig in de moderne wijsbegeerte onderlegd, dat zij als team in staat moesten zijn op een soliede wetenschappelijke basis de Rolducse filosofie-opleiding naar de eisen des tijds te vernieuwen. Dat betekende: traditie en moderniteit elk hun volle pond geven, wijsbegeerte en positieve wetenschappen vruchtbaar met elkaar verbinden, en vooral gestalte geven aan een vormingsideaal waarin niet alleen filosofisch onderlegde theologanten aan 'Roermond' werden afgeleverd, maar ook aan jonge mensen in een belangrijke levensfase een intellectuele bagage werd meegegeven waarmee ze later als priester, of in welk ander beroep ook, goed zouden kunnen functioneren. Belangrijk voorbereidend werk voor deze vernieuwing was in de afgelopen jaren onder het trio Meys-Hermens-Bosch al geleverd (in onze voorgaande beschrijving zijn daarvan aanzetten te vinden). De hechte troika Hermens-Bosch-Lemmen zou deze opdracht nu nadrukkelijk, programmatisch meer gericht, gaan uitvoeren.

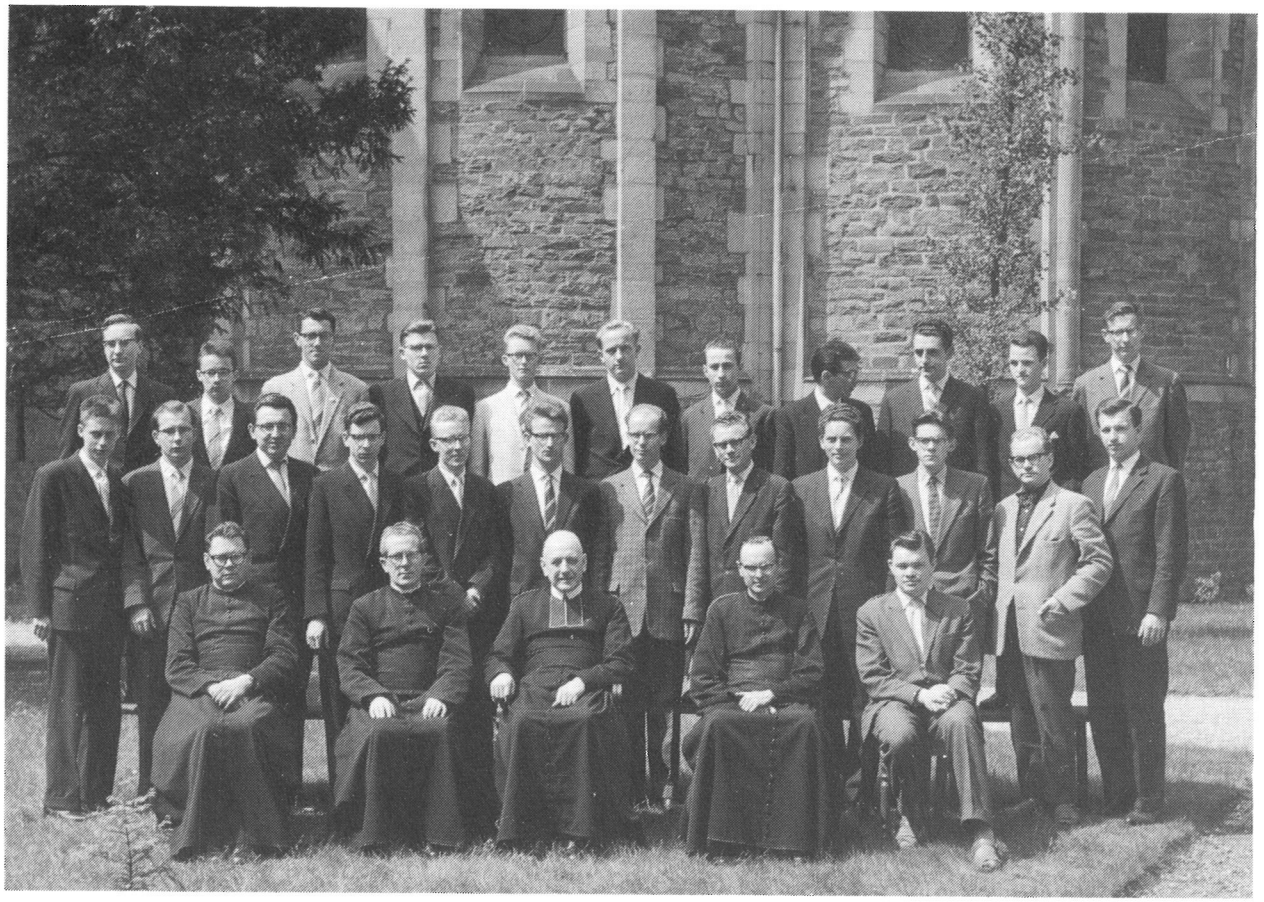

De komst van Lemmen leidde niet alleen tot een herverdeling van leeropdrachten, maar ook - reeds in het studiejaar 1954/55 - tot een structurele reorganisatie van het studieprogramma. De vakken werden ingedeeld in drie groepen: filosofie, historische wetenschappen en positieve wetenschappen (64). Pogingen werden ondernomen om meer samenhang - in kerk- en bijbelse geschiedenis al gerealiseerd - te krijgen tussen de leerstof van het philosophicum en het groot-seminarie. Behoudens enig overleg met de Roermondse professoren Teeuwen en Sanders over resp. de transsubstantiatie- en de triniteitsleer leverde dat weinig op. Een belangrijke verbetering hierin kwam tot stand vanaf 1956, toen Lemmen ook op het groot-seminarie sociologie ging doceren.

De vakken die Lemmen in 1954 onder zijn hoede nam waren de logica, de ethica, de sociale wijsbegeerte, de positieve sociologie en de economie. Daarvan was alleen de logica voor hem nieuw, althans vergeten sinds zijn Rolducse studentenjaren, zodat hij een tijdlang - naar eigen zeggen - "domweg letterlijk het handboek van Boyer volgde, in het eerste jaar telkens één les vooruitlopend op de leerlingen". Na enkele jaren nam Hermens de logica weer over.

De ethica en de sociale wijsbegeerte werden in nauw verband met elkaar gegeven, resp. voor de eerste- en de tweede-jaars. Lemmen gebruikte daarbij enkele jaren zijn eigen Leuvense collegedictaten; later breidde hij de stof uit, waarbij vooral zijn leermeester prof. L. Janssens hem tot leidraad diende. Een belangrijke auteur werd ook M.G. Plattel, wiens boeken hij aan de studenten als verplichte literatuur opgaf. Een inspiratiebron voor zijn filosofisch denken en doceren was voorts A. Dondeyne, die hij eveneens in Leuven had leren kennen. Hij achtte deze vooral belangrijk om de studenten zicht te geven op de draagwijdte van het rationele kennen binnen de totale menselijk-existentiële ervaring. Hieruit blijkt, dat het in die jaren ook op de katholieke universiteiten snel veld winnende personalisme in de sociale wijsbegeerte en ethiek, als reactie op het neothomistisch solidarisme, op Rolduc eveneens centraal werd gesteld.

Voor het eerst werd nu ook de positieve sociologie (voor de eerste-jaars) professioneel en als zelfstandig vak gedoceerd. Opnieuw was een Leuvense hoogleraar, prof. De Bie, Lemmens *auctor intellectualis,* wiens colleges hij aan de studenten doorgaf, later uitgebreid en aangevuld met enkele toen gangbare sociologische leerboeken, o.a. die van Gehlen en Schelsky en van Ogburn en Nimkoff (65). Zijn economielessen tenslotte waren eveneens geïnspireerd door Leuvense coryfeeën zoals de liberale econoom Eyskens, en later de plan-econoom Van Pinxteren.

Kenmerkend voor de ontwikkeling na 1954 was voorts een toenemende onderlinge vervlechting van algemene metaphysica en wijsgerige antropologie, totdat zij in het begin van de jaren zestig geheel samenvloeiden (66). De grondgedachte hiervan was, dat de filosofie in al haar vertakkingen geen *scientia rerum* (67) is, dat wil zeggen geen afstandelijke bespiegeling van een vóórgegeven, objectieve, in haar totale samenhang verklaarbare zijnswerkelijkheid, maar een wetenschap van de mens over zichzelf, over zijn relatie tot de natuur, tot de wereld, tot God. Er kan niet meer gefilosofeerd worden zonder dat de filosoof zichzelf als mens, participerend aan een "mysterievolle werkelijkheid", voortdurend en consequent in het geding brengt. Als mens geeft hij 'zin' aan zijn ervaring van de werkelijkheid, als filosoof onderzoekt hij dat zingevingsproces en aanvaardt hij de daarin besloten opdracht om zijn eigen bestaan in en met 'de dingen' zelfstandig en in een nimmer voltooide dialoog met anderen te verhelderen. In deze opdracht ligt ook zijn taak besloten om het menselijk streven en handelen op te vatten als een zelf-ontwerp naar de werkelijkheid toe, en daarin de ethische implicaties te ontdekken voor het individu en voor de gemeenschap. "De filosofie is dan ook geen scientia in de zin van 'systema conclusionum', maar een steeds te hernemen taak, een nooit volbrachte opgave" (68).

Zowel inhoudelijk als didactisch had deze verandering van wijsgerige mentaliteit voor het filosofieonderwijs ingrijpende consequenties. Heel de filosofie kwam in een antropologisch licht te staan. Omdat de kosmos niet meer is los te denken van de mens die hem ontwerpt, evolueerde de traditionele kosmologie gedeeltelijk tot wijsgerige antropologie, gedeeltelijk tot wetenschapskritiek, met name een bezinning op het natuurwetenschappelijk denken. In de sociale wijsbegeerte blijft de 'sociale kwestie', benaderd vanuit de sociale ethiek, op het programma staan, maar zij is weer vooral antropologie, omdat het zelf-ontwerp uiteindelijk een gemeenschaps-ontwerp blijkt te zijn, gericht op samenwerken en uiteindelijk op samenzijn in personale sfeer. In dit licht stond ook de ethica, die daardoor vooral het karakter kreeg van een personalistisch gemeenschapsideaal. Aldus verstaan mondde de filosofie uit in een metafysiek

en een theodicee, die niet meer primair vanuit de kosmische, maar vanuit de antropologisch-ethische dimensie van het menselijk bestaan werden gezocht.

In dit verband kreeg het leervak geschiedenis van de filosofie een nog grotere betekenis dan vroeger. Het wijsgerig denken zelf vertoont een historische ontwikkeling, die niet lineair naar een (wanneer ook gedateerd) hoogtepunt van voltooiing toe gaat, maar in een dialectisch proces zich steeds weer corrigeert en daarbij alle momenten van haar verleden voortdurend herneemt. Praktisch kwam dit inzicht tot gelding in een uitbreiding van het aantal lesuren, en inhoudelijk in een grotere waardering van het *ideengeschichtlich* perspectief. Het handboek van Thonnard bleef dienstdoen, maar de 'apologetische' elementen erin werden stelselmatig overgeslagen.

In het licht van de antropologische bezinning op het rationele denken, met name in de wetenschapskritiek, werden de lessen in de formele logica ingeperkt. Zij kreeg het karakter van een zuiver technisch vak, waarbij het gebruik van wiskundige symbolen (logistiek) door Hermens niet meer werd geschuwd. Het vak bleef staan aan het begin van het eerste studiejaar, maar de kennis ervan werd in de andere cursussen nauwelijks meer verondersteld.

Gezien de centrale plaats van de wijsgerige antropologie en de verhoogde belangstelling voor de menswetenschappen kon na de positieve sociologie de invoering van het vak empirische psychologie niet uitblijven. Met het doceren ervan werd in 1958 belast drs. J.H. Huyts. Hij vervulde deze taak als gastdocent tot 1963, waarna hij als benoemd professor mee overging naar Heerlen.

De feitelijke neerslag van de hierboven aangeduide veranderingen in het concrete studieprogramma kwam in de jaren 1954-1963 geleidelijk tot stand. Hierdoor vonden er ook nogal eens wat wisselingen plaats in de doceeropdrachten van de afzonderlijke professoren. De logica werd enkele jaren door Lemmen gegeven, waarna zij weer blijvend terugkeerde bij Hermens. De ontologie of algemene metaphysica kwam na het vertrek van Meys bij Hermens terecht, maar wisselde daarna vaker van docent of werd gespreid over enkele docenten gegeven. Dit hing samen met het feit dat gaandeweg de voorkeur gegeven werd aan bepaalde thema's of *capita selecta,* waarbij ook de antropologie en andere vakken werden betrokken. Vaste docenten waren: voor de wijsgerige antropologie Bosch, voor de sociale wijsbegeerte en de ethica Lemmen, en voor de theodicee Hermens. De uitgebreider geworden geschiedenis van de filosofie werd door verschillende professoren gegeven, en soms ook wisselend, vooral door Hermens en Bosch. Deze laatsten hadden ook de kosmologie (wetenschapskritiek) resp. de critica (wijsgerige kenleer) onder hun hoede.

Uiteraard vereiste deze ontwikkeling meer overleg en teamwork bij de docenten dan vroeger het geval behoefde te zijn. Iedere nieuwe verandering was het resultaat van onderlinge discussie, en bleef ook daarna onderhevig aan kritische evaluatie. De vrijheid bij het inslaan van nieuwe wegen, beduidend groter geworden nadat Van der Mühlen de leiding had moeten overdragen aan Hermens (1957), bood daartoe alle ruimte. Van contrôle of corrigerend optreden vanwege het bisdom of 'Rome' is nimmer sprake geweest. Op de jaarlijks bij de Vaticaanse Congregatie voor de Seminaries in te dienen verslagen (een routine die feilloos zonder slapende honden wakker te maken werd volbracht) kwam nooit enige reactie. Het enige spannende moment is het bezoek van de pauselijke visitator prof. Sebastiaan Tromp S.J. op 24 maart 1955 geweest. Hij werd door Van der Mühlen deskundig in de watten gelegd en had geen aanmerkingen, ook al omdat zijn onderzoek in de Nederlandse kerkprovincie zich op heel andere zaken concentreerde. De 'nieuwlichterij' was trouwens pas begonnen en het handboek van Boyer lag toen nog opengeslagen, zij het maar ten dele opengesneden, op de katheder.

Ook in de presentatie van de leerstof en in de aan de studenten gestelde eisen werden geleidelijk belangrijke veranderingen aangebracht. De professorale monologen van voorheen werden gedeeltelijk vervangen door werkcolleges. Vanaf 1957 werden scripties geëist, maar drie jaar later luidde de regeling: één scriptie en daarnaast de bestudering van aangewezen literatuur die min of meer met de behandelde stof samenhing. Mondelinge tentamens kwamen, voor de filosofievakken, in de plaats van de vroegere schriftelijke 'composities'. Ook in deze zaken manifesteerde zich het nieuwe wijsgerige ethos: "filosoferen is meer samen-spreken en samen-denken, dan een gevestigd systeem overdragen" (69). Bovendien ging het erom de zelfwerkzaamheid van de studenten te activeren. In dit kader pasten ook de vrijwillige discussiegroepen onder leiding van een docent, die omstreeks 1958 opbloeiden maar een

paar jaar later weer bijna geheel verdwenen waren, en het eigen filosofentijdschrift *Dimensie* , dat in september 1959 voor de eerste maal verscheen en tot aan de verhuizing naar Heerlen zo'n twintig nummers haalde.

Dit 'huisorgaan' van het philosophicum, vaak tientallen pagina's dik, behandelde overigens meer algemeen-culturele en artistieke dan strikt filosofische onderwerpen ([70]). Dat was "niet eens zo vreemd vanuit de hedendaagse filosofie" ([71]) en het sloot ook aan bij de van oudsher gekoesterde opvatting, dat de priesterstudent van een brede culturele belangstelling behoorde blijk te geven. In die zin vervulde *Dimensie* een soortgelijke functie als de Academie *Sint Augustinus,* die naast het tijdschrift tot 1963 bleef bestaan. In de volgende paragraaf komen we hierop terug.

Aansluitend op de toegenomen betekenis van de sociale vakken werd ook de kennismaking met maatschappelijke vraagstukken, in bredere zin dan wat in vroeger jaren de "sociale kwestie" werd genoemd, door de leiding van het philosophicum bewust nagestreefd. Vermelding in dit verband verdienen de zgn. sociografische werkkampen, die sinds 1959 telkenjare vlak voor de zomervakantie her en der in Limburg werden gehouden. Onder leiding van het Provinciaal Opbouworgaan Limburg (P.O.L.) te Roermond bestudeerden docenten en studenten gezamenlijk ter plekke, o.a. door middel van enquêtes, een bepaald aspect van welzijnsproblematiek, bv. de vrije tijdsbesteding van de jeugd tot 20 jaar (Panningen en Grashoek, 1959), de woonsituatie, de gezondheidstoestand, verzorging en vrije tijdsbesteding van bejaarden (Tegelen, 1960), de problematiek der forensen (Gulpen en omstreken, 1961). Deze vijfdaagse studiekampen boden uiteraard veel gelegenheid tot allerlei uitbundig vertier - de jaarboeken maken nadrukkelijk melding van droppings en caféterrasjes -, maar er werd hard gewerkt en ze vormden aan de periferie van het loodzware studieprogramma een welkome aanvulling op de kennis van mens en maatschappij die in de opleiding centraal stond, en een stukje praktische voorbereiding op de pastorale taak in de toekomst ([72]).

Aan het slot van deze beschrijving van de ontwikkeling die het onderwijs aan het Rolducse Philosophicum in nauwelijks twintig jaar doormaakte, citeren we nog eenmaal uite de rede van prof. Sassen bij de opening van het Heerlense Philosophicum:

"Van de priester zal immers mogen worden verwacht, dat hij zich in volle omgang rekenschap kan geven van de problemen, die mens en samenleving van zijn dagen bewegen en die steeds weer een wijsgerige ondergrond blijken te hebben. Bij zijn verkondiging van het woord in welke omstandigheden ook en bij zijn leiding in de praktijk van het godsdienstig en zedelijk leven zal hij zich steeds moeten afvragen, hoe hij de hem toevertrouwde gelovigen duidelijk kan maken, wat de geopenbaarde waarheden omtrent geloof en zeden in concrete beleving voor hen en voor ieder van hen existentieel kunnen en moeten betekenen. Hij zal daarbij voortdurend erop bedacht moeten zijn, dat hij zich richt tot concrete levende mensen, niet tot de abstracties, waarvan een essentialistische philosophie hem het wezen beweerde te leren kennen. Daarvoor zal hij niet alleen datgene nodig hebben, wat de empirische psychologie hem over de verschijnselen van de menselijke gedraging kan leren, maar zal hij ook de inzichten niet kunnen missen, die de wijsgerige bespiegeling van de laatste decennia over de eigen zijnswijze van den mens heeft opgeleverd. Die inzichten zullen echter bij hem slechts dan vrucht kunnen dragen, wanneer hij geleerd heeft over het eigen zijn na te denken en de bezinning op de anderen en het andere steeds weer daarop te betrekken" ([73]).

Het wil ons voorkomen, dat de professoren en studenten, met het stof van de verhuizing nog aan hun voeten, in deze woorden veel herkend hebben van hetgeen hun op Rolduc al bij het doceren en studeren voor ogen had gestaan.

3. Studie- en leefgemeenschap

In deze laatste paragraaf beschrijven we het leven van de Rolducse filosofiestudenten als 'aparte' groep, als zelfstandige studie- en leefgemeenschap van jonge mannen die op het philosophicum een korte, maar belangrijke fase doormaakten in hun vorming tot priester. In onze beschrijving komen daarvan alleen de collectieve aspecten aan de orde, maar dat houdt nauwelijks een beperking in. Immers niet alleen de studie, maar ook het geestelijk leven, de culturele en

sociale vorming, de sport en vrijwel alle recreatieve activiteiten voltrokken zich in de gezamenlijkheid van dat éne ruimtelijke en sociale samenlevingsverband: 'de filosofie'. Kende het onderwijs nog een differentiatie (niet voor alle vakken) naar eerste- en tweedejaars, op alle andere terreinen was er steeds dezelfde collectiviteit: allen aanhoorden dezelfde meditaties, hielden samen retraite, namen deel aan dezelfde verenigingen, recreëerden op gelijke tijden in gemeenschappelijke ruimten, enzovoorts. Pas in de tweede helft van de hier behandelde periode constateren we een zekere individualisering (vrijwillige deelname aan verenigingen, groepsvorming rond bepaalde activiteiten), maar de gezamenlijkheid van het totale groepsleven werd daardoor niet wezenlijk aangetast.

Deze gezamenlijkheid vond haar ideële grondslag in de gerichtheid van alle studenten op één gemeenschappelijk, concreet levensdoel: priester worden. Dat gaf aan de collectiviteit de diepere zin van een echte communiteit, waarin voor allen gelijke maatstaven golden voor spiritualiteit, studie, belangstellingssfeer, levensstijl en collegiaal verkeer. Men werd niet alleen opgeleid voor een functie waaraan bepaalde beroepseisen gesteld werden, men werd vooral voorbereid op een levensstaat die de hele persoon omvatte. In die zin stonden vroomheid en ascese op één lijn met wetenschapsbeoefening, culturele ontplooiing en vrijetijdsbesteding - niet als zaken van gelijk gewicht, maar wel als evenzovele met elkaar samenhangende en elkaar doordringende elementen van een op de klerikale status gemodelleerde persoonsontwikkeling. Concreet vertaald naar de Rolducse filosofengemeenschap (in andere seminaries was het niet anders) betekende dit, dat de studenten voor hun activiteiten op al deze terreinen vrijwel uitsluitend op dat ene, besloten en betrekkelijk kleine groepsverband waren aangewezen. Ook op dit punt trad vanaf het midden van de jaren '50 een verandering op in die zin, dat door meer contacten met de 'buitenwereld' een grotere openheid werd nagestreefd en een grotere diversiteit van ontplooiingsmogelijkheden werd gerealiseerd.

Dit alles betekende uiteraard niet, dat binnen deze structurele en ideologische uniformiteit de verscheidenheid van individuele talenten, voorkeuren en problemen niet tot gelding kon komen. Van de kant van de seminarie-overheid was daarvoor zeker aandacht (geestelijke leiding, toedeling van bepaalde functies en taken e.d.) en de studenten zelf zorgden er wel voor, dat ze zich binnen de gegeven mogelijkheden her en der persoonlijk profileerden. Maar die verscheidenheid stond toch op het tweede plan, begrensd als zij was door een nadrukkelijk gecultiveerd groepsleven en door collectieve gedragsnormen die slechts een beperkte persoonlijke inkleuring toelieten.

Tegen de achtergrond van bovenstaande inleidende opmerkingen leze men de nu volgende beschrijving van het leven op 'de filosofie' en de veranderingen die daarin - vooral na 1957 ([74]) - plaatsvonden. Achtereenvolgens besteden we aandacht aan de geestelijke en godsdienstige vorming, de diverse verenigingen en hun activiteiten, en het gezelligheidsleven.

Geestelijke en godsdienstige vorming

Een groot deel van het godsdienstig leven van de filosofen speelde zich af, zoals we eerder zagen, gezamenlijk met de andere leerlingen van Rolduc. De dagelijkse H. Mis en andere gebedsoefeningen, zoals het morgen- en avondgebed en het Lof, vonden plaats in de kerk, waarbij de filosofen tussen de jongens zaten. Pas omstreeks 1960 kregen zij de beschikking over een eigen liturgische ruimte, de voormalige congregatiekapel, om er hun eigen Eucharistieviering en andere diensten te houden. We komen daar straks nog op terug.

Geestelijke leiding en godsdienstige vorming waren tot 1955 het exclusieve domein van president Van der Mühlen. Als *pater spiritualis* van de filosofen was hij niet alleen belast met de persoonlijke begeleiding, maar rekende hij ook tot zijn taak de wekelijkse ascese-les en de meditaties te geven. Een oud-leerling schetst daarvan het volgende beeld:

"Dagelijks of enkele malen per week besteedde Van der Mühlen het laatste kwartier van de avondstudie aan de *preparatio remota* ("prep rem") van de meditatie van de volgende ochtend. We hadden daar nogal de pest aan, ook omdat de gewijde spreker de gewoonte had niet alleen het laatste stuk van de studie, maar ook het eerste deel van de daarop aansluitende avondrecreatie hieraan te besteden. Ik herinner me, dat hij een cyclus heeft gegeven, gewijd aan de figuren der apostelen. Een of twee maal per jaar werd je verondersteld bij hem te komen om eens te vertellen hoe het ging. Je maakte daartoe een afspraak door je naam te noteren in een cahier, dat daarvoor ergens lag. Bij zo'n bezoek placht hij te informeren: "Vertel me 's vrind, op welke apostel lijk je?" Hij was - naar we elkaar doorvertelden - erg tevreden als dat Petrus was, de onstuimige gevoelsmens, direct klaar met zijn goede voornemens, die hij soms volledig vergat, waarbij hij dan groots was in zijn spijt en berouw" ([75]).

Gehoorzaamheid, nederigheid en onthechting waren de kernthema's in de conferenties en persoonlijke gesprekken van Van der Mühlen. De toekomstige priester moest vooral de vrome en volgzame dienaar van de bisschop zijn, toegewijd arbeider in Gods wijngaard, eigen inzichten en ambities volledig ondergeschikt makend aan de "Vaderwil" (naar het evangeliewoord: "niet mijn wil, maar uw wil geschiede" ([76])). Een ander centraal thema was dat van de ascetische zelfbeheersing, de niet aflatende strijd tegen persoonlijke verlangens en neigingen, die immers vaak niet strookten met de totale inzet die je als priester moest hebben. Gezag en orde speelden dan ook een overheersende rol in de pedagogische aanpak van Van der Mühlen. Ook liet hij niet na voortdurend te benadrukken, dat de priester over een zodanige mate van persoonlijke volmaaktheid en heiligheid moest beschikken, dat hij zich van binnenuit moeiteloos in de gegeven orde kon voegen ([77]). Typisch was in dit verband zijn gedachte, dat de seculiere priester die volmaaktheid vanaf het begin moest bezitten, terwijl de kloosterling zijn hele leven bezig bleef de heiligheid na te streven.

De vraag naar de werkelijke invloed van Van der Mühlens supernaturalistisch-moraliserende geestelijke leiding op de spiritualiteit en de levensstijl van de studenten kan hier niet beantwoord worden. Belangrijk is, dat Van der Mühlen als president tevens hun directe overste was en als zodanig zijn opvattingen ook in zijn eigen gezagsuitoefening praktizeerde. Menig student heeft in die jaren zijn gang naar de presidentskamer met knikkende knieën gemaakt, niet wetend of hij voor een opbeurend gesprek of voor een disciplinaire uitbrander (of voor beide tegelijk) werd opgeroepen. Na het bezoek van de pauselijke visitator prof. S. Tromp S.J., die een opmerking had gemaakt over deze functievermenging, werd te taak van *pater spiritualis* in 1955 overgenomen door de priesterleraar A. Timmermans.

Een zeker tegenwicht tegen de pedagogische benadering van Van der Mühlen vormde de filosofiedocent Meys (vertrokken in 1954). In zijn lessen en persoonlijke contacten legde hij meer nadruk op de individuele ontplooiing en eigen verantwoordelijkheid van de seminaristen. Hij kwam daardoor op gezette tijden in aanvaring met Van der Mühlen. Als hoofdleraar van het philosophicum ondergeschikt aan de president, kreeg hij weinig kans om zijn ideeën op het stuk van persoonlijkheidsvorming in de praktijk om te zetten ([78]).

De aanpak van Timmermans lag geheel in de lijn van de denkbeelden over priesterlijke spiritualiteit en levensstijl die in de jaren '50 ook elders opgang maakten. Als geestelijk leidsman, zonder gezagsfunctie op de filosofie, kon hij zijn taak in een klimaat van vrijheid en wederzijds vertrouwen waarmaken. Hij legde veel nadruk op de liturgische vorming, nadat de filosofen de beschikking hadden gekregen over een eigen kapel om er hun diensten te houden ([79]).

Een belangrijk onderdeel van het geestelijk leven op de filosofie was de dagelijkse *meditatie*. De stof daarvoor werd door de geestelijke leidsman aangedragen in de ascese-lessen of in aparte conferenties *(preparatio remota)*. De studenten behoorden daarna zelf daarover na te denken *(preparatio proxima)*, waarna de eigenlijke meditatie individueel plaatsvond tussen H. Mis en ontbijt, wanneer de overige leerlingen in de ochtendstudie zaten.

Vast onderdeel van het studiejaar was de jaarlijkse *retraite*. Tot 1959 vond zij, zoals trouwens voor heel Rolduc, aan het begin van het schooljaar plaats. De filosofen vormden daarin steeds een aparte groep met een eigen retraite-pater. Daarna werd de retraite op wisselende tijden gehouden, in 1960 bv. begin november en in 1963 begin januari. Tot 1957 wees Van der Mühlen de retraitepater voor de filosofie aan (een van de drie of vier, meestal Redemptoristen, die naar Rolduc kwamen), daarna nodigden de filosofiedocenten zelfstandig iemand uit die ze daarvoor bijzonder geschikt achtten. De inhoud van de retraite werd geheel aan de pater zelf overgelaten.

In de laatste jaren werden er door de filosofen regelmatig *recollecties* gehouden, d.w.z. geestelijke bezinningsbijeenkomsten van enkele uren, meestal op de eerste zondag van het trimester. Hiervoor werden vaak priesters van de diocesane clerus als inleider uitgenodigd, maar soms ook leken. De themakeuze beperkte zich niet tot strikt godsdienstige onderwerpen; ook sociale vraagstukken werden belicht vanuit de toekomstige pastorale taak van de toehoorders (o.a. door vakbondsleider Frans Dohmen en mijndirecteur dr. A.C.J. Rottier). Overigens werden zulke recollecties ook voor de andere leerlingen gehouden.

Waarschijnlijk zijn deze recollecties omstreeks 1960 in de plaats gekomen van de eerdere bijeenkomsten van de *Mariacongregatie.* Tot ver in de jaren '50 vormde deze in elk geval een belangrijk instituut op Rolduc, waarin vooral de devotie tot de H. Maagd Maria werd gepraktizeerd. Opgericht in 1860 voor de seminaristen van heel Rolduc (zie hoofdstuk "Godsdienstige en Geestelijke Vorming"), kende zij ook een 'afdeling filosofie'. Het lidmaatschap en de deelname aan de bijeenkomsten was voor iedereen verplicht. In het schooljaar 1946/47 vergaderde men in het klaslokaal, daarna in het *oratorium* (om die reden ook "congregatiekapel" genoemd). De reden van die verhuizing was, dat in de jaren 1947-1950 de filosofen samen met VI gym één afdeling vormden; het *plebs* had immers geen toegang tot enige lokaliteit van de *kuuzjen*! Vanaf 1950 waren de filosofen weer apart. De afdelingen hadden een soort verenigingsstructuur: de filosofie-afdeling bv. kende een jaarlijks gekozen 'prefect', twee gekozen 'assistenten' en twee 'bibliothecarissen' (80). De dienst werd echter uitgemaakt door de 'directeur', voor de filosofen tot 1955 Van der Mühlen en daarna Timmermans. Zeker tot 1950 vonden de bijeenkomsten wekelijks plaats op vrijdag- of zaterdagavond, daarna ook wel op zondagmorgen. Van der Mühlen gebruikte voor zijn conferenties het boekje van Neubert *Mijn Ideaal* (81). Iedereen moest het aanschaffen en er ook buiten de conferenties uit mediteren. De inhoud sloot geheel aan bij de eerder geschetste denkwereld van Van der Mühlen. De congreganisten moesten "slaafjes van Maria" zijn, nederige uitvoerders van Gods plannen onder de voorspraak van de H. Maagd, die immers bij uitstek een dienende rol vervuld had. Tijdens de bijeenkomsten werd gecollecteerd voor H. Missen, waarvan de intentie ter plekke werd vastgesteld. In 1955 werd een andere stijl ingevoerd: veertiendaagse vergaderingen, afwisselend in de traditionele conferentievorm en als discussiebijeenkomst (82).

Geestelijke leiding, medidatie, retraite, Mariacongregatie - ze vormen dat deel van de godsdienstige vorming waarin de filosofen apart van het gymnasium werden aangesproken. Ze geven geen totaalbeeld van de rijke, naar huidige maatstaven wellicht overdadig te noemen religiositeit die het hele seminarieleven, en dus ook dat van de filosofen, beheerste. Liturgie, devoties, biechtpraktijk, kerkelijke feestdagen, predikaties, enz. vormden het hoofdbestanddeel van hun godsdienstig leven, waaraan de hierboven beschreven activiteiten een belangrijke 'meerwaarde' toevoegden, toegesneden op de naar leeftijd en opleidingsfase onderscheiden groep.

Naarmate vanaf het midden van de jaren '50 de filosofen zich meer gingen distantiëren van de Rolducse gemeenschap als geheel, groeide de behoefte om ook andere bestanddelen van de godsdienstige practijk binnen de eigen kring te halen. Dit gebeurde vooral met de *liturgie* en de dagelijkse gebedsoefeningen, waartoe de filosofen (overigens pas rond 1960) een eigen kapel ter beschikking kregen. Een tweede stimulans tot deze ontwikkeling was gelegen in de veranderingen die in de tweede helft van de jaren '50 in het algemeen op dit terrein plaatsvonden (volkstaal, groepsvieringen, actualisering door zelfgemaakte gebedsteksten e.d.). Op de filosofie werd een liturgische werkgroep opgericht, de *tempeliers* geheten, die de eigen vieringen voorbereidde en de anderen tot actieve deelname trachtte te brengen. In het blad *Dimensie* werden regelmatig oproepen daartoe gedaan. Zo lezen we in 1960:

"We zitten in een tijd waarin voorstellen op liturgisch gebied hier op Rolduc van de kant van de leerlingen nog maar pas als waardevol en te verwezenlijken gezien worden. We zijn de overheid van de ene kant dankbaar daarvoor. Maar van de andere kant hebben wij nu de plicht om onze gezamenlijke vormen van geloofsbeleving zelf concreet gestalte te gaan geven. Wij worden geprikkeld tot eigen initiatief. Dat dit initiatief inderdaad voldoende getoond is blijkt duidelijk uit het zelf samenstellen van het lof, morgen- en avondgebed, en de hervorming die de oude congregatiekapel ondergaan heeft. (. . .) We moeten van de liturgie iets levends, iets van ons maken. Samen! (. . .) In deze zin zullen wij liturgisch moeten gaan worden en in deze zin is een liturgische vereniging van zeer groot belang, al moet zij zich dan ook twee keer per week pijnigen om een lof in elkaar te krijgen en een extraatje te hebben voor Advent en Vasten" (83).

In hetzelfde artikel wordt kritisch gereageerd op "hier en daar lege plekken, die men bij het ontbijt weer plotseling aangevuld ziet". Het dagelijks bijwonen van de H. Mis was wel nog verplicht, maar het werd niet meer gecontroleerd. Ook in de volgende jaren lezen we dezelfde aansporingen, soms met een ondertoon van ergernis over te weinig medewerking van de filosofen. Overigens blijkt, dat de H. Mis zelf in die tijd nog niet door de studenten zelf van eigen teksten werd voorzien. Wel werd de actieve betrokkenheid benadrukt:

"We zijn samen bezig: dat betekent dat we zingen en bidden. De eredienst van God vraagt een verzorgde zang. (. . .) Het is ieders plicht, geloof ik, om het liturgisch leven op onze filosofie mee op te bouwen en het levend te houden. Daarom: een werkelijke belangstelling voor de liturgie, de liturgische diensten en hun verzorging is onmisbaar. Waar iemand denkt deze liturgie beter gestalte te geven (dit ligt vaak in kleine dingen), moet hij er zorg voor dragen dat dit gebeurt. Tot de bundeling van voorstellen en initiatieven en de reële verwe-

zenlijking hiervan is de liturgische club opgericht" (84).

"De hele dag brengen we al samen door. Het is steeds weer de hele groep van filosofen, die zich van de ene naar de andere plaats voortbeweegt. Samen opstaan, samen naar de kerk, samen bed opmaken, samen eten en ga zo maar door. Je krijgt nauwelijks meer de kans jezelf te zijn, tot jezelf te komen. Hiervoor moet je op je eentje een wandeling gaan maken of een extra bezoek brengen aan de kapel. Maar ondanks dit alles moet toch juist de liturgie samen-gevierd worden. Dat betekent, dat we samen moeten bidden en zingen. (...) Daarom vragen wij een werkelijke belangstelling van iedereen. Met enkel en alleen negatieve uitingen komen we niet verder. Durf iets positiefs naar voren te brengen. Wij zullen trachten de ideeën waar te maken" (85).

Juist in de tijd dat de individualisering het langzaam ging winnen van de collectiviteit, blijkt het gezamenlijke liturgie-vieren in eigen kring een moeizame zaak geworden. De meer persoonsgerichte vorming van de filosofen, ook op ander gebied, bracht zo haar eigen problemen mee op het terrein van godsdienstbeleving en spiritualiteit. De verdere ontwikkeling vond plaats buiten Rolduc en moet hier dus onbesproken blijven.

Verenigingsleven

In ruimere zin kan men de activiteiten van de *Missievereniging* zien als een onderdeel van de godsdienstige vorming. Tot de spiritualiteit van de priester behoorde immers een sterke betrokkenheid op de wereldkerk en haar zending onder alle volkeren. De "missieplicht" werd reeds intensief op het seminarie-gymnasium vanaf de eerste klassen aan de jongens voorgehouden. De filosofen speelden een belangrijke rol in de vereniging als geheel en namen deel aan alle algemene vergaderingen en activiteiten. Daarnaast hadden zij een eigen afdeling met een apart programma. Dat bestond voornamelijk uit maandelijkse bijeenkomsten waarin de leden referaten hielden, meestal gevolgd door een discussie. De algemene moderator van de Rolducse Missievereniging (J.A.E.J. Janssen tot 1949, daarna M.H. Berkels) woonde meestal deze zittingen bij en sprak er een opwekkend woord. De filosofen-afdeling stelde zich vooral ten doel de missiegeest levendig te houden door het verwerven van kennis:

"Zij is in wezen academisch georiënteerd: beschouwing van de diepere achtergrond van de missieproblemen, bestudering van de mogelijkheden tot aanpassing van het Christendom aan philosophie, kunst, cultuur etc. der te missioneren volken" (86).

Naast het missiewerk in een lange reeks van landen kreeg ook de herenigingsproblematiek met het orthodoxe oosten regelmatig de aandacht. Het studiejaar 1950/51 werd geheel besteed aan een cyclus over Voor-Indië (India en Pakistan, toen juist onafhankelijk geworden). Wegens gebleken succes volgde in 1951/52 een cyclus over China. In de volgende jaren ging men weer over op diverse onderwerpen, bv. in 1952/53: de rassenkwestie in Afrika, het monotheïsme bij de pygmeeën, gezin en huwelijk in Indonesië, bekeringsproblematiek bij de mohammedanen, het kastenstelsel in India (87). Naast de lezing werd door een student of door de moderator de maandintentie van het Apostolaat des Gebeds behandeld. Buiten de vergaderingen werd het lezen van missietijdschriften gestimuleerd. Het lidmaatschap was in feite verplicht; het verenigingskarakter kwam alleen tot uiting in de jaarlijkse bestuursverkiezingen.

In het studiejaar 1954/55 kwam een reorganisatie tot stand. De vereniging werd omgezet in een missieclub, waarin een van de leden een missiologisch onderwerp ter sprake bracht, waarna een "zéér levendig debat" volgde (88). De succesformule was mede te danken aan het feit, dat er geen verplicht lidmaatschap meer was. De club nodigde af en toe ook externe sprekers uit voor de hele filosofie. Rond 1960 spreekt men weer van een missievereniging van de filosofen. Zij kenmerkte zich door een verdere distantiëring van de algemene Rolducse vereniging - o.a. door voortaan de jaarlijkse missiezondag afzonderlijk te vieren (89) en door een verbreding van de belangstelling. In mei 1960 werd een missiologische vierdaagse met diverse externe sprekers gehouden rond het thema "Missie onder de naaste", waarop de jaarboekchroniqueur misprijzend reageert:

"De heren hebben bij lange na niet het revolutionaire van hun bedoelingen beseft; taalkundig althans hebben zij nu ruim baan gemaakt voor de zending onder de heiden, de zielzorg onder de arbeidersvrouw en de drankbestrijding onder de student" (90).

De verbreding bleek ook uit het thema van missiezondag 22 oktober 1961. De filosofen maakten er een "oecumenische dag" van met de Kampense hoogleraar dr. W. Brillenburg Wurth en de Heerlense dominee C. Moens als inleiders. Deze gebeurtenis werd als "uitermate belangwekkend" ervaren (91) temeer omdat er een gesprek met een groep protestantse jongeren aan was gekoppeld. *Dimensie* wijdde er verschillende beschouwingen aan (92). Op 28 januari 1962 werd het thema hernomen met een inleiding van pater dr. J. Lescrauwaet M.S.C. over de veranderde houding van de katholieke kerk t.o.v. de andersdenkenden (93).

Een ander eerbiedwaardig instituut (opgericht 5 oktober 1901) was de *Academie St. Augustinus,*

die eveneens tot 1963 bleef bestaan en daarna nog vijf jaar in Heerlen standhield. Haar doelstelling was de bevordering van de algemene culturele en sociale ontwikkeling van de studenten als aanvulling op het studieprogramma, en tegelijk het ontwikkelen van de spreekvaardigheid. Tot ongeveer 1950 vergaderde ze in principe wekelijks op zondagavond (er vielen nog wel eens vergaderingen uit). Het programma bestond uit een referaat ("lezing" geheten), waarna een "criticus" optrad om de discussie op gang te brengen. Meestal volgde dan nog een "improvisatie", d.w.z. een korte, los van het papier gebrachte causerie (94) eveneens gevolgd door een debat, en/of de voordracht van een gedicht of prozastuk. Later werd de vergaderfrequentie minder (15 à 20 maal per jaar). De Academie werd geleid door een gekozen bestuur, bestaande uit een voorzitter, een vice-voorzitter en een secretaris. Het werd bijgestaan door een moderator, die nog al eens moest bijspringen om de discussie gaande of in het goede spoor te houden. Deze functie werd tot zijn overlijden in 1950 vervuld door Huysmans, daarna een jaar door Bosch, van 1951 tot 1955 door de gymnasiumleraar drs. H.M.H. Reynen, en vervolgens tot 1963 weer door Bosch.

Van de behandelde onderwerpen geven alleen de jaarboeken 1946-1953 en dat van 1955/56 concrete gegevens. Een vluchtige inventarisatie van de gekozen thema's naar soort levert het volgende beeld op: sociale onderwerpen 25%, kunst en letteren 20%, psychologische en opvoedkundige thema's 18%, historische onderwerpen 17%, filosofie 13% en godsdienstige onderwerpen 7% (95). Binnen deze thema-categorieën treffen we een grote variëteit van onderwerpen aan, waarvan slechts valt te zeggen dat vele daarvan in enig verband stonden met de actualiteit van dat moment (bv. communisme in Europa, humanisme, industrialisatie, federalisme, emigratie), dan wel betrekking hadden op zaken die men van belang achtte voor de toekomstige pastorale practijk (catechese, jeugdwerk, sociale situatie in Limburg, katholieke vakbeweging). Het uitnodigen van deskundige gastsprekers kwam tot omstreeks 1950 weinig voor, maar later des te meer; van de 15 inleidingen in 1955/56 werden er 5 door niet-studenten verzorgd. Enige invloed van de moderator op de keuze van de onderwerpen is merkbaar. Zo werden onder Reynen, leraar Engels, lezingen gewijd aan William James, de Oxford-beweging en Henry Newman.

Rond 1960 blijkt de Academie nog volop in bloei te verkeren. In het studiejaar 1960/61 vonden 23 vergaderingen plaats, waarvan er slechts twee door externe inleiders werden verzorgd. Een reden voor deze opleving kan zijn geweest, dat de kort daarvoor ingevoerde scripties als referaat konden worden voorgedragen, wat omgekeerd betekende, dat "men in plaats van een scriptie een lezing kan houden voor de Academie" (96). De vergaderingen werden op zondagavond gehouden in het casino (vanaf september 1962 op zaterdagavond). De variëteit van onderwerpen geeft ongeveer hetzelfde beeld als hierboven aangegeven. De deelname aan de vergaderingen was vrijwillig. De doelstelling van destijds gold ook in deze laatste Rolducse jaren: "Onze academie blijft een leerschool waarin wij ons oefenen om onze gedachten in een wetenschappelijk verantwoorde vorm uit te drukken" (97).

Meermalen in deze paragraaf is al verwezen naar het tijdschrift *Dimensie*. Tenzij men de soms drie-, soms vier-, soms vijfkoppige redactie als een stukje verenigingsleven op de filosofie wil zien, valt de vermelding van dit blad op deze bladzijden wat vreemd, maar de opzet en inhoud ervan sluit nauw aan bij de Academie. Bij zijn oprichting in september 1959 kreeg het blad twee doelstellingen mee: middel zijn tot "gedachtenuitingen" van de filosofen en verbetering van de onderlinge communicatie en de "Casinosfeer" (98). Hermens had, als president van de filosofie, niet zonder scepsis toestemming tot het initiatief gegeven op voorwaarde dat het blad geen eendagsvlieg zou zijn. In feite bleef het blad langer dan vier jaar bestaan (het werd in Heerlen voortgezet). Over het bereiken van zijn doelstelling - zo constateerde Lemmen in een jaarboekrecensie over de eerste jaargang (99) - kon men tevreden zijn. Het bood, ook in de volgende jaargangen, inderdaad een grote verscheidenheid van meestal hoogst serieuze, soms speels badinerende artikelen over een veelheid van onderwerpen - filosofie, religie, kunst, sociale en politieke vraagstukken - die aan de Academie herinnert. Aan het begin van elk schooljaar verschenen er artikelen over liturgie, verenigingsleven en sport ter opwekking van de (deels nieuwe) lezers om niet terzijde te blijven. Ook de sfeer en de onderlinge verhoudingen binnen de filosofie werden er, vaak indringend en kritisch, aan de orde gesteld. Zoals eerder vermeld, benutten de docenten het blad bij tijd en wijle om er een 'oriëntatie' in hun vak (meestal een literatuurwegwijzer) in te publiceren. Advertenties van boekhandels en priesterkledingzaken (soms ook van een kunsthandel of een Kerkraadse sigaren-

winkel) zorgden ervoor, dat de studenten hun tijdschrift gratis konden lezen. Tot november 1962 werd het gestencild, daarna verscheen het in lichtdruk.

Op het terrein van de *sport* was er van een eigen verenigingsverband onder de filosofen nauwelijks sprake. Voorzover men in verenigingsverband een tak van sport bedreef was men aangewezen op Rolduc als geheel. Lichaamscultuur en actieve sportbeoefning waren trouwens niet de sterkste kanten van het leven op de filosofie. Er waren maar twee vormen van fysieke oefening waaraan allen deelnamen, de dagelijkse ochtendgymnastiek gedurende tien minuten vóór het ontbijt (tot 1950 met de jongens op de cour, daarna apart op het voorplein), en de wandelingen. Maar die waren dan ook verplicht, al slaagde menigeen erin zich om al dan niet plausibele redenen aan deze exercities te onttrekken.

Omstreeks 1950 gold nog de volgende bepaling uit het filosofiereglement van 1941:

"Actu-voetballers mogen één keer per week, met verlof van den Prefect, van de wandeling thuis blijven, om zich te trainen in 't voetbalspel".

Voetbal was lange tijd de enige sport die in eigen clubverband beoefend werd, en ook dat beperkte zich tot één elftal dat onder de benaming *Pantarhei* (100) in de eerste klasse van de Rolducse voetbalcompetitie de eer van de *kuuzjerie* behoorde hoog te houden. De jaarboeken geven tot 1952 gedetailleerde uitslagen: in de periode 1946-1952 (vijf schooljaren) behaalden de filosofen slechts éénmaal het kampioenschap, in 1946/47. In de bekercompetitie waren ze fortuinlijker met vier maal de ereplaats.

In 1960 werd binnen de filosofie een eigen judoclub opgericht, met Lemmen als moderator. Zij trad in mei van dat jaar voor het eerst in de openbaarheid met een demonstratie op de ouderdagen. Op 17 juni 1961 behaalde zij "hoogst opmerkelijke resultaten" in het Kerkraadse judokampioenschap (101).

In deze periode blijkt de filosofie ook over een sportcommissie te beschikken. O.a. via *Dimensie* trachtte zij de studenten tot een actieve lichaamscultuur te prikkelen:

"Het is beslist ook onze taak om de gezondheid, lichamelijk *evenzeer* als geestelijk, naar vermogen te ontplooien. (. . .) Ik klop hier bij een té grote groep - hoe klein die ook zij - aan een dichtgeroeste deur. Doe voor uw eigen voordeel open en laat wat frisheid binnenstromen" (102).

"Maar al te lang is de lichamelijke - en daarmee vaak ook de geestelijke - ontwikkeling van de jeugd verwaarloosd. Alleen: laat de balans nu niet aan de andere kant doorslaan, zodat van sportoverdrijving kan worden gesproken, iets waarvoor ik overigens persoonlijk niet bang ben, dat dit hier zal voorkomen" (103).

Ook van de kant van de docenten werd sinds het midden van de jaren '50 vanuit een principiële visie op de persoonsontwikkeling van de priesterstudent de sportbeoefening krachtig gestimuleerd. Er werd een wekelijks gymnastiek-uur ingevoerd onder leiding van de Rolducse gymleraar E.M. van Loo, en de docent Lemmen werd belast met de taak een "wakend oog" te houden "over alle lichamelijke activiteiten der wijsgeren" (104).

In deze laatste periode ontwikkelden zich op de filosofie (zoals ook elders op Rolduc) allerlei commissies, clubs en 'disputen', veelal bestaande uit minder dan tien leden, rond bepaalde activiteiten en hobbies. We noemden reeds de liturgische club, de missiologische club, de *Dimensie*-redactie en de sportcommissie. Min of meer in relatie tot de Academie stonden de disputen, kortlopende interessegezelschappen rond een bepaald thema (105). Voorts was er een declamatieclub, die wekelijks bijeenkwam om gedichten te lezen en te bespreken (106), en een stencilgroep die traktaten vermenigvuldigde en met de technische verzorging van Dimensie was belast (107). Vermelding verdient tenslotte het bestaan van een politieke werkgroep, die gelieerd was aan de Kerkraadse KVP-jongeren en daarmee maandelijks vergaderde. Ook leerlingen van V en VI gym werkten hieraan mee (108).

Gezelligheidsleven

De ruimte in het grote gebouwencomplex van Rolduc die voor informeel onderling verkeer en recreatie aan de filosofen was toegewezen, was zeer beperkt. Voor ontspanning binnenshuis was er het uit twee zaaltjes bestaande 'casino', buitenshuis was men (afgezien van het sportveld tijdens wedstrijden) aangewezen op enkele korte, nauw omschreven wandelwegen. Het eigenlijke gezelligheidsleven speelde zich in het casino af.

Verder waren de recreatietijden beperkt, allereerst door de geldende dagorde, en vervolgens door een tamelijk strikte reglementering van de tijden waarop men in het casino mocht zijn. Zo werd nog in 1950 bepaald, dat de filosofen de korte recreaties (bv. voor het diner, voor en na het goûter,

tussen souper en laatste avondstudie) niet in het casino mochten doorbrengen. Ook tijdens de wandelingen was het casino gesloten. In feite verbleef men, op gewone werkdagen ongeveer anderhalf uur, hooguit twee uur per dag in de eigen recreatieruimte. Ook de avondrecreatie was vrij kort: de filosofen gingen gelijk met de jongens naar de slaapzalen (aanvankelijk rond 9 uur, vanaf 1959 om half 10).

Het instituut van verplicht gezamenlijk wandelen heeft nogal wat variaties gekend. Tot 1950 vond dat plaats op de dinsdag- en donderdagmiddagen, daarna op dinsdag en om de twee weken op zondag. In 1952 werd toestemming gegeven om op deze tijden in kleine groepjes uit wandelen te gaan. Tijdens de andere recreatieuren mochten de filosofen individueel wandelen op de drie toegangswegen naar Rolduc tot vóór de bebouwing (een afstand van enkele honderden meters), waarbij ze geacht werden na het goûter al voortstappend het rozenhoedje te bidden. Later zijn dit soort regelingen versoepeld en werd ook het *bosquet* opengesteld voor een rondje lopen.

Als recreatieruimte voor de filosofen kon het *casino* (onder die naam van oudsher bekend) bogen op een lange historie. In 1867 werd het gevestigd op de bovenste verdieping van de noordelijke toren van de oostgevel. In de jaren '70 van de vorige eeuw werd het verplaatst naar de zuidelijke toren, waar het tot 1926 bleef. Daarna vond het een onderkomen op de hoogste verdieping van de toen nieuwe noordervleugel ([109]). In september 1950 verhuisden de filosofen voor de laatste maal, dit keer naar de *aula minor* aan het voorplein tegenover het hoofdgebouw.

Zowel het oude als het nieuwe casino waren verdeeld in twee ruimten: het "klein" en het "groot casino". Het eerste was "meer speciaal voor leeszaal bestemd" (reglement), in het tweede konden luidruchtiger bezigheden zoals kaarten plaatsvinden. Het kaartspel was overigens alleen toegestaan op zondagen na de hoogmis en na het diner, op de donderdagmiddag en "acht dagen vóór en veertien dagen na het feest van St. Catharina, gedurende de middagrecreatie en de wandeling". "Alle andere spelen zijn steeds geoorloofd," voegde het reglement er grootmoedig aan toe. Roken was toegestaan in de middag- en avondrecreatie en op zondagen. Ook deze regels zijn na 1954 geleidelijk verruimd.

Behalve de filosofen hadden krachtens het reglement alleen oud-studenten en priesters toegang tot het casino. Hieraan werd door de filosofen zelf strikt de hand gehouden. Het casino was hun heiligdom, dat nimmer door een voetstap van iemand uit het *plebs* verontreinigd mocht worden. Groot was dan ook de verontwaardiging, toen op 12 juni 1952 voor het eerst, en nog wel door hun eigen docent Meys, de clausuur doorbroken werd door een vertoning van lichtbeelden over de KRO voor de jongens in het groot casino. Het liep uit op een open conflict, waarvan de wonden pas na lange tijd heelden ([110]). Omgekeerd schreef het reglement voor, dat de plaatsen waar de jongens recreëerden (speelzalen en cour) voor de filosofen taboe waren. Voor de jongens wekte het verboden terrein de suggestie, dat daar mysterieuze en misschien wel opwindende dingen gebeurden, of dat het interieur geheime zaken bevatte die geen oningewijd oog mocht zien. Niets was minder waar. Het waren saaie, haast doodse ruimten, zonder enige opsmuk, gevuld met hoge tafeltjes en rechte stoelen, waarin het produceren van gezelligheid nogal wat creativiteit vereiste. In het nieuwe groot casino was het kanselachtige spreekgestoelte van de voormalige *aula minor* blijven staan. Op de lange wanden stonden nog steeds de metershoge, bleke fresco's van de negen muzen (of waren het de zeven deugden?) die hooghartig over de kaartspelers heen door de ramen blikten. Een oud-leerling schrijft:

> "Bij de status (van de filosofen) hoorde ook het specifieke en voor het plebs als mysterium magnum verborgene van het Casino. (. . .) Om het bijzondere karakter van deze heilige halfen te benadrukken werd de schijn gewekt, dat het ging om iets heel uitzonderlijks, dat er van alles plaats vond wat geen oog had gezien en geen oor gehoord. De werkelijkheid was heel triviaal: kleurloze studie- en recreatielokalen waar eenmaal per jaar (of per trimester?) een bescheiden feestje werd gevierd: het 'pöskescongé', "zonder wijn en zonder bier", met taartjes en met chocomel" ([111]).

Van een werkelijk geanimeerd sociëteitsleven was dan ook geen sprake. Wel bood het casino een zeker rustpunt in het drukke leven van alledag. Men kon er kranten, tijdschriften en boeken lezen en, voorzover het soms frenetiek beoefende kaartspel dat niet belemmerde, met elkaar praten over alles wat de geesten op dat moment bezighield. Zelden waren allen aanwezig; veel vrijetijdsbesteding vond elders plaats (zang-, orkest- en harmonierepetities, vergaderingen, bezoeken aan leraren, buiten wandelen enz.). Van enig georganiseerd vertier was eveneens zelden sprake, behalve in de ontgroeningstijd; bij alle drukte rond studie en verenigingsleven waren daar tijd noch animo voor. Een radio of pick-up was niet aan-

wezig. Een ongeschreven wet wilde, dat filosofiedocenten en andere leraren zich nooit op het casino vertoonden. Het was het eigen domein van de studenten, al had het ook te maken met afstandelijkheid waarin geen gemeenzaam verkeer paste.

Dit alles betekent niet, dat er geen sfeer van vriendschap en collegialiteit op de filosofie zou geheerst hebben. Men kende elkaar al jarenlang vanuit de gymnasiumtijd. Aan nieuwe relatievorming was weinig behoefte, onderling verkeer was een vanzelfsprekende zaak, bijna een automatisme, je was in alles samen, dat hoorde zo en bleef zo. Het is wellicht deze continuïteit die achteraf een weinig geprononceerd beeld over de filosofietijd heeft achtergelaten bij de oud-leerlingen die voor dit boek hun herinneringen aan Rolduc opschreven. Behalve de studie was er in deze tweejarige voortzetting van hun klein-seminariebestaan blijkbaar niets te vermelden dat zij toen als specifiek-anders ervaren hebben. Zelfs het surveillantenwerk sprak niet tot de verbeelding; men kende het fenomeen uit zijn gymnasiumtijd en maakte het nu aan de andere kant mee.

In de onderlinge relaties was wel enige groeps- of clubvorming te onderkennen, maar een 'compagnie'-systeem, zoals op het gymnasium, bestond niet. Een natuurlijke basis voor groepsdifferentiatie lag in het verschil tussen *inférieur* en *supérieur*. Dit speelde uiteraard een belangrijke rol in de ontgroeningstijd, en vriendenkringen bestonden doorgaans uit jaargenoten. Pas aan het einde van het tweede jaar werd deze groepsvorming echt belangrijk. Dan immers moesten de 'clubs' gevormd worden die daarna op het groot-seminarie elke avond op de kamers bij elkaar kwamen en ook zouden worden voortgezet na de priesterwijding ([112]). De indeling kostte soms moeite en was wel eens pijnlijk voor studenten die in die twee jaar geen aansluiting bij een vriendenkring gevonden hadden.

In het voorgaande is al enkele malen het woord *ontgroening* gevallen. Vóór 1946, toen de jonge filosofen van allerlei colleges afkomstig waren, had ze het karakter van een echt kennismakingsritueel, dat met harde hand werd uitgevoerd. Na 1946 werd de traditie voortgezet. De ontgroeningsperiode voor de nieuwe eerstejaars liep tot ongeveer midden oktober. Het was de enige tijd waarin er op het casino iets 'te doen' was. Een of twee keer per week werden de nieuwelingen opgeroepen voor een "verplicht casino" (kortweg aan-

geduid als VC), waar ze temidden van de tweedejaars onderworpen werden aan een goedmoedig, ludiek inwijdingsritueel. De "supérieurs" speelden dan een kwasi-serieus vraag-en-antwoordspel en testten de "inférieurs" op hun kennis van liederen en *mores*. Een fysiek onderdeel van de ceremonie was het zgn. kwik-kwakken (het zich als kikkers gehurkt op vierkwartsmaat voortbewegen). Iedere eerste-jaars had een "casino-cahier", waarin hij de namen en adressen van alle filosofen met hun handtekeningen moest verzamelen, een woordenlijst van casino-termen aanleggen, liedteksten overschrijven e.d. Hij werd daarin begeleid door een "patroon van de week", die ook voor bepaalde opdrachten zorgde, bijvoorbeeld:

"Maak een opstel over: De knaagdieren in verband met de Nederlandse melkvoorziening gezien in het licht van St. Thomas' leer over het 'ens rationis'." ([113]).

Van buiten geleerd moesten worden de "Eisen voor een aanstaande filosoof", als volgt:

"1. Het spreken van een beschaafd dialect. 2. De grondvormen van de ochtendgymnastiek. 3. De casino-tradities. 4. Bridgen en pingpongen. 5. Het gebruik alleen van de voornamen. 6. Kennen van het filosofenlied, het Katrienlied en het Bundeslied".

De "supérieurs" kregen aan het begin van het studiejaar een aantal functies toebedeeld, die de nieuwelingen zich - met de bijbehorende namen - goed eigen moesten maken. Sommige functies waren reëel (president, voorzitter academie, prefect congregatie, koster congregatiekapel, de verschillende surveillanten enz.), andere hadden een schertskarakter en werden alleen tijdens de ontgroening gebruikt (heracliet, hofnar, lictor, pipa, poepa, hoebetis e.d.) ([114]). Een hoofdrol tijdens de ontgroening speelden het college van ceremonie-

meesters en de *magister morum.* Ook de casinoliederen werden vrijwel alleen tijdens de ontgroening gezongen (behalve het filosofenlied). Daartoe behoorden universitaire *evergreens* zoals "Gaudeamus igitur" en "Io vivat", maar bijvoorbeeld ook het Catharinalied en succesnummers van revues uit vroegere jaren. Enkele teksten verdienen aan de vergetelheid ontrukt te worden:

"Philosophiam petimus et causas rerum quaerimus.
Onze zon is in het verschiet, en daarom juicht ons lied:
Met zingende harten het leven te tarten,
Dat maakt de dagen goed, met open oog en frisse moed.
Rolduc bouwt het heden op een roemrijk verleden,
Wij bouwen krachtig mee, varen uit in volle zee".
(revue 1948)

"I am in love with the girl of the science,
Heure naam is Philosophia,
En onder ozze erm, dao hotte vir vas en werm
Angelinus' ontologisch boek en critica . . ."
(revue 1949)

Tenslotte volgde de ceremoniële inauguratie van de nieuwkomers in de kring van de ouderen, die voor deze gelegenheid waren uitgedost met een rood, fez-achtig hoofddeksel. Daarna begonnen de repetities voor het Sint Katrientoneel, waarmee andermaal een korte periode van intensieve gemeenschapsactiviteit begon. De tegenstelling tot het vlakke casino-leven in de rest van het jaar kon er alleen maar groter door zijn.

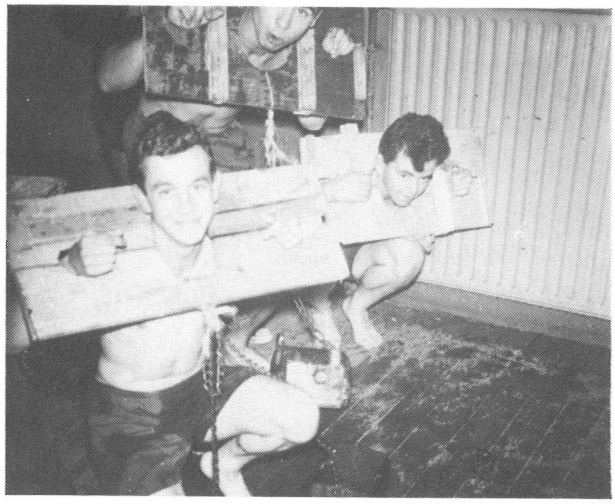

Medio jaren '50 veranderde de ontgroening van karakter. Zij werd harder en soms was er sprake van excessen. Daarna zwakte ze weer af, een verschijnsel dat ook op de universiteiten waarneembaar was. Nieuw was, dat zij gedeeltelijk buiten het casino plaatsvond, doordat de groenen voor clowneske opdrachten de stad in gestuurd werden. Op 12 september 1960 schrijft het jaarboek:

"Vandaag (. . .) laten de filosofen Kasavoeboe en Loemoemba broederlijk gearmd door Kerkraads dreven wandelen en houdt een van de 'groenen' vanaf het bordes van het stadhuis een gretig aanhoorde toespraak over de wereldvrede" ([115]).

Rond 1960 ontstond ook verzet tegen de ontgroening. De periode werd tot enkele weken ingekort en de humanere term "verbroedering" deed zijn intrede. De redactie van *Dimensie* probeerde daaraan een diepere zin te geven:

"De ontgroening betekent nu het begin van een nieuwe ontmoeting; een herontmoeting in dit jaar. Maar schrijf ik niet hetgeen 2000 jaar geleden al geschreven is door Paulus toen hij over de liefde sprak? Is ontmoeting niet een liefdesdaad?" ([116]).

Maar alle mystieke interpretaties ten spijt bleef het een ontgroening en groeide ook het verzet:

"De inférieure, in getal supérieure, heeft tot nu toe halsstarrig geweigerd, zich groen te laten noemen; zij boycotte elke poging van de verontwaardigde hoogste klas, de ontgroening haar verloop te doen vinden en paradeerde uitdagend voor de deuren van het gesloten casino. (. . .) Van de stilte op het voorplein maken enkelen van de buitengesloten groenen-in-spe gebruik om het casino binnen te dringen. De in allerijl verwittigde supérieure verwijdert hen met vuistkracht. Voorwaar een hartverheffend schouwspel voor ons huis!" ([117]).

Het is niet de enige keer dat de jaarboekchroniqueur zijn kans grijpt om de "heren wijsgeren" laatdunkend toe te spreken, maar er is natuurlijk een groot verschil tussen het kwik-kwakken van 1950 en de kloppartij van 1963. Een minstens even groot verschil proeft men tussen het wat gezapige casino-leven zoals we het eerder beschreven, en de sfeer die ons tegemoet komt uit de laatste periode. Het eerste dat opvalt is, dat het casino veel meer dan vroeger een centrum werd van allerlei groepsactiviteiten. Dat hing enerzijds samen met de eerder in deze paragraaf gesignaleerde differentiatie binnen het verenigingsleven van de filosofen (disputen en andere clubs), anderzijds met de toenemende neiging zich van de Rolducse gemeenschap als geheel te distantiëren. Er was een casino-commissie die, met wisselend succes, "casino-avonden" organiseerde, wat aan een scribent in *Dimensie* de verzuchting ontlokte, dat "we nog niet eens een avond voor onszelf hadden" ([118]). Op sommige avonden konden studenten hun talenten op het gebied van muziek, zang, voordrachtskunst en algemene ontwikkeling ('hersengymnastiek') aan hun verzamelde collega's tonen ([119]). Aan het eind van het studiejaar vond een afscheidsavond voor de naar Roermond vertrekkende tweede-jaars plaats ([120]).

Moeilijker te omschrijven is de algemene sfeer die in deze laatste jaren het leven op de filosofie kenmerkte. Uit verschillende artikelen in *Dimensie* komt een sterke preoccupatie naar voren met zowel de positieve als de negatieve kanten van

een zich intensiverend en tegelijk als problematisch ervaren gemeenschapsleven. Men erkent de kansen die de inmiddels verworven grotere vrijheid en de toegenomen ruimte binnen de dagorde bieden, er is een groeiende motivatie tot gemeenschappelijke activiteiten ontstaan, de waarden van het onderling samenzijn vanuit een diepere solidariteit worden keer op keer beklemtoond, maar er klinken ook geluiden, soms protesten, tegen een gezamenlijkheid die te weinig speelruimte laat aan de individuele ontplooiing. Termen als vervreemding en eenzaamheid doen hun intrede in deze periode van onrustig zoeken en naar nieuwe vormen hunkerende dadendrang. Men zoekt zijn plaats in een snel veranderende wereld en in een ontwikkeling op religieus en kerkelijk terrein, die onmiskenbaar haar weerslag heeft op het priesterbeeld, dat wil zeggen het toekomstbeeld van deze seminaristen.

Juist in deze periode verlaten relatief veel studenten tussentijds het philosophicum om een andere toekomst te kiezen, zoals we in de eerste paragraaf aantoonden. Daar doorheen speelt het collectieve gevoel op de valreep te staan tussen een Rolducse traditie en een steeds maar uitgesteld nieuw begin in Heerlen. Ons bronnenmateriaal laat niet toe een nauwkeuriger beschrijving en een scherper beeld te geven van het reilen en zeilen van het Rolducse Philosophicum in de wisselwerking van factoren die hier zijn aangestipt.

Besluit

Een groot deel van de huidige Roermondse clerus, en veel anderen die uiteindelijk een andere toekomst kozen, hebben hun wijsgerige vorming en een belangrijk stuk van hun persoonsontwikkeling op het philosophicum van Rolduc doorgemaakt. Niet iedereen zal zich in alles herkennen wat in dit hoofdstuk is gezegd. Gemeenschappelijk is zeker de herinnering aan een korte tijd van studie, vertier en uitzicht op een wenkende toekomst, uitgedrukt in het *Filosofenlied*:

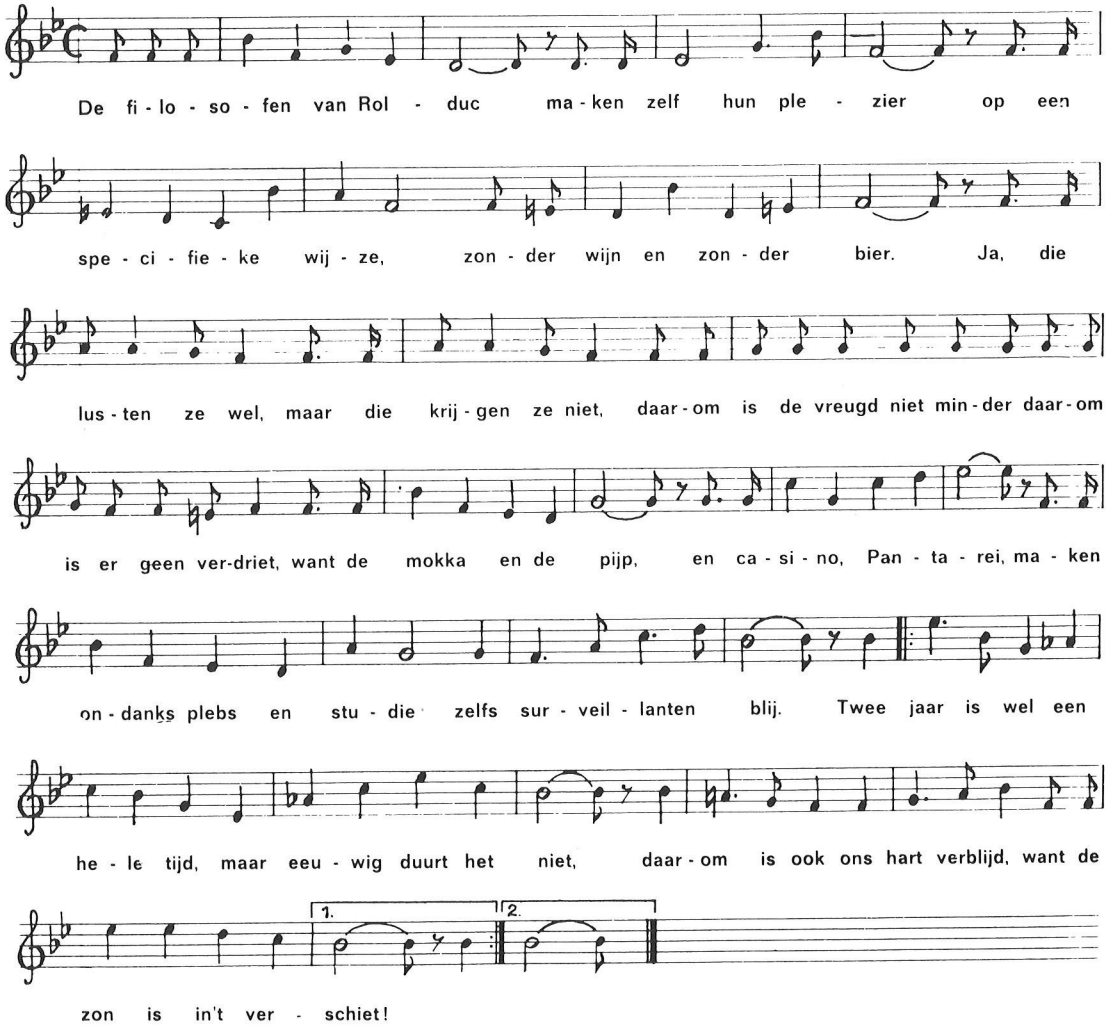

NOTEN

(1) "Kuusj" is in veel Limburgse dialecten het woord voor "varken". De oorsprong van de toepassing op de filosofiestudent is onbekend. Volgens een welwillende interpretatie moet worden gedacht aan iemand die "wroet in de wijsheid". Het schimpwoord "kraai" duidt op de zwarte toog van de clergé.

(2) Beide beelden, vervaardigd door Godfried Pieters, werden onthuld tijdens een reünie van oud-leerlingen van vóór 1946.

(3) Opgenomen in archief: ACR IIIb.

(4) Veel gegevens voor dit onderdeel zijn geput uit: F. Sassen *Rolduc van 1843 tot 1943. Geschiedenis ener eeuw,* in: Rolduc 1843-1943, Kerkrade 1948, pp. 45-85 (voortaan geciteerd als: Sassen, Rolduc 1843-1943); J. van Gils, *Roda docens,* ibidem, pp. 141-151; F. Sassen, *Rolduc, Klein-Seminarie van Roermond 1843-1946,* in: Roda Sacra 1104-1954, Roermond 1954, pp. 71-86 (voortaan geciteerd als: Sassen, Roda Sacra).

(5) Het Philosophicum van het aartsbisdom Utrecht was een aantal jaren ondergebracht in een eigen gebouw (Dijnselburg).

(6) Vgl. C. de Clercq, *De mislukte poging tot oprichting van een seminarie in 1817-1818,* in: Rolducs Jaarboek (voortaan geciteerd als RJ) 42 (1962), pp. 109-117.

(7) De volledige tekst van deze *Bevelbrief* in: RJ 15 (1935), pp. 87-90 en in: RJ 21 (1941), pp. 196-199.

(8) Em. Janssen C.ss.R., *Mgr. J.A. Paredis, tweede stichter van Rolduc 1840-1886,* in: Rolduc 1843-1943, Kerkrade 1948, pp. 10-44.

(9) J. van Gils, *Roda Docens,* in: Rolduc 1843-1943, Kerkrade 1948, p. 142. Volledigheidshalve zij nog vermeld dat in de gebouwen van Rolduc in de jaren 1836-1892 ook een onderwijzersopleiding ('Normaalschool') was gevestigd.

(10) Daarnaast had Rolduc een tweeklassige Hogere Handelsschool. Deze werd in 1935 als A-afdeling in de HBS opgenomen.

(11) Sassen, Roda Sacra, p. 85.

(12) Voor al deze leerlingen gold als verplichting dat zij het laatste gymnasiumjaar vóór hun overgang naar de filosofie intern op één van de bisschoppelijke colleges moesten doorbrengen.

(13) V. Hermens, *Non nova sed nove,* in: RJ 42 (1962), pp. 85-86.

(14) *Codex Iuris Canonici,* canon 1354, par. 2 en canon 1364.

(15) De benamingen *(cours) inférieur* en *supérieur* dateren al uit de Luikse periode. De woorden dienen zonder *e* aan het einde te worden geschreven (aldus Sassen, Roda Sacra, p. 72, noot 7).

(16) Krachtens het *Reglement voor het R.K. Kerkgenootschap* van 1922 vormen de zelfstandige organen van een bisdom een civiele rechtspersoon enkel op grond van hun aanmelding door de bisschop bij de regering. Tot 1962 bezat Rolduc rechtspersoonlijkheid onder de officiële benaming "Seminarie, onderafdeling" (de "hoofdafdeling" vormde het groot-seminarie in Roermond).
Het Philosophicum werd in 1962 aangemeld als "Seminarie, afdeling Filosoficum". Rolduc en het groot-seminarie gingen toen resp. "Seminarie, afdeling Humaniora" en "Seminarie, afdeling Theologicum" heten (brief van mgr. P.J.A. Moors aan de Minister van Justitie, Roermond, 5 mei 1962; kopie in ACR IIIb). Deze constructie was nodig in verband met de aankoop van het voormalige retraitehuis te Heerlen door het Philosophicum.

(17) *Codex Iuris Canonici,* canon 1357, par. 2.

(18) *Analecta voor het bisdom Roermond 36 (1955), p. 174.*

(19) Hermens, id. ibid. (zie noot 13).

(20) Voor een uitvoerig overzicht vanaf ca. 1850 vgl. L.W. Wijnen, *Van la sainte Cathérine en Sint Kathrien,* in: RJ 42 (1962), pp. 94-104.

(21) *Kroniek Schooljaar 1960-1961,* in: RJ 41 (1961), p. 26.

(22) *Id.,* p. 11.

(23) *Id.,* p. 26.

(24) Mededeling dr. P. van den Baar. Vgl. ook het *Limburgs Dagblad* van 26 april 1962, dat een uitvoerig artikel aan de verhuizing naar Heerlen wijdt.

(25) *Kroniek '61/62,* in: RJ 42 (1962), pp. 57-58.

(26) *Id.,* p. 59.

(27) *Kroniek '62/63,* in: RJ 43 (1963), p. 8.

(28) *Id.,* pp. 43-44.

(29) *Id.,* p. 45.

(30) Geciteerd door Sassen; vgl. Roda Sacra, p. 72. Voor de tekst van de *Bevelbrief* zie noot 7.

(31) F.L.R. Sassen, *De plaats van de philosophie in de opleiding tot het priesterschap,* in: Analecta voor het bisdom Roermond 1963, pp. 135-145.

(32) *Id.,* resp. de pp. 137, 140 en 141.

(33) *Id.,* p. 141.

(34) *Id.,* pp. 144-145.

(35) Vgl. Carolus Boyer, *Cursus Philosophiae,* Roma z.j. (1937), vol. I, pp. 50-55.

(36) "Philosophiae rationalis ac theologiae studia et alumnorum in his disciplinis institutionem professores omnino pertractent ad Angelici Doctoris rationem, doctrinam et principia, eaque sancte teneant" *(Codex Iuris Canonici,* canon 1366, par. 2).

(37) Boyer, a.w., vol. I, pp. 519-545; vol. II, pp. 11-198.

(38) M.M.W. Lemmen, *Het onderwijs in de filosofie te Rolduc,* in: RJ 42 (1962), pp. 88-92; citaat op p. 90.

(39) Sassen, Roda Sacra, p. 80.

(40) V.H. (=V. Hermens), *In memoriam Dr. R.A.H. Huysmans,* in: RJ 31 (1951), pp. 3-4.

(41) Zie noot 35.

(42) P. Angelinus O.F.M. Cap., *Algemene zijnsleer,* Utrecht/Brussel 1947.

(43) Hermens en Bosch gingen met emeritaat in 1981 resp. 1983. Lemmen, die in 1978 hoogleraar was geworden aan de Hogeschool voor Theologie en Pastoraat te Heerlen, overleed op 1 april 1982, daags na het interview dat wij ter voorbereiding van dit boek met hem mochten hebben.

(44) J.W. Bosch, *Visie van Nicolai Hartmann op het werkelijkheidsprobleem.* Pars dissertationis evulgata in periodica Studia Catholica 33 (1958), pp. 1-35 en 81-112.

(45) Deze keuze wordt mede bepaald door het feit dat wij de beschikking hadden over een aantal uitgewerkte dictaten en proefwerkvragen (composities) uit beide studiejaren.

(46) Dit toelatingsexamen omvatte het eindexamen gymnasium (alfa of 'S' = Seminarie) en een enkele weken later af te leggen godsdienstexamen. Zie hierover ook Sassen, Roda Sacra, pp. 74-75 en Van Gils, a.w. (vgl. noot 3), p. 148.

(47) Zie noot 42.

(48) A. van Melsen, *Natuurwetenschap en wijsbegeerte,* Utrecht 1946; P. Hoenen S.J., *Cosmologia,* Roma 1936[2] en van dezelfde auteur *Philosophie der anorganische natuur,* Nijmegen 1947[3].
Voor zijn colleges ontleende Hermens veel aan F. Renoirte, *Éléments de critique des sciences et de cosmologie,* Louvain 1947[2].

(49) F.J. Thonnard A.A., *Précis d'histoire de la Philosophie,* Paris/Tournai/Rome 1948 (nouvelle édition).

(50) Karl Jaspers, *Inleiding tot de Philosophie,* Assen 1951.

(51) Een voorbeeld: de *causa finalis* van de gemeenschap werd onderscheiden naar haar *finis intrinsecus en extrinsecus;* het "inwendig doel" wederom in *unitas in agendo* en *unitas ad agendum.*

(52) Boyer, a.w., vol. I, pp. 165-174.

(53) *Summa Theologica,* Ia pars.

(54) Ook hier werd de tekst gevolgd van de *Summa Theologica;* ditmaal IIa pars.

(55) Aertnys-Damen C.ss.R., *Theologia Moralis,* Roma 1950[16], tomus I: De principiis generalibus, pp. 1-247.

(56) Een van de schriftelijke vragen uit de "compositie" van 9 april 1952 luidde: "Wat is direct en indirect zien; complementaire kleuren; kinaesthetische zin; adaptie; warmtepunten; zinnenvicariaat; hyperaesthesie; hysterie?"

(57) Ter illustratie twee vragen uit de "compositie" biologie van december 1950: "Waarom geeft het feit dat de mens in de scheikunde zelf organische stoffen heeft gemaakt geen steun aan het materialisme? - Hoe kan men een indruk krijgen van de wateraanzuigende kracht der wortels?"

(58) Kardinaal De Jong, *Handboek der Kerkgeschiedenis,* Utrecht/Nijmegen resp. Antwerpen/Brussel/Leuven, vierde door R.R. Post herziene druk 1947, delen 1 en 2.

(59) W.R. de Jong en A.W. van Rossum, *Geschiedenis der Openbaring van het Oude Testament,* Hilversum 1936.

(60) In zijn bijbellessen liet Hermens zich vaak inspireren door M. Noth, *Geschichte Israels,* Göttingen (vele drukken).

(61) Ch. Raaymakers, *Beginselen der Staathuishoudkunde, 's Hertogenbosch, 1948*[14].

(62) Het laatst vermeld in de *Kroniek Rolduc 1955-1956,* in: RJ 36 (1956), p. 29. Het examen werd afgelegd door de studenten van de *cours supérieur.*

(63) M.M.W. Lemmen, *De godsdienstsociologie van Max Weber,* Nijmegen 1977.

(64) Vgl. *Prijsuitdeling,* in: RJ 34 (1954), p. 125 (voetnoot)

(65) A. Gehlen en H. Schelsky, *Soziologie,* Düsseldorf 1955; William F. Ogburn en Meyer F. Nimkoff, *A handbook of sociology,* London 1953[3].

(66) Voor het nu volgende tekstgedeelte is, naast de persoonlijke mededelingen van de oud-professoren Hermens, Bosch en Lemmen, vooral geraadpleegd: M.M.W. Lemmen, *Het onderwijs in de filosofie te Rolduc,* in: RJ 42 (1962), pp. 88-92.

(67) "Scientia rerum per ultimas causas naturali rationis lumine comparata", aldus Boyer, a.w. vol. I, p. 46. Lemmen zegt van deze definitie dat "daarvan thans geen woord meer klopt" (Lemmen, a.w., p. 89).

(68) Lemmen, a.w., p. 89.

(69) Lemmen, a.w., p. 91.

(70) In de eerste jaargang van *Dimensie* schreven de drie docenten ieder een *Filosofische oriëntatie,* d.w.z. beredeneerde literatuuradviezen voor studenten die zich verder wilden oriënteren. De sterkst aanbevolen werken vermelden wij hier, omdat de lijst een aanduiding geeft van de denkwereld die aan hun onderwijs ten grondslag lag. In de eerste aflevering van de eerste jaargang (sept. 1959) noemde Bosch de volgende werken: L. de Raeymaker, *Inleiding tot de wijsbegeerte,* Antwerpen/Amsterdam 1948[2]; J. Peters, *Hedendaagse visies op de mens,* Heerlen z.j.; C. van Peursen, *Filosofische oriëntatie,* Kampen 1958.
In de tweede aflevering van deze jaargang (nov. 1959) werden door Lemmen aanbevolen: F. Tellegen, *Samenleven in een technische tijd,* Utrecht/Antwerpen 1957 en drie werken van R.C. Kwant, nl. *De ontmoeting van wetenschap en arbeid, Het arbeidsbestel* en *Wijsbegeerte van de ontmoeting,* alle uitgegeven te Utrecht/Antwerpen, resp. in 1958, 1956 en 1959.
In de derde aflevering (maart 1960) gaf Hermens een overzicht van het existentialisme. Als geschikte inleiding verwees hij vooral naar O.F. Bollnow, *Existenzphilosophie,* Stuttgart 1942. Ook in de derde jaargang zijn dergelijke literatuuradviezen te vinden: in no. 4 (maart 1962) schrijft Bosch over de wijsgerige godsleer, in no. 5 (juni 1962) besteedt Hermens aandacht aan literatuur over het marxisme. Ook deze artikelen dragen als titel *Filosofische oriëntatie.*

(71) Lemmen, a.w., p. 91.

(72) Vgl. o.a. *Kroniek Rolduc Schooljaar 1958-'59,* in: RJ 39 (1959), pp. 33-34; *Kroniek Schooljaar 1959-1960,* in RJ 40 (1960), pp. 32-33; *Kroniek Schooljaar 1960-1961,* in: RJ 41 (1961), p. 32.

(73) F.L.R. Sassen, *De plaats van de philosophie in de opleiding tot het priesterschap,* in: Analecta voor het bisdom Roermond 1963, p. 142.

(74) Wij kiezen dit tijdstip omdat in 1957 het vertrek valt van president Van der Mühlen. Daarmee kwam een eind aan het samenvallen van het leiderschap van Rolduc en van het Philosophicum in één persoon.

(75) *Herinneringen filosofie Offermans,* p. 3, ACR IIIb.

(76) Mattheus 16, 39.

(77) Een belangrijke leidraad van Van der Mühlen voor zijn godsdienstig-pedagogische inzichten was: A. Eymieu, *Le gouvernement de soi-même,* Paris 1905 (een werk dat in 1925 aan zijn 58e druk toe was). Zie ook H. van der Mühlen, *Rolduc voor het bisdom Roermond,* in: RJ 40 (1960), pp. 79-82, waarin zijn stijl van parafraseren van Schriftteksten goed naar voren komt.

(78) Meys' denken op dit terrein werd naar eigen zeggen (schriftelijke neerslag in ACR IIIb) sterk beïnvloed door O. Degrijse, *Christelijk humanisme. Een levensideaal voor katholieke intellectuelen,* Roermond/Maaseik 1949 (2 delen).

(79) A. Timmermans, *Liturgische oriëntatie,* in: Dimensie 2, no. 2 (nov. 1960), pp. 31-32.

(80) De verkiezing vond een tijdlang plaats met bonen die in verschillende potjes moesten worden gedeponeerd, wat nogal eens tot malversaties leidde.

(81) E. Neubert S.M., *Mon Idéal: Jésus fils de Marie* (plaats en jaar van uitgave onbekend).

(82) Deze gegevens zijn ontleend aan de jaarverslagen in de Rolducse jaarboeken 1947-1953 en 1956.

(83) H. Bour, *Liturgische gemeenschapsbeleving,* in: Dimensie 2, no. 1 (sept. 1960), pp. 15-17.

(84) Th. Willemsen, *Overpeinzingen over de liturgische vieringen,* in: Dimensie 3, no. 1 (sept. 1961), pp. 3-5.

(85) P. Philipsen, *Overpeinzingen over de liturgie,* in: Dimensie 4, no. 1 (sept. 1963), pp. 3-5.

(86) *Missievereniging 'Rolduc',* in: RJ 30 (1950), p. 29.

(87) *Jaarverslag 1952-1953 Missievereniging 'Rolduc',* in: RJ 33 (1953), p. 22.

(88) *Kroniek Rolduc 1954-1955,* in: RJ 35 (1955), p. 21.

(89) *Kroniek Schooljaar 1960-1961,* in: RJ 41 (1961), p. 9; *Kroniek '61/62,* in: RJ 42 (1962), p. 14; *Kroniek '62/63,* in: RJ 43 (1963), p. 15.

(90) *Kroniek Schooljaar 1959-1960,* in: RJ 40 (1960), p. 29.

(91) *Kroniek '61/62,* in: RJ 42 (1962), p. 14.

(92) Jan Vaessen, *Oecumenische dag,* in: Dimensie 3, no. 1 (sept. 1961), pp. 9-11; P.H.Fr. Hofman, *De waardering van onze aardse realiteit,* in: Dimensie 3, no. 2 (nov. 1961), pp. 2-4; Twan Elissen, *Levensgevoel en levensstijl in Rooms-Katholicisme en Calvinisme,* in: Dimensie 3, no. 2 (nov. 1961), pp. 24-26; C. Moens, *Enige indrukken v/d avond 22 okt. 1961,* in: Dimensie 3, no. 2 (nov. 1961), pp. 26-28.

(93) Twan Elissen, *De veranderde houding van de Katholieke Kerk t.o.v. de andersdenkenden,* in: Dimensie 3, no. 4 (maart 1962), pp. 25-28.

(94) De causerie viel nogal eens uit bij gebrek aan sprekers. Het jaarverslag over het jaar 1948/49 vermeldt: "Voor de causerieën bleek geen belangstelling; er is geen enkele causerie gehouden". Vgl. *Academie 'St. Augustinus',* in: RJ 29 (1949), p. 51.

(95) Het percentage godsdienstige onderwerpen was in feite veel hoger, omdat thema's als levensbeschouwing, religie en kerk een belangrijke rol speelden in andere (met name sociale en historische) onderwerpen. Voor onze berekening zijn alleen de lezingen, niet de causerieën, geïnventariseerd.

(96) N.N., *Vele mogelijkheden,* in: Dimensie 3, no. 1 (sept. 1961), p. 15.

(97) Jos Grootjans, *Academie,* in: Dimensie 2, no. 1 (sept. 1960), p. 14. Gegevens werden ook ontleend aan *Academie St. Augustinus. Jaarverslag Academie 1960-1961,* in: RJ 41 (1961), pp. 56-59.

(98) (De redacteuren) J. Diederen, N. Franssen en W. Veugelers, *Woord redactie,* in: Dimensie 1, no. 1 (sept. 1959), p. 1. Vgl. ook V. Hermens, *Openingswoord,* in dezelfde aflevering, p. 2.

(99) M. Lemmen, *Dimensie,* in: RJ 40 (1960), pp. 49-51.

(100) Panta rhei = alles beweegt, een uitspraak van de Griekse wijsgeer Herakleitos.

(101) *Kroniek Schooljaar 1959-1960,* in: RJ 40 (1960), p. 30 en *Kroniek Schooljaar 1960-1961,* in: RJ 41 (1961), pp. 28-29.

(102) Lamb. Brands, *Sport,* in: Dimensie 2, no. 1 (sept. 1960), pp. 3-4.

(103) G. Voesten, *Ook op de filosofie sport,* in: Dimensie 4,no. 1 (okt. 1962), pp. 11-12.

(104) *Kroniek Schooljaar 1959-1960,* in: RJ 40 (1960). Zie over de gymnastiek: G. van den Bergh, J. Diederen en P. Peeters, *Pleegzusterbloedwijn,* in: Dimensie 1, no. 3 (maart 1960), p. 68.

(105) De derde aflevering van de derde jaargang van *Dimensie* (febr. 1962) wordt grotendeels gevuld met bijdragen van "enkele woordvoerders van de pas opgerichte disputen".

(106) H. Bour (red.), *Dimensie,* in: Dimensie 2, no. 1 (sept. 1961), p. 11.

(107) Ivo Postma, *Bollenwerk,* in: Dimensie 2, no. 4-5, p. 1.

(108) G. van Enckevort, *KVP-jongeren op de filosofie?,* in: Dimensie 2, no. 1 (sept. 1961), pp. 7-10. Vgl. ook *Kroniek Schooljaar 1960-1961,* in: RJ 41 (1961), pp. 9-10.

(109) Sassen, Roda Sacra, p. 85.

(110) De *Kroniek Rolduc 1951-1952,* in: RJ 32 (1952), p. 21 geeft een andere versie: "Voor deze gelegenheid hebben de heren filosofen bereidwillig het Casino ontruimd". Meys vond de beslotenheid uit de tijd en streefde naar een groter engagement van de filosofie met de hele Rolducse gemeenschap.

(111) *Herinneringen filosofie Offermans,* p. 4, ACR IIIb.

(112) Veel van deze clubs bleven levenslang standhouden in gezellige clericale bijeenkomsten één of tweemaal per jaar.

(113) Dit en andere gegevens zijn ontleend aan een Casinocahier uit 1950 (in particulier bezit).

(114) Voor een verklaring van deze en andere Casinotermen zij verwezen naar de *Woordenlijst* in de bijlagen.

(115) *Kroniek Schooljaar 1960-1961,* in: RJ 41 (1961), p. 6.

(116) W. Veugelers, *Verbroedering - tendensartikel,* in: Dimensie 1, no. 1 (sept. 1959), p. 3.

(117) *Kroniek '62/63,* in: RJ 43 (1963), p. 11.

(118) G. van den Bergh, J. Diederen en P. Peeters, *Pleegzusterbloedwijn,* in: Dimensie 1, no. 3 (maart 1960), p. 69.

(119) (De redacteuren) G. van Enckevort en H. Veugelers, *Wat verwacht ik van de gemeenschap?* in: Dimensie 2, no. 1 (sept. 1960), p. 21.

(120) Redactie, *Ter inleiding,* in 4, no. 1 (okt. 1962), p. 1.

BOUW EN RESTAURATIE 1945-1983

Toen in 1946 het klein-seminarie te Rolduc geopend werd, waren de gebouwen nauwelijks hersteld van de wonden die de oorlog had toegebracht. Bovendien hadden er geen ingrijpende onderhoudswerken kunnen geschieden en was er alom verval merkbaar. In Rolducs Jaarboek 1945-'46 kan men lezen welke beschadigingen Rolduc opliep in de laatste dagen voor de bevrijding. Het zwaarst bedreigd was de hoeve Kloosterrade, waar op 20 september 1944 brand uitbrak. Met vereende krachten konden Rolducse leraren en personeelsleden deze brand blussen. De zuidwestelijke hoek van de hoeve werd niet hersteld en pas thans in 1983 kwam dit gedeelte weer onder dak.
Rolduc zelf draagt ook nog sporen van de oorlog. In de noordflank van de meest zuidelijke 'toren' van de courvleugel kan men nog de herstelling zien van een granaatinslag op 26 september 1944. Op die dag werd ook het gewelf in de noordelijke transeptarm getroffen. Het gat werd pas in 1948 definitief gedicht. Een gedeelte van de beschildering was verloren gegaan.
Bij de beschieting in september 1944 werd ook het pompstation bij de paardenvijver getroffen. Nergens werd nog vermeld dat toen ook het zeer bescheiden smaldeel van Rolduc, de bootjes Roda I en II, verloren gingen. Na de bevrijding werd het herstel overigens energiek aangepakt. Rolduc was vrij op 6 oktober 1944 en op 16 oktober begon aannemer Ruiters reeds met het herstel van de daken.

In 1945 werd aan Ir. F. Peutz de bouwkundige zorg over Rolduc toevertrouwd. Hij volgde hierin Ir. Joseph Cuypers op. Beiden waren Oud-Rolduciens. Al spoedig sprak Ir. Peutz zijn wantrouwen uit over de opleggingen van de balken onder de vloer van de bibliotheek.
Bij bezoek van groepen moest men zich in de bibliotheek verspreiden en liefst in de buurt van de muur blijven. Bij de restauratie van de studiezalen, begonnen in 1972, bleek overigens dat de balken van de plafonds een nog groter wantrouwen zouden gewettigd hebben.
Peutz kreeg al meteen werk. Op 28 november 1945 brak er een brand uit op de oude kofferzolder van de slaapzalen III en V. Toen de brand geblust was, bestonden slaapzaal V en de daarboven gelegen zolder niet meer. Ook brandden af: de sterrentoren en de oude Congregatiekapel. Onder de kofferzolder van slaapzaal III en V stonden alleen de opgaande muren nog overeind. Hier waren slaapkamers van leraren.
Het herstel werd onmiddellijk aangepakt en in november 1946 was men zover dat er leien konden gelegd worden op de daken van slaapzaal V en boven de oude Congregatiekapel. Wat de afgebrande zolderruimte van slaapzaal III en V betreft, liet het herstel langer op zich wachten. Hier, in de zuidoostelijke hoek van het carré van Klein Rolduc, bouwde Peutz, met verhoging van het opgaande muurwerk, de z.g. beton-bibliotheek, een vernuftige kistkonstruktie in gewapend beton. De bouw van dit gedeelte had plaats in de jaren 1956-'57 waarbij genoemde bibliotheek kleine ramen kreeg aan de oostkant, uitziende op het dak van de bibliotheek. In de onderliggende verdieping werden in 1956 de opgaande muren gesloopt en er kwam een nieuwe indeling. Aansluitend bij slaapzaal V werd een grote doucheruimte gebouwd met 20 cabines. In het naar het noorden aansluitende gedeelte werden 3 slaapkamers ingericht voor leraren. In dezelfde tijd werden in de open ruimte van de z.g. biechtstoel, op de eerste en tweede verdieping toiletten gebouwd.

Ruim twee jaar na de brand, op 28 december 1947, viel een groot gedeelte van het pleisterwerk naar beneden in een travee van het kerkschip. De voorstelling *Maria beschermster der kunsten* zou, in de loop van het herstel dat een maand duurde, verloren gaan. De oorzaak was vermoedelijk mijnschade. Deze deed zich vooral in Klein Rolduc gelden met name in de vleugel van Klausener, waar de Feldbiss dwars doorheen liep. In de jaren 1951-'52 werd dit gedeelte gerestaureerd en werden er constructieve voorzieningen getroffen middels een portaalconstructie op de begane grond en op de eerste verdieping. Ook de crypte had te lijden gehad onder de mijnschade. Eind 1953 werden de scheuren gedicht en begon Dhr. Lahaye onder leiding van Alphons Volders

met de restauratie van de schilderingen. In april 1954 was het werk voltooid.
Intussen had de edelsmid van Roosmalen uit Utrecht 4 bronzen armaturen uitgevoerd naar ontwerp van J. Stassen. Ze verlichten sindsdien de sarcofaag van Ailbertus en de drie altaren in de conchae. Tussen 1955 en 1957 werd er veel aandacht besteed aan de technische voorzieningen in Rolduc. De verwarming werd van kolen- omgebouwd op oliestook waarbij 20 km nieuwe verwarmingsbuizen door de gebouwen werden getrokken.
In 1956 was de verwarmingsinstallatie bedrijfsklaar.
Ook was gedacht aan een brandbestrijding binnenshuis. Tijdens het laatste trimester van 1957 werden de brandhaspels geplaatst. In het jaarboek van 1957 werd uitgebreid aandacht besteed aan deze technische voorzieningen. De tot nu toe beschreven werkzaamheden hadden plaats onder president H. Van der Mühlen die vanaf 1942 werd bijgestaan door provisor P. Meisen en vanaf 1953 door P. Houben.
Tegen het einde van juli 1957 werd P.J.A. Moors benoemd tot president van Rolduc. In december 1957 begon men met de herinrichting van het presidentiële verblijf. Er werden betonvloeren gestort en daarop volgde een inrichting van de beide kamers naar ontwerp van de binnenarchitect Emiel Truyen.

De roodmarmeren schoorsteenmantel verdween bij deze ingreep uit de voorste kamer. President Moors toonde al spoedig zijn voorkeur voor bouwkundige voorzieningen en inrichtingen ten behoeve van de interne leerlingen. In de ruimte waar vroeger de douchecellen waren, onder de vleugel van het philosophicum, werden ruimten gecreeërd voor de clubs. Ook de kleine kelderruimten in de gang tussen de wijnkelder en het philosophicum werden uitgediept en geschikt gemaakt voor clubs. Hier werden o.m. de toneelclub en de fotoclub ondergebracht. In de kelder onder de centrale trap van de school werden twee keramische ovens geplaatst terwijl de boetseerclub St. Lucas bleef huizen in de mansardekap van de school, in ruimten die aansloten bij de vroegere lijntekenzaal, thans aardrijkskundeklas. In de kerstvakantie van 1957 werd ook een aanvang gemaakt met het 'aankleden' van de rookzaal. De tegels verdwenen achter een lambrizering en er werden geluiddempende tegels aangebracht tegen het plafond. Deze voorziening werd ook in de grote speelzaal aangebracht.
Onder president Moors kwam de verwarming van de kerk klaar en toonde deze president dat hij ook aandacht had voor de surveillerende leraren. Hij liet de tochtdeur aanbrengen tussen de beide studiezalen zoals ze tegenwoordig nog bestaat en die lange tijd "de deur van Moors" genoemd werd.
Op 4 april 1959 werd de benoeming van H. Jochems tot president bekend. Op 21 september van dat jaar gaat de kerktoren in de steigers. Deze torenrestauratie wordt een langdurige geschiedenis mede door de controverse die in 1960 ontstaat tussen de architect, Ir. F. Peutz, en de Rijksdienst voor de Monumentenzorg.
Ir. Peutz heeft reeds karrevrachten behouwen tufsteen laten aanvoeren voor de profilering van de galmgaten. In augustus 1960 is men bezig met het uitkappen van de oude profileringen bestaande uit baksteen. Monumentenzorg krijgt er lucht van en laat het werk stilleggen.

Er is inmiddels al wat tufsteen geplaatst maar Monumentenzorg is resoluut: de tufsteen eruit en de baksteen terugbrengen. De architect moest zwichten en op Rolduc bleven vrachten tufsteen liggen die later o.m. werden gebruikt bij de aanleg van de kruidentuin.
De houtconstructie van de toren werd grotendeels gehandhaafd; de leien werden vernieuwd. Op 30 maart 1962 verdwenen de laatste steigers.
De Gemeente Kerkrade laat zich niet onbetuigd want twee maanden later baadt de toren in feestverlichting.

Vanaf juli 1960 is men bezig met de aanleg van het sportveld. De grasmat verdwijnt, er komt een drainagesysteem en een sproeiinstallatie. Het oppervlak wordt afgewerkt volgens het Stabilo W-procedé, dat vele sportlieden schaafwonden zal bezorgen. Op 1 mei 1961 wordt het sportveld in gebruik genomen met een inzegening en een aftrap door president Jochems. De filmclub Lumière die werkt aan een "Rolducfilm" legt de gebeurtenis vast. In de loop van 1961 worden de kruisgangen gerenoveerd. Lawaai, stof en omleggingen van het verkeer veroorzaken veel ongemak. In hetzelfde jaar gaat een dierbaar monumentje voor Rolduc en Kerkrade verloren. Geïnspireerd door methoden uit de nieuwe wereld, probeert de gemeente op 22 november het Mariakapelletje te 'verhuizen'.
Een hijskraan pakt het kapelletje op maar het gebouwtje valt uiteen en wordt niet herbouwd.
Op 14 juli 1962 wordt bekend dat G. Hommes de opvolger wordt van P. Houben als provisor. In het najaar vertrekt het philosophicum naar Heerlen en bij het streven de verschillende leeftijdsgroepen hun eigen recreatieruimten te geven valt het oog op de klaslokalen van het philosophicum. In 1963

maakt Dipl.Ing. H. Josten een ontwerp voor de inrichting van het lokaal van de Inférieur. Op 11 januari 1964 wordt de vernieuwde ruimte in gebruik genomen en heeft hij bij plebisciet de naam gekregen van *megaron*. Vervolgens wordt ook de klas van de Superieur ingericht voor lezers en stille recreanten. Een oud gevaar voor Rolduc kwam intussen weer opzetten in alle hevigheid. De kolenontginningen waren Rolduc tot op enkele honderden meters genaderd. De in 1949 opgerichte staatscommissie was actief geworden en had een plan beraamd om Rolduc van de ondergang te redden.
Het plan betrof een ellipsvormig korset van gewapend beton rond de funderingen van de kerk. De toren zou erbuiten blijven. In de gebouwen zouden dilatatievoegen worden aangebracht opdat de lange vleugels niet gekraakt zouden worden. Een rapport van de *Commissie Rolduc* werd gepubliceerd in Rolducs Jaarboek 1964-'65. Op 14 september 1964 beginnen de werk-

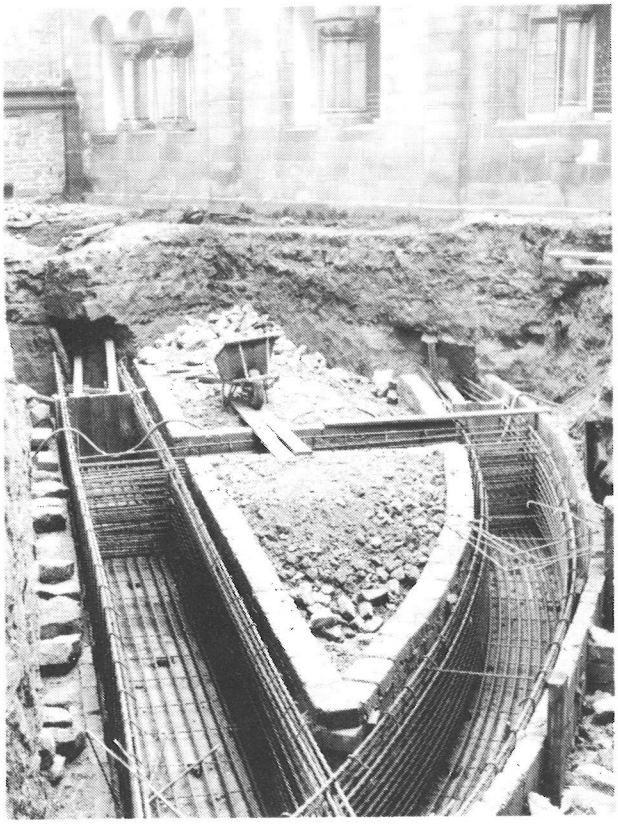

De 'ring' rond de kerk tussen koor en zuidelijke kruisgang. December 1964.

zaamheden waarbij de fundamenten van kerk en crypte aan het licht komen en een hernieuwd onderzoek mogelijk wordt. G. Berends publiceert zijn bevindingen in bovengenoemd Jaarboek en W. Marres in het Jaarboek 1967-'69.

Op 30 januari 1965 is "de ring" klaar, na veel ongerief en vervuiling in huis. Op 5 februari begint een groots opgezette reinigingsaktie door de zusters. Rolduc zelf ondernam ook weer bouwactiviteiten. Op 20 oktober werd begonnen met de bouw van garages en fietsenstallingen tegen "de muur van de dames Deutz". Op 13 december 1965 komt het bericht dat de mijnen definitief gaan sluiten.
De afbouw van de Dominiale Mijn kan niet op stel en sprong gebeuren en terwille van de werkgelegenheid voor de mijnwerkers wordt besloten de kolenlagen onder Rolduc te ontginnen.
De reeds voorgenomen restauratie van de courvleugel wordt uitgesteld en vanaf juni tot en met augustus 1967 worden in diverse vleugels van Rolduc dilatatievoegen aangebracht. Door de naderende ontginning is het gebouw al aan sterke spanningen onderhevig zodat de laatste stenen die uitgekapt worden, als door een ontploffing, uit elkaar spatten. De moten waarin het huis verdeeld is vertonen al spoedig werking, nu niet meer gecontroleerd door zegels van gips die het mogelijk gemaakt hadden de ernst van de optredende scheuren, met name in de kerk, te registreren.
Pedagogische overwegingen en moderniseringsdrang, met hoopvolle verwachtingen, leiden tot twee operaties: de inrichting van een recreatieruimte voor de middengroep, de lounge, naast de apotheek van de ziekenzuster. Op 25 april 1968 wordt deze ruimte in gebruik genomen. Intussen is sinds 27 maart slaapzaal IV ontruimd en zijn de daar gelegerde internen verhuisd naar slaapzaal V. De massale verhuizing, op één dag, staat geboekstaafd als de "operatie Barbarossa". Architect Theo Boosten, oud-student van Rolduc, maakte het ontwerp voor de vernieuwde slaapzaal IV. Hij hield alles stevig in de hand tot en met de details bijv. de kleuren van de gordijnen die de chambretten afsloten. Het werk had plaats in eigen regie, onder leiding van onze bedrijfsleider Jos Minkels. Op 5 januari 1969 betrokken de eersten de nieuwe slaapzaal die 73 chambretten telde en

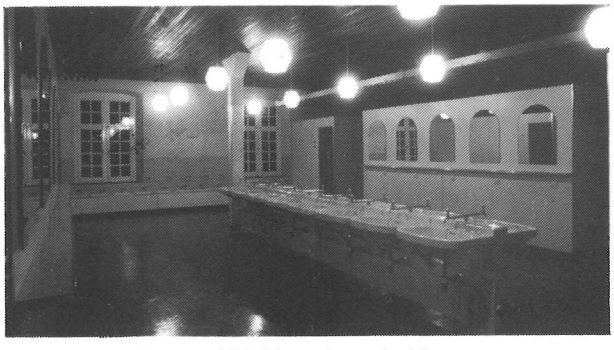

Vernieuwde slaapzaal IV. Wasgelegenheid.

voorzien was van toilet- en doucheruimten in een voorhal van de slaapzaal, aan de oostelijke kant. In augustus 1969 waren de ontginningen onder Rolduc beëindigd en daarmee kwam een einde aan het gesteun en gekraak dat de laatste twee jaren in de gebouwen vernomen werd en dit soms begeleid door losspringende plinten, voor je ogen oprijzende vloertegels en omlaagvallend pleisterwerk van plafonds. Na de plannen van 1963 en 1965 tot restauratie van de courvleugel kwam in 1969 bericht van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg dat men zich kon verenigen met het definitieve plan uit 1968. De restauratiekosten zouden f 650.000,- belopen, waarvan f 600.000,- subsidiabel.

In 1970 aanvaardde J.J. Stassen het directeurschap en de eerste zaak waarvoor hij op het bisdom ontboden werd betrof de sluiting van het internaat. De priester-leraren zaten nog verspreid over het hele gebouw en bij de voorlopige uitzichtsloosheid op een nieuwe bestemming werd besloten de lerarenverblijven te concentreren in een gedeelte van de voormalige slaapzaal I en deze een ontsluiting te geven vanaf een gang op slaapzaal II. Op slaapzaal I waren sporen van oorspronkelijke deuren waarin later muurkasten werden geplaatst. In mei 1971 werd begonnen met de sloop van de chambretten op de slaapzalen I en II. Monumentenzorg was inmiddels accoord gegaan met de gestelde prioriteit waardoor de courvleugel naar een later stadium werd verschoven. Het werk werd opgedragen aan de aannemer H. Coppes en Zn. Het architectonisch ontwerp werd geleverd door het architectenbureau Peutz B.V.

Dit begin zou een periode inleiden waarin intensief overleg en tweewekelijkse bouwvergaderingen, tot op de dag van heden, zouden plaats vinden. De eerste fase van de restauratie omvatte de volgende onderdelen: restauratie van de kap en

Slaapzaal I, na afbraak van de chambretten. Carrézijde.

Slaapzaal I, na de restauratie in 1972. Westkant.

het leiwerk van de noordvleugel aan de kant van de basse-cour waarbij inbegrepen de watertoren. Het interieur van dit onderdeel onderging ingrijpende wijzigingen die historisch alleszins verantwoord waren. De deur die oorspronkelijk toegang gaf tot het westelijk gedeelte van slaapzaal I werd geopend. Voordien had men deze deur in een kast veranderd. De historische doorgang, uit 1671, afgezet met een omlijsting in Nievelsteinerzandsteen werd geopend naar slaapzaal II waardoor de communicatie tussen abtswoning en gastenkwartier werd hersteld. Op de begane grond werd de eetzaal gerestaureerd en het plafond werd opgevangen door stalen liggers. In de watertoren werden woonruimten gemaakt. De uitloper van slaapzaal II werd hiertoe afgesloten en het stucplafond werd gerestaureerd. De stucornamenten werden opnieuw afgegoten. Op slaapzaal II kwam een conferentiezaal, een eetzaaltje, een dienkeuken en nog een vijftal kamers aan de noordkant. Een spijzenlift werd geïnstalleerd in de dienkeuken om de bewoners en externe gebruikers van maaltijden te voorzien. Tegen het einde van 1971 begon het inmiddels gestichte Internationale Centrum voor scholen en Congrescentrum de eerste gasten te ontvangen. Rolduc zag weer een toekomst.

Reeds eerder hadden interne studenten van Rolduc hun geloof uitgesproken in de onvergankelijkheid van Rolduc en impliciet hun vertrouwen uitgesproken dat hun geheimen veilig waren ook al zou er veel veranderen.

Bij het openbreken van de vloer in slaapzaal I werd een ontroerend documentje gevonden, verpakt in een klein doosje. Hieruit blijkt dat een compagnie in 1886 haar bestaan en vriendschapsband vereeuwigde. Dit met zorg opgestelde geschrift wordt hierbij gereproduceerd.

In oktober 1972 was deze fase klaar en in september waren er al steigers geplaatst om de cour-

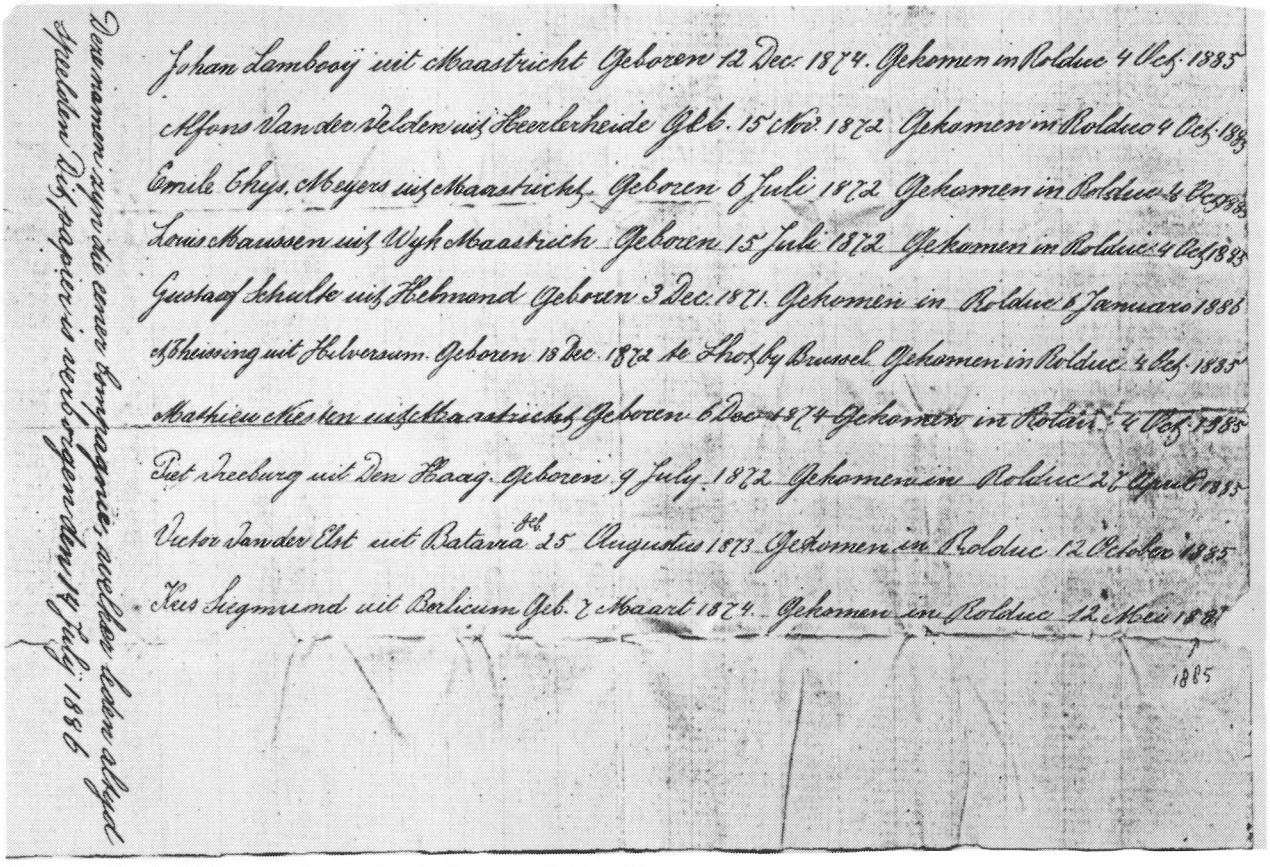
Johan Lamboij uit Maastricht Geboren 12 Dec. 1874. Gekomen in Rolduc 4 Oct. 1885
Alfons Van der Velden uit Heerlerheide Geb. 15 Nov. 1872 Gekomen in Rolduc 4 Oct. 1885
Emile Thys, Meyers uit Maastricht Geboren 6 Juli 1872 Gekomen in Rolduc 4 Oct. 1885
Louis Maussen uit Wijk Maastricht Geboren 15 Juli 1872 Gekomen in Rolduc 4 Oct. 1885
Gustaaf Schulte uit Helmond Geboren 3 Dec. 1871. Gekomen in Rolduc 6 Januari 1886
Theissing uit Hilversum Geboren 18 Dec. 1872 te Tholey Brussel Gekomen in Rolduc 4 Oct. 1885
Mathieu Ches[illegible] uit Maastricht Geboren 6 Dec. 1874 Gekomen in Rolduc 4 Oct. 1885
Piet Heeburg uit Den Haag Geboren 9 July 1872 Gekomen in Rolduc 27 April 1885
Victor Van der Elst uit Batavia 25 Augustus 1873 Gekomen in Rolduc 12 October 1885
Kees Siegmund uit Berlicum Geb. 2 Maart 1874 Gekomen in Rolduc 12 Mei 1887
1885
Deze namen zijn die van kampgenoten, welkom dezen alhier
Heeden. Dit papier is aan [illegible] op 18 July 1886

Documentje uit 1886, gevonden onder de vloer van slaapzaal I.

vleugel van Moretti te restaureren. De werkzaamheden richten zich vooral op de middenpartij waarin de studiezalen zijn gelegen. Op de beide verdiepingen, in de herengang en op de voormalige slaapzaal III, komen logeerkamers. Alle vloeren worden uitgevoerd in gewapend beton hetgeen voor de studiezalen tot ingrijpende consequenties leidt. De stucornamenten worden afgenomen en de Fa. Decora zal ze hergieten. Balken en vloervelden worden uitgevoerd in gewapend beton; staalmatten worden aangebracht om de ronding van het stucwerk terug te brengen aan weerszijden van de balken.

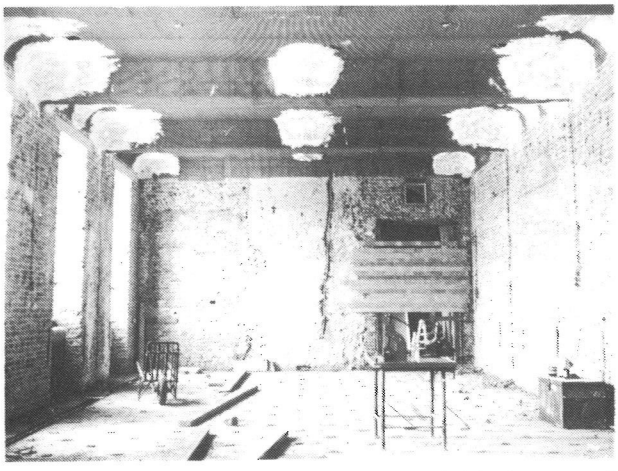

Restauratie van studiezaal II met deur naar de 'donkere gang'. Augustus 1973.

Er worden voorts pleistermatten aangebracht onder de plafonds en de ornamenten en lijsten worden hierop vastgezet. De studiezalen werden uitgevoerd tussen oktober 1972 en april 1973. De werkzaamheden strekken zich uit over alle verdiepingen. Op 1 april 1973 kwamen de logeerkamers op de tweede verdieping klaar. Verder omvatte deze fase de restauratie en herinrichting van de voormalige wijnkelder die thans de naam draagt *In de verloren zoon.* Op 28 december 1973 verrichtten Burgemeester Jo Smeets en zijn echtgenote de opening door het tappen van het eerste glas bier.

Het exterieur werd uiteraard ook gesaneerd. Kap en dakbeschot werden vernieuwd en ook het gehele leiwerk.

Deze fase werd beëindigd in juli 1974. Het jaar 1973 had onverwacht nog nieuwe behoeften aangedragen nadat mgr. Gijsen op 10 mei 1973 zijn besluit mededeelde een convict voor priesterstudenten te vestigen in Rolduc. De twee verdiepingen boven de grote speelzaal werden bestemd om docenten en studenten te huisvesten. De inrichting van de docentenkamers was klaar toen

op 15 september de eerste studenten kwamen. De studenten die gehuisvest moesten worden in de voormalige infirmerie werden voorlopig, twee aan twee, ondergebracht in kamers op de voormalige slaapzaal II. In februari 1974 waren ook hun kamers klaar.
Vanaf december 1973 wordt de restauratie van het zuidelijk deel van de courvleugel ingezet.

Donkere gang, in de richting van het gymnasium.

Foyer. De deur markeert de vroegere doorgang naar het gymnasium. 1975.

De voormalige fietsenkelder, thans "boerenkelder", wordt ingericht als recreatieruimte en van binnen uit toegankelijk gemaakt. De z.g. donkere gang verdwijnt en er wordt westelijk van de oorspronkelijke buitengevel, een foyer ingericht. Dit vergde een nieuwe overspanning waarbij men vreesde dat de buitengevel aan de zijde van het Carré van Klein Rolduc deze niet zou dragen als ze van muur tot muur werd uitgevoerd. Er werd door Ir. Stumpel een ontlastende constructie ontworpen waarbij de betonnen balken onder de bibliotheek doorschieten boven de foyerruimte. Een lichtere constructie werd hierop gelegd die in de muur aan de carrékant draagt en verankerd is.
In de bibliotheek werd het door mijnschade gekraakte stucwerk hersteld en werd een kleur-

De bibliotheek in restauratie. 1974.

Prinses Beatrix en Prins Claus tonen hun belangstelling voor de restauratie op 21 augustus 1974.

stelling aangebracht, gebaseerd op kleurvondsten onder het stucwerk van het plafond. Hierdoor kwam vast te staan dat de bibliotheek in gebruik is geweest voordat het stucwerk werd aangebracht door Luikse stucadoors. In overleg met Monumentenzorg werd besloten de bibliotheek niet over twee verdiepingen uit te voeren zoals de vroegere benaming "salle haute" suggereeert. Er werden geen sporen van een galerij gevonden, zodat de oorspronkelijke toestand van de bibliotheek in het duister blijft. De buitenrestauratie geschiedde overeenkomstig het midden gedeelte. In augustus 1975 was het hele werk klaar, weer met beton vloeren in beide verdiepingen en aan de zuidkant op beide verdiepingen kamers met douche en toilet. In de loop van 1975 werd ook het souterrain van de noordelijke courvleugel verbouwd.
Waar vroeger de toiletten 'prijkten' verschenen nu ramen die enkele leslokalen en een kleine bibliotheek verlichtten. Aan de bosquetkant werden kamers gebouwd. Er werd zoveel gelijktijdig aan-

Toiletten, noordelijke courvleugel 1973.

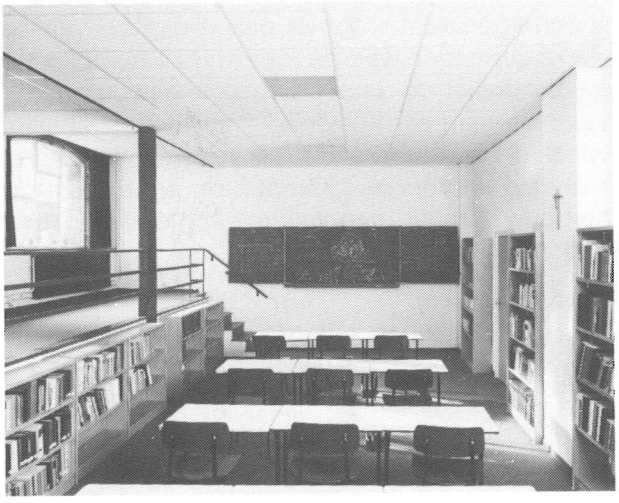

Ruimte achter de voormalige toiletten in de noordelijke courvleugel, 1975.

gepakt dat er voor dit gedeelte een andere aannemer moest ingeschakeld worden: Jean Geelen uit Born. Hij voerde in 1975 ook de verbouwing uit van het kantoor en van het voorliggende halletje met trap. Gelijktijdig was ook in de hoger gelegen regionen van het seminarie een herinrichting gaande, uitgevoerd door de aannemer J.C. Crombach. Het betrof het gebied in en bij het Casino, in de kap van het voormalig philosophicum. Hier kwamen: een oratorium, een kleine sacristie en enkele kamers. Hij voerde tevens een restauratie en herinrichting uit in de 3e verdieping van de noordelijke 'toren' van de courvleugel. Crombach voerde het werk uit tussen augustus 1974 en maart 1975, alles onder leiding van het architectenbureau Peutz.
Coppes plaatste in mei 1975 steigers bij de zuidelijke courvleugel waarin het gymnasium gehuisvest is. Het bestuur van het gymnasium had besloten in Rolduc te blijven als gevolg van de goede diensten van de Commissie van Veen, genoemd naar de toenmalige minister van O en W die op 12 april 1972 deze commissie installeerde om de bijdragen in de restauratie, bouw en herinrichting van het gymnasium te verwerven en aan de participanten toe te delen.
In de nu aan de orde zijnde fase beperkten zich de werkzaamheden vooral tot het interieur.
Daken en buitengevels kwamen later aan de orde. Op de begane grond en op de eerste en tweede verdieping werden leslokalen gerestaureerd en ruimten aangepast aan een nieuwe opzet. In de voormalige slaapzaal V werden leslokalen gerealiseerd. De beëindiging van het totale werk vond plaats in februari 1977.

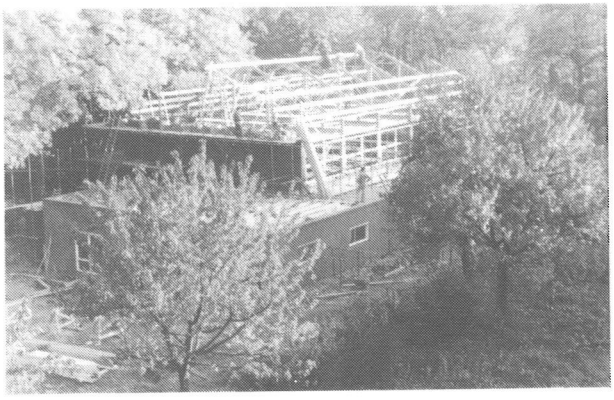

Bouw van de gymzaal. 1975-1976.

Grotendeels gelijktijdig geschiedde de bouw van de nieuwe gymnastiekzaal op de cour van Klein Rolduc. Er werd grond aangekocht van Dhr. Zillikens om dit bouwwerk te realiseren en aan de westkant van deze zaal parkeerplaatsen in te richten voor de leraren. Uit esthetische overwegingen werd besloten het gebouw van een kap te voorzien, hetgeen door Monumentenzorg gehonoreerd werd met een subsidie voor deze esthetische concessie. De werkzaamheden duurden een jaar nl. van september 1975 tot september 1976.
In oktober 1975 werd ook begonnen met de sloop van het oude ketelhuis onder het philosophicum en de plaatsing van twee ketels op de begane grond van het zustershuis. In juli 1976 was de installatie voltooid. In een later stadium bleek het schoorsteenkanaal overlast te bezorgen. Om deze geluidsoverlast te bezweren werd door de Fa. Ploum een geluidsdemper in het rookkanaal geplaatst.
In het vrijgekomen gebied van de vroegere verwarmingskelder, in de aansluitende ruimten en op de verdieping daarboven werden ruimten ingericht voor het seminarie; voor het overgrote deel werden het zit-slaapkamers.

Op 29 januari 1976 wordt begonnen met de sloop van een gedeelte van Klein Rolduc en daaraan aansluitend de sloop van een gedeelte van de zuidvleugel waarin het gymnasium een nieuwe toegang zou krijgen aan de kant van de Graaf Saffenburgweg. In maart ontdekt men bij het

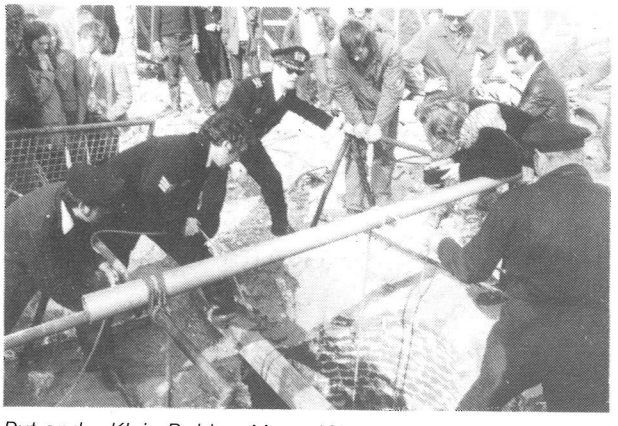

Put onder Klein Rolduc. Maart 1976.

ruimen van het laatste puin een put die centraal onder Klein Rolduc ligt. Het blijkt een put te zijn die onder abt Bock in 1697 gedolven werd. Ook werden beenderresten ontdekt. Op 1 september 1976 wordt een tweede put ontdekt tijdens de herinrichting van de grote keuken. Ook deze put wordt vermeld in de Annales van abt Nicolas Heyendal.

In mei 1976 wordt een aanvang gemaakt met de herbouw van het gesloopte deel van het gymnasium. In de voormalige wijnkelders wordt een recreatieruimte ingericht. Op de begane grond komt een hal met portiersloge en een overblijflokaal. Op de eerste verdieping komt een docentenkamer en worden algemene dienstruimten ingericht. Onder de kap, op de plaats van de vroegere slaapzaal VI worden ruimten ingericht voor het mijnmuseum dat sinds 1972 huisvesting gevonden heeft in de grote speelzaal en in de rookzaal, gelegen in de noordelijke courvleugel, waar thans de bibliotheek van het groot-seminarie is ondergebracht. Door de gelijktijdigheid van de werkzaamheden was de toestand zó complex en administratief zó onoverzichtelijk geworden dat besloten werd een kostenadviseur in te schakelen. Vanaf 1976 was Brink B.V. als zodanig werkzaam. Wat was immers in 1976 aan de orde naast de herbouw van het gymnasium? In maart was men begonnen met de verbouwing van de vroegere

Detail van de Ferrariskaart, waarin het patroon van de tuin aan de oostkant ontdekt werd.

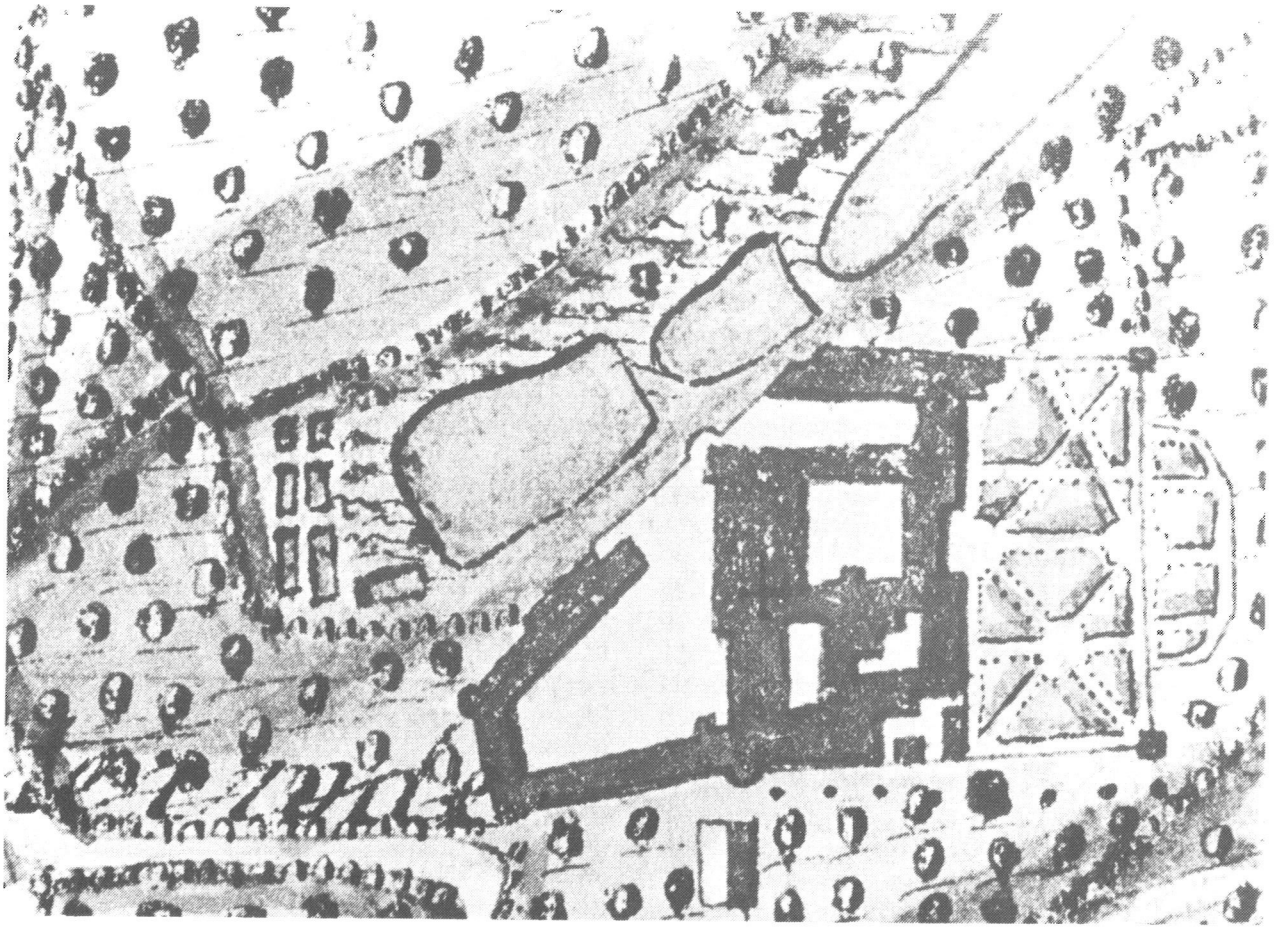

gymzaal. Een tunnel werd aangelegd om deze woongelegenheid voor de seminaristen te verbinden met de noordelijke courvleugel. Het aansluitende tuintorentje werd gerestaureerd. De centrale keuken was vanaf augustus aan een herinrichting toe. Beide werken werden uitgevoerd door de aannemer Jean Geelen. Vanaf augustus werd ook de grote cour gerestaureerd en heringericht, nadat een eerste plan spoorslags was teruggenomen na de ontdekking van het oorspronkelijke plan op een topografische kaart van ± 1770, de z.g. Ferrariskaart, waarin de Oostenrijkse Nederlanden zeer gedetailleerd werden in kaart gebracht en topografisch beschreven. Het oorspronkelijke patroon moest iets ingekrompen worden omdat de kastanjebomen, na het verdwijnen van de aanleg als Franse tuin waren aangeplant. De cour kwam klaar in juni 1977.
In het jaar 1977 werd op vele plaatsen gelijktijdig gewerkt. In januari van dat jaar was men begonnen met de restauratie van de bisschopszaal, de twee naastliggende kamers en de bovenliggende ruimten onder de kap waar 5-zit-slaapkamers zouden ingericht worden voor het groot-seminarie.

Vakwerk op de eerste verdieping van de courvleugel. Gezicht van zuid naar noord. 1974.

Bij het uitbreken van de wand tussen de voorliggende gang en de bisschopszaal werd een muur aangetroffen in vakwerk. Ook in de courvleugel was een zelfde vakwerk aangetroffen op de eerste verdieping. Het betrof de muur aan de courkant van de "herengang". Deze originele muren konden niet bewaard blijven vanwege de slechte toestand en omdat de dragende vloeren moesten vernieuwd worden. De werkzaamheden in en bij de bisschopszaal, waarbij ook het dak gerenoveerd werd, konden pas op 1 oktober 1978 worden afgesloten. Vanaf maart tot en met oktober 1977 werd de vroegere eetzaal van Klein Rolduc, thans eetzaal van het seminarie van een verlaagd plafond voorzien en heringericht.

In mei van dat jaar was de herinrichting van de grote keuken, aan de basse-cour, afgesloten, waarbij ook nevenruimten werden gerestaureerd. De keuken had tal van nieuwe technische voorzieningen gekregen. Er stond nu een moderne inrichting voor een groot-keukenbedrijf. Er was een lift waarmee de maaltijden in warmtewagens naar de dienkeuken, tussen de eetzalen, konden gehesen worden en er was een nieuw afzuigsysteem.

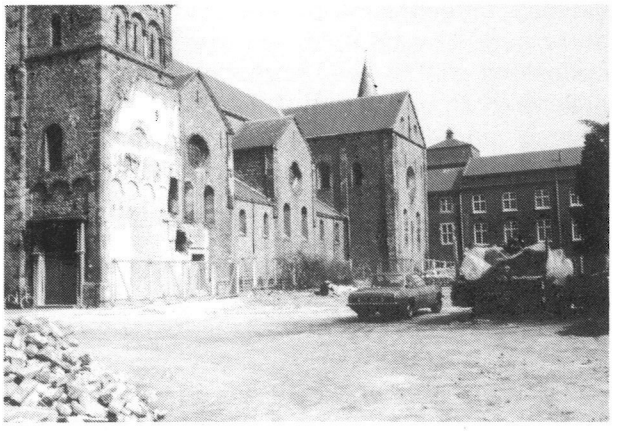

Klein Rolduc is afgebroken. 1976.

Klein Rolduc na de herbouw. 1977-1978.

Maar laten we terug keren naar Klein Rolduc dat er niet meer was en waardoor men een zicht had op het zuidkant van de kerk dat zo verrassend was dat er stemmen opgingen om Klein Rolduc maar niet te herbouwen. In april 1977 wordt met de heropbouw van Klein Rolduc begonnen. Alle natuursteen is minutieus voorzien van nummeringen die corresponderen met de nummers op een gevelaanzicht.
De fundering is ontworpen door Ir. L. Stumpel en voorziet in de opvang van werkingen onder invloed van de Feldbiss. In Klein Rolduc worden gelokaliseerd; rechts van de deur het mijnmuseum, links op de begane grond een muzieklokaal, voorlopig te gebruiken als leslokaal voor het gymnasium.

Op de eerste en tweede verdieping worden logeerkamers ingericht ten behoeve van het Centrum. De vloeren zijn er uitgevoerd in beton. In de entree-hal worden de stuclijsten en ornamenten teruggebracht. Ze zijn hergoten naar de oorspronkelijke vorm. Het gehele werk was klaar in september 1978.
Vanaf april 1977 was men ook begonnen met de bouw van de paviljoens oostelijk aansluitend bij het kerkhof. De omsluitende tuinmuren werden gerestaureerd. Er werd precies een jaar aan deze bouw gewerkt want op 1 april 1978 lag de vloerbedekking erin. In 1977 werden nog wat kleinere buitenwerken uitgevoerd zoals de tuinaanleg ter plaatse van het voormalig volleybalveld, zuidelijk aansluitend aan de voormalige gymzaal. Het Carré van Groot Rolduc kreeg een nieuwe bestrating met keien nadat de paden van hun asfaltlaag ontdaan waren. De werkzaamheden werden uitgevoerd door NOVO-wegenbouw tussen juni 1977 en december 1977. Het jaar daarop werd het sportveld weer van een grasmat voorzien en verdween de grauwe en steriele vlakte die zich vanaf 1961 oostelijk van Rolduc had uitgestrekt.

De werkzaamheden duurden van 1 april tot september 1978.
In september 1978 kwam ook de nieuwe schaftruimte voor het mannelijk personeel klaar in de ruimten aan de basse-cour waar vroeger de bakkerij was en bovendien de daarachter gelegen keukenkelders. De twee gescheiden kelders werden tot één ruimte samengevoegd.
De bakken voor de inmaak van zuurkool, het bewaren van pekelvlees e.d. werden eruit gesloopt. De kelder behield de orspronkelijke onnaspeurlijke naam *Het Zwaantje*.
Men had vanaf februari 1978 aan dit gedeelte gewerkt.
Het jaar 1979 wordt het jaar van de pleinen en binnenplaatsen. In het voorjaar van 1979 wordt begonnen met de herbestrating van het voorplein. De bestrating in baksteen verdwijnt om plaats te maken voor granietkeitjes. Langs de gebouwen wordt een bestrating aangebracht in maaskeien. Voor het abtsgebouw wordt een gedeelte van de oorspronkelijke bestrating behouden. Om de eerste 'bestrater' van het voorplein te eren wordt het wapen van abt Bock aangebracht op het plateau voor de kerk. Hier werden ook de bakstenen vervangen door platen van Belgisch graniet. Dit onderdeel werd uitgevoerd in de periode van juni tot oktober 1979 terwijl de werkzaamheden aan het voorplein doorliepen tot in 1980. Het voorplein werd opengesteld met een onthulling van het monumentje voor de economische

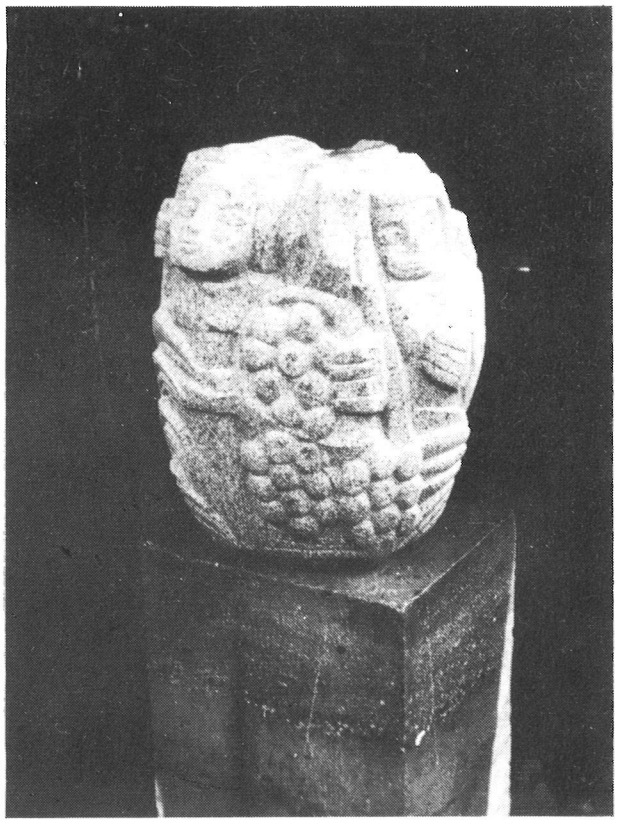

Monument voor Embrico. Beeldhouwer: Jean Houben.

stichter van Rolduc, Embrico van Mayschoss. Een van de arbeiders die de werkzaamheden hadden verricht viel de eer te beurt het beeldhouwwerk van Jean Houben te onthullen en wel om een reden die niet alledaags mag genoemd worden. Hij zou tijdens de werkzaamheden het meeste bier gedronken hebben. Funs Winthagen, zo heette de uitverkorene, verrichtte de plechtigheid met een stevige ruk op 25 juni 1980. Gelijktijdig met het voorplein wordt ook de basse-cour opnieuw bestraat en ook het carré van Klein Rolduc. Granieten kolommen, afkomstig uit de voormalige studiezaal en de recreatiezaal van Klein Rolduc worden gegroepeerd tot een pergola. In 1980, voorafgaande aan de reünie van de eerste generatie Rolduciens, werd *de kuusj en de kraai* geplaatst. De restauratie van de keermuur en de trappen had Coppes reeds in 1978 uitgevoerd. Aannemer Coppes had intussen weer enkele restauraties en verbouwingen uitgevoerd.
Op 1 februari 1979 begon hij op de tweede verdieping van de abtenvleugel met een ingrijpende reconstructie. De in hout uitgevoerde kamers, die vroeger als logies voor de zusters hadden gediend, verdwenen. Ze werden later ook nog gebruikt voor de gasten van het Centrum. Er werd een betonvloer aangebracht op stalen liggers en vervolgens werden er logeerkamers gebouwd,

alle met douche-gelegenheid. Het oude dakbeschot werd vernieuwd en ook deze vleugel kreeg nieuwe leien. Vanaf het begin van de restauratie werden Angers-leien gebruikt omdat de groeven van Fumay waren uitgeput. Ook de zuidkant van het dak van de noordelijke vleugel, kreeg over de gehele lengte aan het carré nieuwe leien. Het gehele werk was klaar in maart 1980. Op 15 maart 1979 had Coppes ook een begin gemaakt met de restauratie van het dak boven het zustershuis. Ook hier werden nieuwe leien aangebracht. Het werk was klaar op 1 januari 1980. Het jaar 1980 is voor Rolduc een gedenkwaardig jaar. Na lange onderhandelingen werd op 9 mei 1980 de definitieve koopakte getekend waarbij de eigenaar Mr. Camille Zillikens de hoeve Kloosterrade overdroeg aan Rolduc en wel aan de kerkelijke rechtspersoon: Seminarie van het Bisdom Roermond, afd. Humaniora. Hiermee werd de hoeve weer bij het abdijcomplex gevoegd. Ze was in 1834 door de Luikse bisschop Corn. van Bommel verkocht aan de toenmalige pachter Joseph Deutz. Er werd onmiddellijk begonnen met de ontruiming, waarbij in augustus 1980 eerstejaarsstudenten van de Rijksuniversiteit Limburg assistentie verleenden. Zij ruimden de wilde plantengroei op in de zuid-westhoek van de hoeve, een gedeelte dat na de brand van 1944 niet herbouwd was. Ook maakten zij een begin met de ontginning van de kruidentuin, naast de aula maior. Deze tuin was totaal verwilderd en zou aansluitend op deze ontginning aangelegd worden door de Novo onder supervisie van het Bureau Kragten, dat ook het ontwerp leverde. Na de overdracht van de hoeve werd ook onmiddellijk een begin gemaakt met de restauratie en verbouwing. De ontwerper van het plan was Jo Schreurs, toen nog student aan de Academie van Bouwkunst. De opzet van het plan was, de structuur van de vroegere stallen zichtbaar te laten. Dit gebeurde door de handhaving van de portaalconstructies waarop vroeger de houten moerbalken hadden gerust. Ook de kapspanten zouden vooral in de middenhal zichtbaar gelaten worden. Deze vleugel van de boerderij werd bestemd voor diverse functies van het grootseminarie.

De 4 woonunits voor interne docenten werden opgenomen in een woonproject voor de gehele hoeve dat oorspronkelijk 27 woningen of woonunits omvatte.

De moeilijkheden met de financiering van de restauratie hadden geleid tot een plan waarbij Volkshuisvesting zou participeren in de woningen terwijl Monumentenzorg het karkas zou financieren. De westvleugel van de hoeve was klaar op 8 december 1981 en werd op die dag door Kardinaal Ratzinger ingezegend. Het plan voor de 27 woningen was intussen verlaten nadat bij schrijven van 20 oktober 1981 van de Heilige Congregatie van de Clerus was vernomen dat het vestigen van privéwoningen wellicht inbreuk zou kunnen maken op het geordende leven van het nabij gelegen groot-seminarie als ook op de andere kerkelijke activiteiten die daar plaatsvinden. Het aantrekkelijke financieringsplan dreigde toen ineen te storten. Het aantal woningen werd daarna beperkt tot 15 stuks: 7 in de oostelijke vleugel, 4 in de westvleugel en nog eens 4 in de zuidvleugel, aansluitend aan de westvleugel. Deze 8 woonunits zouden ter beschikking komen van het seminarie en een nieuwe functie terwijl de 7 woningen in de oostvleugel zouden beschikbaar zijn voor mensen die op een of andere manier bij de diverse functies van Rolduc betrokken waren.

Voor het resterende deel van de zuidvleugel werd een nieuwe bestemming gevonden. Er zou een instituut voor gezinspastoraat gevestigd worden. De gehele financiering van de aan de orde zijnde projecten werd weer door Rolduc zelf begeleid, nadat per brief van 21 januari 1980 de financiële begeleiding van het Bureau Brink B.V. was beëin-

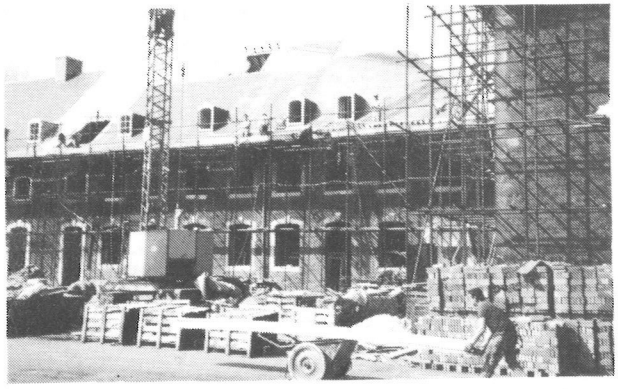

De westvleugel van de hoeve Kloosterrade in restauratie. Mei 1981.

Baggerwerken in de bovenste vijver. Mei 1981.

digd wegens de hoge kosten en de nauwelijks merkbare besparing aan arbeidstijd door de administratie van Rolduc.
Vanaf begin mei 1981 wordt de bovenste vijver uitgebaggerd door het baggerbedrijf Konijn uit Hoorn. Er drijft een merkwaardig industrieel product op de vijver. De bovenste vijver is het reservoir voor bluswater, dat door 2 nieuwe pompen door een in verschillende fasen aangelegde ringleiding zal voeren. In het pomphuisje wordt een aggregaat geplaatst dat de pompen aandrijft en in noodgevallen de vitale delen van Rolduc van electriciteit kan voorzien.
Na de opening van de westvleugel van de hoeve werd met tussenpozen, mede veroorzaakt door een planverandering doorgewerkt aan de zuidwesthoek van de hoeve. Het niet herbouwde gedeelte is thans op 1 juli 1983 onder dak. De leien zijn nog niet aangebracht. In het binnenwerk zijn de vloeren en trappen gestort.
Na december 1981 richtte de aannemer zich vooral op de 7 woningen in de oostvleugel van de hoeve en op de kerk waarover later. Bij de werkzaamheden achter de woningen werd op 1 juli 1982 een put ontdekt.
Op 15 juli 1982 was de meest noordelijke woning klaar, aansluitend aan Klein Rolduc. Men werkte van noord naar zuid en op 17 december 1982 was de 6e woning klaar. Op 1 april 1983 kwam de 7e woning klaar om bewoond te gaan worden door dhr. Lempers, met wie een overeenkomst was gesloten tot vestiging van een plantenkwekerij op een gedeelte van de landerijen aan de Graaf Saffenburgweg. In de aan zijn woning belendende schuur zal een toonkamer en verkoopruimte worden gevestigd.
In het jaar 1982 liepen nog wat kleinere werken mee. Eind september begon men in het oostelijk deel van de schoolvleugel, bij de speelplaats, de raamkozijnen te vernieuwen. Een stuk dak waar nog pannen op lagen werd van leien voorzien. Het dak was klaar op 8 oktober 1982. Op 14 oktober 1982 werd de brandblus-apparatuur en de sprinkelinstallatie van de kerk opgeleverd. Men is op 5 augustus 1982 begonnen met de restauratie van de kruisgang langs de kerk. De restauratie omvatte uitkappen van het muurwerk waar mijnschade was, een nieuw pleisterwerk en het aanbrengen van een nieuwe dakbedekking boven deze gang en de sacristie. Ook werden de lelijke voorzetstukken voor de openingen met zuiltjes vervangen door glaspanelen. In februari 1983 is de gang klaar.

De restauratie van de kerk is wel de langdurigste geweest van alle restauratiefasen en is thans nog niet voltooid, hoewel het einde in zicht is. Het begon met een werkbezoek door Monumentenzorg op 22 mei 1979, nadat reeds in 1978 een intern rapport was gemaakt over de toestand van de kerk. Alle mankementen in exterieur en interieur werden geïnventariseerd en er wordt een werkschema opgesteld. In januari 1980 wordt een werksteiger rond de kerk geplaatst. Er wordt een noodkap aangebracht boven het hele kerkschip en het transept. De spanten worden gerestaureerd, het dakbeschot wordt vernieuwd en er komen nieuwe leien. In augustus 1980 kan de noodkap verdwijnen. Vanaf september wordt gewerkt aan de kappen van de transepten en van de viering. Vervolgens aan het dak van het priesterkoor. Dit is klaar in oktober 1980. In maart 1981 trekt de aannemer het steigerwerk op rond de westbouw tot en met de toren. In mei en juni wordt de toren gerestaureerd en van een nieuw leiwerk voorzien. In november 1981 is de westbouw uit de steigers en werkt men aan de pseudo-transepten en de lessenaarsdaken, eerst aan de noordbeuk, later aan de zuidbeuk. Tegen het eind van 1982 is men daarmee klaar. In de hogere regionen heeft men het muurwerk al eerder gerestaureerd. De steigers zakken en men neemt de restauratie van

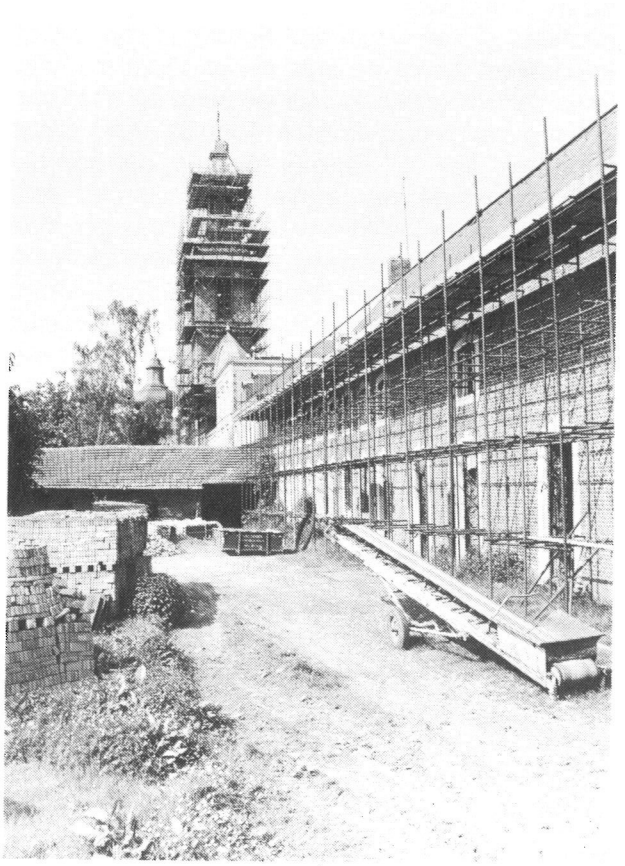

Restauratie van de kerktoren mei-juni 1981.

De kerk na de restauratie 1983.

de ramen mee. Van juni tot december 1982 wordt nog een drainage-systeem aangelegd rondom de absis en de zuidbeuk van de kerk.
Wat het interieur betreft werd ook heel wat 'voorwerk' gedaan. In 1980 wordt overleg gepleegd met het restauratie-atelier Schoonekamp in Amsterdam en met prof. Van Asperen de Boer. Dit overleg resulteert in een opdracht tot het uitvoeren van een proeve van restauratie door het atelier Schoonekamp in de zuidelijke transeptarm. Een studente van Van Asperen de Boer zal de restauratie mede uitvoeren. Op 1 februari 1981 begint de proefrestauratie. Als er na een maand moet besloten worden wie de restauratie gaat uitvoeren, wordt op grond van de kosten, gekozen voor een restauratieteam dat, onder leiding van dhr. Schenkelaars, de restauratie van de schilderingen zal uitvoeren. Aan hem worden een viertal afgestudeerden van de kunstacademies toegevoegd. Zelf heeft hij in afwachting van deze restauratie al maanden gewerkt aan de restauratie van schilderijen die zich in slechte staat bevonden. Vanaf maart 1981 werkt dhr. Schenkelaars aan de crypte. Aansluitend werkt hij, met zijn team, aan de restauratie van de zuidelijke transeptarm en de zuidbeuk. Dit werk kwam klaar op 25 oktober 1982, de dag waarop aannemer Coppes steigers plaatste

Gerestaureerde gewelfschildering in de zuidelijke transeptarm. Oktober 1982

in het westelijk gedeelte van het kerkschip en vervolgens het schip met plasticfolie afsloot zodat het koor, de viering en een travee nog konden gebruikt worden voor kerkdiensten. Tijdens deze restauratiefase stuitte het restauratieteam op de grootste moeilijkheid n.l. het terugbrengen van de in 1947 verloren gegane schildering *Maria beschermster der kunsten.* Aan de hand van foto's en vooraf gemaakte kleurstudies werd de reconstructie aangepakt. Na moeizame studies, om de schilderwijze van Mathias Goebbels onder de knie te krijgen, komt de restauratie van het westelijk deel, op 1 juli 1983 klaar. Onder het oksaal en op enkele kaal gebleven gewelven was inmiddels ook een bescheiden schildering aangebracht. Thans is aan de orde de restauratie van het restant van de noordelijke zijbeuk, het oostelijk deel van het schip met het koor en de noordelijke transeptarm waar een granaatinslag een groot gedeelte van de schilderingen verwoestte.

Vermeld dient nog te worden dat kleine restauratiewerken, verbouwingen en saneringen van daken door eigen krachten van Rolduc werden uitgevoerd o.m. de wasserij van het zustershuis en het dak van de aula. Zo werd vanaf december 1982 ook het interieur van de aula in eigen regie, gerestaureerd en opnieuw ingericht. De aula kwam weer in gebruik op 25 maart 1983 toen de leraren van het gymnasium "Le malade imaginaire" ten tonele brachten. Thans op 1 juli 1983 worden "de wallen" in eigen regie hersteld. Op de

Maria, beschermster der kunsten, na de reconstructie. 1983.

Noordelijke transeptarm, tegenwoordige toestand. Juli 1983.

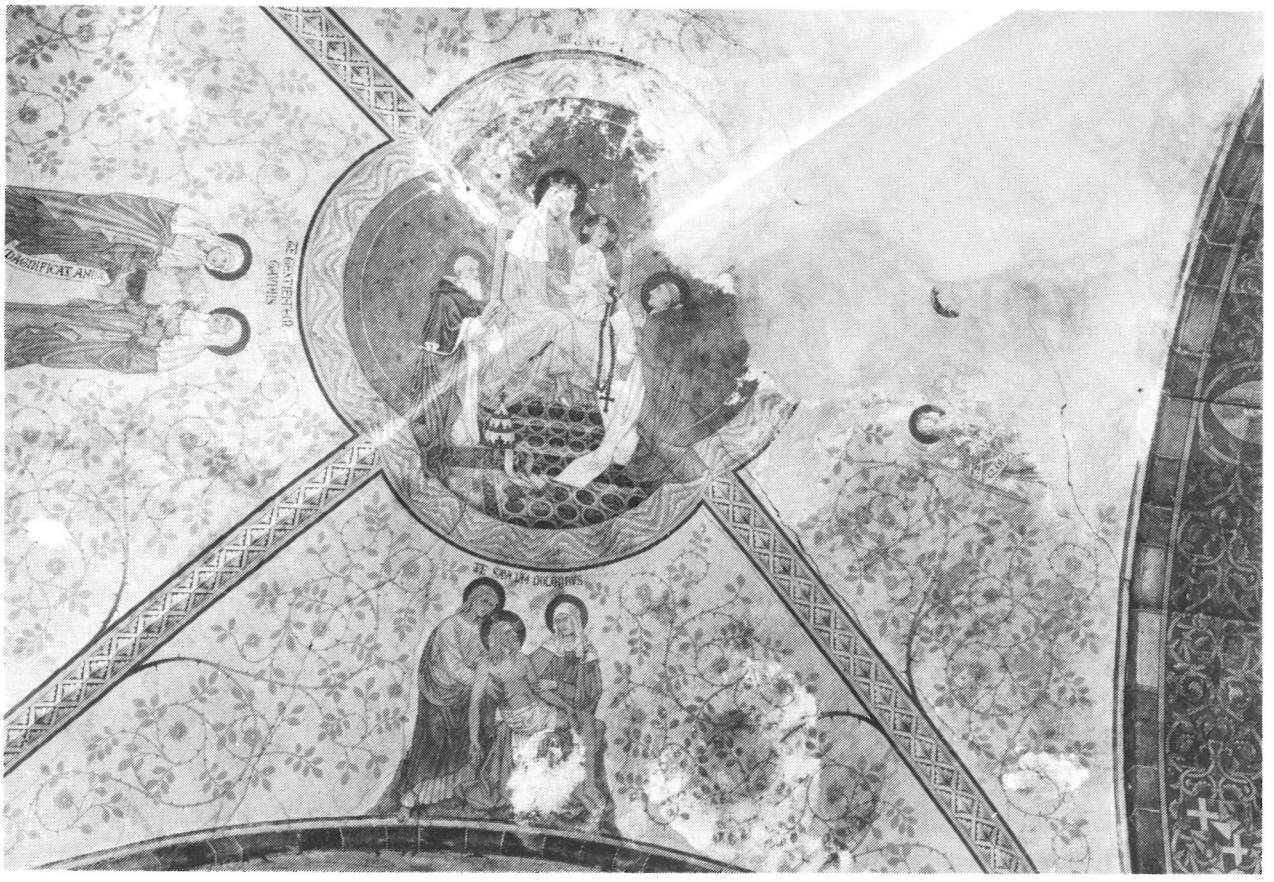

voormalige slaapzaal IV, op de tweede verdieping van de noordvleugel worden 41 kamers gebouwd over twee verdiepingen. De sloop van de inrichting als slaapzaal begon op 28 december 1982 en de bouwkundige werkzaamheden sinds januari 1983. De vloeren en het muurwerk van de tweede verdieping zijn klaar. Op de nieuwe derde verdieping zijn de dakkapellen aangebracht en begint de bouw van de kamers, die op beide verdiepingen van douches en toiletten zijn voorzien. Het einde van de werkzaamheden kan verwacht worden in het voorjaar van 1984. De kosten, zonder meubilering en stoffering, zijn geraamd op fl. 3.500.000,-. Dit ter vergelijking met de kosten van b.v. de eerste fase, de restauratie en herinrichting van de gehele noordvleugel inclusief de watertoren, die de som van fl. 1.286.971,- kostte.
Als enige grote bouwfase moet nog uitgevoerd worden de restauratie en de verbouwing van de zuidvleugel van de hoeve Kloosterrade. De vermoedelijke aanvang is: mei-juni 1984. Aansluitend, mogelijk gelijktijdig, zal een begin gemaakt worden met de reconstructie van het erf.
Voor meer gedetailleerde gegevens over de jongste bouwgeschiedenis van Rolduc, wordt verwezen naar een uitgebreide beschrijving die thans door het Bureau Peutz voltooid is. Exemplaren bevinden zich in het archief van Rolduc en bij het Bureau Peutz te Heerlen. Voorts wordt verwezen naar de tweewekelijkse verslagen van de bouwvergaderingen, eveneens op beide adressen. De meest volledige collectie tekeningen, vanaf de ideeënschetsen tot en met bestekken en werktekeningen is gearchiveerd bij het Bureau Peutz.

DOKUMENTEN

Uitgangspunt bij de keuze van de dokumenten was vooral de vraag wat wezenlijk en typisch is geweest voor het Vierde Rolduc.
Ze zijn toegevoegd uit curiositeit maar ook om het probleem van de objectiviteit waarmee de eigentijdse geschiedschrijving steeds te kampen heeft enigszins te ondervangen.

1

①

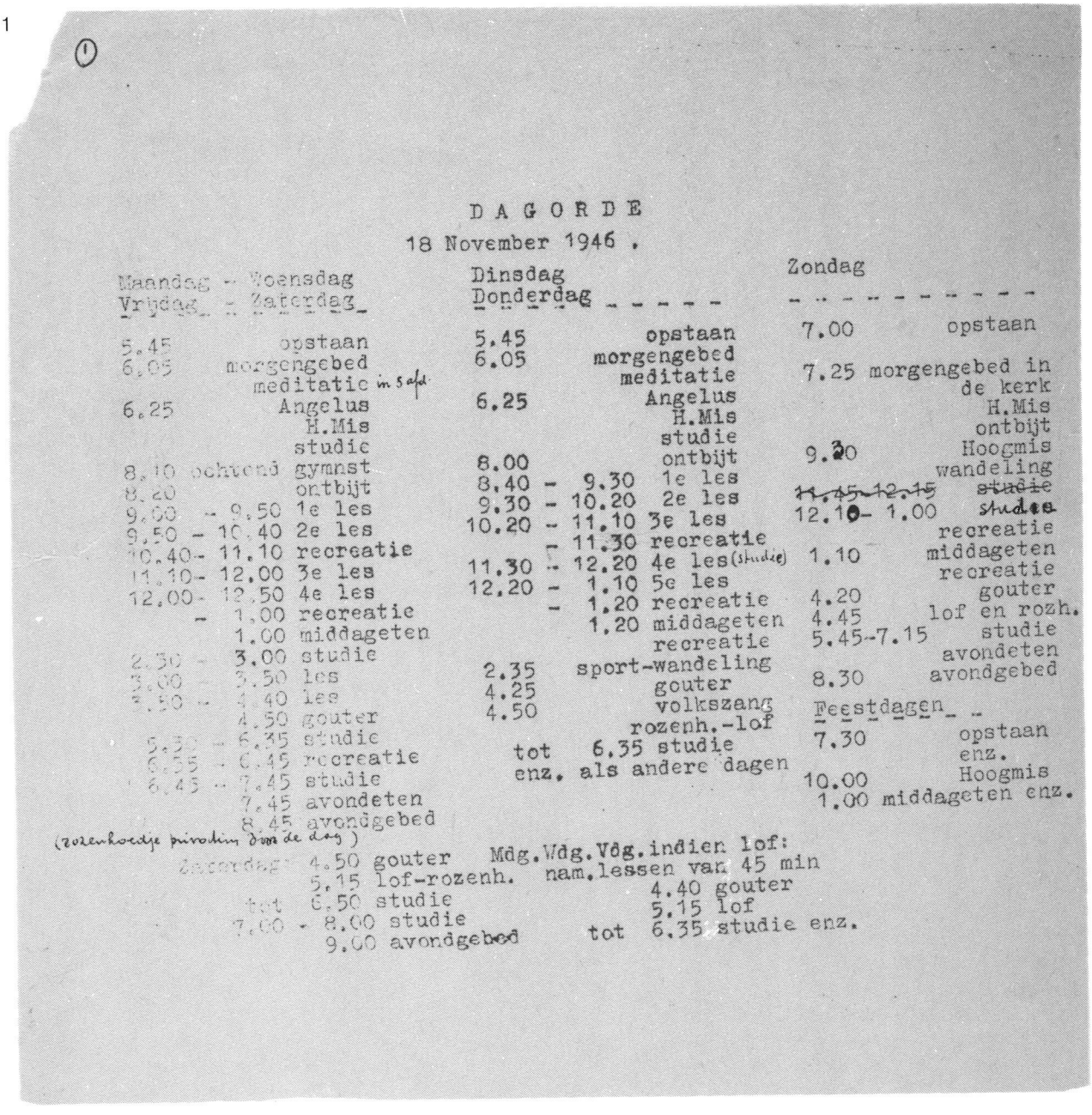

D A G O R D E

18 November 1946 .

Maandag - Woensdag
Vrijdag - Zaterdag

5.45 opstaan
6.05 morgengebed
meditatie in 5 afd.
6.25 Angelus
H.Mis
studie
8.10 ochtend gymnst
8.20 ontbijt
9.00 - 9.50 1e les
9.50 - 10.40 2e les
10.40 - 11.10 recreatie
11.10 - 12.00 3e les
12.00 - 12.50 4e les
- 1.00 recreatie
1.00 middageten
2.30 - 3.00 studie
3.00 - 3.50 les
3.50 - 4.40 les
4.50 gouter
5.30 - 6.35 studie
6.35 - 6.45 recreatie
6.45 - 7.45 studie
7.45 avondeten
8.45 avondgebed
(rozenhoedje privatim door de dag)

Zaterdag: 4.50 gouter
5.15 lof-rozenh.
tot 6.50 studie
7.00 - 8.00 studie
9.00 avondgebed

Dinsdag
Donderdag

5.45 opstaan
6.05 morgengebed
meditatie
6.25 Angelus
H.Mis
studie
8.00 ontbijt
8.40 - 9.30 1e les
9.30 - 10.20 2e les
10.20 - 11.10 3e les
- 11.30 recreatie
11.30 - 12.20 4e les (studie)
12.20 - 1.10 5e les
- 1.20 recreatie
1.20 middageten
recreatie
2.35 sport-wandeling
4.25 gouter
4.50 volkszang
rozenh.-lof
tot 6.35 studie
enz. als andere dagen

Mdg.Wdg.Vdg.indien lof:
nam.lessen van 45 min
4.40 gouter
5.15 lof
tot 6.35 studie enz.

Zondag

7.00 opstaan
7.25 morgengebed in de kerk
H.Mis
ontbijt
9.30 Hoogmis
wandeling
~~11.45-12.15 studie~~
12.10 - 1.00 studie
recreatie
1.10 middageten
recreatie
4.20 gouter
4.45 lof en rozh.
5.45-7.15 studie
avondeten
8.30 avondgebed

Feestdagen

7.30 opstaan
enz.
10.00 Hoogmis
1.00 middageten enz.

1. Dagorde 1946.

(6)

DAGORDE 1966-1967.

maandag - dinsdag
donderdag - vrijdag

6.45 u: opstaan
7.05 u: H.Mis of studie
(op donderdag H.Mis voor allen)
8.25 u: bedden opmaken
ontbijt
recreatie
9.00 u: 1e les
9.50 u: 2e les
10.40 u: onderbreking
11.00 u: 3e les
11.50 u: 4e les
12.40 u: recreatie

12.50 u: diner
recreatie

1.50 u: vrije studie
2.20 u: 5e les
3.10 u: 6e les
4.00 u: gelegenheid om kop melk te drinken - recreatie
4.45 u: studie
6.00 u: souper kl. studiezaal
6.15 u: souper gr. studiezaal
recreatie
6.45 u: studie
7.45 u: recreatie
8.15 u: einde vrije studie
9.00 u: avondgebed V.K., 1 en 2 gym
(maandagavond meditatie)
9.30 u: avondgebed(meditatie) 3 - 4 gym
10.00 u: avondgebed 5 - 6 gym
(de meditatie begint om 9.45 u)

zondag

7.30 u: opstaan
8.00 u: plechtige hoogmis
(in de wintermaanden resp. om 7.45 en 8.15 u)
ontbijt
bedden opmaken
recreatie
12.00 u: studie
1.00 u: recreatie
1.10 u: diner
recreatie
4.30 u: gelegenheid om kop melk te drinken

5.45 u: souper
6.15 u: studie
7.15 u: recreatie

9.00 u: avondgebed V.K., 1 en 2 gym
9.30 u: avondgebed 3 en 4 gym
10.00 u: avondgebed 5 en 6 gym

woensdag
zaterdag

6.45 u: opstaan
7.05 u: studie
(7.45 u gelegenheid om H.Mis bij te wonen)
8.15 u: bedden opmaken
(niet op woensdag)
ontbijt
recreatie
8.50 u: 1e les
9.40 u: 2e les
10.30 u: 3e les
11.20 u: onderbreking
11.40 u: 4e les
12.30 u: 5e les
1.20 u: recreatie
1.30 u: diner
recreatie

4.30 u: gelegenheid om kop melk te drinken

woensdag

4.45 u: volkszangrepetitie
5.00 u: studie
6.15 u: souper kl. studiezaal
6.30 u: souper gr. studiezaal
recreatie
7.00 u: studie
8.00 u: recreatie
8.30 u: einde vrije studie
9.00 u: avondgebed V.K., 1 en 2 gym
9.30 u: avondgebed 3 en 4 gym
10.00 u: avondgebed 5 en 6 gym

zaterdag

4.55 u: lof
5.15 u: studie
6.30 u: souper kl. studiezaal
6.45 u: souper gr. studiezaal
recreatie
7.15 u: studie
8.15 u: recreatie
9.30 u: bedtijd V.K., 1 en 2 gym
10.00 u: bedtijd 3 gym en hoger

2. Dagorde 1966/67.

3

gegeven wordt — nooit toegestaan. In de gymnastiekzaal wordt nooit gerookt.

Roken

De hoogste drie klassen van het gymnasium en degenen, die 17 jaar zijn, mogen roken in alle middag- en avondrekreaties en 's zondags na het ontbijt. De leerlingen van 3 gymnasium en degenen, die 15 jaar zijn, mogen roken op zondag-, dinsdag- en donderdagmiddag en 's zondags na het ontbijt. Verder iedere dag tijdens het 2e deel van de avondrekreatie; als er geen 2e avondrekreatie is, mogen zij de hele avond roken. Als er voor allen 'n uitvoering is in de aula, mag er gerookt worden voor en na de voorstelling en tijdens de pauze. Degenen, die jonger zijn dan 15 jaar, hebben nooit verlof om te roken. Roken mag men alleen als men buiten is of in de lokalen, die voor de vrije tijd zijn bestemd (niet opsteken in de studiezaal of gang).

Eetzaal

Voor het diner moet door allen het stilzwijgen in acht genomen worden tot na het gezamenlijk gebed; voor het souper ook door diegenen, die in de kleine studiezaal zitten. Aan het souper van degenen die in de grote studiezaal hun plaats hebben, alsook aan het gezamenlijk ontbijt en gouter wordt het tafelgebed door ieder persoonlijk gebeden. Men moet er voor zorgen, dat deze maaltijden, waar men op eigen gelegenheid naar toe kan gaan, tijdig zijn afgelopen; het ontbijt en gouter uiterlijk na 'n half uur en het souper na 20 minuten.

Slaapzaal

Op de slaapzalen moet steeds het stilzwijgen onderhouden worden; heel bijzonder geldt dit na het avondgebed, dan vooral moet men er op letten, dat er niets meer gebeurt, waardoor anderen kunnen worden gestoord. Als men op

16

de slaapzaal nog naar iemand toe wil gaan, moet men verlof vragen aan de Heer, die toezicht heeft. Behalve voor broers is het steeds verboden het chambret of het kamertje van andere jongens te bezoeken. Tijdens de onderbreking van de lessen of na het diner en telkens voor en na het beoefenen van sport kan men naar de slaapzaal gaan. Degenen, die gymnastiekles hebben, kunnen in de rekreatie voor en na de les van kleding gaan wisselen en zich gaan wassen. Zij moeten ervoor zorgen tijdig bij de maaltijden aanwezig te zijn.

School

De weg naar de klassen is steeds via de donkere gang; de leerlingen mogen geen gebruik maken van de trap tegenover het televisiezaaltje. Ofschoon in het schoolgebouw het stilzwijgen niet hoeft onderhouden te worden, mag er geen lawaai worden gemaakt; men moet er voor zorgen, dat steeds 'n rustige sfeer heerst. Men is verplicht om de leraar, wiens les men niet kan bijwonen, hiervan op de hoogte te stellen, indien mogelijk van te voren. Degenen, die de gymnastiekles niet kunnen meemaken, moeten de gymnastiekleraar 'n briefje overleggen van de prefect; gedurende deze les moeten zij dan in de studiezaal blijven.

Lectuur

In de behoefte aan lectuur kan ruimschoots worden voorzien door de diverse bibliotheken. Degenen, die hiervan gebruik wensen te maken, moeten zich houden aan de voorschriften, die voor het uitlenen van boeken zijn gemaakt en waarvan men bij iedere bibliotheek kennis kan nemen. Alle boeken en tijdschriften, die iemand persoonlijk op Rolduc in bezit heeft, moeten door een van de leraren zijn gekeurd. Deze boeken moeten steeds van de naam van de eigenaar zijn voorzien en mogen niet aan jongens van lagere klassen worden uitgeleend. De leerlingen van de hoogste drie klassen zijn in de gelegenheid om zich te abonneren op de katholieke dag- en weekbladen. Voor alle andere abonnementen moet uitdrukkelijk verlof gevraagd worden aan de prefect.

17

4

SEMINARIE ROLDUC

Richtlijnen voor de vacantie

1. De vacantie is slechts een tijdelijke onderbreking van de studie; de andere verplichtingen, speciaal die van geestelijke aard, zoals dagelijkse H. Mis in de parochiekerk, regelmatige biecht, dagelijks rozenhoedje, moet uw zoon stipt en trouw vervullen zoals hij dat hier geleerd heeft. Het ideaal is dat hij al deze plichten uit eigen beweging en als vanzelf sprekend voor een seminarist nakomt.
   Wat betreft de dagelijkse H. Communie moet U geen controle uitoefenen of aanmerkingen maken; dit is een zaak tussen uw kind en O.L. Heer.
2. Het is van het grootste belang dat uw zoon onder de grote vacantie regelmatig een nuttige bezigheid heeft. Mocht hulp in uw eigen werkkring niet goed mogelijk zijn dan laat hem gaarne lid worden van de R. K. Studentenvereniging die onder toezicht en leiding staat van een geestelijke. Voortdurende grote belangstelling dient U te tonen voor de vrienden met wie uw zoon regelmatig omgaat alsmede voor de lectuur. Lichtzinnige lectuur moet U ten strengste tegengaan; romans liefst van te voren laten controleren door een geestelijke. Bij twijfel moet U aanstonds overleg plegen met de plaatselijke geestelijkheid.
3. Trekken en kamperen is alleen geoorloofd onder leiding van een geestelijke die alle jongens kent, zoals een leraar van ons Seminarie, de kapelaan van uw parochie of de geestelijke adviseur van de studentenvereniging.
4. Voor reizen anders dan onder geleide van ouders of een geestelijke of in strict familieverband is verlof nodig van de President van het Klein Seminarie. (Dit verlof dient men *tijdig* aan te vragen.) Hetzelfde geldt voor logeren, behalve als dit geschiedt bij naaste familie waarvan de ouders het milieu en de levensgewoonte kennen.
5. Baden is alleen geoorloofd in erkende badgelegenheden die onder regelmatig toezicht staan en die door de geestelijkheid der plaats geschikt geacht worden voor seminaristen. Gemengde baden en natuurbaden zijn ten strengste verboden, zowel het bezoeken als het gebruik maken ervan.
   Ook het bezoeken van bioscopen is verboden.
6. Bij fiets- en wandeltochten van een dag bevordere men dat dit geschiedt in groepsverband.
7. U moet uw zoon erop wijzen dat hij onder de vacantie een bezoek dient te brengen bij de geestelijkheid van de parochie.
8. Iedere dag van de vacantie wordt door leraren van het Klein Seminarie een H. Mis gelezen voor het geestelijk en tijdelijk welzijn van de leerlingen en van hun familie.

DE PRESIDENT.

3. Pagina uit het leerlingenreglement, ± 1960.
4. Vakantiebijsluiter 1949.

5

Rolduc, maart 1964

Geachte Ouders,

De dagen rondom het feest van onze verrezen Heer zijn weliswaar voorbij, toch willen wij U en Uw gezinsleden alsnog een zalig en blij Paasfeest toewensen.

Uw zoon is weer voor een paar weken bij U thuis om te genieten van een verdiende vakantie en om deel te nemen aan het gewone gezinsleven. Wij hopen dat hij door zijn houding en inzet bijdraagt tot een goede en prettige sfeer in Uw gezin.

Met belangstelling zult U wel de studieresultaten van het afgelopen trimester willen bekijken op bijgevoegd Paasrapport. Wij mogen verwachten dat U tevreden kunt zijn over zijn prestaties en over zijn groei en ontwikkeling hier op Rolduc. Vanzelfsprekend rekenen wij er op, dat U met verantwoorde aandacht en zorg zijn doen en laten volgt niet alleen tijdens het trimester, maar ook thuis. Dat U daarbij let op een serieuze aanpak van zijn godsdienstig leven onder de vakantie in de geest van wat wij U eerder geschreven hebben, lijkt ons zonder meer voor de hand te liggen. Want alleen samen met U kunnen wij Uw zoon begeleiden op de ingeslagen weg. Onzekerheden en problemen, die zich daarbij ongetwijfeld zullen voordoen, kunnen wij in onderling overleg bespreken en oplossen.

Een goede gelegenheid daartoe wordt weer geboden op de ouderdagen in het komende trimester, waarvoor wij U nu reeds vriendelijk uitnodigen. Na de vakantie zullen wij U hierover nadere bijzonderheden meedelen. De vastgestelde data zijn:

Zondag 3 mei voor Noord-Limburg (dekenaat Sittard en alle dekenaten ten noorden van Sittard)

Hemelvaartsdag 7 mei voor Zuid-Limburg.

Graag maken wij van deze brief gebruik om enkele praktische punten onder Uw aandacht te brengen.

Het komende zomertrimester zal U meer aantrekkelijke kansen bieden, om Uw zoon op Rolduc te bezoeken. Wij zouden het echter zeer op prijs stellen dat dit gebeurt zonder dat de club- en sportactiviteiten hiervan nadeel ondervinden. Het komt nogal eens voor dat jongens het bezoek van familieleden en bekenden aanvoeren als reden om georganiseerde recreatie-activiteiten in de steek te laten.

Uit hygiënisch oogpunt is het noodzakelijk dat Uw zoon tijdens gymnastieklessen en sportwedstrijden daarvoor geschikte kleding draagt. Het bezit van meer dan één sportbroekje en sportshirt lijkt ons geen overdreven luxe. Dit zou bovendien het regelmatig wassen van de sportkleding kunnen vergemakkelijken.

In verband met de algemene prijsstijging heeft de wasserij de tarieven verhoogd, zodat wij voor de leerlingen, die hier de was laten verzorgen *f* 20,- per trimester in rekening moeten brengen.

De kosten van de pianolessen bedragen voortaan *f*.25,- per trimester.

Zoals wij U reeds met Kerstmis mededeelden, zullen wij met ingang van het nieuwe schooljaar het kostgeld moeten verhogen. De werkelijke kosten voor voeding en huisvesting bedragen thans per leerling *f*.1600,-. Wij weten, dat dit bedrag voor velen te hoog is en we zullen daarom aanmerkelijke reducties moeten geven.

U heeft bij ons steeds begrip gevonden voor Uw financiële moeilijkheden en U kunt er dus van overtuigd zijn dat wij bereid zijn met Uw financiële draagkracht rekening te houden.

In het verleden werd de noodzakelijke reductie in overleg met de ouders afgesproken. De meeste afspraken over de thans geldende reducties zijn echter reeds verschillende jaren geleden gemaakt en daarom zal iedereen begrijpen, dat in zeer veel gevallen herziening van de reductie nodig is.

Daarom vragen wij alle ouders die reductie genieten of voor het nieuwe schooljaar reductie wensen, het kostgeld in het komende trimester te bespreken met de President of de Provisor. Voor een juiste regeling zal het nodig zijn dat de officiële gegevens over het inkomen worden overgelegd.

5

Wij menen dat U voor deze punten begrip zult hebben en dat U graag Uw positieve medewerking hieraan zult verlenen.

De vakantie eindigt op woensdag 15 april om 8 uur 's avonds.

Wij wensen U en Uw zoon prettige vakantiedagen.

Met vriendelijke groeten,

PRESIDENT en LERAREN.

VERTREKTIJDEN VAN DE BUSSEN:

Bus I	Ottersum	17.15
	Venlo	18.05
	Roermond (Kapel)	18.45
	Brunssum	19.30
Bus II	Roermond (Station)	18.30
	Sittard (Station)	19.00
	Heerlen (Station)	19.30
Bus III	Maastricht (Station)	18.30
	Valkenburg	19.05
	Simpelveld	19.40
Bus IV	Tienray	16.50
	Venray	17.15
	Horst	17.40
	Sevenum	18.00

5. Vakantiebijsluiter 1964.

6

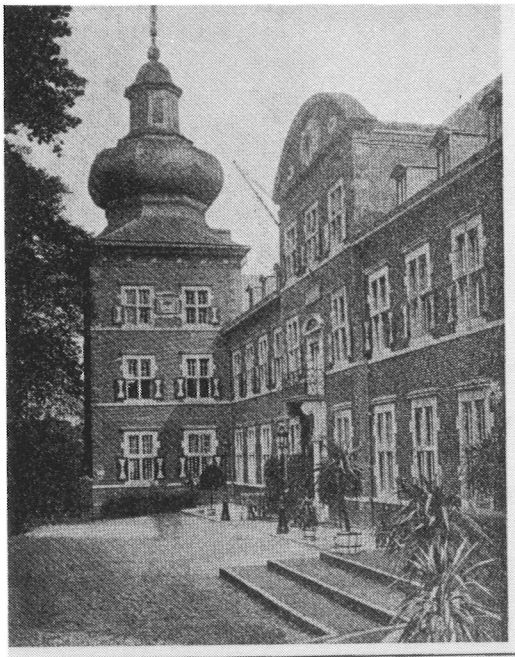

Rolduc

NOTA

voor Offermans Jos.

20 DEC. 1946

Zegel . . . f	0	10
Kost- en leergeld	150	.
Boeken, klasbenodigdheden en tekenbehoeften	34	90
Leesbibliotheek en leeszaal		50
Aula	1	-
Baden	1	60
Beddegoed	4	.
Spelen	.	30
Reisgeld	1	.
Laboratorium		
Schoenmaker		
Kleermaker		
Wasvrouw	11	-
Porti		60
Versterkende middelen	11	75
Voorschotten		
Aparte lessen en (of) machineschrijven		
Muziek-lessen: piano en (of) strijk- of blaasinstrumenten	36	.
Muziek-lessen: pianohuur en (of) muziekbenodigdheden	6	60
Geneeskundige hulp: huisarts	1	75
Geneeskundige hulp: apotheker en (of) opticiën		
Geneeskundige hulp: oogarts en (of) tandarts		
Progressief schoolgeld		
Totaal . . f	261	10

Koldas
Sluijmer
den 9/4/49
EEN CENT

Beleefd verzoek om het verschuldigde bedrag te storten of over te schrijven op Postrekening No. 25651 van Seminarie Rolduc te Kerkrade en eventuele reclames te zenden aan den Provisor.

6. Rekening van het eerste trimester schooljaar 1946-1947.

7

(1957.)

juli.

Als President wordt benoemd de directeur van het Bisch. Coll. te Weert R.D. P.J.A. Moors.

21 juli.

Retraite Zusters.

In de vacantie zwerven de Pioniers en Trekkers door de Ardennen, groepen van V gym gaan naar Duitsland en Zwitserland.

13 augustus.

Pres. v.d. Mühlen is 't ziekenhuis opgenomen.

4, 5, 6 augustus.

Sociale Studieweek

16 augustus.

Burgemeester Mr. Becht benoemd te Tilburg

R.D.C. Coenen benoemd tot dir. Bisch. Coll. te Weert.

1 sept.

Heren priesterleraren beginnen hun retraite o.l. Mgr. P. Jenneskens, pastoor-deken van Maastricht.

3 sept.

De nieuwe President neemt afscheid. Weert en R.D. Coenen maakt officieel kennis ~~[illegible]~~ ~~heren leraren~~.

4 september.

Receptie in kerkrade t.e.v. nieuwe President.

Jongens keren terug.

R.D. L. Wijnen wordt benoemd tot redacteur van Rolduc's Jaarboek.

We leggen hem eerbiedig deze kwintessentie voortzetting van de Annales-Rodenses, in handen.

Deze avond conveniat. Mhr. Moors begroet priester- en lekenleraren + de dokter. Mhr. Strauss spreekt goed ter verwel-koming (waarom die zenuwachtigheid?) Onder het antwoord van de president verne-men we dat Mgr. Haussen Vic Hermens heeft benoemd tot hoofd van de filosofen (hoofdleraar zegt de nieuwe presi-dent argeloos)

7. Pagina uit het "Journaal", dat diende als bron voor het jaarboek.

8

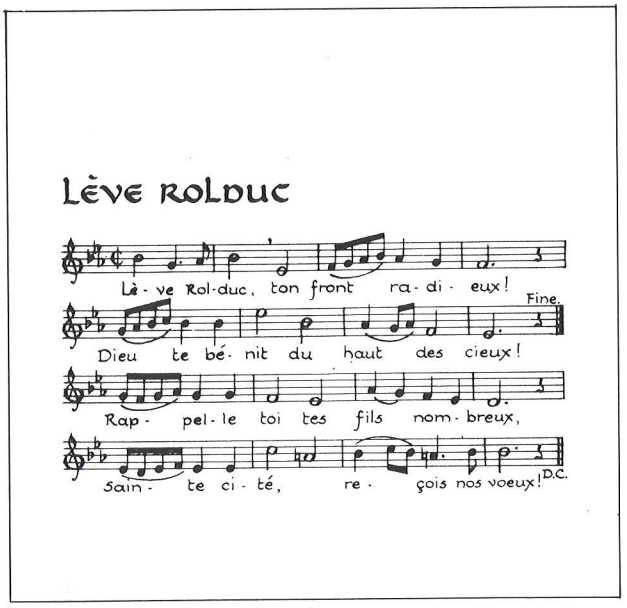

9

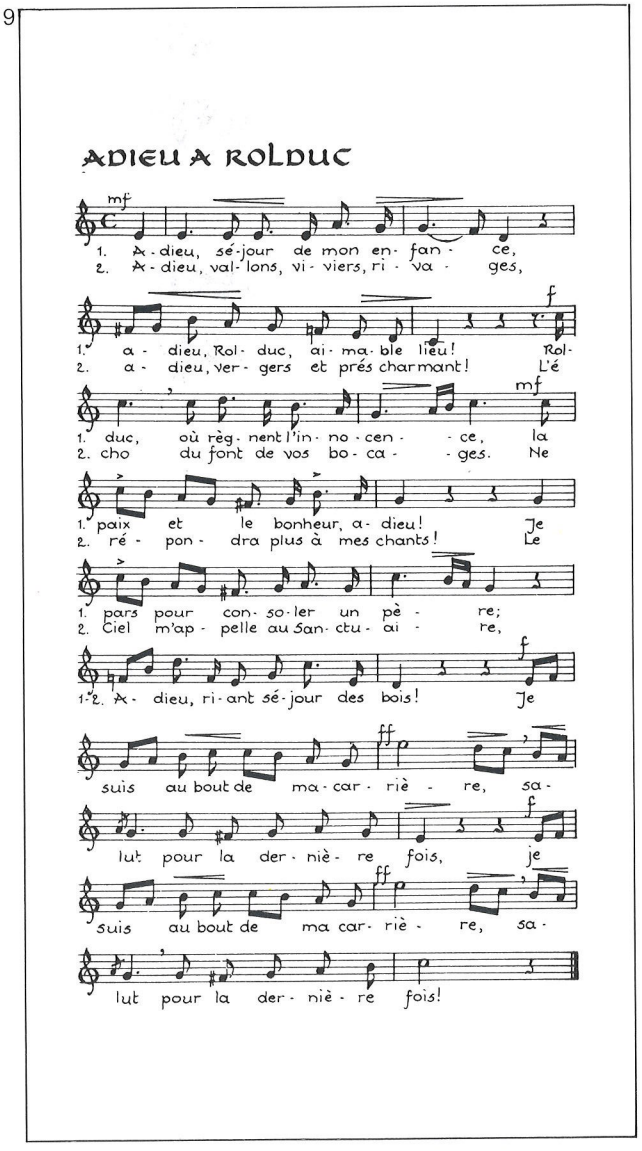

10

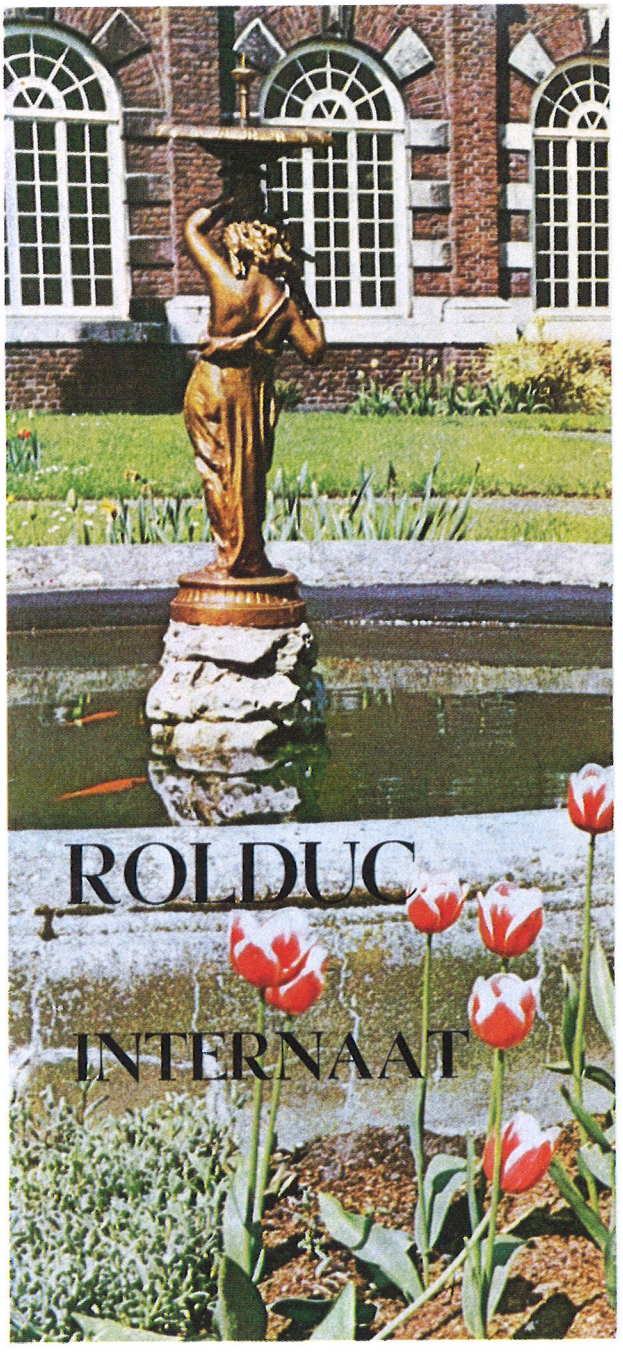

8. Lève Rolduc.
9. Adieu à Rolduc.
10. Wervingsfolder in kleur voor het kwijnende internaat (1968).

11

SCHOOLJAAR 1954 – 1955

4a KLAS VAN HET SEMINARIE-GYMNASIUM

VAKKEN	CIJFERS VOOR VLIJT EN KENNIS							
	ALLERHEILIGEN		KERSTMIS		PASEN		JULI	
	Vlijt	Kennis	Vlijt	Kennis	Vlijt	Kennis	Vlijt	Kennis
Godsdienstleer			7	7	8	8	8	7+
Bijb.-,KerkelijkeGeschiedenis								
Grieks			7	6	7	7+	8	7+
Latijn			8	6-	8	6/7	8	7-
Nederlands			8	7	8	7	8	8
Frans			7	6	7	7	8	6+
Hoogduits			8	6-	8	6/7	8	7/8
Engels			7	7-	7	7	7	8-
Vaderlandse Geschiedenis								
Algemene Geschiedenis			7	8	8	8/9	8	8/9
Aardrijkskunde			8	8-	8	8	8	8+
Stelkunde			7-	4			7	5
Meetkunde			7-	4-			7	4
Natuurkunde			6	5	7	6	7	6/7
~~Natuurlijke Historie~~ Schoolkunde			6	6-				
Handtekenen			7	6	7	6	7	7+
Lichamelijke oefening			8	7-	8	7-	8	7-
Voordracht								
Instr. muziek								
Gedrag			6/7		7-		7-	
Vlijt in de Studietijd			7		7		7	
Orde en Zindelijkheid								

KERSTRAPPORT. Rolduc, den 23 Dec. 1954.

Martin moet flink blijven aanpakken!

Zalig Kerstfeest en Nieuwjaar.

Van der Mühlen

ouders: F. Hofmann pastoor (rector): Alinssen

PAASRAPPORT. Rolduc, den 8 April 1955

Martin gaat goed vooruit.

Blijf zo doorgaan!

Zalig Paasfeest.

Van der Mühlen

ouders: F. Hofmann pastoor (rector): Alinssen

JULIRAPPORT. Rolduc, den 19 Juli 1955.

Martin is geslaagd. Proficiat.

Van der Mühlen

ouders: F. Hofmann pastoor (rector): Alinssen

12

Rolduc

SEMINARIE VAN HET BISDOM ROERMOND

SCHOOLJAAR 1951 – 1952

Prijzen en Vermeldingen

Toegekend aan: Schoenmaekers Tony

Leerling van de Philosofie Inférieure

PRIJZEN:	VERMELDINGEN:
1ste pr. Cosmologie	2de verm. Ontologie
3de pr. Geschied. Wijsbeg.	6de verm. Sociale Ethica

De Leraar der klas: Mnejil

De President: H. van der Mühlen

Rolduc, 15 Juli 1952

11. Rapport mét handtekening van de plaatselijke pastoor.
12. Prijsvermelding.

13

JULIUS CAESAR

SPEL VAN WILLIAM SHAKESPEARE
in de vertaling van Eduard Verkade

Julius Caesar		Albert van Dalsum (a.g.)
Octavius Caesar	driemanschap na Caesar's dood	Piet Goossens
Marcus Antonius		Jos. Offermans
M. Aemilius Lepidus		Paul Bruynzeels
Cicero	Senatoren	Wim Engelen
Publius		Leo Hausmans
Popilius Lena		Harry Hoens
Marcus Brutus	Samenzweerders tegen Caesar	Charles Demmeke
Caius Cassius		Hans van Wersch
Casca		Jo Peters
Trebonius		Hans Jötten
Caius Ligarius		Jean Severeijns
Decius Brutus		Nico van Stiphout
Metellus Cimber		Jos. Schreurs
Cinna		Theo Janssen
Flavius	volkstribunen	Evert van der Marck
Marullus		Jo Driessen
Artemidorus, sofist van Knidos		Jo Driessen, (d)
Een waarzegger		Ton Schoenmaeckers
Cinna, een dichter		Ton Schoenmaeckers (d)
Een andere dichter		Jean Weerts

Lucilius	vrienden van Brutus en Cassius	Willy Poulssen
Titinius		Jo Driessen (d)
Messala		Wim Engelen (d)
de jonge Cato		Joseph van Laar
Volumnius		Leo Hausmans (d)
Lucius	dienaren van Brutus	Herman van den Berg
Varro		Arie van Elven
Claudius		Ton Schoenmaeckers (d)
Strato		Jo Peters (d)
Dardanius		Harry Hoens (d)
Pindarus, dienaar van Cassius		Hub. Meijers
Dienaar van Octavius		Piet Dekkers
Dienaar van Antonius		Wijnand Wijnen
Dienaar van Caesar		Tonny Goossens
Een schoenlapper		Pierre Houben
Calpurnia, vrouw van Caesar		Frans Augustus
Portia, vrouw van Brutus		Piet Baltus

Senatoren, burgers, wachters en gevolg.

De handeling vindt gedurende een groot deel van het spel plaats te Rome; later in de omstreken van Sardis en Philippi.

MUZIEK: **Jean Noé** COSTUUMS: **Marie Sternheim** GRIME: **H. de Serno** LICHT: **Fa Tovèrli, Amsterdam**

Het treurspel begint met Caesar's triomftocht na zijn zegepraal over de zonen van Pompeius. Vele voorname Romeinen zien de huldiging van Caesar zonder geestdrift, omdat zij in deze versterking van zijn dictatuur een gevaarlijke bedreiging zien voor de vrijheid van Rome. De volkstribunen Flavius en Marullus vertolken deze beduchtheid voor de dreigende tirannie.

Ook Brutus, de vriend en pleegzoon van Caesar, is ongerust. Cassius wordt dit gewaar en tracht nu te ontdekken of Brutus over te halen zou zijn, aan een samenzwering tegen Caesar's leven deel te nemen. Antonius biedt Caesar een kroon aan en ofschoon deze ze heimelijk begeert, wijst hij ze met een theatraal gebaar af, waarbij het Romeinse volk hem — tot zijn bittere ergernis — uitbundig toejuicht. Intussen breidt de samenzwering zich uit; Cassius werft deelnemers en laat Brutus heimelijk bewerken door anonieme geschriften, die in zijn woning worden binnengeworpen en die hem tot handelen aansporen.

In een nachtelijk bezoek winnen de samenzweerders Brutus voor hun plan, waarvan hem nu ook de leiding wordt opgedragen. Want het Romeinse volk gelooft zó blind en onvoorwaardelijk in Brutus' onbaatzuchtige liefde voor zijn vaderstad, dat Brutus' deelneming aan de vermoording van Caesar deze daad ineens van een laffe sluipmoord zal veranderen in een heldhaftige bevrijdingsdaad.

14

OORKONDE

tot lof en glorie van god - ter ere van maria

heb ik Jos Offermans

mij plechtig aan maria toegewijd, en haar gekozen tot mijn

koningin, beschermvrouwe en moeder.

ik heb mij vrijwillig verbonden, op mijn erewoord, steeds mariacongreganist(e) te zijn, en te leven volgens de geest en de regels der mariacongregatie, en dus:

a. te blijven streven naar overtuigd katholiek leven en werken, en onberispelijke zeden in kleding, omgang, ontspanning.
b. naar mijn krachten en omstandigheden het goede te verdedigen en te bevorderen, met name de rechten van god en van zijn h. kerk, en alle vormen van apostolaat.
c. dagelijks te bidden tot god en tot maria: morgengebed, avondgebed met gewetensonderzoek, rozenhoedje, overweging.
d. zo mogelijk dagelijks de h. mis bij te wonen; veelvuldig te communiceren; op geregelde tijden te biechten bij een vaste biechtvader.
e. trouw de oefeningen van mijn mariacongregatie bij te wonen, en verhindering steeds tijdig te melden.

god helpe mij,
en zijn lieve moeder!

deze opdracht werd officieel aangenomen in de congregatie van
Onze Lieve Vrouw
Onbevlekt Ontvangen
opgericht in de kerk (kapel) van
Maria Boodschap
te Roland
den 27 Mei 19 52

Directeur (Prefect(e)) (Secretaris(ses))

13. *Programma Halfvastentoneel 1952 met de handtekeningen van Van Dalsum, Janssen en Noé.*
14. *(Verkleind): Oorkonde Mariacongregatie.*

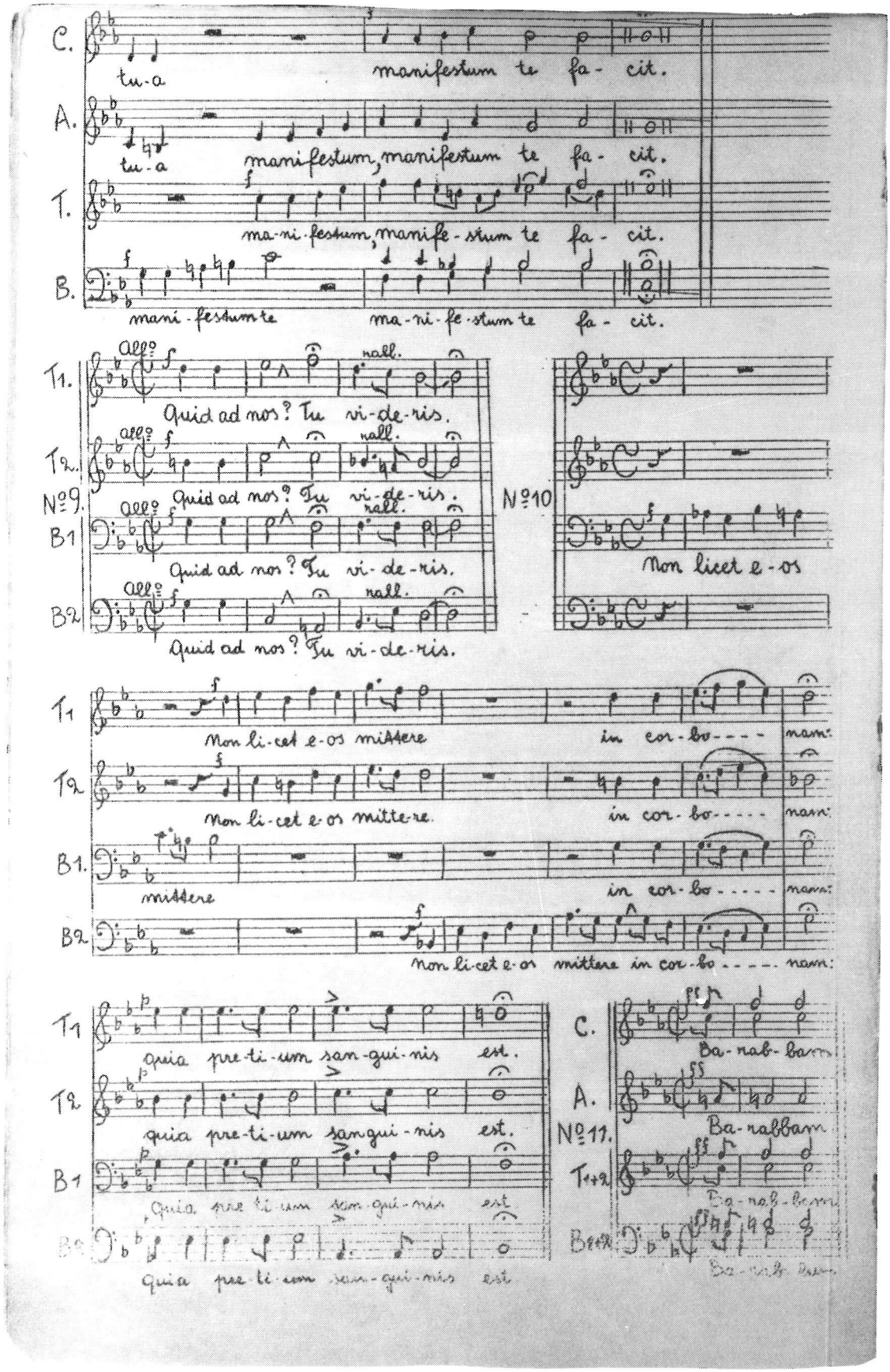

15. (Verkleind) (dubbele) pagina uit de Matheuspassie van Pothast.

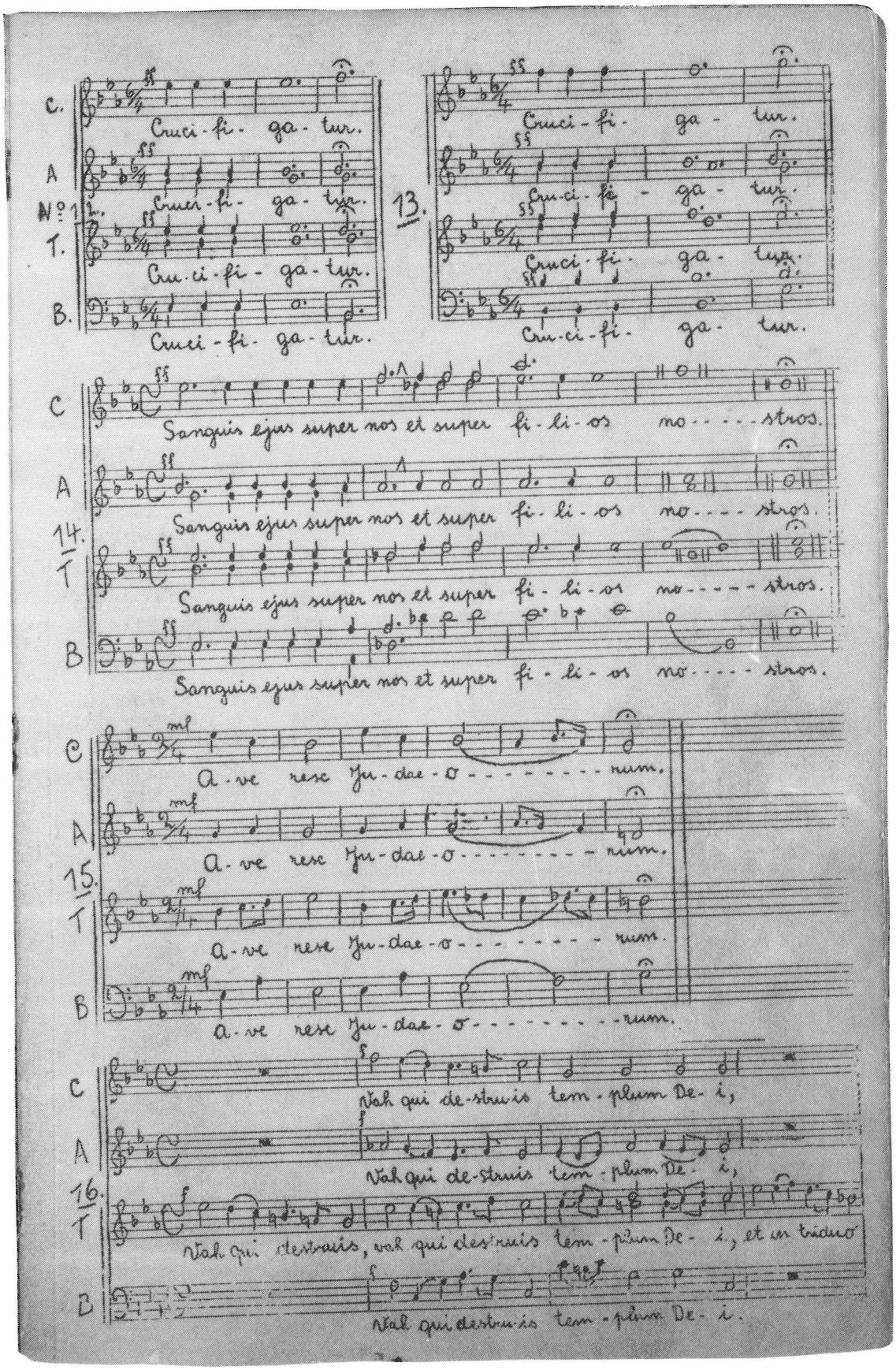
C.
Cruci-fi-ga-tur.
A
Cruci-fi-ga-tur.
No 12.
T.
Cru-ci-fi-ga-tur.
B.
Cruci-fi-ga-tur.
13.
Cruci-fi-ga-tur.
Cru-ci-fi-ga-tur.
Cruci-fi-ga-tur.
Cru-ci-fi-ga-tur.
C
Sanguis ejus super nos et super fi-li-os no-----stros.
A
Sanguis ejus super nos et super fi-li-os no----stros.
14.
T
Sanguis ejus super nos et super fi-li-os no-----stros.
B
Sanguis ejus super nos et super fi-li-os no----stros.
C
A-ve rese Ju-dae-o---------rum.
A
A-ve rese Ju-dae-o---------rum.
15.
T
A-ve rese Ju-dae-o---------rum.
B
A-ve rese Ju-dae-o---------rum.
C
Vah qui de-stru-is tem-plum De-i,
A
Vah qui de-struis tem-plum De-i,
16.
T
Vah qui destruis, vah qui destruis tem-plum De-i, et in triduo
B
Vah qui destru-is tem-plum De-i.

16

GRIJP DIT SCHUCHTER LIED O GOD

Dit is het lied wat ik U zingen wilde
Dit is het lied van geluk en van leed
Ik zing van Uw zachtheid die alle pijn stilde
Van vreugde toen U mij jubelen deed

Refrein:

Grijp dit schuchtere lied O God
Voer het naar uw landen
Houd het aan Uw borst O God
Warm het in Uw handen

Dank U voor alles wat Gij hebt gegeven
Dank voor de moeder de zon en de lach
Dank voor mijn vriend, voor de bloem en het leven
Dank U, O dank U, voor iedere dag

Refrein:

Ik dank voor de dag toen U mij ontroerde
Van 't paard zag ik toen de harmonische bouw
Toen zag ik de neger die huilde van vreugde
Toen zag ik de man met zijn zwangere vrouw

Refrein:

Schenk mij het oor, dat slechts goedheid beluistert
Schenk mij het oog, dat tederheid staart
Schenk mij de mond, die vergeving zacht fluistert
Schenk mij de hand, die liefde gebaart

Refrein:

17

16. Lied geschreven en gecomponeerd door de Rolduciens L. Koopmans en T. Kok.
17. Naamkaartje boven chambrette, geschreven door Zr. Radbona.

18

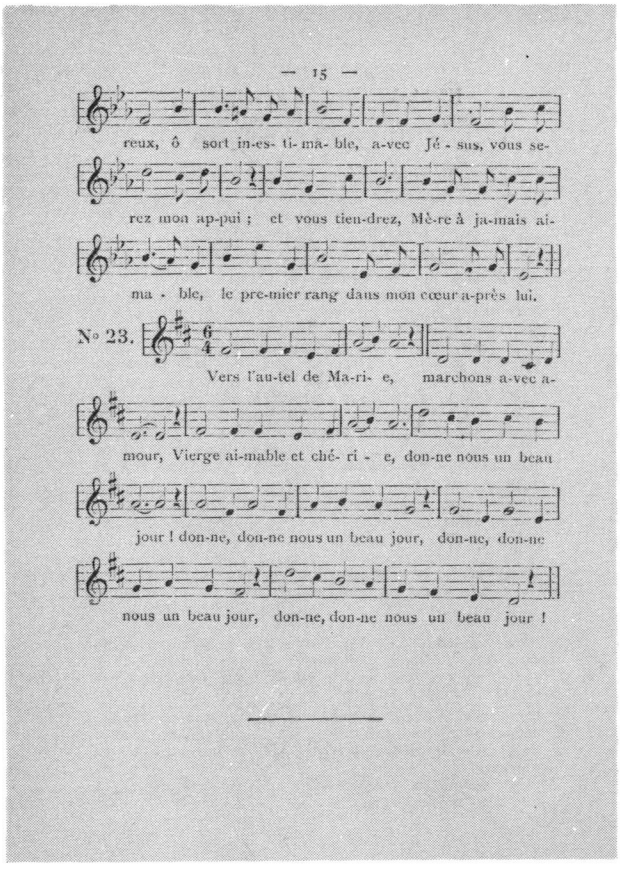

18

PAR LA MAIN

Aimé Duval

Tout au long des longues, longues plaines,
peuple immense avance lentement.
Chants de joie et chants et chants de peine,
peuple immense va chantant.

Ils n'ont pas leur Père avec eux,
Mais ils savent bien leur chemin.
Ils n'ont pas leur Père avec eux,
mais leur Mère les tient par la main.

Tant de haine tombe sur eux,
tant d'orages troublent leur ciel.
Ils s'en vont d'un pas miséreux,
mais les joues baignées de soleil.

Et quand l'un des leurs est tombé,
sur sa tombe ils sèment des pleurs.
Mais pour une larme tombée,
sur sa tombe pousse mille fleurs.

Langs de lange, lange vlakten
Langzaam trekt ontzaglijk volk,
Zang van vreugde en zang en zang van droefheid —
Ontzaglijk volk trekt zingend op.

Zij hebben hun Vader niet bij zich,
Maar wel kennen zij hun weg.
Zij hebben hun Vader niet bij zich,
Maar hun Moeder houdt hen bij de hand.

Zoveel haat valt op hen neer,
Zo vaak bewolkt onweer hun lucht,
In sukkeldraf gaan zij voorwaarts,
Maar hun wangen baden in zonlicht.

En is een der hunnen gevallen,
Dan zaaien zij tranen op zijn graf,
Maar voor één traan die valt,
Groeien duizend bloemen op zijn graf.

19

19

18. (Donnez nous un beaujour + Par la main). Liederen gezongen onder de wandeling naar Schaesberg.
19. Afscheidsprentje bij het definitieve vertrek van de filosofen.

20

Gedachtenis aan

Mgr. Drs. Henricus Jozef van der Mühlen

Oud-President van het Seminarie Rolduc
Ere-Kanunnik van het Kathedraal Kapittel van Roermond
Geheim Kamerheer van Zijne Heiligheid de Paus
Officier in de Orde van Oranje Nassau

Hij werd geboren te Aken 19 mei 1887, priester gewijd te Roermond in 1913 en overleed te Kerkrade 24 januari 1967.

*

Als gebed heeft hij gevraagd:

Onze Vader, die in de hemel zijt; uw Naam worde geheiligd, uw Rijk kome, uw wil geschiede op aarde, zoals in de hemel. Geef ons heden ons dagelijks brood en vergeef ons onze schuld, zoals ook wij aan anderen hun schuld vergeven en leid ons niet in bekoring maar verlos ons van het kwade.

21

TOT VROOM AANDENKEN VAN

de zeereerwaarde heer

Herman M. H. Reynen

rector van Imstenrade
oud-leraar van Rolduc

geboren te Meerlo 27 april 1892; priester gewijd 8 april 1916; leraar Rolduc van 31 augustus 1915 — 15 juli 1957.
Overleden 16 februari 1961.

„Justus autem ex fide vivit" (Rom. 1, 17)
Deze priester naar Gods Hart, leefde vanuit een diep geloof. Van nature begaafd met een helder verstand en een ontwapenende goedheid kreeg zijn leven, gevoed en gestuwd door de kracht van dit levendig geloof de rijke en benijdenswaardige inhoud, waarvan hij altijd weer spontaan en gul mededeelde aan de velen die hij te leiden had, aan zijn hartelijk beminde familie, in wier midden hij zo graag verbleef, aan zijn talloze vrienden, voor wie zijn kamer altijd open stond, aan zijn ongetelde kennissen, die altijd op 'n hartelijke ontvangst konden rekenen. Van iemand die zoveel te bieden had, kunnen we slechts vermoeden hoeveel hij van zichzelf eiste.

Hij was een autoriteit in zijn eigen vak. Daarnaast was het zijn lust en zijn leven zich intens te kunnen wijden aan de studie van Gods „Blijde Boodschap" — een studie die hem tegelijk in staat stelde zijn eigen geloofsbeleving steeds weer te verdiepen en die van anderen fundamenteel te verrijken.
Zo toegewijd aan zijn werk kon hij slechts zijn omdat hij op de eerste plaats alle zorg besteedde aan zijn gebedsleven. Zijn H. Misoffer, zijn breviergebed, zijn dagelijks rozenhoedje en bezoek aan het Allerheiligste hadden altijd voorrang op al 't andere. Te zeer wist hij hoe alleen van het volhardende gebed, werk en studie hun noodzakelijke bevruchting konden ontvangen.

De ontelbaren, die in oprechtheid zijn heengaan betreuren, zullen nu, boven hun droefheid uit, God dankbaar zijn voor de genade, dat zij deze priester op hun levensweg mochten ontmoeten.
„Qui meditabitur in lege Domini, die ac nocte, dabit fructum suum in tempore suo." (Ps. 1, 2-3)

22

In de vrede van Christus ging van ons heen

JEAN DERIX

oud-hoofdportier van Rolduc
begiftigd met de Pauselijke onderscheiding
„Pro ecclesia et Pontifice"
drager van de ere-medaille in goud,
verbonden aan de Orde van Oranje Nassau.

Hij werd geboren te Swolgen 2 oktober 1889 en overleed in het St. Joseph-ziekenhuis te Venlo, voorzien van het H. Sacrament der zieken, 8 november 1973. In afwachting van de eeuwige opstanding hebben wij hem ter ruste gelegd op het kerkhof te Tienray op 13 november d.a.v.

Als jongen van twaalf jaar was hij in 1902 vanuit Swolgen naar Rolduc gekomen; meer dan een halve eeuw zou hij er blijven. Door de grote gaven van geest en hart die God hem had geschonken, wist hij zich in het Rolduc van die dagen een plaats te verwerven die uniek genoemd mag worden in de geschiedenis van de Rolducse scholengemeenschap van die tijd. Rolduc zonder Jean was niet denkbaar.
Voor iedereen een vriendelijk woord hebbend, en iedereen tegemoet tredend met een brede, gulle lach, wist hij het vertrouwen te winnen van directeur, studenten en leraren. Door zijn grote mensenkennis, zijn tact en fijn aanvoelen — hij wist waar hij moest gaan staan — wist hij met het grootste gemak met iedereen van hoog tot laag om te gaan.
Geboren uit diep-godsdienstige ouders trok hem het Gebed en Liturgie der Kerk bijzonder aan. Vooral in zijn na-Rolducse tijd, toen hij nog een tiental jaren Koster was aan de Kerk van „Klein-Lourdes" vond hij veel tijd tot gebed en meditatie. Dankbaar profiteerde hij ervan dat hij, als Koster, steeds in de Kerk kon, waar men hem menige keer 's avonds nog kon vinden wanneer hij overdag geen tijd had gehad om uit zijn tot op de draad versleten kerkboeken zijn „brevier" te bidden: een voorbeeld voor ons allen van geloof en gebedsleven.

Ook in Tienray was hij spoedig bemind bij oud en jong, hetgeen hem ook hier een grote vriendenkring opleverde. Zijn huis was de zoete inval; voor goede werken deed men nooit tevergeefs een beroep op hem. Als ons aller vriend zal hij in onze herinnering voortleven.

Goede zus, het waren mooie en gelukkige jaren, die zestien, die wij nog samen mochten leven. Dank voor al uw goede zorgen. Tot ziens bij God in de hemel.

Familie, vrienden en kennissen, gaarne reken ik op uw gebed.

Voor Uw hartelijke blijken van medeleven, ondervonden bij de ziekte, het overlijden en de begrafenis van de dierbare overledene, betuigen wij U onze hartelijke dank.

Anna Derix
en familie

23

Ter gedachtenis aan

HUBERT W. MOHNEN

Hij werd geboren op 12 oktober 1888 en overleed op 26 oktober 1974 in de Lückerheidekliniek te Kerkrade.

Meer dan 40 jaren was Hubert een vertrouwde verschijning op Rolduc. Hij was iemand die zijn geloof op trouwe en eenvoudige wijze beleed, hij bad veel en zag in zijn dienstbaarheid een roeping. Als bewoner van Rolduc was hij van het huis gaan houden. Hij bewaakte het als zijn eigen bezit. Tijdens de vele jaren dat hij op Rolduc verbleef deed hij alle voorkomende werkzaamheden op de plaats waar hij nodig was. „De jongens" waren hem dierbaar en op zijn manier werkte hij mee aan hun opvoeding, niet alleen door zijn voorbeeld maar ook door hen terecht te wijzen als ze naar zijn mening over de schreef gingen. Hij behield het kontakt met zijn familie, toonde steeds interesse en leefde mee in lief en leed. Met Hubert is iemand van ons heengegaan die zijn levenlang, ook tijdens zijn verblijf in het Maria-Oord en in Firenschat op beminnelijke wijze kontakt had met alle mensen die hij ontmoette.

Vooral ook in de verhouding tot zijn God en Heer was hij de trouwe en waakzame dienaar die op de komst van zijn Heer bedacht was. Bij zijn groot geloof mag hij op de belofte en toezegging van Christus bouwen: „Dit is de wil van mijn Vader, dat ieder die, wanneer hij de Zoon ziet, in Hem gelooft, eeuwig leven bezit en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag".

Voor uw medeleven, betoond bij het overlijden en de begrafenis van onze dierbare overledene, betuigen wij u onze oprechte dank.

Familie Mohnen

Kerkrade, 30 oktober 1974

E.K.B.O. Einderstraat 17, tel. 2337

24

†

Ter gedachtenis
aan

Piet Vrösch

geboren te Heerlen 3 november 1903, overleden in het ziekenhuis te Kerkrade 21 maart 1968 na een werkzaam leven waarvan de laatste 10 jaren op Rolduc.

In de herinnering van allen, die hem op Rolduc hebben gekend, zal hij blijven voortleven als een harde werker, die zichzelf niet spaarde en met grote trouw zijn taak volbracht.

Zijn grote lichaamskracht en toewijding beschouwde hij als zo vanzelfsprekend, dat hij soms moeilijk kon begrijpen, dat anderen met geringere prestaties tevreden waren.

Zijn werk was zijn enige vreugde, hij kende geen groter voldoening, dan wanneer men belangstelling had voor zijn werk, wanneer hij woorden van waardering mocht horen.

Rust heeft hij zich nooit gegund, rust en vrede zal hij thans vinden nu hij aankomend bij de Heer evenals de trouwe dienaar uit het Evangelie de woorden zal horen: Ga binnen in de vreugde van de Heer.

20, 21, 22, 23, 24. Bidprentjes.

BIJLAGEN

1. Woordenlijst

De woordenlijst is samengesteld door de leden van de redaktie die daarbij geput hebben uit eigen herinneringen. Derhalve mag niet worden verondersteld dat deze lijst volledig is. Bovendien dient de lezer te bedenken dat niet alle woorden en begrippen die in deze lijst voorkomen gedurende de gehele periode 1943-1970 in zwang zijn geweest.

Rolducse termen en/of begrippen

Academie -
vereniging van de hoogste klassen van het gymnasium resp. de filosofie; de leden verzorgden bij toerbeurt lezingen, voordrachten en improvisaties

Alberdingk Thijmpenning -
onderscheiding voor eclatante prestaties in de academie van het gymnasium

Amerikaans lof -
sterk verkorte versie van het Lof (Tantum Ergo en Zegen met het Allerheiligste)

Amphitheater -
halfcirkelvormige, oplopende ruimte in het bosquet, gebruikt voor uiteenlopende doeleinden

Ark (van Noé) -
Rolducs Orkest o.l.v. J. Noé; ook de ruimte waar dit orkest repeteerde

Aula -
film- en toneelzaal

Aula minor -
aanvankelijk toneelzaal op het voorplein, later casino, nog later overblijflokaal voor externen

Bajes -
badhokjes; ook: bijnaam voor de knecht die belast was met de zorg voor deze ruimtes

Basse-cour -
ruimte tussen zustershuis en eetzalen

Biechtstoel -
open ruimte op de cour tussen zanglokaal en schoolgebouw

Bordes -
verhoog met treden op de cour van Groot-Rolduc

Bosquet -
bosschages bij Rolduc

Boternon -
zuster die zorgde voor de portie boter voor elke leerling, afgemeten met een houten spatel

Botertje -
kluitje boter

Brandsjtof -
verbrand stuk krantepapier om toiletgeur te bestrijden

Bridgeboebel -
functionaris bij ontgroeningsritueel der filosofen

Bridgen -
soort volksgericht, waarbij iemand die de toorn der anderen had gewekt, over de gymnastiekbrug op de cour werd gelegd en een pak voor zijn achterste kreeg

Briketten -
gebakken bloedworst (zie ook: steenkolen)

Carré -
binnentuinen aan weerszijden van de kerk

Casino -
recreatieverblijf van de filosofen

Casinonachtegaal -
functionaris in het casino die de officiële liederen inzette

Centenbak -
kassier bij filosofen

Chambrette -
slaapruimte, bestaande uit drie houten wanden, afgeschermd met een wit gordijn

Chocwedstrijden -
voetbalwedstrijden op de cour met als prijzen repen chocolade

Compagnie -
groep vrienden

Compositie -
proefwerk

Congé
extra vrije middag, meestal onverwacht toe-

gekend

Congregatiekapel -
kapel op de herengang van Klein Rolduc, waar de congregatie haar bijeenkomsten hield; later de kapel van de filosofen

Cour -
speelplaats

Dames Deutz -
buurvrouwen van Rolduc, eigenaressen en bewoonsters van de hoeve Kloosterrade

Dimensie -
blad van het Philosophicum vanaf 1959

Diner -
warme middagmaaltijd

Donkere gang -
verbindingsgang tussen kleine studiezaal en schoolgebouw

Dortoir -
slaapzaal

Duits bosquet -
bos, vóór de na-oorlogse grenswijziging gelegen op duits gebied

DUW -
Dienst Uitvoering Werken; groep leerlingen die op basis van vrijwilligheid op vrije middagen in het bosquet werkten

Eilandevijver -
vijver met een eiland waarop een treurwilg staat

ExDo -
voormalige Derde-Orde bibliotheek; ruimte naast studiezaal van de filosofen, aanvankelijk uitleenbibliotheek van religieuze boeken

Exercitie -
bezoek aan E. Senden op zijn kamer tijdens ochtendpauze om de niet-gekende les alsnog op te zeggen

Flatsconcert -
concert van de harmonie tijdens de avond waarop de leraren de eindrapporten bespraken

Flatsen -
doubleren, blijven zitten

Flatsmis -
H. Mis na de uitslag van de overgangsexamens op het einde van het schooljaar

Geitewei(tje) -
lager gelegen wei aan de noordzijde van het sportveld

Glas in lood -
broodbeleg (preskop)

Goûter -
broodmaaltijd in de namiddag

Groene boekje -
volkszangboekje

Groot Rolduc -
(leefruimten van) de leerlingen, voorzover niet behorend tot de filosofie en Klein Rolduc

Grote Cour -
speelplaats van Groot Rolduc

Grote vijver -
bovenste vijver

Halftrimester -
korte vakantie halverwege het trimester

Hel -
keldertje naast de keuken

Hephaistiden -
leerlingen van V gym die beurtelings de warme maaltijd opdienden

Heracliet -
aanvoerder van Pantarhei

Heren -
priesterleraren

Herengang -
lange gang op de eerste verdieping waar veel Heren woonden

Heren XVII -
recreatiecommissie, bestaande uit 17 leerlingen en leraren

HK -
hoofdkwartier van de verkennerij boven de aula minor

Hoebetis -
drager van het vaandel van de filosofen tijdens de ontgroeningsperiode

Hofnar -
functionaris bij ontgroeningsritueel der filosofen

Inférieur(e) -
eerstejaars filosofen

Infirmerie -
ziekenafdeling op de tweede verdieping boven speel- en rookzaal

Infirmier -
priesterleraar, belast met de zorg voor de zieken

Intercollegiale -
sportwedstrijden van Rolduc en de bisschoppelijke colleges van Weert, Roermond en Sittard

Jour des Jeux -
dag van atletiek en volksspelen, meestal gekoppeld aan presidentsfeest

Jubee -
ruimte onder het oksaal achter de kerk

Keukenvijver -
tweede vijver van boven, waarop vroeger keukenafval werd geloosd

Klasje -
ruimte onder de prefectenkamer; studieruimte voor zelfstandig werkende oudere leerlingen; later ook recreatieruimte voor VI gym

Klein Rolduc
(leefruimten van) de leerlingen van de voorbereidende klas en een deel van I gym

Kleine Cour -
speelplaats van Klein Rolduc
Kleine Treize -
zie: Oude Treize
Knaaien -
hard studeren voor de composities (vooral woordjes leren)
Kraai -
bijnaam voor priesterleraar, speciaal gebezigd door leerlingen van boven de grote rivieren
Kraaienvanger -
priester, aangewezen om leerlingen te werven voor het klein-seminarie
Kuiten -
de zaak op stelten zetten, keet schoppen
Kuusj -
bijnaam voor filosoof (Limburgs voor varken)
Kuuzjerie -
philosophicum, zowel de groep filosofen als ook het verblijf van de filosofen
Lavoir -
wasgelegenheid op slaapzaal
Lictor -
drager van de roedenbundel in het casino, aldaar begroeter van officiële gasten
Lounge -
recreatieruimte voor III en IV gym naast de kamer van de ziekenzuster
Lourdesgrot -
imitatiegrot van Lourdes in het bosquet
Lumière -
filmclub
Lijntrekkers -
groepje leerlingen, belast met de zorg voor de voetballen en de kalklijnen op het sportveld
Maestro -
dirigent van het filosofenkoor
Magister morum
functionaris bij ontgroeningsritueel der filosofen
Matties -
toilet (onderverdeeld in dikke en dunne Matties)
Megaron -
recreatieruimte voor V en VI gym in de vroegere filosofieklassen
Minor -
voetbalelftal, geformeerd uit leerlingen van Zuid-Limburg
Missiekeet -
lokaal van de Missievereniging (o.a. tweedehands boekhandel)
Monsterverbond -
samenwerkingsverband van kleinkunstverenigingen
Morsmouwen -
(ook: studiemouwen) extra mouwen om snelle slijtage van het colbertjasje bij het studeren te voorkomen
Neutrale weg -
onverharde weg achter Rolduc langs de grens
Nonnenpis -
thee
Noot -
opmerking over wangedrag van leerlingen, voorgelezen door de president na het diner op zaterdagmiddag
Notenkoning
leerling met de meeste noten in een bepaalde week
Olifantenlaan -
brede laan in het bosquet tussen eilandenvijver en Lourdesgrot
Olympus -
lerarenkamer boven de kleine treize, waar P. Everts woonde (leraar Grieks), later P. Castermans en J. Vogels
Onderprefect -
assistent en vervanger van de prefect
Onderwereld -
ruimte onder speel- en rookzaal, waar de pianohokjes en het repetitielokaal van orkest en harmonie lagen
Oratorium -
congregatiekapel
Oud Casino -
voormalig recreatieverblijf van de filosofen boven de grote treize
Oud en nieuwe office -
keukentje bij oude en nieuwe hereneetzaal
Oude Treize -
vroegere eetzaal van de priesterleraren naast de bibliotheek; destijds als kleine treize in gebruik als ontbijtzaal, later vergaderruimte
Paardenvijver -
bovenste vijver
Pantarhei -
voetbalelftal van de filosofen
Pioniers -
Rolducse versie van verkenners
Pipa -
verkoper van tabaksartikelen bij de filosofen
Plebs -
leerlingen van voorbereidende klas en gymnasium in de terminologie van de filosofen
Poepa -
fourageur van snoepgoed e.d. in het casino
Pöskescongé -
vrije middag voor filosofen als beloning voor surveillance-werkzaamheden
Preces
morgen en avondgebeden; ook: de priesterleraar

die gedurende een week deze gebeden voorbad

Prefect -
leider van het internaat en hoofd van de surveillanten

Prep-rem -
preparatio remota: avondlijke voorbereiding op de medidatie van de volgende ochtend op de filosofie

President -
hoofd van Rolduc

Presidentsfeest -
jaarlijks terugkerend feest, waarbij de president in het middelpunt van de belangstelling stond

Prix (général) -
prijs voor de beste leerlingen van elke klas

Promenade -
verplichte wandeling op vrije middagen

Provisor -
leraar, belast met het economisch beheer en toezicht op het huispersoneel

Rimboe -
omgeving van de benedenste vijver

RRO -
Rolducse Radio Omroep

RTT -
Rolducse Toneel Technici

RTV -
Rolducse Toneel Vereniging

Rookkast -
kast in de speelzaal waar een leerling rookwaren verkocht

Rookzaal -
zaal, grenzend aan de speelzaal waar leerlingen van de hogere klassen op gezette tijden mochten roken

Schaesberg -
jaarlijkse bedevaart in de mei-maand naar de Mariakapel in Leenhof te Schaesberg

Scheermesjes -
stamppot van ingemaakte snijbonen en aardappelen, zo genoemd vanwege de scherpe draden aan de snijbonen

Schutterij -
stoet priesterleraren in rochette, met flambouw (kaars op een stok), bij processies en liturgische plechtigheden

Serreclub -
groep leerlingen die op basis van vrijwilligheid in de vrije tijd tuin en plantsoenen verzorgden

Sint Jozefgats -
gang op de bovenverdieping van Klein Rolduc

Sint Katrien -
feest van de H. Catharina, patrones van de filosofen (25 november)

Sint Lucas -
teken- en handvaardigheidsclub

Slabbermoes -
groenkleurige stamppot

Songkillers -
leden van een orkestje in de jaren zestig

Sonneur -
leerling, belast met het luiden van de bel voor en/of na gezamenlijke activiteiten

Souper -
avondeten

Sparta -
voetbalelftal, geformeerd uit leerlingen van Midden- en Noord-Limburg

Speelzaal -
recreatieruimte, gelegen boven de toiletten aan de cour (Groot Rolduc) en aan het pad langs de tuin van de Dames Deutz (Klein Rolduc)

Spitsuur -
naam van schoolblad einde jaren zestig

Steenkolen -
hard gebakken schijven bloedworst

Straat van Corinthe -
ruimte tussen beide beugelbanen

Superieur(e) -
hoogste afdeling van de filosofie

Surveillant -
toezichthouder

Tafelkuusj -
filosoof als hoofd van een tafel in de eetzaal

Tiende Legioen -
III gym met A. Smits als klasseleraar

Treize -
eetzaal van de priesterleraren

Trekkers -
rolducse versie van voortrekkers

VC -
verplicht casino; ontgroeningsbijeenkomst van de filosofen

Vetlap -
vaandel van de filosofen (zie ook: Hoebetis)

Vetlappen -
pannekoeken

Villa Hafmans -
bergruimte voor sportmaterialen bij het sportveld aan de rand van het bosquet

Viskeet -
verblijf van de aquariumclub

Volière -
groep leerlingen die zorgde voor de vogels en andere dieren (herten, pauwhanen etc.)

VREE -
Van Roda's Eigen Erf: naam van het leerlingenblad;

Vrije Studie -
vrijwillige studie na afloop van de verplichte

tweede avondstudie; in de latere jaren zestig werd ook de middagstudie zo genoemd

(Water)nimfen -
poetsmeisjes

Watertoren -
hoektoren aan het voorplein

Weekjournaal -
zaterdagse kliekjessoep

Wilhelminapleintje -
inham op herengang boven het bordes op de eerste verdieping met op tafel portret van koningin Wilhelmina

IJzeren Hertog -
hoofdsurveillant (filosoof) op Klein Rolduc

IJzeren Weg -
de weg onder de kastanjebomen op de cour

Ziekennon -
zuster, belast met de zorg voor de zieken

Zuigen -
roken

Zwaantje -
gewelfde kelder naast de bakkerij

Zwarte Plank -
mededelingenbord in de Kruisgang bij het kruisbeeld

2. Jaarkalender

De kalender geeft een beknopt overzicht van kerkelijke feestdagen. Deze vieringen brachten meestal wijzigingen in de dagorde met zich mee. In veel gevallen waren kerkelijke feestdagen ook lesvrije dagen waarop bijzondere evenementen plaatsvonden.

september
- opening van het schooljaar, H. Mis ter ere van de H. Geest
- retraite

8 -feest van Maria Geboorte, doorgaans afsluiting van de retraite; lesvrije dag
- (het gehele jaar) op donderdagavond vóór eerste vrijdag: completen; eerste vrijdag: gezongen H. Mis (Cogitationes Cordis ejus)

oktober

23 -feest van de H. Daphne, bijzondere beschermheilige van Rolduc
- missiezondag
- feest van Christus Koning

november

1 -Allerheiligen

22 -feest van St. Cecilia, patrones van het zangkoor, plechtig lof

25 -feest van St. Katrien, patrones van de filosofen, plechtige hoogmis; 'kuuzjen'-toneel; lesvrije dag

december

5 -pakjesmiddag (vanaf 1961: thuis)

6,7,8 - Triduumviering

8 -feest van Maria Onbevlekt Ontvangen, hoogmis; lesvrije dag

januari
- eerste zondag na de kerstvakantie: recollectiezondag

februari

2 -feest van Maria Lichtmis: kaarswijding en processie door kerk, opdracht aan Maria; Blasiuszegen; lesvrije dag

februari/maart
- carnaval: veertigurengebed; op zondag, maandag en dinsdag: hoogmis, 's middags vespers, op dinsdag met Te Deum, 's avonds completen
- vastenavond: film of toneel
- aswoensdag: aswijding en hoogmis (vanaf 1957: carnaval: halftrimester thuis)
- de zondagen in de vastentijd: 's middags lijdensmeditatie
- Zondag Laetare: halfvasten; halfvastentoneel
- Passiezondag: neomist te Rolduc
- Palmzondag: palmwijding op voorplein, passie van Pothast
- woensdag in de Goede Week: donkere metten
- Witte Donderdag: 's middags hoogmis met voetwassing, aanbidding van Allerheiligste in crypte; feestelijk souper
- Goede Vrijdag: 's middags Goede Vrijdagviering

maart

19 -feest van St. Jozef, lesvrije dag

25 -feest van Maria Boodschap, titelfeest van de kerk van Rolduc, hoogmis; lesvrije dag

april
mei
- kruisdagen: processie: op maandag naar H. Hart in de tuin; op dinsdag: cour, ijzeren weg, pianohokjes, via grote poort en voorplein naar kerk; op woensdag: cour, cour Klein Rolduc, neutrale weg, bosquet (olifantenlaan), pianohokjes, zusterklooster, voorplein, kerk
- bedevaart naar Leenhof; lesvrije dag
- voetbalintercollegiale; lesvrije dag
- avond vóór Hemelvaartsdag: vespers
- Hemelvaartsdag, hoogmis; lesvrije dag

mei/juni
- Sacramentsdag
- oudermiddagen
- de zondag volgend op Sacramentsdag: sacramentsprocessie Kerkrade
- klassewedstrijden voetbal

juni

29 -feest van Petrus en Paulus; Presidentsfeest

juni/juli
- Jour des Jeux
- flatsconcert

3. Leerlingenlijst

De gegevens van deze lijst zijn ontleend aan de Rolducse Jaarboeken. De jaartallen achter de naam geven de schooljaren aan waarin de leerling kwam, resp. vertrok, b.v. 1947-1953: kwam bij het begin of tijdens het schooljaar 1947/48 en vertrok tijdens of aan het eind van het schooljaar 1952/53. Leerlingen die extern op Rolduc zijn geweest, zijn in de lijst aangeduid met een *.

Leerlingen Rolduc 1943-1970

Aalst van Henk	Schinveld	1945-1954
Aalst van Theo	Schinveld	1948-1956
Aarnink Henk	Venlo	1947-1948
Aarns Theo	Venlo	1949-1950
Aben Piet	Echt	1949-1957
Aben Piet	Echt	1950-1951
Absil Frans*	Kerkrade	1968-1974
Ackermans Frans*	Eygelshoven	1966-1967
Adams Jacques	Schinveld	1952-1955
Adams Jean	Beegden	1946-1951
Adams Jef	Nunhem	1954-1955
Adriaans René	Weert	1946-1951
Aelmans Frans	Maasniel	1951-1952
Aelmans Jan	Spaubeek	1954-1955
Aendekerk Hub	Stramproy	1946-1955
Aendekerk Hub	Stramproy	1952-1962
Aerts Jan	Grubbenvorst	1946-1950
Aerts Louis	Broekhuizen	1946-1951
Aerts Theo	Swolgen	1953-1959
Aggenbach René	Brunssum	1956-1959
Aken van Cinthe	Vaals	1954-1957
Albers Alex	Gennep	1947-1949
Albert Hub	Heerlen	1945-1947
Albert Jan	Heerlen	1946-1950
Alers Peter	Meerssen	1960-1961
Alofs Frans	Puth-Schinnen	1950-1951
Alofs Piet	Puth-Schinnen	1946-1955
Ambaum Harry	Tegelen	1965-1970
Ambaum Jan	Tegelen	1962-1968
Ament Bert	Leveroy	1954-1962
Ament Jacques	Stramproy	1952-1962
Ament Piet	Stramproy	1958-1959
Ament Wim	Leveroy	1956-1963
Amkreutz Guido*	Kerkrade	1964-1970
Aquarius Peter	Weert	1961-1963
Arets Eduard	Doenrade	1948-1949
Arets Hub	Doenrade	1947-1952
Arets Nico	Kerkrade	1957-1962
Arts Lambert	Velden	1950-1958
Arts Wim	Melderslo	1963-1969
Augustus Frans	Beek	1948-1955
Aussems John	Bunde	1953-1960
Austen Toon*	Kerkrade	1966-1972
Avesaath van Herman	Venlo	1947-1948
Bachus Jo	Echt	1949-1951
Backbier Hub	Geleen	1957-1960
Backbier Leo	Geleen	1957-1961
Backhuis Jos	Stein	1946-1950
Backus Gerard	Venlo	1947-1951
Backus Leo	Venray	1958-1959
Baenen Arthur	Margraten	1963-1964
Baggen Frank	Heerlen	1961-1962
Bak Hans*	Kerkrade	1964-1968
Bakx Wim	Roosendaal	1942-1946
Baltus Piet	Stein	1947-1953
Bardoul Jan*	Simpelveld	1966-1974
Bartholomeus Joop	Geleen	1958-1964
Basten Batenburg van Guus	Tegelen	1945-1948
Basten Batenburg van Leo	Tegelen	1945-1946
Bastings Jo	Epen	1960-1962
Bauer Arnaud	Nieuwenhagen	1946-1954
Becker Ton	Kerkrade	1964-1972
Beckers Hubert	Heerlen	1945-1946
Beckers Jo	Waubach	1963-1969
Beckers Jozef	Voerendaal	1952-1954
Beckers Nico	Weert	1961-1963
Beckers Paul	Amstenrade	1945-1947
Beckers Victor	Vaals	1949-1950
Beckers Wim	Echt	1954-1962
Beek Jan	Venlo	1954-1956
Beek van Raymond*	Kerkrade	1967-1970
Beek v.d. Gerard	Merkelbeek	1947-1948
Beeker Theo	Grubbenvorst	1951-1953
Beeker Wim	Kerkrade	1946-1947
Beele v.d. Rud	Horst	1948-1950
Beelen Jos	Horst	1957-1961
Beenders Pierre	Weert	1953-1956
Beenders Wim	Roggel	1946-1948
Beeren Harry	Weert	1946-1953
Beerens Peter	Hoensbroek	1956-1963
Beers van Eef	Hoensbroek	1947-1955
Beers van Jan	Hoensbroek	1949-1953
Bemelmans Colla	Nuth	1951-1962
Benden Hub	Schaesberg	1946-1951
Benders Frans	Heerlen	1957-1962
Benders Paul	Eygelshoven	1958-1965
Benders Piet-Hein	Eygelshoven	1952-1959
Benders Raymond	Hoensbroek	1957-1960
Benders Willy	Brunssum	1951-1954
Berbers Chrétien	Ottersum	1963-1964
Bercken v.d. Jo	Venlo	1955-1958
Berden Gerard	Venlo	1962-1964
Berden Frans	Venlo	1962-1963
Berden Jan	Venlo	1949-1958
Berden Jan	Venlo	1958-1963
Berden Jos	Venlo	1956-1959
Berden Jozef	Venlo	1952-1953
Berends Piet	Bergen	1950-1958
Berg v.d. Hans	Maastricht	1946-1948
Berg v.d. Herman	Maastricht	1946-1953
Berg v.d. Joop	Maastricht	1953-1955
Berg v.d. Lodewijk	Axel (Z)	1943-1946
Bergen van Harrie	Horst	1945-1948
Bergh v.d. Gerard	Dieteren	1951-1960
Berger Paul	Kerkrade	1942-1946
Berger Willy	Kerkrade	1945-1946
Bergh Jean	Broeksittard	1949-1959
Bergmans Frans	Weert	1962-1966
Bergmans Piet	Steyl	1946-1953
Bergsma Joop	Rotterdam	1941-1946
Bergsteijn Sjef	Houthem-St.Gerlach	1948-1949
Bergstein Piet	Kerkrade	1942-1946
Bergstein Ton	Kerkrade	1943-1947
Bertholet Hein	Kerkrade	1946-1949

Bertram Jo	Kerkrade	1953-1958
Bertrand Cor	Wylre	1946-1948
Bessems Jan	Wittem	1953-1956
Bessems Peter	Venlo	1964-1970
Beugels Paul	Oirsbeek	1949-1951
Beuken v.d. Matthieu	Meterik	1957-1961
Beumers Jo	Panningen	1946-1953
Beuming Peter	Mook	1948-1949
Beunen Hub*	Kerkrade	1963-1965
Beurskens Harry	Swalmen	1947-1951
Beusmans Bart	Noorbeek	1951-1958
Beusmans George	Noorbeek	1956-1961
Beusmans Ingo	Noorbeek	1960-1961
Bex Sjef	Brunssum	1947-1952
Biemans Harry	Heythuysen	1954-1960
Biermans Math*	Kerkrade	1963-1966
Biesmans Pierre	Hoensbroek	1946-1947
Bijlmakers René	Nederweert	1946-1947
Billekens Jan	Sevenum	1946-1949
Bilzen van Harry	Neeritter	1948-1951
Bindels Gerry	Ottersum	1952-1957
Bindels Henk*	Kerkrade	1969-1973
Bindels Tonny	Brunssum	1955-1957
Bischoff Jan	Vaals	1947-1951
Bischoff Nico*	Kerkrade	1969-1976
Bisscheroux Antoine*	Schaesberg	1969-1975
Bisscheroux Jeanette*	Eygelshoven	1968-1974
Bisschoff Nico	Kerkrade	1944-1953
Bisschops Guillaume	Ubachsberg	1951-1953
Bitsch Nico	Sittard	1955-1957
Bleijlevens Ron	Vaals	1964-1966
Blezer Caspar	Trintelen	1956-1960
Bloemen Hub	Nieuwenhagen	1956-1962
Bloemen Jan	Kerkrade	1944-1948
Bloemen Paul	Venray	1956-1958
Bloemen Richard	Heerlen	1951-1955
Bloemers Theo	Belfeld	1949-1953
Bloemink Fred*	Kerkrade	1963-1969
Blom van Durk*	Kerkrade	1965-1973
Bock Clemens	Vaals	1953-1954
Bock Sjef	Schin op Geul	1957-1961
Bocken Harrie	Nederweert	1959-1960
Bocken Jozef	Elsloo	1949-1951
Bode Jelle*	Kerkrade	1964-1965
Bodelier Joep	Echt	1961-1964
Bodelier Leo	Kerkrade	1962-1969
Boelen Jean	Heerlen	1961-1962
Boers Frits	Schinnen	1951-1961
Boers Jan	Gulpen	1957-1958
Boers Sjef	Gulpen	1961-1965
Boesten Jos	Brunssum	1955-1962
Bögels Sjef	Brunssum	1945-1946
Bögels Theo	Brunssum	1943-1946
Bogers Harry	Heerlen	1951-1959
Bogman Harie	Schimmert	1949-1950
Bogman Xavier	Schimmert	1945-1948
Boijens Piet	Sweykhuizen	1958-1964
Boink Pieter	Tilburg	1967-1969
Bollen Jan	Maastricht	1947-1949
Bollen Joep	Steenwijk	1945-1946
Bongaerts Giel	Beegden	1950-1961
Bongard v.d. Jo	Kerkrade	1957-1962
Bongard v.d. Yvonne*	Heerlen	1967-1975
Bongers Felix	Kelpen-Grathem	1947-1948
Bongers Henk	Weert	1946-1947
Bongers Leo	Herkenbosch	1948-1949
Boom v.d. Johan	Brunssum	1956-1964
Booren v.d. Gerard	Nuth	1946-1951
Bonnemayers Pierre	Maastricht	1946-1947
Boonen Jan	Stramproy	1946-1951
Boonen Wim	Reuver	1955-1964
Boormans Daniël	Noorbeek	1945-1946
Boorn v.d. Hub	Gronsveld	1946-1949
Boosten Jan	Heerlen	1948-1958
Boosten Lowie	Rimburg	1954-1955
Boots Jan	Maasbree	1954-1963
Boots Joos	Horst	1945-1947
Borgers Theo	Maastricht	1946-1949
Borghans Arnold	Schaesberg	1954-1963
Borghans Guy	Hoensbroek	1953-1958
Borghans Jo	Nieuwenhagen	1955-1957
Bormans Ben	Merkelbeek	1958-1962
Bormans Matthieu	Merkelbeek	1952-1962
Bormans René	Wylre	1967-1970
Born v.d. Piet	Roermond	1950-1951
Bors Frans	Tegelen	1946-1948
Bors Jo	Tegelen	1946-1948
Bors Pierre	Tegelen	1957-1964
Bosch Pierre	Bunde	1950-1959
Bosch v.d. Jan	Liempde	1941-1946
Bosch v.d. Matthieu	Spaubeek	1961-1962
Boshouwers Constant	Heerlen	1959-1961
Botterweck Joseph	Wittem	1942-1946
Botterweck Matthieu	Wittem	1945-1946
Boumans Frans	Schaesberg	1951-1959
Boumans Hub	Ubachsberg	1957-1959
Boumans John	Heerlen	1944-1946
Boumans Pierre	Voerendaal	1958-1965
Bour Hub	Schaesberg	1952-1961
Bours Harry	Heerlen	1950-1954
Bours Louis	Mheer	1945-1951
Bouten Bart	Tegelen	1961-1965
Bouten Ger	Horst	1959-1966
Bouten Harrie	Helden-Panningen	1960-1961
Bouten Henk	Tegelen	1960-1963
Bouten Jacques	Horst	1960-1967
Bouten Martin	Horst	1952-1953
Bovend'eert Hub	Sittard	1952-1960
Bovens Lambert	Maastricht	1946-1949
Braeken Jozef	Maastricht	1953-1955
Brakeboer Johan	Kerkrade	1962-1963
Brandenburg van Wouter	Vaals	1950-1959
Brandts Paul*	Kerkrade	1965-1967
Brands Lambert	Hoensbroek	1952-1960
Brands Leo	Hoensbroek	1946-1951
Brandsma André	Maastricht	1953-1957
Brassé Martin	Heerlen	1944-1946
Brassé Mathy	Nuth	1950-1951
Brauer Henk	Broekhuizenvorst	1963-1967
Brauer Jan	Broekhuizenvorst	1956-1961
Braun Hub	Kerkrade	1960-1961
Braun Jan	Heerlen	1959-1961
Brederode van Guus	Geulle	1960-1964
Bregt van Kees	Rotterdam	1942-1946
Brekelmans Kees	Heer	1947-1950
Brenninkmeijer Carl	Lichtenvoorde	1945-1949
Brenninkmeijer Gerard	Arnhem	1943-1946
Brenninkmeijer Herman	Arnhem	1943-1946
Brenninkmeijer Rudolf	Lichtenvoorde	1945-1946
Brentjens Henri	Neer	1944-1946
Brentjens Hub	Haelen	1946-1950
Brentjens Jozef	Haelen	1952-1956
Brentjens Pierre	Haelen	1948-1949
Breukers Leo	Hunsel	1950-1953

Breukers Peter*	Eygelshoven	1964-1966
Brinkman Wim	Vaals	1943-1948
Bröcheler Henri	Vaals	1942-1947
Broek op 't Hub	Geleen	1952-1954
Broek van de Ton*	Weert	1962-1965
Broekhoven Gerrit	Einighausen	1955-1963
Broekhoven Jo	Einighausen	1949-1959
Broers Ad	Wittem	1967-1974
Broers Hub	Wittem	1961-1962
Broers Hubert	Heerlen	1941-1946
Broers Paul	Wittem	1966-1972
Brokmann Willy	Tegelen	1948-1950
Bronnenberg Jo	Jabeek	1950-1956
Brouns Frans*	Eygelshoven	1964-1965
Brouns Leo	Heerlen	1951-1956
Brouwers André	Vijlen	1960-1961
Brouwers Jan	Valkenburg	1946-1947
Brouwers Theo	Margraten	1960-1961
Bruekers Jos	Nederweert	1946-1948
Brueren Leo	Velden	1945-1947
Brugmans Wim*	Kerkrade	1963-1970
Bruijnen Chris	Grubbenvorst	1943-1946
Bruijnen Piet	Baarlo	1958-1965
Bruijnzeels Paul	Maastricht	1951-1955
Brunsma Willy	Geleen	1961-1967
Bruls Pierre	Heerlen	1954-1957
Brunenberg Gerard	Schaesberg	1946-1952
Brunenberg Jo	Schaesberg	1956-1963
Brussel van Theo	Weert	1964-1966
Buck Frans	Kerkrade	1944-1946
Buck Hans	Kerkrade	1941-1946
Buck Jo	Kerkrade	1940-1948
Buck Leo*	Kerkrade	1963-1964
Buck Yvonne*	Kerkrade	1968-1974
Budé John	Maastricht	1951-1952
Buijsers Willy	Schinveld	1951-1956
Bun Peter	Brunssum	1961-1963
Busch Ton	Sittard	1946-1952
Buskens Hub	Spaubeek	1954-1959
Caldenborgh van Ger	Heer	1951-1961
Camp op de Piet	Stein	1956-1957
Camp op den Louis	Spaubeek	1958-1963
Camp op den Piet	Stein	1959-1963
Campo à Wim	Merkelbeek	1967-1970
Camps Willem	Vaals	1960-1961
Can van Piet	Maastricht	1950-1958
Canisius Harry	Geleen	1945-1946
Canisius Jan	Wylre	1959-1960
Canisius Léon	Schinveld	1964-1971
Carboex Hub	Ulestraten	1946-1948
Cartigny Bas	Roermond	1947-1957
Castermans Fons	Maastricht	1945-1947
Castermans Peter	Maastricht	1945-1946
Castro Jan	Maastricht	1943-1947
Celic René*	Kerkrade	1968-1971
Chaineux Gerard	Kerkrade	1946-1948
Claasen Toon	Koningbosch	1955-1961
Claerhoudt Robert	Brugge	1945-1946
Claes Henk	Geleen	1954-1957
Claessen Ben	Grubbenvorst	1946-1949
Claessen Hub	Heerlen	1945-1948
Claessen Jos	Valkenburg	1959-1965
Claessen Ton	Reuver	1954-1958
Claessen Vally	Maastricht	1946-1947
Claessens Gerard	Oirlo	1961-1962
Claessens Jacques	Oirlo	1953-1959
Claessens Jo	Maastricht	1950-1951
Claessens Leo	Mechelen	1953-1962
Claessens Leo	Oirlo	1962-1963
Claessens Martin	Weert	1946-1956
Claessens Martin	Venray	1946-1951
Claessens Paul	Bunde	1959-1962
Claessens Steef	Horst	1964-1966
Claessens Theo	Oirlo	1951-1957
Claessens Wim	Oirlo	1956-1962
Classen Louis	Arnhem	1945-1946
Claus Johan	Brunssum	1949-1955
Cleophas Harry	Belfeld	1961-1964
Cleophas Jo	Tegelen	1947-1955
Cleophas Jo	Beek	1949-1950
Clerx Constant	Neerbeek	1954-1963
Cleven Hub	Horst	1954-1963
Cloodt Simon	Heerlen	1946-1949
Clout Wim	Roermond	1961-1966
Cobben Pierre	Maastricht	1942-1946
Cobben Sjef	Heerlen	1942-1948
Coenders Willy	Grubbenvorst	1945-1946
Coenen Gerd	Uden	1966-1967
Coenen Jan	Uden	1945-1946
Coenen Jan	Blerick-Venlo	1954-1962
Coenen Jan	Montfort	1956-1961
Coenen Jan	Stramproy	1965-1971
Coenen Ton	Banholt	1954-1961
Coenjaarts Boy	Amstenrade	1951-1952
Coenjaarts Henny	Amstenrade	1954-1959
Coenjaerts Willy	Houthem	1960-1965
Coerver Hans*	Kerkrade	1963-1970
Coonen Ger	Echt	1952-1957
Coopmans Huib	Ottersum	1949-1955
Baarlo Leo	Baarlo	1957-1965
Coorens Hubert	Maastricht	1951-1953
Cootjans Jan	Baarlo	1953-1959
Cöp Herman	Ottersum	1949-1957
Cöp Piet	Ottersum	1951-1961
Cöp Willie	Ottersum	1955-1961
Coppes Robert	Enschedé	1942-1946
Coppus Jan	Horst	1952-1962
Cordewener Louis	Hoensbroek	1954-1963
Cordewener Paul	Hoensbroek	1958-1966
Cordewener Paul	Heerlen	1951-1952
Corstjens Ger	Thorn	1959-1966
Corten Rein	Stein	1952-1960
Coumans Giel	Munstergeleen	1948-1955
Couwenbergh Antoon	Geleen	1944-1946
Couwenbergh Jo	Geleen	1952-1960
Coc Harrie	Ubachsberg	1964-1965
Cox Lambert	Sevenum	1963-1965
Cox Piet	Brunssum	1947-1957
Craenen Tonny	Weert	1961-1963
Craghs Jan	Weert	1946-1947
Cramers Ger*	Kerkrade	1965-1971
Cramers John*	Kerkrade	1964-1970
Creemers Bert	Roermond	1955-1959
Creemers Matthieu	Stramproy	1946-1948
Creemers Frans	Obbicht	1953-1955
Creemers Jos	Obbicht	1951-1960
Cremers Alphons	Tegelen	1945-1946
Cremers Frans	Heerlen	1944-1946
Cremers Frans	Sittard	1946-1948
Cremers Gerard	Heerlen	1943-1946
Cremers Gerie	Venlo	1950-1951
Cremers Harry	Geleen	1945-1947
Cremers Theo	Heerlen	1946-1951
Cremers Ton*	Kerkrade	1962-1969

Creusen Jos	Brunssum	1962-1969
Creusen René	Vaals	1956-1963
Creusen Willy	Kerkrade	1949-1950
Creyghton Patrick	Grevenbicht	1947-1951
Crijns Arthur	Brunssum	1943-1946
Crijns Jan	Simpelveld	1956-1963
Crijns Jan	Graetheide-Sittard	1961-1964
Crijns Marianne*	Eygelshoven	1969-1971
Crolla Aloys	Valkenburg	1946-1951
Crolla Clemens	Valkenburg	1949-1954
Crolla George	Valkenburg	1934-1946
Crombach Leo	Kerkrade	1948-1958
Crombag Jacques	Beek	1946-1950
Crompvoets Herman	Meijel	1951-1958
Crompvoets Jacques	Meijel	1946-1954
Crompvoets Jan	Haelen	1955-1959
Croonen Bert	Noorbeek	1960-1961
Crousen Jo	Heerlen	1946-1952
Crousen Toine	Heerlen	1946-1954
Crousen Toon	Heerlen	1946-1950
Crouzen Laur	Maastricht	1960-1966
Cruchten van Willibrord	Echt	1952-1955
Crutzen Hub	Wylre	1952-1963
Crutzen Karel	Wittem	1947-1951
Cruys van der Tinus	Kelpen-Ell	1966-1970
Cuijpers Gerard	Helden	1961-1962
Cuijpers René	Urmond	1946-1947
Cuppen Jacques	Horst	1952-1953
Curfs Emile	Houthem	1945-1946
Curvers Piet	Tegelen	1950-1958
Custers Fons	Horst	1965-1972
Custers Harrie	Oostrum	1954-1963
Custers Jan	Horst	1961-1967
Custers Nico	Sittard	1945-1949
Custers Pierre	Hoensbroek	1952-1955
Custers Pieter	Venray-Oirlo	1960-1964
Custers Willy	Baexem	1957-1964
Cybulski Gerard	Heerlen	1951-1960
Daal van Bas	Den Bosch	1945-1951
Dabekausen Matthieu	Heerlen	1946-1947
Daemen Jo	Jabeek	1961-1969
Daemen Joseph	Hoensbroek	1947-1955
Daemen Rico	Jabeek	1964-1971
Daemen Theo	Heerlen	1946-1951
Damen Gerard	Maasniel	1947-1948
Damen Lambert	Tegelen	1954-1960
Damoiseaux Hub	Ubachsberg	1951-1952
Damoiseaux Paul	Heerlen	1961-1968
Damvelt John	Hoensbroek	1950-1951
Daniëls Ger	Maastricht	1954-1958
Dassen Willy	Maastricht	1952-1953
Dautzenberg Jo	Schaesberg	1957-1964
Dautzenberg Wim*	Simpelveld	1965-1968
David Frans	Maastricht	1946-1949
Dechesne Karel	Leeuwarden	1945-1946
Decker Ferdie	Beek	1955-1959
Deckers Jan	Heijthuysen	1956-1960
Deckers Jo	Margraten	1952-1955
Dekkers Piet	Tegelen	1948-1953
De Man Joop*	Kerkrade	1964-1970
Delahaije Frans	Geleen	1958-1965
Delahaije Louis	Geleen	1961-1968
Delahaije Piet	Geleen	1962-1968
Delhey Paul*	Kerkrade	1963-1969
Delissen Frans	Horst	1951-1958
Delissen Henk	Maasniel	1954-1955
Delnoy Els*	Kerkrade	1969-1972
Delnoy Hub	Kerkrade	1944-1951
Delnoy Jacques	Kerkrade	1949-1950
Delnoy Paul	Vaals	1947-1948
Delsing Harry*	Kerkrade	1967-1973
Delsing Rik*	Kerkrade	1963-1971
Demollin Thijs	Noorbeek	1967-1974
Demollin Willy	Noorbeek	1965-1972
Derckx Ben	Venlo	1946-1948
Derikx Piet	Neer	1958-1962
Derks Johan	Overasselt	1945-1946
Derks Theo	Overasselt	1945-1950
Deurssen van Frans	Nederweert	1946-1948
Deursen van Louis	Heerlen	1944-1946
Dicker Matti	Maastricht	1962-1965
Diederen Cor	Doenrade	1946-1951
Diederen Jan	Schaesberg	1964-1965
Diederen Jo	Houthem	1952-1960
Dierks Peter	Schaesberg	1957-1963
Diermen van Rob*	Kerkrade	1969-1975
Dieteren Martin	Hoensbroek	1957-1964
Dieteren Tjeu	Hoensbroek	1958-1964
Didden Jozef	Simpelveld	1951-1958
Dijck van Ben	Bergen	1947-1957
Dijck van Jo	Maasbree	1959-1961
Dijck van Pierre	Meerssen	1955-1961
Dijck van Willy	Weert	1946-1955
Dijk Matthieu	Maastricht	1948-1949
Dijk van Alfons	Eygelshoven	1961-1962
Dijk van Antoon	Nederweert	1948-1956
Dijkstra Wim	Susteren	1958-1964
Dings Hub	Tegelen	1947-1957
Dings Jan	Tegelen	1945-1947
Dioncré Herman	Brunssum	1946-1952
Dircks Hans	Montfort	1957-1963
Dirckx Jacques	Montfort	1965-1966
Direks Harrie	Venray	1161-1162
Dirks Harry	Eygelshoven	1945-1948
Dirks Wim	Eygelshoven	1946-1950
Dirven Jos	Heerlen	1944-1946
Dirkx Jan	Roggel	1959-1960
Dobbelstein Nico	Mheer	1948-1957
Doeschate ten Paul	Sevenum	1943-1946
Dohmen Guus	Kerkrade	1937-1948
Dohmen Guus	Kerkrade	1964-1969
Dohmen Jos	Geleen	1962-1968
Dohmen Jos	Brunssum	1953-1959
Dohmen Lambert	Geleen	1946-1951
Dohmen Leo	Geleen	1946-1947
Dolmans Jean	Meerssen	1953-1955
Dols Hub	Munstergeleen	1946-1955
Dols Jos	Oirsbeek	1948-1955
Dongen van Gerard	Nijmegen	1945-1946
Donker Fons	Arnhem	1945-1946
Dons Marlies*	Kerkrade	1969-1975
Dooren van Fons	Bunde	1960-1964
Dorren Leo	Valkenburg	1958-1959
Dorssers Chris	Sevenum	1966-1972
Dortu Paul	Klimmen	1953-1954
Douven Frans	Voerendaal	1945-1947
Douven Jos	Wittem	1943-1952
Douveren van Louis	Raalte	1943-1946
Drenth Herman	Kerkrade	1944-1955
Drenth Jan	Kerkrade	1942-1946
Drenth Joop	Kerkrade	1949-1958
Driessen Gerard	Sevenum	1958-1959
Driessen Harry	Venlo	1949-1950
Driessen Henny	Urmond	1962-1970

Driessen Jan	Horst	1945-1948
Driessen Jan	Stein	1948-1950
Driessen Jo	Tegelen	1946-1953
Driessen Wim	Meers	1958-1962
Driessen Piet	Horst	1947-1951
Driessens Paul	Roermond	1946-1947
Druenen van Lambert	Rosmalen	1943-1946
Drummen John	Hoensbroek	1958-1964
Druten van Ben	Heerlen	1965-1966
Druten van Hans	Heerlen	1964-1967
Dubois Yvan	Luik	1966-1967
Duchateau Marie-José*	Kerkrade	1967-1973
Duijsens Hub	Roermond	1948-1949
Duisings Hub	Beek	1958-1960
Duijsings Jo	Schimmert	1955-1961
Dullens Louis	Broeksittard	1956-1961
Dumont Hub	Heerlen	1946-1948
Dupont Jean	Gronsveld	1947-1954
Duurvoort Frits	Heerlen	1948-1949
Duynstee Aad	Maastricht	1968-1970
Duynstee Bob	Roermond	1942-1946
Ebberink Henk	Venray	1958-1959
Ebus Jacques	Venlo	1959-1964
Ebus San	Venlo	1956-1961
Eck Helmi	Kerkrade	1945-1947
Eggen Willy	Heerlen	1944-1946
Eijck Jacques	Heerlen	1946-1947
Eijgelshoven Jan	Reijmerstok	1951-1959
Eijk van Frits*	Kerkrade	1963-1970
Eijk van Jan	Nederweert	1956-1959
Eijs van Niek	Heerlen	1947-1949
Eijs van Niek	Geleen	1953-1958
Eijssen Denis	Schimmert	1953-1963
Eijssen Hub	Schimmert	1947-1951
Elbers Gerrit	Wellerloy	1959-1961
Elbers Jan	Bergen	1949-1957
Elissen John	Eckelrade	1959-1966
Elissen Twan	Eckelrade	1953-1962
Els van Leo	Wanssum	1946-1953
Els van Theo	Wanssum	1948-1956
Elven van Arie	Swalmen	1946-1953
Elzenberg Theo	Venlo	1959-1963
Embrechts Wim	Brunssum	1948-1953
Enckevort van Chrit	Sevenum	1961-1969
Enckevort van Bert	Sevenum	1959-1961
Enckevort van Hub	Sevenum	1958-1963
Engelen Pierre	Weert	1946-1947
Engelen Wiel	Sevenum	1960-1964
Engelen Wim	Belfeld	1943-1952
Engels Fer*	Kerkrade	1968-1969
Engels Frans	Velden	1955-1956
Engels Hub*	Kerkrade	1969-1975
Engels Jan	Velden	1949-1958
Engels Lau	Velden	1956-1962
Erens Bert	Valkenburg	1957-1960
Erkens Cobi	Bocholtz	1951-1952
Ernst Jef	Gulpen	1950-1954
Ernst Matthieu	Linne	1948-1954
Erven André*	Eygelshoven	1969-1974
Esker v.d. Max	Geleen	1957-1961
Esser Jo	Kerkrade	1954-1955
Essink Jan	Oldenzaal	1940-1946
Eurlings Harrie	Voerendaal	1962-1968
Eurlings Paul*	Kerkrade	1967-1972
Eussen Harry	Geleen	1946-1953
Eussen Hub	Eygelshoven	1944-1946
Everaers Ton	Maastricht	1963-1964

Evers Gerard	Nederweert	1962-1970
Evers Hub	Swalmen	1960-1966
Everts Joop	Raalte	1945-1946
Everts Piet	Sevenum	1942-1946
Ewals Joep	Tegelen	1950-1962
Ewals Piet	Tegelen	1948-1959
Faber de Jan-Tjeerd*	Kerkrade	1968-1974
Faessen Jan	Venlo	1948-1950
Faijmonville Marcel*	Simpelveld	1967-1974
Feijen Tjeu	Brunssum	1956-1960
Feron Alex	Geleen	1950-1951
Feron Frans	Geleen	1953-1960
Feron Jan	Geleen	1945-1947
Fiddelaers Frans	Holtum-Born	1946-1953
Flecken Frans	Heerlen	1964-1972
Flecken Harry	Bingelrade	1962-1963
		1966-1969
Fleischeuer Math	Sittard	1946-1949
Fleuren Herman	Venlo	1947-1949
Fraats Jan	Maastricht	1945-1950
Franck John	Schaesberg	1957-1964
Francot Matthieu	Stevensweert	1949-1950
Franken Frans	Gulpen	1943-1951
Franken Hub	Schinveld	1955-1956
Franssen André	Gulpen	1952-1961
Franssen Hedwig*	Eygelshoven	1968-1974
Franssen Hub	Beek	1945-1947
Franssen Hub	Voerendaal	1962-1969
Franssen Jacques	Beek	1953-1954
Franssen Naud	Venray	1952-1960
Frantzen Jan	Kerkrade	1948-1951
Frantzen Jo	Kerkrade	1941-1951
Frantzen Jo	Geleen	1949-1957
Frantzen René	Kerkrade	1939-1949
Frantzen Ton	Kerkrade	1943-1947
Freer Glenn*	Kerkrade	1963-1970
Frencken Toon	Bergen (L)	1953-1960
Frenken Frans	Heijthuijsen	1951-1958
Frenken Joop	Heerlen	1944-1946
Friedrichs Pieternel*	Eygelshoven	1969-1973
Frijns Frans	Maastricht	1949-1952
Frijns Henk	Schimmert	1954-1961
Frijns Theo	Beek	1947-1951
Frings Henk*	Kerkrade	1968-1974
Frissen Ed	Schimmert	1955-1959
Frissen Ernest*	Kerkrade	1966-1971
Frissen Frans	Schimmert	1947-1957
Frissen Giel	Houthem	1954-1963
Frissen Jo	Schimmert	1946-1952
Frolichs Piet	Heerlen	1953-1954
Fuchs Hans*	Kerkrade	1969-1976
Gaal van Jo	Brunssum	1948-1949
Gabriël Jo	Spaubeek	1958-1960
Garritsen Floris	Velsen	1942-1946
Garritsen Otto	Velsen	1940-1946
Gastel van Harrie	Meijel	1957-1963
Geel van Hein	Buchten	1952-1958
Geelen Frits	Horn	1946-1948
Geelen Gerard	Haelen	1953-1960
Geelen Jan	Haelen	1955-1961
Geelen Matthieu	Hunsel	1948-1957
Geelen Nico	Obbicht	1948-1949
Geelen Peter	Kerkrade	1959-1960
Geelen Piet	Beegden	1946-1949
Geelen Ton	Roggel	1965-1966
Geene Heins	Sittard	1949-1951
Geene Wolfgang	Sittard	1946-1947

Geerards Jeu	Wellerlooi	1953-1962
Geerkens Jacinta*	Kerkrade	1968-1969
Gehlen Harrie	Koningsbosch	1960-1962
Gehlen Hennie	Geleen	1949-1951
Gehlen Paul	Heythuysen	1965-1971
Gehring Johan	Schaesberg	1946-1947
Gelissen Jan	Stein	1953-1954
Gemmeke Charles	Maastricht	1951-1954
Gemmeke Naud	Maastricht	1945-1946
Genders Charles	Kerkrade	1956-1963
Geomini Piet	Venlo	1947-1950
Geomini Sjef	Venlo	1947-1950
George René	Simpelveld	1960-1964
Geraeds Louis	Maasbree	1945-1946
Gerards Emile	Heerlen	1946-1949
Gerards Willy	Tegelen	1947-1951
Geraedts Frans*	Kerkrade	1968-1974
Geraedts Herman	Swalmen	1955-1962
Geraets Jan	Nieuwenhagen	1957-1959
Gerardu Hub	Maastricht	1965-1966
Gerits Louis	Velden	1955-1956
Gerrickens Wim	Margraten	1955-1957
Gerritsen Rudi	Heumen	1949-1953
Gerwen van Harry	Maastricht	1961-1964
Geuljans Rob	Roermond	1950-1952
Geuns Jos	Ospel	1949-1957
Geurten Willy	Maastricht	1949-1950
Geurts Ben	Maastricht	1946-1956
Geurts Hub	Heerlen	1946-1947
Geurts Jan	Bingelrade	1948-1957
Geurts Jan	Horst	1952-1954
Geurts Jan	Ottersum	1958-1964
Geurts Jo	Asenray	1946-1947
Geurts Joos	Venray	1956-1964
Geurts Koen	Velden	1946-1950
Geurts Piet	Horst	1953-1957
Geurts Seraphien	Bingelrade	1953-1956
Geurts Toine	Velden	1962-1970
Geurts Willy	Grave	1943-1946
Geurts Wim	Bingelrade	1969-1973
Geuskens Dominique*	Kerkrade	1963-1964
Geuskens Gerard	Kerkrade	1952-1958
Geuskens Jan	Ubach o. Worms	1950-1951
Gielen Jan	Broekhuizen	1946-1949
Gielen Jos	Schinnen	1959-1964
Gielen Martin	Broekhuizen	1946-1951
Gielen Piet	Baarlo	1963-1969
Gielen Wim	Nederweert	1956-1963
Gielis Bert	Weert	1950-1958
Gielkens Frans	Brunssum	1956-1964
Gielkens Henk*	Kerkrade	1968-1974
Gielkens Jan*	Kerkrade	1964-1971
Gielkens Tjeu	Brunssum	1954-1960
Gijbels Pierre	Maastricht	1955-1958
Gijsen Jean	Bunde	1960-1963
Gijsen Jo	Sittard	1946-1953
Gijsen John	Kerkrade	1960-1962
Gijzen Jozef	Grubbenvorst	1954-1958
Gilissen Jac	Maastricht	1961-1963
Gilissen Jo	Heerlen	1951-1954
Göbbels Jo	Schinnen	1946-1947
Goede de Theo	Soest	1943-1946
Goertz Linz	Echt	1952-1958
Goessens Ed	Gronsveld	1945-1948
Gökemeyer Wim	Bocholtz	1957-1958
Goltstein Ger	Limbricht	1942-1946
Goltstein Laetitia*	Kerkrade	1969-1973

Gommans André	Tegelen	1956-1962
Gommans Joachim	Tegelen	1948-1956
Gooijen Jan	Heerlen	1946-1947
Goor van den Jan	Sevenum	1948-1952
Goor van den Wim	Sevenum	1951-1958
Gooren Jan*	Eygelshoven	1969-1970
Goossen Jacques	Stein	1946-1947
Goossens Albert	Clinge	1944-1946
Goossens Jean	Berg en Terblijt	1945-1951
Goossens Piet	Ottersum	1946-1953
Goossens Wim	Tegelen	1956-1965
Goris Giel	Heerlen	1948-1951
Goris Piet	Heerlen	1946-1950
Gorissen Ben	Maastricht	1954-1963
Gorissen Frans	Maastricht	1949-1951
Gorissen Jan	Doenrade	1946-1947
Gorissen Ton	Maastricht	1956-1963
Gorp van Piet	Dongen	1945-1946
Görtzen Willy	Simpelveld	1948-1953
Goumans Bernard	Venray	1941-1946
Graaf Kees	Texel	1942-1946
Graat Ton	Boxmeer	1945-1946
Grandjean Perrenod		
Comtesse Jan,	Nijmegen	1945-1946
Gribnau Angeline*	Heerlen	1967-1973
Gribnau Bert-Jan*	Heerlen	1969-1971
Comtesse Jan	Nijmegen	1945-1946
Groetelaers Henk	Sevenum	1948-1959
Grond Guido	Kerkrade	1952-1962
Groot de Jan	Heerlen	1951-1952
Groot de Pie	Maastricht	1955-1962
Groot de Theo	Gemert	1945-1946
Grooten Go	Holtum	1956-1960
Grootjans Jos	Schaesberg	1953-1961
Grouls Leo	Kerkrade	1945-1948
Grouls Léon*	Schaesberg	1967-1968
Grubben Harry	Maasbree	1946-1954
Grubben Louis	Maasbree	1946-1949
Grubben Wim	Maasbree	1945-1947
Gubbels Jos	Wessem	1959-1961
Gubbels Matthieu	Noorbeek	1957-1963
Gulikers Hub	Meerssen	1954-1959
Haagmans Dirk	Eygelshoven	1964-1965
Haan de Jan	Eygelshoven	1946-1950
Haanen Laurens	Venlo	1962-1967
Haas Harry	Schaesberg	1943-1946
Habets Bert*	Kerkrade	1964-1971
Habets Harry	Maastricht	1946-1953
Habets Johan	Maastricht	1961-1964
Habets Leo	Gronsveld	1943-1946
Habets Loek*	Kerkrade	1965-1967
Habets Luc	Heerlen	1970-
Habets Matthieu	Limbricht	1946-1951
Habets Winand*	Kerkrade	1967-1968
Hacking Matthieu	Vaals	1946-1956
Haenen Giel	Eysden	1947-1949
Hafmans Jan	Velden	1961-1967
Hafmans Mart	Sevenum	1951-1959
Hafmans Tjeu	Sevenum	1958-1963
Halderiet Theo	Geleen	1953-1959
Halders Leo	Maastricht	1961-1963
Halsema Theo	Eenrum	1942-1946
Ham van Jac	Venray	1961-1963
Ham van Jacques	Venray	1963-1970
Ham van den Jan	Venlo	1950-1957
Hameleers Harry	Maastricht	1949-1959
Hamelers Frans	Maastricht	1946-1947

Hamers Aloys	Rothem	1947-1951
Hamers Gerrit	Simpelveld	1945-1946
Hamers Hub	Ubachsberg	1948-1957
Hamers Leo	Simpelveld	1940-1946
Hanckman Frans	Oirsbeek	1949-1952
Handels Harry*	Eygelshoven	1965-1971
Handels Hub*	Kerkrade	1965-1972
Hanenbergh Harry	Heerlen	1946-1948
Hanneman Mathieu	Kerkrade	1962-1963
Hanraets Arno	Tegelen	1956-1963
Hanssen Con	Maastricht	1960-1966
Hanssen Hans	Kerkrade	1947-1955
Hanssen Jan	Broekhuizenvorst	1956-1961
Hanssen Leo	Maasbracht	1955-1960
Hanssen Willem	Kerkrade	1947-1949
Harbers Léon	Ubach o. Worms	1945-1946
Hart van der Miel	Venlo	1947-1951
Hartman Jos	Gronsveld	1950-1951
Hartmann Gerard	Enschede	1945-1946
Hartmann Hub	Oost-Maarland	1951-1955
Hartmann Jan	Eysden	1965-1972
Hassaart Elly*	Eygelshoven	1969-1975
Hasaart Tom*	Eygelshoven	1965-1971
Hasselt van Guido	Ubbergen	1945-1946
Hassink Jules	Maastricht	1957-1964
Hausmans Leo	Echt	1946-1955
Hautvast Pierre	Schinnen	1956-1964
Hawinkels Koos	Hoensbroek	1950-1955
Hecker Herman	Montfort	1945-1950
Heckman John*	Kerkrade	1969-1975
Heckman Rob	Kerkrade	1964-1969
Heeringa Peet*	Kerkrade	1965-1969
Heel van Jo	Dieteren	1954-1961
Hees van Ger	Velden	1965-1969
Heffels Bert	Buchten	1952-1960
Heffels Herman	Born	1961-1968
Heggen Frans	Hoensbroek	1946-1951
Heggen Jo	Hoensbroek	1945-1947
Hegtermans Jean	Maastricht	1945-1949
Heijden van der Gerard	Wittem	1944-1947
Heijden van der Marcel	Oirschot	1945-1951
Heijen Gerard	Maastricht	1948-1950
Heijenrath Jac	Simpelveld	1955-1963
Heijkers Harry	Ell	1953-1957
Heijltjes William*	Kerkrade	1968-1975
Heijmans Hub	Weert	1946-1947
Heijmans Jacques	Stramproy	1946-1955
Heijmans Jan	Stramproy	1946-1952
Heijmans Jan	Weert	1947-1950
Heijmans Ton	Echt	1955-1957
Heijnen Harry	Heer	1951-1954
Heijnen Jan	Sittard	1959-1961
Heijnen Jean	Schimmert	1953-1954
Heijnen Pierre	Spaubeek	1954-1962
Heijnen Wim	Spaubeek	1964-1967
Heijnens Ben	Maastricht	1943-1946
Heinle Hans	Valkenburg	1953-1957
Heijst van Ad	Roermond	1950-1952
Heiligers Jo	Schimmert	1947-1951
Hellebrand Alois	Vaals	1953-1954
Hellemons Hans	Breda	1945-1946
Helmes Frans	Tegelen	1946-1952
Helvoort van Piet*	Kerkrade	1969-1975
Helvoort van Theo	Oirschot	1945-1946
Hemel van den Nico	Sas van Gent	1943-1946
Hemert van Joyce*	Heerlen	1967-1973
Henderikx Frans	Stramproy	1965-1968
Henderikx Leo		
Hendericks Frans		
Hendericks Willy		
Henderickx Jos		
Henderickx Laurie*		
Hendriks Ad		
Hendriks Jan		
Hendriks Jan		
Hendriks Jan		
Hendriks Jos		
Hendriks Matthieu		
Hendriks Theo		
Hendriks Fons		
Hendrikse Ad		
Hendrikse Egidius		
Hendrikx Arnold		
Hendrikx Jan		
Hendrikx Sjef		
Hendrix Harry		
Hendrix Herman		
Hendrix Jan		
Hendrix Pierre		
Henkens Jos		
Hennekens Gène		
Hennen Pierre		
Hennissen Frans		
Hennus Louis		
Hennus Willy		
Henquet Jean		
Hensels Jan		
Hensels Paul		
Henskens Hub		
Henssen Henk		
Henssen John*		
Herben Léon		
Hermans Ben		
Hermans Ed		
Hermans Gerard		
Hermans Gerard		
Hermans Harry		
Hermans Jan		
Hermans Jan		
Hermans Jo		
Hermans Jo		
Hermans Pierre		
Hermans Sjef		
Hermans Otto		
Hermans Vincent		
Hermans Willy*		
Hermens Jan		
Hermkens Piet		
Herpers Thijs		
Herraedts Lambert		
Hesemans Léon		
Heteren van Alex		
Heugten van Toine		
Heuijerjans Cor		
Heur van Frans		
Heusden van Frits*		
Heusschen Hub		
Heuts Albert		
Heuts Hans*		
Heuvel van den Jan		
Heuvelmans Wim		
Heyen Jos*		
Hijden van der Matthieu		
Hilak Michel		
Heythuysen	1959-1961	
Koningsbosch	1962-1965	
Koningsbosch	1964-1969	
Roermond	1951-1955	
Kerkrade	1968-1974	
Heer	1950-1951	
Belfeld	1952-1958	
Roggel	1961-1966	
Weert	1957-1960	
Eys	1967-1970	
Nuth	1956-1965	
Maasbree	1960-1961	
Heerlen	1952-1953	
IJzendijke	1945-1946	
IJzendijke	1943-1946	
Doenrade	1965-1967	
Beegden	1950-1962	
Mheer	1950-1954	
Swolgen	1952-1958	
Boxmeer	1949-1957	
Boxmeer	1945-1953	
Wanssum	1958-1959	
Weert	1946-1952	
Valkenburg	1955-1957	
Munstergeleen	1946-1949	
Wessem	1945-1947	
Ubach o. Worms	1949-1958	
Ubach o. Worms	1947-1952	
Eysden	1944-1947	
Weert	1953-1959	
Weert	1955-1958	
Bocholtz	1952-1958	
Schaesberg	1946-1951	
Simpelveld	1967-1974	
Maastricht	1946-1947	
Maasbracht	1963-1970	
Sweijkhuizen	1955-1962	
Venlo	1945-1946	
Espel N.O.P.	1952-1956	
Sittard	1946-1951	
Nuth	1951-1954	
Schinnen	1941-1946	
Venlo	1960-1966	
Swalmen	1946-1950	
Sweijkhuizen	1957-1965	
Heerlen	1945-1952	
Venlo	1945-1946	
Broekhuizenvorst	1956-1957	
Eygelshoven	1963-1964	
Reuver	1964-1966	
Grubbenvorst	1954-1962	
Kerkrade	1956-1962	
Horst	1955-1958	
Maastricht	1945-1946	
Heerlen	1967-1969	
Horst	1953-1957	
Weert	1952-1955	
Roggel	1954-1961	
Kerkrade	1967-1970	
Margraten	1958-1960	
Heer	1945-1946	
Simpelveld	1969-1972	
Gennep	1948-1952	
Helden-Panningen	1946-1950	
Kerkrade	1967-1975	
Kerkrade	1948-1950	
Schaesberg	1954-1962	

Hilkens Frans	Herkenbosch	1951-1954
Hilkens Frits	Limbricht	1946-1950
Hinskens Jos	Schaesberg	1960-1963
Hinskens Jos	Waubach	1952-1961
Hintzen Frans	Echt	1949-1952
Hintzen Wim	Maasniel	1954-1955
Hochs Jo	Mechelen	1960-1962
Hocks Simon	Haelen	1951-1952
Hodzelmans Piet	Maasbracht	1949-1958
Hoeben Jan	Nederweert	1950-1958
Hoeberichs Matti	Bunde	1952-1953
Hoedemaeckers Piet	Venray	1949-1950
Hoef van den Hub	Eygelshoven	1940-1946
Hoef van Wiel	Weert	1949-1958
Hoefnagels Willy	Kerkrade	1944-1947
Hoekstra Klaas	Maastricht	1946-1947
Hoenen Henk	Brunssum	1954-1963
Hoens Harry	Hoensbroek	1946-1953
Hoens Ton	Hoensbroek	1946-1948
Hoeymakers Willy	Echt	1948-1949
Hoeymakers Wim	Sevenum	1959-1965
Hofman Jean	Maastricht	1952-1958
Hofman Michel	Maastricht	1949-1957
Hofman Peter	Maastricht	1957-1958
Hofman Rob	Maastricht	1958-1959
Hofmann Ludga*	Kerkrade	1967-1968
Hokke Jan	Maastricht	1946-1947
Holten Victor	Venlo	1949-1950
Holten Willy	Kerkrade	1959-1961
Holthuysen Piet	Tegelen	1948-1951
Hombergen Eugène*	Kerkrade	1964-1970
Homblen Gerard	Mesch	1948-1949
Honée Eugène	Haelen	1947-1955
Höngens Jac	Einighausen	1956-1959
Hoogma Jules	Echt	1957-1958
Hoorn van Gied	Loon op Zand	1941-1946
Hoovers Jan*	Kerkrade	1963-1968
Höppener Jos	Ubach o. Worms	1941-1946
Hopman Jan	Ottersum	1960-1966
Hoppers Wim	Brunssum	1957-1963
Horbach Louis	Gulpen	1942-1946
Horen van Herman	Helden	1955-1961
Horen van Jan	Buchten	1953-1960
Horsmans Jo	Ulestraten	1951-1958
Horsmans Paul	Ulestraten	1957-1964
Horsmans Wim	Ulestraten	1951-1959
Horst van der Paul	Roermond	1946-1954
Houben Antoon	Horst	1952-1957
Houben Jacques	Sevenum	1950-1959
Houben Jean	Stein	1954-1962
Houben Jean	Gulpen	1945-1947
Houben Jan	Horst	1947-1949
Houben Jean	Mheer	1946-1947
Houben Jo	Hoensbroek	1953-1954
Houben Jos	Eys	1960-1967
Houben Jos	Horst	1952-1956
Houben Leo	Geulle	1945-1946
Houben Matthieu	Beek	1949-1951
Houben Pierre	Holtum	1946-1951
Houben Pierre	Schinnen	1951-1952
Houben Piet	Gulpen	1954-1958
Houben Theo	Sevenum	1956-1961
Houppermans Sjef	Voerendaal	1962-1968
Hout van Jos	Ottersum	1946-1947
Houtackers Jan	Maasniel	1957-1959
Houten van Hans	Mechelen	1961-1962
Houtvast Jules	Schinnen	1947-1951
Houtvast Theo	Schinnen	1959-1962
Hoven van Maurice	Wijnandsrade	1960-1968
Hoven van den Bert	Hoensbroek	1946-1953
Hubens Theo	Grathem	1950-1954
Hubers Martin	IJsselstein	1958-1959
Huberts Louis	Harderwijk	1941-1946
Huids Eugène	Berg en Terblijt	1946-1950
Huijben Jan	Weert	1945-1947
Huijbers Jan	Bergen	1964-1966
Huijbers Piet	Bergen	1963-1969
Huijbers Sjef	Bergen	1960-1969
Huijdts Jean	Berg en Terblijt	1948-1950
Huijnen Jan	Valkenburg	1945-1946
Huijnen Sjef	Heerlen	1955-1961
Huijskens Matthieu	Ell	1953-1955
Huijten Ger*	Eygelshoven	1966-1968
Huijts Frans	Voerendaal	1939-1947
Huijts Jeu	Heerlen	1957-1958
Huijts Louis	Voerendaal	1949-1951
Huijts Willy	Voerendaal	1953-1962
Huinck Piet	Maastricht	1949-1954
Huits Harrie	Simpelveld	1962-1969
Hulsman Willy	Kerkrade	1939-1946
Hulsteijn Henk	Schaesberg	1967-1972
Hundscheidt Jo	Kerkrade	1954-1956
Hunink Hans	Wylre	1940-1946
Hunnekens Loek	Grashoek	1956-1964
Hupperts Fons	Gulpen	1944-1946
Hupperts Jules	Valkenburg	1950-1955
Huppertz Leo	Bocholtz	1946-1947
Hüskens Jo	Susteren	1946-1953
Husmann Kurt	Vaals	1945-1951
Hutschemakers Harry	Banholt	1951-1959
Hutschemakers Jos	Mheer	1945-1946
Huver Paul	Heerlen	1959-1964
Huyskens Tom	Ell	1956-1958
Huysmans Ruud	Den Haag	1947-1953
Huyts Hub	Heerlen	1940-1946
Ickenroth Piet	Linne	1948-1951
Imandt Jos	Terneuzen	1968-1969
Irsen van Henk	Eijsden	1955-1956
Jaartsveld Frans	Groenlo	1940-1946
Jaartsveld Jan	Silvolde	1942-1946
Jaartsveld Rudolf	Apeldoorn	1940-1944
Jacobs Jan	Steijl	1955-1956
Jacobs Jan	Herten	1956-1958
Jacobs Jos	Heerlen	1954-1955
Jacobs Leo	Weert	1956-1962
Jacobs Louis	Venlo	1954-1958
Jacobs Piet	Nuth	1950-1960
Jacobs Ronny	Heerlen	1952-1958
Jacobs Theo	Weert	1941-1946
Jacobs Willy	Grathem	1951-1962
Jacobs Wim	Breda	1945-1952
Jacobs Wim	Horst	1948-1957
Jaëger Paul	Vaals	1946-1953
Jaegers Don	Simpelveld	1955-1961
Jakobs Antoon	Horst	1951-1956
Jakobs Jos	Horst	1957-1963
Jakobs Theo	Horst	1954-1956
Jamar Leo	Sittard	1946-1947
Jans Joep	Heerlen	1946-1955
Jans Sikko	Venlo	1946-1948
Jansen Bernard	Geleen	1947-1948
Jansen Han	Kloosterburen	1942-1946
Jansen Jan	Wylre	1946-1948
Jansen Marcel	Roermond	1955-1956

Jansen Otto	Weert	1946-1952
Jansen Peter	Jabeek	1968-1971
Janshen Hans	Gennep	1955-1963
Jans-Rat Wim*	Kerkrade	1968-1974
Janss Jan	Maastricht	1948-1951
Janssen Armand*	Eygelshoven	1969-1975
Janssen Arnold	Nijmegen	1940-1944
Janssen Ben	Horst	1943-1945
Janssen Denis	St. Odiliënberg	1962-1965
Janssen Fons	Eindhoven	1950-1951
Janssen Frans	Brunssum	1947-1950
Janssen Frans	Spaubeek	1954-1963
Janssen Frits	Baarlo	1952-1955
Janssen Gee	Afferden	1946-1955
Janssen Ger	Tienray	1957-1966
Janssen Guus	Roermond	1943-1946
Janssen Guus	Heerlen	1957-1964
Janssen Harrie	Nuth	1956-1959
Janssen Harry	Tegelen	1950-1953
Janssen Heini	Stein	1950-1955
Janssen Henk	Horst	1964-1967
Janssen Henk	Tienray	1959-1967
Janssen Henk	Venray	1962-1968
Janssen Henk*	Kerkrade	1966-1967
Janssen Herman	Nederweert	1956-1958
Janssen Hub	Valkenburg	1947-1958
Janssen Hub	Ulestraten	1954-1959
Janssen Jacques	Venlo	1950-1951
Janssen Jan	Stein	1946-1951
Janssen Jo	Sittard	1946-1947
Janssen Jo	Ulestraten	1951-1953
Janssen Jo	Helden	1955-1963
Janssen John	Maastricht	1949-1954
Janssen Justin	Herten	1946-1947
Janssen Lambert	Venlo	1949-1953
Janssen Leo	Horst	1954-1962
Janssen Matthieu	Nederweert	1952-1955
Janssen Paul	Reuver	1948-1950
Janssen Peter	Reuver	1949-1951
Janssen Pierre	Kerkrade	1944-1947
Janssen Piet	Maastricht	1946-1954
Janssen Piet	Urmond	1961-1967
Janssen Sjef	Nieuwenhagen	1959-1962
Janssen Theo	Baarlo	1947-1955
Janssen Ton	Echt	1958-1964
Janssen Ton	Ottersum	1961-1968
Janssen Toon	Eindhoven	1945-1949
Janssen Toon	Maastricht	1949-1958
Janssen Toon	Maastricht	1952-1958
Janssen Toon	Kerkrade	1958-1962
Janssen Willem	Nijmegen	1940-1944
Janssen Willem	Veghel	1941-1944
Janssen Willy	Heerlen	1943-1947
Janssen Willy	Vijlen	1946-1951
Janssen Willy	Panningen	1946-1954
Janssen Wim	Brunssum	1945-1948
Janssen Wim	Groningen	1943-1946
Janssen Wim*	Kerkrade	1969-1975
Janssens Jack*	Schaesberg	1965-1971
Janssens Guus	Roermond	1943-1944
Janssens Servaas	Schaesberg	1940-1945
Jaspers Matthieu	Siebengewald	1952-1960
Jaspers Naud	Klimmen	1945-1946
Jaspers Piet	Berg a.d. Maas	1965-1966
Jaspers Theo	Klimmen	1940-1946
Jenniskens Jan	Broekhuizenvorst	1949-1958
Jenniskens Jan	Horst	1952-1959
Jentjens Leo	Horn	1949-1952
Jeuken Wilbert	Venray	1964-1967
Jeukens Willy	Eysden	1958-1959
Jöbses Jan	Vaals	1947-1948
Jochems Jacques	Heythuysen	1961-1968
Jong de Ad	Loon op Zand	1942-1946
Jong de Cor	Loon op Zand	1942-1946
Jong de Frits	Den Haag	1945-1946
Jong de Gerard	Loon op Zand	1945-1946
Jong de Jo	Brunssum	1940-1944
Jongen Jan	Schaesberg	1961-1962
Jongen Jo	Maastricht	1959-1960
Jongen Joseph	Simpelveld	1945-1955
Jongen Willy	Simpelveld	1945-1947
Jongstra Gerard	Venlo	1951-1952
Joosten Chrétien	Wessem	1949-1958
Joosten Jan	Maasbree	1962-1963
Joosten Paul	Wessem	1946-1949
Joosten Piet	Heerlen	1954-1961
Joosten Wim	Helden-Panningen	1946-1947
Joosten Wim	Grubbenvorst	1964-1966
Jorissen Harry	Heel	1947-1956
Jötten Hans	Spaubeek	1945-1952
Kaanen Alfons	Vierlingsbeek	1938-1944
Kaelen Gerard	Gulpen	1963-1970
Kaelen Loek	Gulpen	1967-1968
Kaiser Bert*	Kerkrade	1967-1973
Kaldenbach Piet	Hoorn	1943-1945
Kaldenek John*	Kerkrade	1963-1964
Kaldenek Leo	Kerkrade	1962-1965
Kallen Denis	Noorbeek	1941-1949
Kallen Hub	Geleen	1945-1950
Kals Jac	Heerlen	1960-1963
Kamstra André	Heerlen	1961-1968
Kan van Giel	Berg en Terblijt	1958-1961
Kar van de Fons	Princenhagen	1943-1946
Kar van de Kees	Princenhagen	1942-1946
Kasdorp Ton	Maastricht	1946-1953
Kasper Rolf	Homberg Dtsl.	1939-1944
Kedzierski Theo*	Kerkrade	1967-1973
Keijbets Hub	Voerendaal	1957-1963
Keijsers Jef	Bunde	1956-1960
Keijsers Gijs	Meerlo	1949-1951
Keijsers Harrie	Sevenum	1960-1967
Keijsers Paul*	Kerkrade	1965-1966
Keiren Dré	Grubbenvorst	1945-1946
Kellenaers Christine*	Kerkrade	1969-1975
Kellenaers Leo	Tegelen	1946-1952
Kellenaers Victor	Tegelen	1948-1953
Kelleter Jo	Kerkrade	1953-1959
Kempen Harry	Nieuwenhagen	1948-1955
Kempen Jean*	Ubach o. Worms	1966-1972
Kempen Jos	Venlo	1957-1960
Kempen vanJac	Echt	1962-1970
Kempen van Wim	Meerlo	1943-1946
Kerckhoffs Harry	Hulsberg	1949-1951
Kerckhoffs Jan	Bemelen	1961-1963
Kerckhoffs Paul	Hulsberg	1945-1946
Kerckhoffs Ton	Schimmert	1945-1948
Kerckhoffs Willy	Meerssen	1949-1952
Kerens Willy	Holtum	1961-1969
Kerkhoffs Hein	Beek	1956-1961
Kerkhofs Pierre	Maastricht	1962-1963
Kern Jos	Vaals	1960-1962
Kersemakers Fons	Ulestraten	1949-1952
Kersten Piet	Sevenum	1963-1967
Kessel van Ton	Kessel	1955-1960

Kessels Fons	Grathem	1946-1955
Kessels Frans	Leveroy	1946-1951
Kessels Jan	Echt	1955-1961
Kessels Piet	Panningen	1959-1960
Kessels Stephan	Heijthuijsen	1951-1959
Ketelaars Thijs	Roermond	1964-1967
Keulen Martha*	Kerkrade	1969-1975
Keulers Jan	Geleen	1943-1947
Kierkels Gerard	Heijthuijsen	1943-1946
Kicken Debby*	Kerkrade	1967-1968
Kiggen Giel	Tungelroy	1946-1954
Killaers Ben	Reuver	1954-1957
Kirkels Leo	Horn	1949-1953
Kirkels Michel	Nederweert	1951-1961
Kissels Jo	Valkenburg	1954-1957
Kitzen Guus	Grevenbicht	1951-1958
Klaassen Frans	Hoensbroek	1946-1949
Kleef In den Jan	Stramproy	1946-1949
Kleijkers Giel	Heerlen	1957-1960
Kleijnen Hub	Noorbeek	1954-1963
Kleijnen Pierre	Noorbeek	1948-1957
Klein Frans	Heerlen	1956-1964
Kleinen Luud	Maastricht	1958-1963
Kleinen Matti*	Eygelshoven	1965-1967
Klerken Cor	Haelen	1946-1953
Klerken Jan	Nunhem	1948-1956
Kleuskens Wim	Venray	1954-1961
Kleynen Ben	Kerkrade	1961-1962
Klinkers Leo	Heerlen	1952-1956
Klinkers Matthieu	Heerlen	1946-1949
Kloeg Goof	Roermond	1964-1970
Kloeg Paul	Roermond	1967-1968
Klooster van Bert	Maastricht	1959-1965
Kloprogge Fred	Kerkrade	1956-1957
Kloth Wim	Echt	1957-1962
Kloth Luc*	Kerkrade	1967-1968
Kluts Léon	Maastricht	1946-1951
Knaapen Ad	St. Geertruid	1952-1961
Knoben Jean	Elsloo	1951-1952
Knops Leo	Azenray	1950-1959
Knubben Bert	Maastricht	1951-1952
		1959-1961
Knubben Jacques	Buchten	1953-1954
Knubben Jeu	Heerlen	1960-1966
Knubben Joseph	Brunssum	1941-1946
Koch Jan	Utrecht	1943-1946
Koch Martin	Heerlen	1946-1948
Kock Jo	Heerlen	1952-1959
Kock Ton	Heerlen	1958-1965
Kockelkoren Wim*	Kerkrade	1969-1975
Kockelkorn Jo	Heerlen	1948-1950
Koelman Harrie	Heerlen	1946-1952
Koenraad Ton	Haelen	1958-1965
Kohl Leo	Simpelveld	1955-1962
Koll van Harrie	Venlo	1946-1947
Köllmann Louis	Brunssum	1957-1958
König George	Maastricht	1955-1956
Konings Fer	Baalo	1947-1955
Konings Martin	Ospel	1949-1954
Konings René*	Hulsberg	1968-1969
Könneman Fred*	Ubach o. Worms	1966-1967
Koolen Jan	Ell	1955-1958
Koonen Jos*	Kerkrade	1965-1966
Koonen Peter	Heerlen	1958-1965
Koonen Piet	Nuth	1959-1967
Körner Antoine	Nederweert	1947-1948
Korsten Hub	Grubbenvorst	1946-1954
Korsten Jan	Reuver	1949-1951
Korsten Paul	Grubbenvorst	1949-1957
Korthout René	Kerkrade	1961-1967
Körver Fer	Kerkrade	1947-1952
Körver Jacques*	Kerkrade	1967-1973
Koster Arno	Echt	1957-1958
Kraft Jan	Nieuwenhagen	1962-1964
Krebbers Ger	Afferden	1952-1956
Krekelberg Theo	Maasbracht	1946-1948
Kremer Joseph	Vaals	1943-1946
Kremer Karl	Vaals	1946-1948
Kremer Willy	Vaals	1960-1965
Kretzer Jo	Echt	1950-1953
Krevel van Jan	Sittard	1950-1955
Kreyen Bert	Kerkrade	1949-1950
Krewinkel Jos*	Kerkrade	1968-1974
Krill Paul*	Kerkrade	1967-1970
Kroonen Giel	Reymerstock	1946-1952
Kruijs van de Martin	Stramproy	1963-1965
Kruijsen Jan	Venray	1948-1954
Kruytzer Eugène	Horst	1950-1951
Kruijtzer Karel	's-Hertogenbosch	1942-1946
Kruijtzer Koen	Horst	1951-1957
Kuepers Jacques	Nederweert	1956-1958
Kuijpers Jos	Den Haag	1948-1950
Kuijpers Martin	Venray	1953-1959
Kuitenbrouwer Gerard	Enschede	1945-1946
Kunnen Frans	Horst	1956-1961
Kunnen Jo	Stramproy	1962-1968
Kunnen Matthieu	Stramproy	1949-1957
Kuppens Michel	Tungelroy	1947-1948
Kuppens Michel	Kelpen	1946-1951
Kuppens Zef	Kelpen	1946-1953
Kurris Fons	Maastricht	1954-1956
Kurvers Jos	Echt	1960-1967
Kusters Frans	Einighausen	1951-1955
Kusters Herman	Spaubeek	1957-1959
Kusters Rudie	Maastricht	1964-1965
Kuypers André	Velden	1952-1961
Kuypers Guus	Stein	1948-1949
Kuypers Henk	Schimmert	1955-1961
L'Ortije Hub	Heerlen	1965-1972
Laar van Sjef	Voerendaal	1947-1953
Labriaire Hein	Vaals	1949-1958
Lacroix Willy	Noorbeek	1957-1963
Laenen Alex*	Kerkrade	1963-1970
Laer van Harry	Brunssum	1945-1947
Laeven Guus	Wijnandsrade	1960-1966
Laeven Hub	Wijnandsrade	1958-1965
Lagas Ad	Maastricht	1957-1958
Lagro Frans	Heerlen	1966-1967
Lahaye Bert	Valkenburg	1957-1961
Lahey Jeu	Valkenburg	1959-1965
Lamberigts René	Hunsel	1947-1955
Lamberti Joep	Sittard	1945-1946
Lambrichts Henk	Weert	1957-1963
Lamers Marga*	Kerkrade	1968-1975
Lamkin Lou	Eijsden	1961-1969
Lanckohr Eugène	Kerkrade	1944-1946
Langemeijer Karel	Maastricht	1948-1951
Lansu Piet	Zuiddorpe	1945-1946
Laschet Karel*	Kerkrade	1968-1969
Lataster Arno	Kerkrade	1967-1973
Latour Jan	Ubach o. Worms	1949-1959
Latten Jan*	Eygelshoven	1964-1971
Latten Leo	Kerkrade	1949-1953
Lau Hein	Schoorl	1941-1947

Laudy Theo	Sittard	1944-1946
Laumen Hub	Kessel	1946-1954
Laumen Louis	Kerkrade	1952-1953
Leek van der Jo	Heerlen	1943-1946
Leenders Gerard	Echt	1960-1962
Leenders Jo	Vaals	1949-1953
Leenen Jan	Roermond	1947-1951
Leeferink Herman	Hengelo	1945-1946
Leenders Gerard	Venlo	1942-1946
Leenders Jan	Venlo	1951-1954
Leeuw van der Hub	Echt	1960-1966
Leeuwen van Ton	Haarlem	1943-1946
Leijgraaf Frans	Oosterhout	1942-1949
Leijgraaf Han	Oosterhout	1943-1946
Leijgraaf Robert	Oosterhout	1942-1946
Leijsen Jan*	Kerkrade	1967-1973
Leistra Louis	Heerlen	1947-1948
Lejeune Jan	Maastricht	1946-1950
Leliveld Alex	Maastricht	1964-1966
Lem Henk	Mook	1947-1949
Lemeer Hub	Meerssen	1963-1969
Lemmen Jacques	Herst	1960-1964
Lemmen Piet	Venray	1943-1946
Lemmen Wim	Weert	1946-1953
Lemmens Fons	Maastricht	1954-1955
Lemmens Frans	Maastricht	1944-1947
Lemmens Harry	Elsloo	1948-1950
Lemmens John*	Bocholtz	1969-1975
Lemmens Loek	Kerkrade	1955-1962
Lemmens Winand	Wylre	1946-1947
Lempens Jan	Weert	1945-1946
Lenaers Jan	Stramproy	1955-1960
Lennartz Joop	Vaals	1961-1962
Lenders André*	Simpelveld	1968-1973
Lenders Harry	Venlo	1952-1953
Lenders Henk	Meijel	1950-1959
Lenders Hub	Maasbree	1959-1967
Lenders Jo	Meijel	1949-1954
Lenders Tom	Meijel	1954-1961
Lendfers Jos	Eygelshoven	1947-1948
Lennartz Wiel*	Simpelveld	1969-1974
Lenssen Matthieu	Stein	1946-1948
Lenssen Ton	Stein	1947-1949
L'Espoir Ans*	Kerkrade	1968-1973
L'Espoir François*	Kerkrade	1969-1971
Leunissen Jan	Heerlen	1952-1960
Leunissen Lou	Klimmen	1957-1963
Leur van de Henk	Roermond	1951-1952
Leurs Frans	Herten	1951-1956
Levels Giel	Heerlen	1946-1949
Lieben André	Maastricht	1951-1952
Lier van Willy	Roggel	1950-1959
Lieshout van Hub	Hoensbroek	1951-1959
Limpens Guus	Heerlen	1943-1946
Limpens Hubert	Kerkrade	1941-1946
Limpens Jan	Eys-Wittem	1960-1965
Limpens Mathieu	Spaubeek	1947-1952
Limpens Piet	Spaubeek	1961-1962
Lindelauff Harry*	Kerkrade	1967-1973
Linden van der Jos	Swalmen	1955-1963
Linden van der René	Eys-Wittem	1957-1961
Linders Jan	Bergen	1948-1955
Lingen van Marcel*	Kerkrade	1969-1970
Linke Jan	Voerendaal	1947-1955
Linssen Koen	Swalmen	1946-1948
Linssen Piet	Maasbracht	1945-1953
Lips Marèse*	Kerkrade	1969-1975

Lipsch Frans	Ransdaal	1956-1960
Litjens Harry	Weert	1961-1962
Litjens Jan	Venray	1959-1966
Litjens Martin	Oostrum	1955-1957
Lodewick Ger	Houthem	1956-1960
Loë de Bertram	Maastricht	1946-1947
Lokin Chris	Rotterdam	1945-1946
Lommaert Léon	Geulle	1945-1946
Loo van Jac*	Kerkrade	1963-1964
Loo van Jan	Gulpen	1942-1946
Loo van Paul*	Kerkrade	1965-1973
Loo van de Hub	Venlo	1951-1960
Loo van de Theo	Gennep	1942-1947
Loonen Jan	Leunen	1963-1964
Loonen Toon	Venray	1964-1967
Loontjens Louis	Heerlen	1948-1949
Loozen Hub	Simpelveld	1945-1947
Lotz Jan	Geleen	1949-1952
Louvenberg Jo	Kerkrade	1958-1961
Louwers André	Uden	1942-1946
Loyen Mathieu	Nederweert	1963-1964
Lucassen Frank	Horst	1955-1959
Lucassen Jan	Horst	1948-1957
Lückers Charles	Heerlen	1968-1970
Luijpers Pierre	Bergen	1953-1962
Luijten Leo	Grathem	1955-1957
Luiten Ruud*	Kerkrade	1967-1973
Luxembourg Ed	Venlo	1962-1968
Luyten Peter	Beek	1964-1971
Maas Pierre	Eysden	1956-1962
Maassen Jan	Echt	1954-1963
Maat de Eddy	Stoppeldijk	1945-1946
Mackendas Jo	Roermond	1950-1951
Maenen Jan	Heerlen	1945-1949
Maes Jan	Venray	1949-1958
Maes Jan	Weert	1954-1963
Maes Rud	Weert	1965-1966
Maes Theo	Venray	1951-1959
Maessen Harry	Maasbracht	1948-1949
Maessen John	Bunde	1957-1958
Magusin Piet	Stein	1946-1952
Maldeghem van Fons*	Kerkrade	1966-1972
Malherbe Piet	Heerlen	1952-1960
Man de Joop	Kerkrade	1964-1970
Marcellis Frans	Horst	1959-1966
Marck van der Evert	Roermond	1950-1952
Marck van der Frans	Roermond	1946-1947
Marell Marcel	Hoensbroek	1960-1962
Mares Matthieu	St. Geertruid	1945-1946
Mars Piet	Sittard	1946-1951
Martens Fons	Schimmert	1947-1957
Martens Hendrik	Horst	1945-1946
Martens Jan	Hoensbroek	1943-1946
Martens Leo	Stein	1946-1952
Martens Nico	Kerkrade	1957-1958
Martens Peter	Tienray	1959-1962
Martens Toine	Tienray	1960-1962
Martens Wim	Hoensbroek	1945-1949
Masseurs Leo	Kerkrade	1954-1955
Mastenbroek Jo	Sittard	1950-1953
Matti Jo	Kerkrade	1938-1946
Mattijssen Jan	Buchten	1946-1947
Meddens Frans	Buggenum	1948-1950
Meens Jos*	Kerkrade	1967-1974
Meer van der Paul	Schaesberg	1963-1964
Meer van der Theo*	Kerkrade	1969-1970
Meer van der Willy*	Kerkrade	1969-1975

Meertens Arthur	Margraten	1953-1963
Meertens Harry	Nuth	1947-1956
Meertens Hub	Heerlen	1950-1956
Meertens Martin	Margraten	1960-1967
Meertens Piet	Kerkrade	1957-1964
Meertens Sjef	St. Geertruid	1946-1948
Meertens Sylvain	Nuth	1946-1947
Meertens Willy	Maastricht	1946-1952
Meerts René	Nijmegen	1967-1969
Meijers Hub	Rothem	1946-1952
Meijers Herman	Posterholt	1952-1960
Meijers Leo*	Kerkrade	1968-1975
Meijers Marjo*	Kerkrade	1968-1974
Meijers Sjef	Geleen	1950-1952
Meijs Hub	Munstergeleen	1946-1951
Meijs Jos*	Kerkrade	1967-1974
Meijs Norbert*	Kerkrade	1967-1971
Meijs Wim	Heel	1954-1956
Mekel Sjef	Hoensbroek	1946-1950
Melief Johny	Rotterdam	1943-1946
Menge Joep	Venlo	1946-1951
Menge Paul	Venlo	1947-1953
Mengelers Eddy	Oirsbeek	1944-1946
Merckx Jan	Amstelveen	1946-1955
Merkus Frans	Sittard	1952-1954
Merx Ton	Kerkrade	1952-1957
Mestrom Gerard	Roermond	1946-1947
Meuffels Jo	Dieteren	1951-1958
Meulenbeld Jan	Venlo	1945-1946
Meulenberg Leo	Doenrade	1948-1956
Meulenbroek van de Co	Beek	1956-1957
Meulmeester Leo	Hoensbroek	1953-1954
Meulemeester de Maurice*	Eygelshoven	1969-1976
Meusen Jean	Heer	1947-1951
Mevis Jac	Nuth	1959-1960
Mevis Martin	Nuth	1956-1961
Mevissen Jos*	Kerkrade	1969-1975
Mewiss Ton	Helden	1964-1967
Miesen Bert	Maastricht	1958-1964
Mill van Jac	Schaesberg	1966-1967
Minke Martin	Dedemsvaart	1942-1946
Minke Paul	Waalwijk	1945-1946
Miseré Jo	Heerlen	1952-1958
Moederscheim Willy	Voerendaal	1958-1965
Moers Hans*	Kerkrade	1964-1965
Moers Jo	Kerkrade	1943-1953
Moes Harold*	Kerkrade	1963-1964
Mohnen Betty*	Kerkrade	1968-1969
Mols Sjef	Geleen	1959-1965
Montfort van Ger	Schaesberg	1945-1946
Montfort van Guus	Echt	1949-1950
Montfort van Piet	Sittard	1949-1957
Moonen Fons	Tungelroy	1946-1954
Moonen Guus	Voerendaal	1946-1952
Moonen Hub	Margraten	1956-1960
Moonen Hub	Voerendaal	1958-1960
Moonen Jan	Margraten	1950-1960
Moonen Jan	Nederweert	1946-1947
Moonen Jean	Klimmen	1959-1966
Moonen Peter	Heerlen	1953-1954
Moonen Pierre	Voerendaal	1958-1964
Moonen Ton	Weert	1959-1961
Moonen Ursula*	Kerkrade	1969-1972
Mooren Arno	Roermond	1968-1971
Mooren Jenny	Vlodrop	1946-1947
Mooren Naud	Vlodrop	1946-1953
Muijters Piet	Berg en Terblijt	1957-1958

Muijtsens Leo	Meerssen	1949-1957
Mulders Camille	Nieuwenhagen	1946-1947
Mulders Jan	Vlodrop	1949-1955
Mulders Sjef	Alphen en Riel	1945-1946
Muller Harm*	Eygelshoven	1967-1971
Muller Henk*	Eygelshoven	1966-1973
Mullers Léon	Maastricht	1948-1949
Mund Albert	Nieuwenhagen	1962-1964
Munnich Ton	Maastricht	1967-1972
Munnik de Jos	Bergen op Zoom	1943-1946
Muris Laurens	Stein	1950-1951
Muris Piet	Stein	1957-1960
Mussers Piet	Roermond	1950-1951
Muysers Wim	Venray	1962-1964
Nabben Jan	Horst	1958-1960
Nacken Gerdie*	Kerkrade	1967-1972
Nagels Marius	Venlo	1955-1961
Narinx Chrétien	Valkenburg	1954-1956
Narinx Chrit	Maastricht	1946-1948
Narinx Jean	Gulpen	1945-1946
Narinx Jérôme	Maastricht	1946-1948
Nas Annelies*	Kerkrade	1969-1976
Nass Naud	Reuver	1947-1949
Naus Jacques	Helden	1959-1965
Naus Jozef	Kessel	1954-1957
Naus Ton	Nunhem	1946-1955
Nauts Hub	Brunssum	1957-1960
Neefs Theo	Roermond	1946-1955
Neelis Nico	Heerlen	1945-1947
Neer van Frans	Maastricht	1945-1946
Neer van Léon	Maastricht	1940-1946
Neerven van Theo	Roermond	1947-1956
Nelissen Jac	Ulestraten	1960-1961
Nelissen Jac	Eibergen	1942-1946
Nelissen Walter	Vaals	1963-1965
Nelissen Wim	Schinveld	1953-1956
Nellen Jos	Sevenum	1959-1963
Nevels Piet	Stramproy	1963-1967
Nevels Theo	Stramproy	1967-1968
Nijkamp Chris	Loon op Zand	1945-1946
Nijs Hub	Weert	1946-1948
Nijsen Frans	Well	1948-1952
Nijskens Jan	Arcen	1946-1952
Nijssen Wern*	Kerkrade	1969-1975
Nijsten Hub	Schimmert	1955-1960
Nicolaye Martin	Simpelveld	1956-1958
Niesen Jan	Belfeld	1957-1963
Niesten Hub	Vaals	1955-1962
Niesten Rob	Vaals	1957-1964
Nizet John	Roermond	1959-1966
Nohlmans Willy	Geleen	1953-1959
Noij Piet	Gennep	1947-1954
Nolet Hans	Warmenhuizen	1943-1946
Noten Jan	Tegelen	1952-1957
Notermans Harry	Ulestraten	1947-1950
Notermans Hub	Kerkrade	1944-1952
Notermans Jos	Kerkrade	1943-1951
Notermans Karel	Einighausen	1950-1951
Notermans Leo	Heerlen	1947-1955
Nuij Albert	Brunssum	1953-1954
Obbema Piet	Sneek	1943-1946
Oberjé Jacques	Brunssum	1954-1963
Obers Constant	Grubbenvorst	1950-1951
Odekerken Jos	Heerlen	1951-1958
Odekerken Martin	Heerlen	1959-1961
Oeffelt van Toon	Kerkrade	1958-1965
Offermans Jos	Geleen	1945-1953

Offermans Jos	Maastricht	1954-1958
Offermans Justin	Kerkrade	1937-1949
Ogrinc Wil*	Kerkrade	1963-1969
Ogtrop van Jos	Valkenburg	1963-1964
Omloo Piet	Echt	1946-1952
Onderdenwijngaard Hein	Rotterdam	1945-1947
Ool van Leo	Echt	1947-1949
Oomen Henk	Ginneken-Bavel	1945-1946
Oomen Kees	Den Hout	1939-1946
Oomen Piet	Ginneken-Bavel	1945-1946
Oomen Walter	Oosterhout	1942-1946
Oomen Wim	Oosterhout	1943-1946
Oosten van Werner	Kerkrade	1948-1950
Oosterbosch van Bert	Spaubeek	1958-1959
Oostveen Constance*	Kerkrade	1968-1974
Oostveen Ruud	Kerkrade	1966-1973
Oostwegel Sjef	Maastricht	1960-1967
Opdorp van Jo	Heerlen	1964-1966
Opfergelt Piet	Voorschoten	1944-1946
Opgenort Paul	Susteren	1963-1971
Oppen van Jac	Ransdaal	1961-1967
Oppen van Paul	Bunde	1966-1972
l'Ortije Hub	Wylre	1954-1963
Osch van Gerrit	Venray	1951-1959
Osch van Leo	Maastricht	1946-1947
Otenheim Cor	Heythuysen	1946-1952
Ottenheim Henk	Helden-Panningen	1953-1954
Oudenhoven Leo	Venray	1946-1955
Ouderaa van der Frans	Weert	1964-1970
Oyen Leo	Horn	1946-1948
Oyen Pierre	Horn	1946-1950
Paes Jan	Brunssum	1962-1968
Paffen Bert	Bocholtz	1969-1973
Paffen Leo	Wylre	1954-1957
Pagen Felix	Schinveld	1946-1949
Pagen Frans	Schinveld	1946-1950
Pahlplatz Jules	Eygelshoven	1964-1966
Pallada Harry	Geulle	1962-1967
Palmen Ed	Roermond	1946-1947
Palmen Henk*	Kerkrade	1965-1968
Palmen Hub	Brunssum	1950-1952
Palstra Hélène*	Kerkrade	1969-1975
Panagapko Janck*	Kerkrade	1966-1967
Paquay Bert	Weert	1952-1955
Paquaij Ger	Eysden	1957-1959
Partouns Louis	Eysden	1953-1957
Partouns Matthieu	Eysden	1952-1955
Pasing Hein	Brunssum	1952-1962
Pasing Theo	Brunssum	1956-1964
Paulissen Jo	Beek	1950-1952
Paulssen Sjef	Heerlen	1948-1949
Paulussen Jan	Bergeijk	1942-1946
Peerboom Toine	Gulpen	1964-1967
Peerlings Harry	Tungelroy	1946-1953
Peerlings Wiel	Nederweert	1949-1958
Peeters André	Swalmen	1961-1966
Peeters Antoon	Kessel	1960-1968
Peeters Cor	Tungelroy	1966-1967
Peeters Frits	Maasbree	1948-1949
Peeters Gerard	Maasbree	1964-1971
Peeters Jac	Kessel	1956-1965
Peeters Jan	Meterik	1958-1966
Peeters Leo	Maasbree	1952-1955
Peeters Pierre	Hoensbroek	1949-1950
Peeters Pierre	Venlo	1951-1960
Peeters Piet	Meterik	1962-1967
Peeters Silvester	Kessel	1955-1960
Peeters Theo	Neer	1955-1959
Peeters Thijs	Kessel	1954-1963
Peeters Ton	Baarlo	1956-1962
Peeters Wil	Belfeld	1960-1967
Peil Jan*	Simpelveld	1969-1971
Pellis Eugène*	Kerkrade	1969-1970
Pelzer Hub	Vaals	1946-1951
Penders Hub	Voerendaal	1938-1946
Penners Bop	Houthem	1944-1946
Pennings Leo	Brunssum	1960-1967
Perriëns Ton	Roermond	1946-1953
Pesgens Eugène	Dieteren	1951-1958
Peters Emile	Venlo	1946-1947
Peters Felix	Geleen	1947-1957
Peters Frans	Geleen	1950-1951
Peters Jan	Horn	1953-1962
Peters Jan	Venlo	1949-1958
Peters John	Heerlen	1945-1952
Peters Jos	Geleen	1945-1950
Peters Karel	Venlo	1948-1949
Peters Theo	Sevenum	1951-1961
Peulen Jan	Neer	1946-1948
Peusens Harry*	Eygelshoven	1965-1971
Peusens Jacques*	Eygelshoven	1963-1965
Peutz Fons	Heerlen	1945-1946
Peutz Fons	Heerlen	1953-1956
Peutz Frits	?	1945-1946
Peutz Jan	Heerlen	1945-1948
Philippens Arnold	Eysden	1958-1961
Philippens Emile	Eysden	1961-1962
Philippens Paul	Schimmert	1957-1961
Philips Martin	Valkenburg	1946-1955
Philipsen Harrie	Sevenum	1959-1967
Philipsen Piet	Venray	1951-1958
Philipsen Pieter	Venray	1953-1958
Philipsen Theo	Horst	1950-1956
Philipsen Theo	Horst	1951-1953
Piegza Ronald*	Kerkrade	1969-1976
Piek Fred*	Kerkrade	1965-1966
Pierik Ben	Wisch (G)	1945-1946
Pierik Hans	Wisch (G)	1943-1946
Pierik Henk	Brunssum	1957-1964
Pierik Jan	Terborg	1940-1946
Pierik Paul	Terborg	1942-1948
Pijpers Gerard	Schinnen	1945-1946
Pijpers Hubert	Elsloo	1948-1949
Pinckaers Hub	Epen	1943-1947
Pinckaers Jo	Gulpen	1950-1951
Pinckaers Jules	Gulpen	1962-1963
Pinckaers Jos	Sippenaken (B)	1945-1946
Pinckaers Sjef	Nuth	1948-1951
Pinckaers Willy	Sippenaken (B)	1945-1946
Pinckers Rudi	Valkenburg	1945-1946
Pisters Paul	Voerendaal	1946-1956
Pleijers Jan	Mechelen	1954-1958
Ploemen Willy	Mechelen	1939-1950
Ploemen Willy	Gulpen	1961-1962
Ploum Jo	Kerkrade	1944-1949
Ploum Jo	Brunssum	1952-1960
Ploum Paul*	Kerkrade	1964-1973
Pluimakers Wim	Limbricht	1956-1962
Plum Willy	Ubach o. Worms	1947-1956
Poldervaart Pierre	Maastricht	1964-1971
Poell Jan	Tegelen	1949-1955
Poell Jan	Nederweert	1957-1961
Poeth Frans	Tegelen	1947-1948
Poort Hans*	Kerkrade	1966-1971

Poppel van Jan	Geleen	1951-1954
Port van de Jacques	Stramproy	1965-1972
Port van de Piet	Stramproy	1962-1972
Pörteners John	Susteren	1959-1966
Posma Rob*	Kerkrade	1968-1975
Possen Jan*	Kerkrade	1969-1975
Postma Ivo	Heer	1953-1961
Pötgens Paul	Kerkrade	1943-1948
Pouls Henri	Brunssum	1943-1946
Poulssen Guus	Geleen	1946-1952
Poulssen Willy	Geleen	1946-1952
Pouwels Ger	Venray	1951-1952
Pouwels Gerrit	Venray	1958-1961
Pouwels Jan	America	1958-1962
Prevo Joep	Eygelshoven	1960-1969
Prévo Rolly*	Heerlen	1966-1970
Prickaerts Hub	Amby	1964-1971
Prickaerts Jean	Amby	1961-1968
Prickarts Mathieu*	Bocholtz	1969-1975
Probst Pierre	Tegelen	1947-1951
Probst Pierre	Tegelen	1961-1967
Prompers Gerard	Mheer	1949-1956
Prompers Louis	St. Geertruid	1950-1958
Prompers Wiel	St. Geertruid	1957-1964
Prummel Guus	Tiel	1945-1946
Puijn Martin	Wanssum	1948-1953
Pulles Antoon	Roermond	1951-1957
Puts Ed	Maasbracht	1948-1951
Quadvlieg Arnaud	Kerkrade	1946-1953
Quaedackers John	Hoensbroek	1954-1959
Quaedvlieg Gerard	Maastricht	1946-1948
Quaedvlieg Jan	Houthem	1947-1949
Quaedvlieg No	Nieuwenhagen	1960-1961
Quaedvlieg Pierre*	Simpelveld	1966-1973
Raassens Matthieu	Horst	1953-1961
Rademakers Arno	Heerlen	1957-1965
Rademakers Jean	Maastricht	1946-1952
Rademakers Nico	Stein	1946-1949
Raedts Jan	Sevenum	1954-1955
Raedts Wim	Oostrum	1949-1958
Ramaekers Ed	Noorbeek	1967-1968
Ramaekers Herman	Voerendaal	1946-1948
Ramaekers Jan	Horst	1946-1952
Ramaekers John	Noorbeek	1965-1970
Ramakers Pierre	Echt	1958-1964
Rameckers Maurice*	Kerkrade	1969-1975
Raymakers Hans	Valkenswaard	1943-1946
Recker Jo	Maastricht	1946-1955
Reen van Theo	Panningen	1950-1953
Reijgersberg Bertus	Wateringen	1940-1946
Reijgersberg Gerard	Wateringen	1942-1946
Reijnders Harry	Meerssen	1966-1967
Reijnders Jan	Simpelveld	1956-1957
Reijnders John	Reijmerstok	1962-1967
Reijnen André	Echt	1956-1964
Reijnen Henri	Mill	1941-1946
Reijnen Herman	Blitterswijk	1958-1966
Reijnen Jan	Blitterswijk	1946-1948
Reijnen Michel	Blitterswijk	1954-1962
Reijnen Ton	Echt	1950-1956
Reijners Willy	Roermond	1949-1952
Reinaerts Hans	Schaesberg	1963-1964
Reinartz Hein	Ubach o. Worms	1946-1948
Reinartz Jac	Schaesberg	1948-1949
Reinartz Jan	Eygelshoven	1952-1955
Reinders Paul*	Kerkrade	1965-1972
Reitz Ben	Maastricht	1962-1964

Reiziger Gerard	Ma-Retraite	1966-1971
Remmen Martin	Eygelshoven	1956-1957
Rens van Herman	Horst	1957-1964
Rens van Piet	Horst	1962-1970
Rens van Johan	Venray	1958-1964
Retera René	Heerlen	1944-1946
Reubzaet Henk	Brunssum	1958-1961
Reul Theo	Kerkrade	1957-1964
Reuling Albert	Brunssum	1960-1964
Richaerts Harry	Horn	1946-1947
Riel van Jan	Arcen	1946-1949
Rieter Herman	Maashees en Overloon	1945-1949
Rietjens Thieu	Ell	1961-1968
Rietjens Theo	Stramproy	1946-1949
Riga Albert	Sweykhuizen	1957-1963
Riga Frans	Sweykhuizen	1956-1962
Rijn van Gerard	Venlo	1962-1968
Rijs Harry	Baarlo	1952-1959
Rijs Herman	Neer	1958-1966
Rijs Leo	Venlo	1946-1947
Rikers Albert	Simpelveld	1946-1948
Rikmenspoel Eugène	Maastricht	1954-1956
Riksen Wim	Dongen	1941-1946
Ringens Peter*	Nieuwenhagen	1965-1971
Rings Henri	Maastricht	1945-1948
Rinkens Jos	Kerkrade	1945-1948
Ritt Piet	Geleen	1959-1960
Ritzen Jean	Eckelrade	1959-1961
Ritzen Jo	Jabeek	1965-1972
Ritzen John	Schimmert	1959-1960
Ritzen John*	Kerkrade	1969-1970
Robbertz Matthieu	Kerkrade	1944-1952
Robbertz Wim	Kerkrade	1946-1954
Robroek Willy	Heerlen	1959-1962
Robroeks Matthieu	Maastricht	1952-1960
Roelofs Gerard	Enschedé	1940-1946
Roelof Linus	Sittard	1948-1949
Roelofs Michel	Sittard	1937-1940 1944-1947
Roer van de Frans	Brunssum	1952-1958
Roex Fons	Gulpen	1966-1972
Roex Harry	Heerlen	1944-1948
Roex Sjef	Gulpen	1962-1968
Roggen Dré	Kessel	1946-1951
Roggen Harry	Tegelen	1948-1950
Roggen Jos	Venlo	1955-1961
Rohen Jac	Voerendaal	1960-1962
Rohs Ed*	Kerkrade	1964-1968
Roij van Theo	Schaesberg	1947-1951
Roijen John	Nuth	1961-1968
Römgens Harry*	Kerkrade	1964-1970
Römgens Jos*	Kerkrade	1969-1975
Rompelberg Loe	Amby	1960-1964
Rompen Jan	Vijlen	1946-1949
Rompen Louis	Wahlwiller	1942-1946
Rongen Frans	Schinveld	1945-1954
Rongen Wim	Heerlen	1946-1954
Rooden Sjef	Houthem ST. Gerlach	1948-1949
Roosmalen van Ton	Maastricht	1945-1946
Roosmalen van Willy	Maastricht	1943-1946
Root op 't Ger	Roermond	1955-1962
Root op 't Jos	Ospel	1952-1954
Rooy de Hub	Beek	1963-1967
Rooyen van Rudolf	Nijmegen	1942-1946
Rothkrantz Alfons	Heerlen	1946-1947

Roumen André	Herkenbosch	1963-1968
Roumen Frits	Roermond	1961-1169
Rours Jacques	Susteren	1954-1957
Rouschop Eric	Vaals	1967-1972
Rousseau Pierre	Maastricht	1947-1951
Rouw de Harry	Sittard	1955-1957
Rouwet Jean	Bunde	1954-1962
Rouwet Joseph	Bunde	1952-1959
Rouwette Jean	Berg a.d. Maas	1959-1966
Ruijs Henk	Woerden	1942-1946
Ruijs Jaap	Woerden	1941-1946
Ruijs Kees	Woerden	1942-1946
Ruijter de Jan	Brunssum	1960-1962
Ruitenbeek van Theo	Den Haag	1942-1946
Ruiters Gerard	Heerlen	1944-1946
Ruland Wiet	Maastricht	1944-1946
Rutten Frans	Siebengewald	1946-1947
Rutten Gerard	Echt	1946-1952
Rutten Hub	Eysden	1961-1967
Rutten Jos	Heel	1947-1948
Rutten Jozef	Beesel	1953-1956
Rutten Piet	Heerlen	1945-1948
Rutten Piet	Horst	1954-1956
Rutten Matthieu	Broekhuizenvorst	1961-1962
Rutten Wil	Maastricht	1961-1969
Ruyl Jos*	Kerkrade	1968-1974
Sala Dick	Venray	1958-1961
Salden Jan	Stein	1953-1962
Salden Willy	Einighausen	1949-1958
Salemans Bert	Hunsel	1951-1957
Salimans Marcel*	Kerkrade	1968-1974
Sampers Frans	Roermond	1943-1946
Sauren Fons*	Kerkrade	1963-1969
Sauren Harry*	Kerkrade	1964-1970
Sauren Helène*	Kerkrade	1969-1975
Savelsberg Jacques	Heerlen	1958-1959
Savelsberg Pierre	Kerkrade	1944-1947
Schaft van der Cor	Brunssum	1960-1964
Schaft van der John	Brunssum	1956-1960
Schatorjé Cor	Haelen	1946-1947
Scheenen Chris	Ospel	1946-1956
Scheepers Jan	Gronsveld	1950-1957
Scheepers Jean	Wittem	1944-1946
Scheepers Sjef	Nieuwenhagen	1946-1949
Scheeren Eveline*	Kerkrade	1968-1974
Scheeren Werner	Kerkrade	1958-1961
Scheffers Jo	Meerssen	1949-1951
Scheilen Harry	Kerkrade	1954-1955
Schepers Jean	Stein	1946-1948
Scheris Matthieu	Haelen	1951-1952
Scherpbier Albert*	Kerkrade	1966-1968
Schers Hans	Montfort	1945-1946
Schetgens Resie*	Kerkrade	1969-1975
Schiffelers Harry*	Schaesberg	1966-1972
Schillings Doris*	Eygelshoven	1968-1974
Schillings Harry	Hulsberg	1946-1949
Schins Hub	Simpelveld	1957-1959
Schleipen Sef	Echt	1946-1949
Schleijpen Jo	Wylre	1945-1947
Schleijpen Pierre	Wylre	1946-1949
Schlenter Ambroos	Epen	1954-1963
Schlenter Hub	Heerlen	1946-1947
Schlijper Hein	Heerlen	1946-1949
Schlijper Matthieu	Kerkrade	1946-1956
Schlösser Wim*	Kerkrade	1963-1969
Schmeits Ger*	Kerkrade	1967-1971
Schmeits Michael	Willemstad	1963-1966
Schmets Gerard	Vaals	1948-1949
Schmits Ton	Vlodrop	1962-1964
Schmitz Jacques	Heerlen	1944-1946
Schmitz Jos	Melick	1961-1964
Schmitz Pierre*	Kerkrade	1967-1968
Schmitz Thieu	Maasniel	1954-1958
Schmitz Willy	Melick	1961-1969
Schnabel Rudi	Maastricht	1945-1946
Schnackers Hub	Bocholtz	1958-1967
Schnackers Jo	Gulpen	1954-1961
Schobben Ferd	Brunssum	1957-1960
Schoenmaeckers Ton	Maastricht	1945-1953
Schoenmaeckers Wim	Eygelshoven	1952-1953
Schoenmakers Leo	Beesel	1950-1951
Schoenmakers Jan	Nuth	1956-1964
Schoeren Matthieu	Tegelen	1948-1957
Schoffelen Piet	Klimmen	1956-1963
Schols Frans	Nuth	1946-1949
Scholtes Truus*	Kerkrade	1969-1971
Scholtissen Karel	Heerlen	1961-1964
Schoormans Jo*	Eygelshoven	1968-1974
Schormans Frans	Schaesberg	1961-1967
Schouteten Leo	Eygelshoven	1952-1953
Schraven Marcel	Grubbenvorst	1945-1946
Schreinemacher Rodi	Maastricht	1952-1956
Schreinemakers Harrie	Sittard	1960-1962
Schreurs Giel	Weert	1947-1948
Schreurs Herman	Grathem	1952-1953
Schreurs Jan	Margraten	1960-1967
Schreurs Jean	Noorbeek	1960-1961
Schreurs Joep	Haelen	1949-1950
Schreurs John	Tegelen	1950-1958
Schreurs Jos	Grathem	1950-1959
Schreurs Jos	Nuth	1947-1955
Schreurs Jozef	Horn	1948-1949
Schreurs Louis	Grathem	1955-1959
Schrijen Jan	Sittard	1965-1971
Schrijvers Jan	Wittem	1951-1952
Schröder André	Schaesberg	1941-1946
Schoën Jan	Roermond	1951-1956
Schroeten Jacques	Weert	1945-1947
Schroijen Engelbert	Haler Uffels	1948-1953
Schrooijen Engelbert	Baexem	1946-1947
Schropp Richard*	Kerkrade	1967-1973
Schrouff Willy	Schaesberg	1946-1951
Schuffelers Jac	Maastricht	1961-1969
Schultz Ronald*	Kerkrade	1969-1972
Schunck Jan	Valkenburg	1951-1959
Schuren van der Louis	Eygelshoven	1947-1948
Schutgens Kees	Spaubeek	1961-1967
Schutter de Gerard	Fynaart	1941-1946
Schwachöfer Marcel	Venray	1958-1965
Schwachöfer Piet	Venray	1960-1965
Schwanen Hub	Heerlen	1960-1964
Schwinkels Pierre	Blitterswijk	1958-1959
Schyns Bernard*	Eygelshoven	1969-1975
Seegers Jan	Grubbenvorst	1956-1961
Seelen Antoon	Gilze en Rijen	1943-1946
Seelen Theo	Venlo	1950-1957
Seerden Frans	Weert	1946-1953
Seeverens Pierre	Heerlen	1958-1963
Selen Piet	Kessel	1952-1962
Selst van Nicol	Maastricht	1945-1946
Senden Jacques	Bocholtz	1945-1946
Senden Jan	Bocholtz	1943-1946
Senden Jean	Beek	1952-1957
Senden Jo	Kerkrade	1944-1949

Senden Joseph	Bocholtz	1945-1946
Senden Mirjam*	Kerkrade	1967-1973
Senden Ton	Kerkrade	1959-1961
Serrarens Ed	Roermond	1954-1956
Seuren Gerard	Lottum	1955-1963
Seuren Piet	Roggel	1958-1960
Sévaux de Ruud	Arnhem	1946-1952
Severeijns Jean	Heer	1946-1952
Severijns Harrie	Geulle	1960-1961
Sevriens Jan	Echt	1948-1949
Sieben Hein	Schimmert	1947-1957
Sieben Matthieu	Schimmert	1946-1952
Siebers Gert	Horst	1951-1955
Sijben Henk*	Kerkrade	1966-1971
Sijben Wim	Voerendaal	1961-1963
Sijpkens Piet	Bussum	1943-1946
Sijpkens Willem	Bussum	1942-1946
Sijstermans Jos	Bocholtz	1947-1948
Sillekens Piet	Nederweert	1947-1951
Sillen Harrie	Swalmen	1959-1960
Simhoffer Kees	Nederweert	1952-1955
Simmelink Harry	Nunhem	1946-1953
Simons Antoine	Maasniel	1953-1961
Simons Frans	Maastricht	1945-1951
Simons Jean	Melick	1956-1963
Simons Jean	Roermond	1946-1953
Simons John	Eysden	1945-1946
Simons René	Herkenbosch	1962-1963
Simons Wijnand	Kerkrade	1960-1961
Simons Wim*	Nieuwenhagen	1965-1971
Sips Ton	Heerlen	1954-1959
Slaats Frits	Ospel	1964-1971
Slabbers Jos	Linne	1961-1965
Slabbers Wil	Beesel	1954-1961
Slangen Charles	Beek	1961-1963
Slangen Frans	Roermond	1955-1964
Slangen Jan	Beek	1965-1967
Slangen Jef	Schaesberg	1952-1955
Slangen John	Kerkrade	1951-1952
Slangen Léon	St. Odiliënberg	1962-1965
Slangen Piet	Beek	1958-1962
Sleijpen Jean	Valkenburg	1955-1959
Slenter Ernest	Noorbeek	1943-1946
Slenter Victor	Noorbeek	1944-1946
Sleutels Jo	Roggel	1954-1963
Sloun van Jacques	Buchten	1952-1959
Sluijsmans Alex	Simpelveld	1957-1964
Sluijsmans Bert	Simpelveld	1952-1957
Smeets Fons*	Kerkrade	1964-1966
Smeets Frans	Schaesberg	1949-1958
Smeets Fried	Beesel	1960-1962
Smeets Guy	Gronsveld	1954-1961
Smeets Han	Kerkrade	1955-1958
Smeets Hans	Nederweert	1946-1953
Smeets Hubert	Bunde	1962-1963
Smeets Jan	Bunde	1958-1964
Smeets Jos*	Kerkrade	1964-1970
Smeets Jules	Meerssen	1950-1953
Smeets Leo	Horn	1955-1963
Smeets Marcel*	Kerkrade	1968-1975
Smeets Martin	Vaesrade	1952-1957
Smeets Matthieu	Meerssen	1955-1961
Smeets Pierre	Bunde	1946-1948
Smeets Pierre	Schaesberg	1947-1956
Smeets Pierre	Maasniel	1951-1957
Smeets Ton	Spaubeek	1955-1956
Smeets Willy	Wessem	1949-1959
Smeets Wim	Beesel	1954-1955
Smets Raymond	Swalmen	1957-1964
Smithuis Henk	Hengelo	1943-1946
Smithuis Jolie*	Kerkrade	1969-1975
Smits Ger	Ottersum	1956-1961
Smits Harrie	Ottersum	1960-1961
Smits Harry	Venlo	1947-1951
Smits Henry	Mook	1946-1954
Smits Paul	Ottersum	1961-1968
Smits Sil	Ottersum	1966-1972
Smits Thijs	Venray	1946-1948
Snackers Willy	Eygelshoven	1943-1946
Snijders Fons	Valkenburg	1943-1946
Snijders Hub	Ransdaal	1946-1950
Snijders Jacques	Stramproy	1946-1948
Snijders Jo	Valkenburg	1943-1946
Snijders Jos	Maasniel	1951-1954
Snijders Leo	Heerlen	1948-1956
Snijders Pierre	Wijnandsrade	1955-1961
Snijders Wim	Ubachsberg	1952-1957
Somers Frank*	Kerkrade	1966-1972
Somers Frans	Kerkrade	1954-1957
Somers Marleen*	Kerkrade	1968-1975
Sonnenschein Harry	Kerkrade	1946-1948
Sonnenschein Jos	Heerlen	1952-1953
Soons Dries	Schinnen	1956-1960
Soons Sef	Schimmert	1954-1960
Sorbi Steef	Wassenaar	1941-1946
Souren Jos	Nieuwenhagen	1967-1970
Spauwen Arnold	Amby	1959-1966
Speth Willy	Maastricht	1946-1947
Spierts Norbert	Kerkrade	1955-1961
Spiertz Jan	Nieuwenhagen	1946-1951
Spiertz Jos	Nieuwenhagen	1944-1946
Spiertz Matthieu	Nieuwenhagen	1946-1949
Spits Gilbert	St. Geertruid	1950-1951
Spitz Joep	Maastricht	1958-1960
Spobeck Lydia*	Eygelshoven	1967-1974
Spork Hans*	Simpelveld	1965-1972
Sprenger Ed	Maastricht	1946-1949
Sprokel Hubert	Kerkrade	1945-1946
Sprokel Nico	Kerkrade	1940-1948
Stals Jacques	Tungelroy	1953-1955
Stammen Jan	Helden	1956-1965
Stapel Rudolf	Tegelen	1963-1967
Starmans Leo	Nuth	1946-1947
Stassen Ben	Heerlen	1942-1946
Stassen Eugène	Schimmert	1945-1948
Stassen Frans	Amby	1953-1958
Stassen Jef	Amby	1957-1959
Stassen Jozef	Heerlen	1945-1946
Stassen Léon	Beek	1953-1954
Stassen Peter	Geleen	1960-1961
Stassen Pieter	Spaubeek	1962-1967
Steegh Frans	Leveroy	1947-1954
Steeghs Jacques	Maasniel	1946-1953
Steeghs Matthieu	Maasniel	1946-1953
Steeghs Ton	Reuver	1946-1951
Steegmans Jules	Roermond	1945-1946
Steeman Hub	Hillegersberg	1943-1946
Steenaert Hans	Heerlen	1946-1948
Steenbergen Herman	Maastricht	1946-1947
Stegen van der Gerrit	Meerssen	1956-1962
Steijns Hub	Voerendaal	1957-1963
Steijvers Matthieu	Stramproy	1959-1965
Steinbusch Harry	Ubachsberg	1951-1960
Steinbusch Hub	Ubachsberg	1964-1969
Steinbusch Matthieu	Ubachsberg	1953-1963

Stenzel Theo	Heerlerheide	1950-1958
Sterk Frans	Kerkrade	1944-1946
Sterk Jo	Brunssum	1941-1946
Sterk Jo	Kerkrade	1945-1948
Sterren van der Henri	Haps	1940-1946
Stevens Henk	Belfeld	1964-1966
Stevens Johan	Maastricht	1950-1953
Stevens Jos	Stramproy	1967-1972
Stevens Leo	Belfeld	1957-1960
Stevens Piet	Echt	1949-1951
Stevens Piet	Schinnen	1949-1958
Stevens Wiel	Well	1951-1961
Stevens Wiel	Belfeld	1952-1961
Stijnen Laurens	Stein	1947-1950
Stiphout van Nico	Weert	1946-1954
Stoelinga Herman*	Kerkrade	1966-1973
Stokkom van Tom	Princenhage	1945-1948
Stoks Frans	Posterholt	1947-1953
Stollman Jan	Heerlen	1946-1947
Stoop Jan	Rotterdam	1945-1947
Storken René	Holtum	1953-1954
Stouthart Wim	Kerkrade	1944-1946
Straeten Julien	Vaals	1948-1949
Straten Willy	Voerendaal	1950-1951
Straten van der Willy*	Eygelshoven	1968-1973
Stratum van Piet	Horst	1943-1946
Stratum van Theo	Horst	1953-1957
Stratum van Thijs	Horst	1944-1946
Strolenberg Karel	Kerkrade	1945-1947
Stroek Hub	Weert	1961-1964
Stroeks Ad	Heerlen	1955-1958
Strous Ger	Haelen	1957-1960
Strous Jan	Leveroy	1950-1954
Strous Piet	Belfeld	1952-1956
Stroy Sander*	Kerkrade	1966-1972
Stultiens Henk	Weert	1959-1962
Stultiens Paul	Venlo	1958-1962
Sturme Harry	Sevenum	1963-1966
Swinkels Matthieu	Venray	1953-1961
Tacken Jan	Horst	1947-1950
Tacken Jeu	Horst	1963-1967
Tacken Jos	Horst	1951-1952
Tacken Martin	Horst	1951-1959
Tacken Thijs	Horst	1955-1956
Tax Ger	Milsbeek	1967-1975
Tax Jan	Belfeld	1961-1968
Teeuwen Bart	Brunssum	1960-1967
Teeuwen Fons	Reuver	1949-1950
Teeuwen Theo	Brunssum	1963-1970
Teeuwisse Brigitte*	Eygelshoven	1969-1975
Teeuwisse Frank*	Eygelshoven	1967-1975
Ten Haaf Hub	Kerkrade	1954-1957
Terpstra Hans*	Eygelshoven	1966-1968
Terpstra Willy*	Eygelshoven	1967-1969
Tetterode Peter	Maastricht	1949-1952
Teuwen Jan	Stramproy	1944-1946
Teuwen Jan	Herten	1957-1958
Thelen Cor*	Eygelshoven	1967-1971
Thelen Matthieu	Kerkrade	1956-1963
Thelosen Ed	Brunssum	1964-1971
Thelosen Ruud	Brunssum	1967-1970
Theunissen Harry	Horst	1947-1955
Theunissen Henk	Horst	1949-1958
Theunissen Matthieu	Haelen	1955-1960
Theuws Piet	Venray	1946-1954
Thewissen André	Schimmert	1948-1957
Thielen Jo	Lottum	1946-1947
Thiessen Frans	Velden	1953-1956
Thijssen Cyriel	Margraten	1959-1961
Thijssen Jan	Horst	1952-1961
Thijssen Jan	Horst	1966-1970
Thijssen Jean	Oost-Maarland	1949-1953
Thijssen Piet	Baarlo	1956-1963
Thissen Cor	Tienray	1959-1960
Thissen Fré	Well	1952-1955
Thissen Henk	Kerkrade	1947-1949
Thissen Jopie	Gennep	1951-1953
Thissen Math*	Kerkrade	1964-1973
Thissen Ton	Tienray	1962-1964
Thomas Henriette*	Kerkrade	1969-1973
Thomas Herman	Schaesberg	1946-1951
Thomas Jan*	Eygelshoven	1964-1971
Thomassen Bert	Roermond	1963-1965
Thomassen Wim	Venray	1948-1949
Tielen Eed	Sevenum	1943-1946
Tielen Henk	Horst	1952-1960
Tielen Henk	Horst	1954-1960
Tielen Jan	Horst	1947-1949
Tielen Jan	Sevenum	1957-1964
Tielen Willy	Sevenum	1951-1960
Tijssen Fons	Roermond	1946-1954
Tillaard van de Hans	Heerlen	1954-1956
Timmermans Ben	Horst	1943-1946
Timmermans Fons	Horn	1955-1959
Timmermans Gerrit	Venlo	1946-1949
Timmermans Harry	Nederweert	1949-1950
Timmermans Hub	Hunsel	1946-1947
Timmermans Jan	Horst	1961-1964
Timmermans Piet	Neer	1946-1948
Titulaer Hub	Venlo	1946-1951
Toledo van Lolita*	Kerkrade	1967-1973
Toonen Jos	Hoensbroek	1952-1953
Tosserams Gerard	Belfeld	1952-1954
Tosserams Koen	Belfeld	1949-1958
Trepels Peter	Maasbree	1965-1971
Triebels Pierre	Nieuwenhagen	1959-1963
Trienekens Wim	Boekel (N.B.)	1945-1946
Troisfontaine Jos	Sibbe	1947-1956
Truijen Joos	Venray	1957-1961
Truijen Louis	Venray	1953-1954
Truijens Peter	Eindhoven	1967-1975
Tulden van Tinus	Nederweert	1956-1963
Tullemans Willy	Weert	1946-1947
Tummers Frans	Munstergeleen	1946-1947
Tummers Hub	Echt	1963-1970
Tümmers Léon*	Kerkrade	1964-1972
Tunissen Piet	Nederweert	1947-1953
Turlings Jacques	Echt	1946-1950
Turlings Jo	Echt	1946-1948
Turlings Jos	Echt	1942-1948
		1954-1956
Turnsek Frank	Hoensbroek	1958-1964
Ubachs Jack*	Eygelshoven	1969-1975
Ubachs John	Borgharen	1966-1969
Ubachs Matthieu	Puth-Schinnen	1950-1951
Ueberbach Hans	Kessel	1956-1957
Uitterhoeve René*	Heerlen	1965-1971
Uiterwijk Jan	Den Haag	1943-1946
Ummelen Jo	Heerlen	1951-1958
Urlings Frans	Bingelrade	1961-1967
Urlings Harry*	Kerkrade	1964-1971
Urlings Jo	Beek-Kelmond	1960-1967
Urlings Jo	Ulestraten	1963-1964
Urlings Pierre	Ulestraten	1962-1969

Urlings Wim*	Kerkrade	1969-1970
Urselman Leo	Bergen (L)	1958-1962
Vaassen Jo	Stein	1957-1964
Vaes Harry	Eysden	1948-1958
Vaes Jan	Roggel	1947-1953
Vaes Koos	Eysden	1949-1952
Vaessen André	Maasbree	1954-1957
Vaessen André	Simpelveld	1956-1963
Vaessen Ben	Spaubeek	1965-1972
Vaessen Emile	Wijnandsrade	1950-1958
Vaessen Felix	Klimmen	1953-1954
Vaessen Hub	Simpelveld	1954-1961
Vaessen Jan	Maasbree	1953-1962
Vaessen Karel	Kerkrade	1941-1946
Vaessen Leo	Bocholtz	1945-1946
Vaessen Matthieu	Nijswiller	1961-1962
Vaessen Paul	Berg a/d Maas	1968-1970
Vaessen Victor	Bocholtz	1950-1958
Valk Harry	Maastricht	1949-1958
Valk Harry	Venlo	1946-1949
Valkenburg Harry	Heerlen	1951-1960
Vandeberg John	Kerkrade	1958-1961
Vanderheiden Mirjam*	Kerkrade	1969-1975
Vanderheijden Willy	Bocholtz	1946-1948
Vandermeulen Hein	Kerkrade	1946-1947
Veeger Lucas	Groningen	1940-1946
Veld op't Herman	Oostrum	1952-1954
Veld op het Peter	Echt	1960-1962
Velden van der Hub	Tegelen	1958-1959
Velemans Jan	Gennep	1957-1960
Velsen van Jos	Heerlen	1952-1958
Veltrop Ger	Brunssum	1960-1963
Ven van de Adriaan	Oirschot	1945-1946
Ven van de Peter	Geleen	1957-1964
Venner René	Baexem	1946-1947
Veraart Bernard	Kerkrade	1942-1946
Veraart Han	Kerkrade	1944-1950
Vercauteren Antoon	Nieuw-Namen	1938-1946
Verdellen Sjaak	Sevenum	1961-1963
Verdonschot Sjef	Nederweert	1947-1952
Verhaak Oswald	Zevenbergsche Hoek	1940-1946
Verhaegh Dolf	Sevenum	1963-1967
Verhaegh Hans	Horst	1957-1958
Verhagen Frans	Eindhoven	1967-1971
Verhagen Harry*	Kerkrade	1968-1974
Verhagen Matthieu	Weert	1961-1965
Verham Jac	Maastricht	1954-1955
Verharen Jac	Heerlen	1948-1950
Verheggen Jo	Grevenbicht	1946-1951
Verheijen Jo	Echt	1950-1951
Verheijen Piet	Sevenum	1962-1963
Verheijen Theo	Horst	1952-1954
Verhey Leo	Didam	1942-1946
Verkoulen Leo	Kelpen	1963-1969
Verkoijen Pierre	Venlo	1946-1953
Vermeeren Adri	Dongen	1945-1946
Vermeeren Sjef	Maastricht	1946-1949
Vermeule Loet	Geleen	1953-1954
Vermeulen Ernest	Weert	1960-1964
Vermeulen Geert*	Kerkrade	1964-1966
Vermeulen Leo*	Kerkrade	1968-1974
Vermin Louis	Maastricht	1946-1949
Verreck ALbert	Ubach o. Worms	1945-1954
Verschuren Jos	Loon op Zand	1941-1946
Versleijen Arnold	Tienray	1948-1959
Verstegen Jozef	Maasbree	1966-1972
Verstegen Piet	Sevenum	1954-1955
Verstraaten Gerrit	Lottum	1946-1948
Verstraeten Albert	Weert	1945-1946
Verstraeten Gerard	Echt	1946-1949
Vertommen Jo	Maastricht	1955-1960
Ververgaert Piet	Tegelen	1950-1956
Vervoort Wim	Horst	1962-1967
Verwiel Gerard	Oisterwijk	1945-1946
Verwiel Leo	Oisterwijk	1942-1946
Verwiel Leo	Waalwijk	1945-1946
Vestjens Harry	Helden	1956-1959
Vestjens Jacques	Helden	1953-1963
Veugelers Herman	Obbicht	1956-1961
Veugelers Piet	Roermond	1946-1951
Veugelers Willy	Obbicht	1948-1956
Veugelers Wim	Borgharen	1958-1960
Veugen Hein	Maastricht	1953-1957
Vijgen Gerard	Ubach o. Worms	1942-1949
Vijgen Gerard	Ubach o. Worms	1946-1949
Vijgen Guus	Waubach	1966-1967
Vijgen Jac	Kerkrade	1944-1946
Vijgen Jacqueline*	Simpelveld	1968-1974
Vijgen Jo	Boskoop	1945-1947
Vijgen Peter	Heerlen	1943-1946
Vink Sjef	Sittard	1946-1951
Visschers Loet	Spaubeek	1955-1957
Vissersch Piet	Budel	1944-1946
Vissers Adriaan	Heerlen	1945-1946
Vleeshouwers Jos	Hunsel	1946-1952
Vlek Godi	Maastricht	1953-1955
Vleugels Jan	Voerendaal	1956-1963
Vleugels Leo	Bocholtz	1964-1971
Vliegen Ed	Gulpen	1947-1957
Vliegen Hein	Kerkrade	1944-1949
Vliegen Leo	Eys-Wittem	1953-1955
Vlieks John*	Simpelveld	1968-1972
Vliet van Jan	Sittard	1960-1961
Vliexs Hubert	Simpelveld	1941-1951
Voesten Gerrit	Venray	1961-1963
Voesten Harrie*	Kerkrade	1964-1970
Voesten Pierre*	Kerkrade	1969-1975
Voeten Frans	Meerssen	1948-1949
Vogel Sjef*	Kerkrade	1966-1967
Vogels Mathieu	Heel	1964-1967
Vogten Martin	Hoensbroek	1953-1961
Vogten No	Gulpen	1955-1961
Vollenbroek Henny	Roermond	1960-1966
Vollenbroek Matti	Roermond	1961-1968
Voncken Ernest	Beek	1966-1972
Voncken Frans	Berg en Terblijt	1946-1954
Voncken Gerard	Kerkrade	1946-1948
Voncken Hub	Voerendaal	1949-1959
Voncken Hubert	Modjokerto Java	1942-1946
Voncken Jan	Vaesrade	1947-1949
Voncken Leo	Heerlen	1944-1946
Voort van de Pieter	Helden	1957-1959
Voorter Cor	Roggel	1946-1948
Vos Constance*	Kerkrade	1969-1970
Vos John*	Kerkrade	1967-1970
Vossen Cor	Nederweert	1951-1958
Vossen Jos	Bunde	1946-1948
Vossen Peter*	Kerkrade	1962-1968
Vossen Sjef	Heerlen	1959-1965
Vrancken Henry	Eysden	1953-1957
Vreeker Adrie	Venlo	1964-1967
Vreuls Harry*	Nieuwenhagen	1968-1975
Vreuls Willy	Nieuwenhagen	1946-1949

Vries de Bert	Bladel	1942-1946
Vries de Hans	Hoensbroek	1963-1964
Vries de Herman	Hoensbroek	1954-1957
Vries de Piet	Eersel	1941-1946
Vroemen Eugène	Schimmert	1952-1954
Vroemen Frans	Geleen	1947-1954
Vromen Jo*	Schaesberg	1965-1967
Vrolijk Sjef	Hoensbroek	1947-1950
Vullinghs Henri	Sevenum	1945-1946
Vullinghs Lambert	Sevenum	1939-1946
Vullinghs Piet	Sevenum	1936-1946
Vullinghs Willy	Sevenum	1945-1946
Vullings Geert	Well	1947-1955
Vullings Henk	Bergen	1954-1957
Vullings Jan	Horst	1962-1965
Vullings Rob	Grubbenvorst	1961-1966
Wachelder Bert*	Kerkrade	1967-1968
Wachelder Cor*	Kerkrade	1963-1966
Wachelder Willy*	Kerkrade	1968-1971
Waeijen Herman	Haelen	1955-1956
Waelen Herman*	Kerkrade	1964-1972
Waelen Matthieu	Kerkrade	1941-1946
Waelen Sjef	Ubachsberg	1964-1970
Waelen Pierre	Ubachsberg	1965-1972
Wagemans André	Buchten	1946-1952
Wagemans Leo	Kelpen	1962-1963
Wagemans Matthieu	Neer	1959-1965
Wal van de Nico	Meers	1950-1951
Wal van de Nico	Stein	1955-1956
Wallen van der Jan	Ubach o. Worms	1955-1962
Wals Leo*	Kerkrade	1965-1972
Wals Marcel*	Kerkrade	1969-1974
Wals Rico*	Kerkrade	1967-1974
Waltmans Marinus	Brunssum	1946-1951
Waltmans Rob	Brunssum	1953-1959
Wanders Ben	Kerkrade	1959-1966
Warrimont de Fred	Noorbeek	1955-1961
Wassenaar Ton	Den Haag	1945-1946
Waterval Jean	Eysden	1962-1963
Waucomont Harrie	Echt	1950-1955
Weegels Gerard	Weert	1945-1946
Weerts Bernard	Maastricht	1950-1952
Weerts Jean	Maastricht	1946-1952
Weerts Piet	Weert	1946-1948
Wehkamp Frans	Slagharen	1942-1946
Weijden Rob	Brunssum	1966-1970
Weijer van de Bert	Kerkrade	1955-1956
Wenmacker Jos	Schaesberg	1961-1967
Wensen van Herman	Den Bosch	1945-1946
Werf van der Gerrit	Sneek	1942-1946
Werf van der Herman	Steenwijk	1945-1946
Werry Frans*	Kerkrade	1966-1972
Wersch van Ben*	Kerkrade	1965-1972
Wersch van Ger	Kerkrade	1953-1954
Wersch van Hans	Heerlen	1946-1955
Wersch van Harry	Schaesberg	1951-1955
Wersch van Jan	Kerkrade	1938-1946
Wersch van Jan	Voerendaal	1947-1953
Wersch van Sjef	Eys	1954-1959
Wersch van Thijs	Kerkrade	1954-1956
Werson Theo	Roermond	1947-1948
Wetsels Guus	Hoensbroek	1956-1957
Wetterhahn Chris	Brunssum	1959-1962
Wetzelaer Frans	Hoensbroek	1953-1962
Wetzels Peter	Kerkrade	1963-1966
Widdershoven André	Nieuwstadt	1946-1949
Wieërs Leo	Roermond	1946-1949
Wiegers Erna*	Kerkrade	1968-1973
Wielders Pierre	Nieuwstadt	1962-1963
Wiermans Chris	Roermond	1951-1960
Wiermans John	Roermond	1964-1965
Wiermans Leo	Weert	1960-1961
Wiermans Toon	Roermond	1946-1951
Wiersma Felix	Kerkrade	1950-1951
Wiertz Frans	Kerkrade	1955-1961
Wiertz Jo	Kerkrade	1951-1958
Wiertz Peter	Schaesberg	1939-1946
Wiertz Wim	Geleen	1962-1963
Wijck van Jos	Nijmegen	1945-1946
Wijck van Jules	Nijmegen	1945-1946
Wijffels Willy	Sint Kruis	1942-1946
Wijnands Martin	Horst	1962-1963
Wijnands Rob*	Heerlen	1967-1972
Wijnen Frans	Kerkrade	1945-1946
Wijnen Jac*	Kerkrade	1969-1976
Wijnen Jan	Horst	1950-1952
Wijnen Jo	Brunssum	1961-1963
Wijnen Leo	Horst	1951-1953
Wijnen Nico	Maasbree	1953-1954
Wijnen Piet	Maasbree	1960-1961
Wijnen Toon	Maasbree	1950-1954
Wijnen Wijnand	Horst	1947-1955
Wijngaard van de Ton*	Eygelshoven	1969-1972
Wijnhoven Grard	Tienray	1965-1966
Wijnhoven Laurens	Baarlo	1958-1965
Wijnhoven Ton	Velden	1955-1959
Wijsen Charles	Maastricht	1960-1962
Wijtvliet Paul	Heerlen	1959-1962
Wilbers Theo	Gennep	1950-1958
Willems Antoon	Kerkrade	1947-1951
Willems Ben	Berg a/d Maas	1963-1966
Willems Cor	Ottersum	1954-1960
Willems Frans*	Eygelshoven	1964-1966
Willems Gerry	Ottersum	1951-1959
Willems Harry	Maastricht	1946-1950
Willems Hein	Brunssum	1946-1950
Willems Hub	Blitterswijk	1958-1959
Willems Hub	Sittard	1956-1962
Willems Jacques	Maastricht	1946-1950
Willems Jo*	Kerkrade	1967-1974
Willems Martin	Heerlen	1950-1951
Willems Nand	Berg a/d Maas	1961-1965
Willems Pierre	Ottersum	1956-1961
Willems Piet	Sittard	1945-1947
Willems Rob*	Eygelshoven	1964-1965
Willems Wally	Kerkrade	1944-1946
Willemsen Gerard	Doesburg	1943-1946
Willemssen Martin	Venray	1953-1957
Willemssen Theo	Sevenum	1953-1962
Willemssen Wim	Sevenum	1958-1964
Willems Léon	Susteren	1961-1962
Willems Theo	Maastricht	1967-1970
Wilms Frans	Helden	1958-1964
Wilms Jo	Maasbracht	1945-1947
Wilms Pierre	Panningen	1954-1955
Wilms Thijs	Panningen	1954-1961
Winckels Jo*	Kerkrade	1963-1964
Wingbermühle Chris	Venlo	1946-1949
Winkel van der Adri	Kotadabok (Singkep)	1938-1946
Winkels Anja*	Kerkrade	1967-1973
Winkels Liliane*	Kerkrade	1969-1971
Winkelmolen Piet	Grubbenvorst	1946-1951
Winthagen Jos	Ransdaal	1956-1960

Wismans André	Venray	1951-1952
Wismans Jan	Horst	1948-1951
Wismans Teun	Venray	1952-1953
Wissen van Pierre	Mondercange (Lux.)	1959-1966
Wit de Fons	Helden-Panningen	1946-1951
Witkam Jos	Goes	1945-1946
Woerden van Brigitte*	Eygelshoven	1969-1975
Wolfs Fiel	Maastricht	1952-1960
Wolfs Pierre	Eysden	1949-1950
Wolsing Gerard	Didam	1945-1946
Wolters Harry	Kerkrade	1943-1947
Wolters Jo	Echt	1958-1966
Wolters Toon	Stramproy	1952-1958
Wolters Wim	St. Odiliënberg	1947-1951
Wolters Wim	St. Odiliënberg	1962-1968
Wolthuis Frans	Kerkrade	1947-1948
Wordragen van	Geleen	1948-1949
Wouters Guus	Maastricht	1942-1948
Wouters Peter	Maastricht	1952-1959
Wouw van de Jos	Nederweert	1944-1946
Wouw van de Jos	Nederweert	1950-1958
Wullenweber Hans	Eygelshoven	1943-1946
Ypelaar Jo	Kerkrade	1960-1968
Zand in 't Theo	Holtum	1946-1947
Zandt in 't Piet	Grubbenvorst	1946-1947
Zandvoort van Jo	Kerkrade	1946-1949
Zeegers Leo	Bergen	1963-1970
Zeegers Twan	Bergen	1967-1972
Zeelen René*	Eygelshoven	1969-1973
Zeeuwen Bert*	Kerkrade	1963-1964
Zegers Jan	Lottum	1960-1961
Zegers Louis	Lottum	1946-1947
Zelen Hans	Venlo	1949-1957
Zelissen Gabriël	Geleen	1959-1963
Zenden Hennie	Meerssen	1949-1954
Zeijen Miel*	Kerkrade	1969-1976
Zeyen Mathieu*	Kerkrade	1963-1969
Zijlstra Jacques	Geleen	1945-1946
Zijlstra Pierre	Heerlen	1946-1947
Zijlstra Wiro	Kerkrade	1947-1950
Zinken Jan	Sittard	1946-1951
Zinken Jan	Sittard	1947-1949
Zinzen Rudolf*	Kerkrade	1967-1974
Zitzen Hub	Rimburg	1953-1962
Zitzen Harry	Rimburg	1957-1962
Zoetmulder Wiebe	Den Haag	1945-1946
Zuketto Jo	Heerlen	1956-1964
Zusterzeel Theo	Weert	1948-1949

4. Lerarenlijst

A. Priesterleraren

Onderstaande lijst is gebaseerd op gegevens van de personeelsdienst van het bisdom Roermond en van de Rolducse jaarboeken, aangevuld met eigen archiefmateriaal. Het bijwerken van de lijst is afgesloten op 1 juli 1983.
Van de leraren die het kerkelijk dienstverband verlaten hebben is uitsluitend om practische redenen geen verdere levensloop meer vermeld.

ARTS, Lambertus Antonius Marinus
*3-9-1937 te Arcen en Velden
1950-1958 gymnasium en fil. Rolduc
1958-1962 groot-seminarie Roermond
7-4-1962 priester gewijd
14-4-1962 leraar Rolduc
18-1-1971 katecheet Pedagogische Academie Sittard
maart 1982 pastoor Herkenbosch

AUGUSTUS, Franciscus Lodewijk
*18-10-1921 te Kerkrade
1934-1942 gymnasium en fil. Rolduc
1942-1946 groot-seminarie Roermond
6-4-1946 priester gewijd
27-7-1946 leraar Rolduc
1-9-1965 leraar Bernardinuscollege Heerlen
28-3-1966 doct.ex. Duits Nijmegen
22-10-1968 uit dienst van het bisdom

BEITEN, Godefridus Caspar Joannes
*19-1-1916 te Roermond
1927-1935 gymnasium en fil. Rolduc
1935-1939 groot-seminarie Roermond
25-3-1939 priester gewijd
1-10-1939 kapelaan Venray
1-10-1940 leraar Rolduc
16-10-1947 cand.ex. klassieken Nijmegen
17-12-1957 kapelaan Wylre
1963 pastoor Papenhoven-Grevenbicht
1972 assistent Heel
†29-3-1981 te Heel

BERKELS, Mathijs Herman
*13-8-1919 te Sevenum
1932-1938 gymnasium Weert
1939-1941 filosofie Rolduc
1941-1944 groot-seminarie Roermond
1944-1945 groot-seminarie Rolduc
5-8-1945 priester gewijd
1945 leraar Rolduc
8-11-1951 MO-ex. aardrijkskunde Tilburg
sept. 1965 prefect externaat Rolduc
juli 1967 pastoor Swolgen
1972 pastoor Panningen

BESSEMS, Hubertus Leo
*28-8-1916 te Heerlen
1927-1937 gymnasium en fil. Rolduc
1937-1941 groot-seminarie Roermond
29-3-1941 priester gewijd
1941 leraar Rolduc
studie aardrijkskunde Tilburg
1942-1945 onderprefect Klein Rolduc
1-1-1945 personeelschef Rolduc
1-11-1946 bedrijfsleider Rolduc
1-1-1953 kapelaan Echt
1-1-1955 pastoor Echt
31-5-1968 uit dienst van het bisdom

BOHNEN, Jan Hubert Jozef
*4-8-1905 te Heerlen
1918-1924 gymnasium Weert
1924-1926 filosofie Rolduc
1926-1930 groot-seminarie Roermond
5-4-1930 priester gewijd
2-8-1930 leraar Rolduc
onderprefect Klein Rolduc
20-12-1935 MO-ex. Nederlands
20-12-1951 doct.ex. Nederlands Nijmegen
31-7-1953 directeur Bissch. College Sittard
1961 pastoor Maastricht O.L.Vrouw-basiliek

1973 emeritaat

BOOSTEN, Joseph Petrus
*21-12-1899 te Maastricht
1911-1920 gymnasium en fil. Rolduc
1920-1924 groot-seminarie Roermond
5-4-1924 priester gewijd
1924 leraar Rolduc
6-8-1926 MO-A-ex. Frans
17-12-1936 doct.ex. Frans Nijmegen
9-9-1147 docent linguistiek R.K. Leergangen Tilburg
22-5-1953 rector Henric v. Veldeke-college Maastricht
1-1-1965 emeritaat
†9-10-1965 te Maastricht
lid Maatschappij der Nederlandse Letteren Leiden 1951; officier des Palmes Académiques van Frankrijk 1965.

BOSCH, Johannes Wilhelmus
*26-12-1920 te Schin op Geul
1933-1938 gymnasium Heerlen
1939-1942 gymnasium en fil. Rolduc
1942-1946 groot-seminarie Roermond
6-4-1946 priester gewijd
4-7-1947 licentiaat filosofie Angelicum Rome
1948 doct.ex. filosofie Angelicum Rome
1948-1949 studie filosofie Leuven
11-11-1949 leraar Rolduc
1-9-1950 prof. filosofie Rolduc
1-9-1954 tevens godsdienstleraar Rolduc
24-10-1955 promotie filosofie Angelicum Rome
1-6-1963 met Philosophicum overgeplaatst naar Heerlen
1966-1976 rector H.T.P. Heerlen
1970 hoogleraar H.T.P. Heerlen
1-2-1983 emeritaat

BROUWERS, Henricus Petrus Leonardus
*12-1-1943 te Nieuwenhagen
1956-1962 gymnasium Maastricht
1962-1963 filosofie Rolduc
1963-1964 filosofie Heerlen
1964-1968 groot-seminarie Roermond
30-3-1968 priester gewijd
1-8-1968 kapelaan Heerlen (St.Pancratius)
1-9-1968 godsdienstleraar gymnasium Rolduc
1-9-1974 godsdienstleraar Pedagogische Academie Heerlen en Bernardinuscollege Heerlen
1-9-1980 alleen leraar Bernardinuscollege naast kapelaanschap Heerlen

BRUNENBERG, Gerardus Henricus Joseph
*2-12-1930 te Schaesberg
1944-1946 gymnasium Heerlen
1946-1952 gymnasium en fil. Rolduc
1952-1956 groot-seminarie Roermond
17-3-1956 priester gewijd
1956-1962 kapelaan Grubbenvorst
19-7-1962 leraar Rolduc
1958 bacc.ex. theologie Nijmegen
17-7-1964 moderator Henric v. Veldeke-college Maastricht
15-2-1966 uit dienst van het bisdom

BUCK, Mathias Joseph
*29-8-1927 te Kerkrade
1940-1948 gymnasium en fil. Rolduc
1948-1952 groot-seminarie Roermond
29-3-1952 priester gewijd
sept. 1952 leraar Rolduc
okt. 1953 studie theologie Angelicum Rome
aug. 1955 godsdienstleraar Rolduc
15-4-1959 promotie theologie Angelicum Rome
19-7-1962 conrector Europa-Seminarie Maastricht
11-7-1968 uit dienst van het bisdom

CARTIGNY, Albertus Maria
*8-9-1934 te Roermond
1947-1957 gymnasium en fil. Rolduc
1957-1961 groot-seminarie Roermond
18-3-1961 priester gewijd
1961 leraar Rolduc
19-7-1962 kapelaan Geleen (De Kluis)
1-7-1972 uit dienst van het bisdom

CASTERMANS, Petrus Gerardus Franciscus
*22-9-1902 te Maastricht
1915-1922 gymnasium Maastricht
1922-1924 filosofie Rolduc
1924-1928 groot-seminarie Roermond
24-3-1928 priester gewijd
1928 leraar Rolduc
31-10-1936 doct.ex. klassieken Nijmegen
1-1-1955 pastoor Houthem-St. Gerlach
1968 emeritaat
† 22-1-1980 te Maastricht

COENEN, Henricus Cornelis
*21-3-1913 te Weert
1924-1931 gymnasium Weert
1931-1933 filosofie Rolduc

1933-1937 groot-seminarie Roermond
13-3-1937 priester gewijd
23-7-1937 leraar Rolduc
18-12-1945 MO-ex. Frans Groningen
1-9-1957 directeur Bissch.College Weert
†4-12-1969 te Weert

CROMBACH, Leonard Paul
*9-11-1935 te Kerkrade
1948-1958 gymnasium en fil. Rolduc
1958-1962 groot-seminarie Roermond
7-4-1962 priester gewijd
1962-1964 kapelaan Nieuwenhagen
17-7-1964 leraar Rolduc
sept. 1964 prefect externaat Rolduc
1-7-1969 uit dienst van het bisdom

DAMEN, Joseph Willem Leo
*1-1-1909 te Roermond
1920-1926 gymnasium Roermond
1926-1928 filosofie Rolduc
1928-1932 groot-seminarie Roermond
2-11-1934 licentiaat filosofie Angelicum Rome
1934 prof. filosofie Rolduc
3-1-1946 vice-rector Pauselijk Ned.College Rome
1-9-1949 procurator Ned.Episcopaat te Rome
27-9-1952 rector Pauselijk Ned.College Rome
1-7-1978 emeritaat
Geheim Kamerheer Paus Pius XII 1947; Commandeur Orde van Burgerlijke en Militaire Verdiensten van Adolph van Nassau-Luxembourg 1950; Hon. Gezantschapsraad 1952; ere-kapelaan Souvereine Orde van Malta 1952; Huisprelaat van de Paus 1953; Commandeur Ridderorde van het H. Graf te Jeruzalem 1962; Ridder Orde van de Ned. Leeuw 1965; Protonotarius Apostolicus 1969; Groot-Officier van het H. Graf te Jeruzalem 1970; ere-kanunnik Kathedraal Kapittel Roermond 1972; ere-kanunnik Patriarchale Basiliek St. Pieter Rome 1972; Commandeur Orde van Oranje-Nassau 1978; Ridder Grootkruis van het H. Graf te Jeruzalem 1978.

DEUMENS, Alphons Louis Ignatius
*31-7-1889 te Venlo
1900-1905 pro-gymnasium Venlo
1905-1909 gymnasium en fil. Rolduc
1909-1913 groot-seminarie Roermond
8-3-1913 priester gewijd
1913 leraar Rolduc
9-7-1919 doct.ex. wis- en natuurkunde Utrecht
20-11-1922 promotie wis- en natuurkunde Utrecht
9-9-1954 emeritaat
† 27-4-1977 te Maastricht

DINGS, Paulus Antonius
*14-2-1922 te Tegelen
1934-1940 gymnasium Venlo
1940-1942 filosofie Rolduc
1942-1946 groot-seminarie Roermond
6-4-1946 priester gewijd
27-7-1946 leraar Rolduc
15-7-1947 rector ziekenhuis Roermond
5-7-1965 pastoor Blerick
1-9-1973 pastoor Born
28-11-1976 pastoor-deken Horst

DOBBELSTEIN, Nicolaas Hubertus
*21-4-1935 te Mheer
1948-1957 gymnasium en fil. Rolduc
1957-1961 groot-seminarie Roermond
18-3-1961 priester gewijd
1961 leraar Rolduc
10-1-1962 onderprefect Klein Rolduc
sept. 1965 studie Frans Groningen
18-2-1969 cand.ex. Frans Groningen
4-5-1980 pastoor Nieder-Bardenberg (Dld.)

EVERTS, Pieter Servaas
*3-7-1888 te Sevenum
1900-1908 gymnasium en fil. Rolduc
1908-1912 groot-seminarie Roermond
23-3-1912 priester gewijd
14-4-1912 leraar Rolduc
20-10-1917 doct.ex. klass.lett. Utrecht
15-1-1926 promotie klass.lett. Utrecht
lid Staatscommissie VHO
lid Bisschoppelijke Bouwcommissie
1939-1953 rector gymnasium
28-11-1949 vice-president
1-9-1953 emeritaat
† 13-6-1972 te Nunhem-Haelen
Officier Orde van Oranje-Nassau 1953; ere-kanunnik Kathedraal Kapittel Roermond 1954.

FLECKEN, Jan Joseph
*19-12-1910 te Bingelrade
1923-1929 gymnasium Weert
1929-1931 filosofie Rolduc
1931-1935 groot-seminarie Roermond
6-4-1935 priester gewijd
1935 leraar Rolduc
3-8-1939 MO-A ex. Engels
1-4-1947 kapelaan Houthem
1-7-1955 pastoor Dieteren
1-3-1968 rector Theresiaklooster Mechelen
† 29-12-1971 te Heerlen

FRANSSEN, Hubertus Gerardus Josephus Maria
*29-11-1914 te Kerkrade
1928-1936 gymnasium en fil. Rolduc
1936-1940 groot-seminarie Roermond
9-3-1940 priester gewijd
16-8-1940 leraar Rolduc
studie MO Duits
1-9-1946 onderprefect Groot Rolduc
1-9-1947 prefect Bissch.College Sittard
16-7-1964 pastoor Born
15-7-1973 pastoor Maastricht
(O.L.Vrouwe-basiliek)
1981 emeritaat

GIELIS, Lambertus Antonius Thérèse
*18-10-1936 te Weert
1950-1958 gymnasium en fil. Rolduc
1958-1962 groot-seminarie Roermond
7-4-1962 priester gewijd
11-7-1962 leraar Rolduc
27-1-1969 doct.ex. pedagogiek Utrecht
1-9-1971 uit dienst van het bisdom

GIJSEN, Joannes Mathijs
*7-10-1932 te Oeffelt (N.Br.)
1944-1946 gymnasium Sittard
1946-1953 gymnasium en fil. Rolduc
1953-1957 groot-seminarie Roermond
6-4-1957 priester gewijd
1957-1959 kapelaan Valkenburg
aug. 1959 leraar Rolduc
sept. 1960 onderprefect Klein Rolduc
12-12-1961 MO-ex. geschiedenis
10-1-1962 onderprefect Groot Rolduc
12-6-1963 promotie kerkgeschiedenis Bonn
18-4-1967 rector Schinnen
23-7-1969 rector Nunhem
20-1-1972 bisschop van Roermond
13-2-1972 bisschopswijding te Rome

HAFMANS, Martinus Petrus Hubertus
*28-6-1939 te Sevenum
1951-1959 gymnasium en fil. Rolduc
1959-1963 groot-seminarie Roermond
30-3-1963 priester gewijd
18-7-1963 leraar Rolduc

HEES, Gerard VAN
*23-9-1918 te Velden
1932-1938 gymnasium Weert
1938-1940 filosofie Rolduc
1940-1944 groot-seminarie Rolduc
25-3-1944 priester gewijd
juli 1944 leraar Rolduc
studie muziek, logopaedie
en foniatrie Nijmegen
18-8-1949 kapelaan Blerick
20-7-1961 pastoor Weert
25-11-1971 pastoor-deken Heijthuizen

HEIJNEN, Hendrikus Johannes Hubertus
*29-1-1939 te Heer
1951-1961 gymnasium en fil. Rolduc
1961-1965 groot-seminarie Roermond
3-4-1965 priester gewijd
6-7-1965 leraar Rolduc
30-9-1967 kapelaan Neerbeek
13-5-1971 kapelaan Maastricht (H. Petrus)
1-8-1973 secretaris bisdom Roermond
1-8-1974 pastoor Borgharen
maart 1981 pastoor Maastricht
(O.L.V. Tenhemelopneming)

HEYNEN, Pierre Johannes Hubertus
*27-1-1913 te Kerkrade
1925-1934 gymnasium en fil. Rolduc
1934-1938 groot-seminarie Roermond
2-4-1938 priester gewijd
1938 leraar Rolduc
17-6-1946 doct.ex. Nederlands Nijmegen
1-8-1946 leraar Bissch.College Sittard
sept. 1953 leraar Rolduc
4-9-1963 met vervroegd pensioen
16-2-1965 pastoor Epen
† 3-6-1966 te Epen

HERMENS, Victor Johan Herbert
*29-2-1916 te Amby
1928-1932 gymnasium Maastricht
1932-1936 gymnasium en fil. Rolduc
1936-1940 groot-seminarie Roermond
9-3-1940 priester gewijd
1940-1943 studie theologie Nijmegen
1943-1945 godsdienstleraar Maastricht
21-6-1946 doct.ex. theologie Nijmegen
6-8-1946 prof. filosofie Rolduc
3-9-1957 hoofd van het Philosophicum
1-6-1963 met Philosophicum overgeplaatst
naar Heerlen
1970 lector H.T.P. Heerlen
1981 emeritaat

HOMMES, Guillaume Pierre
*27-7-1919 te Maastricht
1931-1937 gymnasium Maastricht
1937-1940 gymnasium en fil. Rolduc
1940-1944 groot-seminarie Roermond
25-3-1944 priester gewijd
21-7-1944 leraar Rolduc
sept. 1945 onderprefect Klein Rolduc

nov. 1949 sudie soc. pedagogie Nijmegen
1-1-1953 prefect Groot Rolduc
19-7-1961 godsdienstleraar gymnasium
14-7-1962 provisor
18-7-1963 rector Sittard (H. Michaël)
5-7-1965 pastoor Oost-Maarland
16-1-1970 pastoor Maastricht (St.Servaas)
1-12-1979 assistent Maastricht (H. Lambertus)

HOUBEN, Pieter Jozef
*23-3-1912 te Maastricht
1925-1929 gymnasium Maastricht
1929-1933 gymnasium en fil. Rolduc
1933-1937 groot-seminarie Roermond
13-3-1937 priester gewijd
23-7-1937 leraar Rolduc
1940 naar School voor Taal en Letteren Den Haag
31-7-1941 MO-A ex. Duits Den Haag
1942 leraar Duits Rolduc
31-8-1946 prefect Groot Rolduc
7-1-1953 provisor
5-8-1962 pastoor Houthem-St. Gerlach
† 7-5-1973 te Houthem-St. Gerlach

HUYSMANS, Rudolphus Hendrikus Antonius
*13-6-1900 te Eindhoven
1913-1919 gymnasium Nijmegen
1921-1923 filosofie Rolduc
1923-1927 groot-seminarie Roermond
2-4-1927 priester gewijd
16-1-1931 doct.ex. theologie Nijmegen
1931 prof. filosofie Rolduc
4-2-1932 promotie theologie Nijmegen
† 30-7-1950 te Rolduc

JANSSEN, Carolus Antonius Ignatius
*14-1-1912 te Maastricht
1924-1931 gymnasium Maastricht
1931-1933 Bissch.College Weert
1933-1935 filosofie Rolduc
1935-1939 groot-seminarie Roermond
25-3-1939 priester gewijd
1-10-1939 kapelaan St. Geertruid
1-10-1940 rector Elisabeth-Stift Kerkrade en assistent Kerkrade (H. Lambertus)
9-1-1942 leraar Rolduc
studie MO Nederlands
30-3-1962 rector Mariabosch Baexem
aug. 1967 rector Ursulinen Grubbenvorst
21-6-1973 secretaris van het bisdom
† 14-3-1978 te Heerlen

JANSSEN, Gustave Marie Henri
*15-3-1925 te Roermond
1938-1944 gymnasium Roermond
1944-1946 filosofie Weert en Rolduc
1946-1950 groot-seminarie Roermond
25-3-1950 priester gewijd
28-8-1950 leraar Rolduc
studie klassieken Nijmegen
21-7-1955 kapelaan Houthem-St. Gerlach
14-12-1957 kapelaan Kerensheide
11-7-1968 moderator Serviam-lyceum Sittard
1-1-1971 uit dienst van het bisdom

JANSSEN, Johannes Arnoldus Egidius Josephus
*9-1-1907 te Eysden
1920-1928 gymnasium en fil. Rolduc
1928-1932 groot-seminarie Rolduc
12-3-1932 priester gewijd
1932 leraar Rolduc
4-12-1939 MO-ex. aardrijkskunde
3-2-1954 rector ziekenhuis Kerkrade
1-10-1955 pastoor Eckelrade
1-4-1963 pastoor Neerbeek
20-5-1969 rector bejaardencentrum Venray
9-1-1972 emeritaat

JOCHEMS, Hendricus Lambertus Wilhelmus Johannes
*24-6-1909 te Hunsel
1921-1929 gymnasium en fil. Rolduc
1929-1933 groot-seminarie Roermond
1-4-1933 priester gewijd
1933 leraar Bissch. College Weert
16-2-1940 doct.ex. Duits Nijmegen
21-8-1956 directeur Bissch. College Roermond
4-4-1959 president van Rolduc
1959-1970 rector gymnasium
1-9-1970 met pensioen
1970 bisschoppelijk gedelegeerde voor het godsdienstonderwijs
maart 1980 emeritaat
† 11-10-1981 te Roermond
Officier in de Orde van Oranje-Nassau 1969; erekanunnik Kathedraal Kapittel Roermond 1980

KURRIS, Alphonse Maria Willem Jules
*4-6-1935 te Maastricht
1948-1954 gymnasium Maastricht
1954-1956 filosofie Rolduc
1956-1960 groot-seminarie Roermond
2-4-1960 priester gewijd
21-7-1960 leraar Rolduc
sept. 1962 studie kerkmuziek Rome
27-3-168 kapelaan Sittard (Hemelvaart) en opdracht werkzaam te zijn aan liturgisch-muzikale vorming
18-1-1969 promotie Pontificio Instituto di

	Musica Sacra Rome
15-11-1976	assistent Sittard (Hemelvaart)
1981	pastoor Eys

LEMMEN, Mathieu Martin Willem

*9-12-1923	te Horst
1937-1943	gymnasium Weert
1943-1945	filosofie Rolduc en Weert
1947-1951	groot-seminarie Roermond
10-3-1951	priester gewijd
23-10-1953	baccalaureaat filosofie Leuven
30-7-1954	doct.ex. pol. en soc. wetensch. Leuven
30-7-1954	prof. filosofie Rolduc
1957-1962	tevens godsdienstleraar gymnasium Rolduc
7-11-1961	benoeming provisor Philosophicum Heerlen
1-6-1963	met Philosophicum overgeplaatst naar Heerlen
1968	directeur studiecentrum H.T.P. Heerlen
1970	lector H.T.P. Heerlen
15-7-1975	promotie soc.wetensch. Leuven
1-4-1978	hoogleraar H.T.P. Heerlen
† 1-4-1982	te Heerlen

LEMMEN, Wilhelmus Mathias

*16-7-1932	te Weert
1945-1946	gymnasium Weert
1946-1953	gymnasium en fil. Rolduc
1953-1957	groot-seminarie Roermond
6-4-1957	priester gewijd
6-8-1957	leraar Rolduc
23-10-1970	doct.ex. klassieken Nijmegen

LEMMENS, Hermanus Hendrikus

*5-1-1918	te Lottum
1930-1936	gymnasium Venlo
1936-1938	filosofie Rolduc
1938-1942	groot-seminarie Roermond
21-3-1942	priester gewijd
18-7-1942	leraar Rolduc
10-10-1952	doct.ex. wis- en natuurkunde Groningen
jan. 1981	emeritaat

LENDERS, Johannes Andreas Cornelius

*20-9-1924	te Kessel
1937-1943	gymnasium Rolduc
1943-1945	filosofie Rolduc en Weert
1945-1949	groot-seminarie Roermond
2-4-1949	priester gewijd
24-7-1949	leraar Rolduc
14-5-1957	doct.ex. Frans Nijmegen
10-12-1975	emeritaat

MEERTENS, Antonius Hubertus Chrétien

*10-4-1917	te Maastricht
1929-1935	gymnasium Maastricht
1935-1937	filosofie Rolduc
1937-1941	groot-seminarie Roermond
29-3-1941	priester gewijd
25-7-1941	leraar Rolduc
28-2-1952	doct.ex. Engels Groningen
april 1980	emeritaat

MEISEN, Pierre Jan Willem

*24-4-1910	te Sittard
1922-1928	gymnasium Sittard
1928-1930	filosofie Rolduc
1930-1934	groot-seminarie Roermond
17-3-1934	priester gewijd
1934	leraar Rolduc
1-9-1935	prefect Klein-Rolduc
1-1-1942	provisor Rolduc
1-12-1952	pastoor Heugem
† 19-10-1965	te Heugem

MEYS, Wilhelmus

*19-2-1913	te Nieuwenhagen
1927-1933	gymnasium Sittard
1933-1935	filosofie Rolduc
1935-1939	groot-seminarie Roermond
23-6-1942	doct.ex. theologie Nijmegen
1942-1943	kapelaan Valkenburg
1-8-1943	prof. filosofie Rolduc
11-6-1954	directeur Kath. Actie Limburg en directeur vrouwelijk jeugdwerk bisdom Roermond
19-7-1962	pastoor-deken Hoensbroek

ereburger van Hoensbroek 1979

MOORS, Petrus Joannes Antonius

*25-8-1906	te Tungelroy
1918-1924	gymnasium Weert
1924-1926	filosofie Rolduc
1926-1930	groot-seminarie Roermond
5-4-1930	priester gewijd
1930	leraar Bissch. College Weert
8-8-1935	MO-ex. handelswetenschappen
15-7-1942	directeur Bissch. College Weert
1-9-1957	president Rolduc
26-1-1959	bisschop van Roermond
17-3-1959	bisschopswijding te Roermond
13-5-1972	pastoor Geysteren
† 16-9-1980	te Venray

Officier in de Orde van Oranje-Nassau 1948; Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw 1961.

MÜHLEN, Henricus Jozef VAN DER

*19-5-1887	te Aken

1901-1909 gymnasium en fil. Rolduc
1909-1913 groot-seminarie Roermond
8-3-1913 priester gewijd
1913 leraar Rolduc
6-11-1920 MO-ex. staathuishoudkunde en statistiek
31-10-1921 MO-ex. staatsinrichting
7-8-1928 doct.ex. staatswetenschappen Nijmegen
1-9-1928 prof. filosofie Rolduc
6-5-1940 directeur Rolduc
15-9-1946 president Rolduc
1-9-1957 emeritaat
† 24-1-1967 te Kerkrade
Geheim Kamerheer Paus Pius XII 1946; Officier in de Orde van Oranje-Nassau 1950; erekanunnik Kathedraal Kapittel Roermond 1957

NOTERMANS, Henricus Gerardus Hubertus
*25-12-1927 te Ulestraten
gymnasium
1948-1950 filosofie Rolduc
1950-1954 groot-seminarie Roermond
3-4-1954 priester gewijd
29-7-1954 leraar Rolduc
4-6-1957 MO-A ex. pedagogiek Tilburg
4-9-1958 onderprefect Klein Rolduc
22-7-1960 geestelijk adviseur onderwijzers en belast met apostolaat voor priesterroepingen
1965 uit dienst van het bisdom

NOTERMANS, Jozef Henri
*9-9-1929 te Kerkrade
1943-1951 gymnasium en fil. Rolduc
1951-1955 groot-seminarie Roermond
26-3-1955 priester gewijd
sept. 1955 leraar Rolduc
studie klassieken Nijmegen
30-1-1964 rector ziekenhuis Brunssum
4-7-1966 studieverlof
1-8-1970 godsdienstleraar Jeanne d'Arc-lyceum Maastricht

PENDERS, Frans Jozef
*6-4-1920 te Voerendaal
1933-1937 gymnasium Heerlen
1937-1942 gymnasium en fil. Rolduc
1942-1946 groot-seminarie Roermond
6-4-1946 priester gewijd
juli 1946 leraar Rolduc
12-1-1953 onderprefect Klein Rolduc
1953 MO-A ex. Nederlands
4-9-1958 prefect Klein Rolduc
sept. 1963 prefect externaat
19-7-1965 bouwpastoor Huls-Simpelveld
april 1966 pastoor Banholt
1-11-1972 pastoor Wylre

POP, Leonardus Jacobus Josephus
*11-4-1903 te Maastricht
1914-1922 gymnasium en fil. Rolduc
1922-1926 groot-seminarie Roermond
20-3-1926 priester gewijd
1-9-1926 leraar Rolduc
22-11-1932 doct.ex. biologie Leiden
1-9-1934 terug te Rolduc
31-1-1936 promotie biologie Leiden
1944-1953 conrector gymnasium
1953-1959 rector gymnasium
1959-1968 conrector gymnasium
1-1-1969 emeritaat
† 17-6-1983 te Maastricht

POULSSEN, Gerardus Agnes Willy
*3-1-1931 te Geleen
1944-1946 gymnasium Sittard
1946-1952 gymnasium en fil. Rolduc
1952-1956 groot-seminarie Roermond
17-3-1156 priester gewijd
26-7-1956 leraar Rolduc
aug. 1959 onderprefect Groot Rolduc
sept. 1961 prefect Groot Rolduc
sept. 1969 prefect externaat
aug. 1974 conrector gymnasium Rolduc

REIJNEN, Hermanus Michaël Hubertus
*27-4-1892 te Meerlo
1904-1910 gymnasium Roermond
1910-1912 filosofie Rolduc
1912-1915 groot-seminarie Rolduc
31-8-1915 leraar Rolduc
8-4-1916 priester gewijd
1918 MO-A ex. Engels
17-12-1923 doct.ex. Engels Amsterdam
15-7-1957 emeritaat
dec. 1959 rector Imstenrade
† 16-2-1961 te Imstenrade

ROUWET, Johannes Petrus Hubertus Marie
*3-9-1921 te Bunde
1934-1940 gymnasium Sittard
1940-1942 filosofie Rolduc
1942-1946 groot-seminarie Roermond
6-4-1946 priester gewijd
27-7-1946 leraar Rolduc
18-12-1953 doct.ex. klassieken Nijmegen
17-7-1964 rector Huize Mariënwaard Limmel en assistent-conservator Bissch. Museum Maastricht
1-8-1973 docent Seminarie Rolduc en inventarisator kerkelijk kunstbezit

SALEMANS, Richard Bartholomeus Hubertus
*22-11-1921 te Roermond
1935-1941 gymnasium Roermond
1941-1943 filosofie Rolduc
1943-1947 groot-seminarie Roermond
22-3-1947 priester gewijd
19-7-1947 leraar Rolduc
15-10-1953 MO-ex. K-I Den Haag
19-7-1962 bouwpastoor Sittard
11-7-1968 pastoor-deken Tegelen
juni 1981 rector zusters van de Godd. Voorzienigheid te Blerick en Steyl en rector verpleegkliniek H. Martinus Venlo

SCHRIJEN, Jan Hendrik
*29-8-1914 te Broeksittard
1926-1932 gymnasium Sittard
1932-1934 filosofie Rolduc
1934-1938 groot-seminarie Roermond
2-4-1938 priester gewijd
22-7-1938 leraar Rolduc
25-9-1945 MO-ex. geschiedenis Tilburg
aug. 1973 leraar College Sancta Maria Kerkrade-West
aug. 1979 leraar latijn gymnasium Rolduc
aug. 1982 emeritaat

SENDEN, Joannes Franciscus Josephus Eugenius
*16-1-1911 te Voerendaal
1924-1926 gymnasium Heerlen
1926-1932 gymnasium en fil. Rolduc
1932-1936 groot-seminarie Roermond
28-3-1936 priester gewijd
1936 leraar Rolduc
9-4-1943 doct.ex. klassieken Nijmegen
26-6-1969 emeritaat
† 16-4-1979 te Heerlen

SITTARZ, Wilhelm Franz Joseph
*29-6-1889 te Kempen (Duitsland)
1902-1906 pro-gymnasium Venlo
1906-1910 gymnasium en fil. Rolduc
1910-1914 groot-seminarie Roermond
28-3-1914 priester gewijd
1914 leraar Rolduc
1919 doct.ex. wis- en natuurkunde Utrecht
1945-1946 directeur H.B.S. Rolduc
9-9-1954 emeritaat
† 6-10-1964 te Venlo

SLANGEN, Pierre Marie
*4-3-1917 te Maastricht
1928-1932 M.U.L.O. Maastricht
1932-1936 kweekschool Roermond
1938-1942 gymnasium en fil. Rolduc
1942-1946 groot-seminarie Roermond
6-4-1946 priester gewijd
juli 1946 leraar Rolduc
juli 1947 onderprefect Groot Rolduc
nov. 1956 directeur Mariënwaard te Limmel
april 1957 terug op Rolduc
juli 1959 directeur Bissch. Kweekschool Roermond
1-1-1960 alg. directeur van de internaten van de Zusters van Barmartigheid te Maastricht
1969 bisschoppelijk gedelegeerde voor de religieuzen
15-6-1973 pastoor Breust-Eysden
15-10-1981 emeritaat

SMITS, Andreas Maria Ignatius Hubertus
*1-8-1892 te Amsterdam
1904-1910 gymnasium Amsterdam
1910-1912 filosofie Rolduc
1912-1916 groot-seminarie Roermond
8-4-1916 priester gewijd
1916 leraar Rolduc
8-7-1921 cand.ex. klassieken Amsterdam
*14-4-1948 te Kerkrade

STARMANS, Maximilianus Emilius Julianus
*31-3-1923 te Nuth
1935-1943 gymnasium en fil. Rolduc
1943-1947 groot-seminarie Roermond
22-3-1947 priester gewijd
19-7-1947 leraar Rolduc
okt. 1947 studie klassieken Nijmegen
21-7-1955 kapelaan Helden
26-7-1956 kapelaan Spaubeek
16-2-1970 pastoor Oost-Maarland

STASSEN, Joseph Johannes
*4-7-1921 te Schimmert
1935-1941 gymnasium Sittard
1941-1943 filosofie Rolduc
1943-1947 groot-seminarie Roermond
22-3-1947 priester gewijd
19-7-1947 leraar Rolduc
11-8-1953 MO-ex. tekenen Den Haag
1-9-1970 directeur van Rolduc

STROUX, Franciscus Antonius Alphonsus
*4-1-1899 te Stramproy
1911-1917 gymnasium Weert
1917-1919 filosofie Rolduc
1919-1923 groot-seminarie Roermond

17-3-1923 priester gewijd
juli 1923 leraar Rolduc
23-10-1929 doct.ex. klassieken Nijmegen
1953-1959 conrector gymnasium
13-7-1964 emeritaat
† 11-12-1973 te Kerkrade

TAGAGE, Jean Marie Baltus
*18-7-1913 te Venlo
1925-1931 gymnasium Venlo
1931-1932 filosofie Rolduc
24-6-1939 doct.ex. klassieken Nijmegen
1942-1946 groot-seminarie Roermond
6-4-1946 priester gewijd
1-9-1946 leraar Rolduc
1-8-1975 docent Seminarie Rolduc en assistent Blerick (H. Hubertus)

THIJSSEN, Theodorus Henricus Joannes
*5-9-1912 te Gennep
1930-1932 filosofie Rolduc
1932-1936 groot-seminarie Roermond
28-3-1936 priester gewijd
juli 1936 leraar Bissch. College Weert
aug. 1946 leraar Rolduc
27-8-1950 rector Vroedvrouwenschool Heerlen
3-10-1960 pastoor Mook
*19-1-1979 te Mook

TIMMERMANS, Alphons Bernard Joseph
*15-5-1918 te Horst
1929-1936 gymnasium Sittard
1936-1938 filosofie Rolduc
1938-1942 groot-seminarie Roermond
21-3-1942 priester gewijd
1942 leraar Rolduc
15-12-1947 MO-ex. geschiedenis Den Haag
1-3-1978 emeritaat

TURLINGS, Herman Joseph Hubert
*25-5-1900 te Echt
1912-1918 gymnasium Sittard
1918-1920 filosofie Rolduc
1920-1924 groot-seminarie Roermond
5-4-1924 priester gewijd
1924 leraar Rolduc
1925 onderprefect Klein Rolduc
1929 prefect Klein Rolduc
1935 prefect Groot Rolduc
31-8-1946 vice-president Rolduc
3-11-1949 directeur Bissch. College Sittard
† 30-6-1953 te Sittard

VALK, Henricus Wilhelmus Antonius
*7-10-1937 te Maastricht
1949-1958 gymnasium en fil. Rolduc
1958-1962 groot-seminarie Roermond
7-4-1962 priester gewijd
juli 1962 kapelaan Blerick
17-7-1964 leraar Rolduc
1-9-1966 leraar Bissch. College Roermond

VOGELS, Johannes Arnoldus Hubertus
*15-12-1910 te Herten
1923-1929 gymnasium Roermond
1929-1931 filosofie Rolduc
1931-1935 groot-seminarie Roermond
6-4-1935 priester gewijd
19-7-1935 leraar Rolduc
1-2-1943 doct.ex. wis- en natuurkunde Utrecht
1969-1974 conrector gymnasium Rolduc
25-6-1974 emeritaat

VULLINGS, Gerardus Oswaldus Wilhelmus
*15-10-1934 te Middelaar
1947-1955 gymnasium en fil. Rolduc
1955-1959 groot-seminarie Roermond
14-3-1959 priester gewijd
juli 1959 kapelaan Vaals
17-7-1964 leraar Rolduc
4-7-1966 leraar Bissch. College Weert
1971 leraar Soc. Academie Sittard

WATERVAL, Jean Joseph Matthieu
*28-12-1909 te Eysden
1923-1929 gymnasium Weert
1929-1931 filosofie Rolduc
1931-1935 groot-seminarie Roermond
6-4-1935 priester gewijd
11-7-1935 leraar Rolduc
1936 onderprefect Klein Rolduc
10-1-1942 prefect Klein Rolduc
aug. 1958 pastoor Reymerstok
1965 pastoor St. Geertruid
1-3-1975 emeritaat

WIJNEN, Leo Winand
*11-3-1916 te Kerkrade
1929-1935 gymnasium Weert
1935-1937 filosofie Rolduc
1937-1941 groot-seminarie Roermond
29-3-1941 priester gewijd
juli 1941 leraar Bissch. College Weert
18-4-1946 MO-ex. Nederlands
1-9-1946 leraar Rolduc
1963-1969 tevens provisor
1-4-1979 emeritaat

B Lekenleraren
(in 1943 en daarna tot 1970)

P.J.A. Eck Duits	1910-1953
Dr. H.L.M. van Can Nederlands	1928-1946
Dr. W.A.M. Burgers Wis- en natuurkunde	1929-1945
Dr. J. Selman Wis- en natuurkunde	1933-1945
C.A.J. de Groot Aardrijkskunde	1930-1948
G.J.M. Léger Tekenen	1936-1953
E.M. van Loo Lich. oefening	1939-1970
J.J. Jongen Geschiedenis	1945-1948
Drs. W.J.Th. Peters Klassieke talen	1948-1951
Drs. A.P.M. Ruyters Klassieke talen	1951-1956
J.H. Vliegen Frans	1953-1954
J.C.A.J. Jaspers Frans	1954-1955
Dr. F.D. Hupperts Frans	1910-1912 1955-1956
Drs. H.J.L. van Wersch Biologie	1955-1960 1967-1968
Drs. F.L.G. Stenten Klassieke talen	1957-1963
Ir. H.E.J. Schins Wiskunde	1957-1959
Drs. L.J. Engels Klassieke talen	1957-1960
Drs. A. Uitterhoeve Klassieke talen	1960-1972
Drs. H.J. Limpens Frans	1960-1961
L.J.A. Heyenrath Nederlands	1961-1962 1963-1971
J.J.G. Lijnen Frans	1961-1962
J.M.G. Hanssen Frans	1962-1963
Drs. A.B. Silvius Klassieke talen	1963
H.Th. Recker Wiskunde	1963-1974
J.J.A.M. Meertens Frans	1963-1964
M.J.J. Noé Duits	1964-1966 1968-1969
Mevr. Dra.A. Silvius-Janssen Klassieke talen	1965-1966 1967-1969
Drs. J.J.L. Benders Duits	1966-1973
Drs. L. Bohn Aardrijkskunde	1967-1968
J.G.M. Arts Frans	1968-1969
Mej. L.M.V.M. Bosman Aardrijkskunde	1968-1969
Drs. P.J.M. Cools Biologie	1968-1969
J.H.G. Corsius Engels	1968-1969
J.H. Egberink Muziek	1968-1969
J.A.F. Hanssen Nederlands	1968-1969
Drs. M.J. Lemmens Frans	1968-1969
Drs. J.J.Th.W.A. Strik Biologie	1969-1970
Drs. J.A.P.H. Heijnen Aardrijkskunde	1969-1970
Drs. P. Ververgaart Biologie	1967-1968

Onderwijzer Voorbereidende school

A.C.J. van der Heyden	1923-1958
W.H. Franssen	1950-1951
J.A. Smeets	1955-1968
H. Scheepers	1958-1960
C.H. Soethout	1960-1963
H.J.G.M. Rompen	1963-1964
G.J.J. Bontemps	1964-1965
L. Melchior	1967-1968

Muziekleraren

P. Zeijen	1901-1953
J.H. Noé	1937-1955
K. Nogossek	1953-1958
N. Zeijen	1953-1972
E. Gerards	1955-1968
M. Steijns	1958-1965

Amanuensis

J.H. Hougardy	1922-1970

5. Lijst van functies

Deze lijst bestaat uit 2 gedeelten. Het eerste deel geeft een aantal functies binnen het internaat en het onderwijs-instituut. De jaartallen geven de periode aan waarin de functionaris zijn of haar functie bekleedde.
Het tweede gedeelte heeft betrekking op de huishoudelijke organisatie waarvoor, behalve de zusters, een groot aantal mensen in dienst van Rolduc taken verrichtten.

A. Internaat en onderwijsinstituut.

President
(tot september 1946: Direkteur)

Mgr. drs. H.J. van der Mühlen	1940-1957
P.J.A. Moors	1957-1959
drs. H.L.W.J. Jochems	1959-1970

Vice-president
(tot september 1946: Onderdirekteur)

dr. J.W.J.J. Jacobs	1940-1946
H.J.H. Turlings	1946-1949
dr. P.S. Everts	1949-1953

Rector Gymnasii

dr. P.S. Everts	1939-1953
dr. L.J.J. Pop	1953-1959
drs. H.L.W.J. Jochems	1959-1970

Conrector Gymanii

dr. L.J.J. Pop	1944-1953
drs. F.A.A. Stroux	1953-1959
dr. L.J.J. Pop	1959-1964
drs. J.A.H. Vogels	1964-1970

Direkteur H.B.S. (tot 1947)

dr. J.W.J.J. Jacobs	1921-1945
drs. W.F.J. Sittarz	1945-1946

Hoofd Voorbereidende Klas

A.C.J. van der Heyden	1923-1959
J. Smeets	1959-1968

Prefekt Groot Rolduc

H.J.H. Turlings	1935-1946
P.J. Houben	1946-1953
G.P. Hommes	1953-1961
G.A.W. Poulssen	1961-1969
M.P.H. Hafmans	1969-1971

Onderprefekt Groot Rolduc

H.G.J.M. Franssen	1946-1947
P.M. Slangen	1947-1959
G.A.W. Poulssen	1959-1961
F.L. Augustus	1961-1964

Prefekt Klein Rolduc

J.J.M. Waterval	1942-1958
F.J. Penders	1958-1965

Onderprefekt Klein Rolduc

H.L. Bessems	1942-1945
G.P. Hommes	1945-1953
F.J. Penders	1953-1958
S.H.H. Notermans	1958-1960
J.M. Gijsen	1960-1962
N.H. Dobbelstein	1962-1965

Provisor

P.J.W. Meissen	1942-1952
P.J. Houben	1953-1962
G.P. Hommes	1962-1963
L.W. Wijnen	1963-1969
G.J.M. van Riet (econoom)	1963-1977

Onderprovisor-Personeelschef

H.L. Bessems	1945-1952
J.L. Minkels (bedrijfsleider)	1953-1974

Moeder-Overste

Zr. Gratia	1944-1950
Zr. Alfonsiana	1950-1956
Zr. Gratia	1956-1962
Zr. Tilbertha	1962-1966
Zr. Turibia	1966

Eetzaalzuster

Zr. Agatha	1950-1960
Zr. Erengarda	1961
Zr. Christophilia	1961

Ziekenzuster

Zr. Peregrina	1933-1963
Zr. Radboda	1963-1966
Zr. Albertine	1966
Zr. Nivarda	1966-1970

Huisarts

E.P.M. Rijcken	1936-1960
Ph.B.M. Hamers	1960

Portier

J.H. Derix	1902-1957
E.W. Somers	1949-1959
M.J. Engels	1955

Hulpportier

H. van der Heyden	1944-1946
A.J. Joosten	1947-1952
H.C. Jaegers	1947-1948
Fr. Janssen	1952-1955
H.J.A. Laven	1959-1961
J.M.R.H. Haagmans	1961-1963
M.J. Hanssen	1963-1973

Secretaresse

L.A.G.M. Gielis	1961-1982

B. Huishoudelijke organisatie:

Meesterknecht

J. Herberichs	1890-1945

Herenknecht

Oeds van der Baan	1947-1963
J. Knippenberg	1937-1946
H.H. van der Loo	1930-1967
A. Noy	1954-1955
L.M. Roelofs	1955-1959

Timmerman

A. de Bruyn	1945-1970
F.L.K. Schyns	1960-1974
J. Tebben	1949-1950
L.H.J. Vliegen	1937-1961

Schilder

K.F.C. Kluytmans	1950-1951
R. Mynes	1947-1954
P.J. van Opbergen	1954-1956
	1958-1970
H. Rongen	1940-1945
J.H. Stalman	1949-1973
H.J.W.F. Vroomen	1948-1950
	1952-1953
	1956-1957
H.G. de Witt	1953-1955

Landbouwer en tuinman

H.J.D. Canisius	1963-1964
J.W. Canisius	1963-1966
W.J. Diederen	1954-1972
A. Hendrix	1929-1946
H. van Hoeken	1941-1944
A. Jansen	1907-1946
P.J. Janszen	1947-1951
J.H.H. Jongen	1951-1953
J.P.H. Lambie	1936-1953
A. de Kock	1946
P. de Kock	1949-1952
	1953
Fr. Levels	1939-1949
G.P.H. van Meijel	1954-1956
L.J.G. van Mil	1953-1962
J.W.H. Mohnen	1923-1964
H. Mombartz	1953
J.H. Otten	1953-1954
	1956-1957
J. Peters	1946-1951
E.G.M. Ploumen	1967-1969
J.P. Ploumen	1966-1970
C.H. van Reymersdael	1956-1960
W.J. Schrijvers	1951-1954
M. Thiesen	1940-1945
P.J. Vrösch	1958-1968

Slager

G.M. Jacobs	1957-1971
P.J. Schnitzeler	1907-1962
J. Schnitzeler	1953-1956
F. Tiffels	1950-1951

Stoker

A.M.G. Gielen	1946-1968
J.H. Martens	1950-1957
H. Wevers	1930-1954

Bakker

M.J.J. Elbers	1954-1958
J.M. Essers	1960-1972
J.G.J. In 't Hulst	1954-1960

Metselaar-Stucadoor

J. Roden	1952-1961
J.M. Rouschop	1928-1966

Loodgieter

W. Jussen	1947-1949
P.J. Paffen	1947-1949
K.J.A. Souvignier	1949-1952
J.M. Thimister	1946-1953
C.H. de Witt	1953-1955

Nachtwaker

H. Thissen	1948-1958
M. Werry	1940-1945
A. Willems	1945-1947

Badknecht

A.J. Dorrestein	1947-1962

Terreinknecht

W.J. Hendrikx	1966-1967
H.J. Vliegen	1961

Huishouding en schoonmaakdienst

M.H.H. Arts	1966-1967
A.J.K. Bardoul	1958-1960
J.H.M.C. Bastra	1964-1965
M. van de Berg	1959-1960
A.J. Essers	1954-1956
	1957-1958
A.M. Essers	1958-1960
W. Fischer	1967-1971
G. Flecken	1963
M.J. Geilenkirchen	1956-1959
F. van Gelder	1952-1953
A. van Ginneken	1964-1965
A.M.H Hallmann-Ackens	1969-1970
M.L. Handels	1959-1967
E.S. van der Heyden	1958-1959
I. van der Heijden	1950-1954
G.W. Hitz	1960-1966
M.G. Hitz	1958-1967
M.M. Hitz	1960-1964
J.C.M. Hoevenaers	1960-1961
M.C.W. Hofman	1959-1954
S.J.G. Janssen	1954-1957
W.J. Kellenaers	1967-1968
M.M. Kuijpers	1965-1967
J.F.W. Lenertz	1957-1959
M. Lenertz	1956-1958
Th.T.M. Lenzen	1961-1962
S.A.Th.M. van Meel	1967-1969
M.G. Paulissen	1959-1960
J. F. Poels	1969-1971
A. Pronk	1967-1968
A.F.J. Renierkens	1958-1964
M.J. Savelsberg	1959-1963
S. Scholtes	1946-1952
G.J.A. Sijstermans	1957-1958
M.J.C. Sijstermans	1958-1959
C.J. Souvignier	1951-1954
W.J.M. Verpoort	1956-1957
J.G.J. Versijen	1965-1967
C.J.G. Wagemans	1965-1967
P.C.W. Wagemans	1968-1971
H.A.M.J. van der Wallen	1960-1961
C.H. Winkens	1957-1960
	1961-1963

6. Register

Abélard 175, 179
Adelia (Zr.) 152, 154, 155
Agatha (Zr.) 152, 154
Ailbertus 202
Alberdingk Thijm, J.A. 125, 132
Albertus Magnus 173
Alders, C.J. 113
Andel, G. van 112
Andriessen, W. 131
Angelinus, P. 177, 179
Anouilh, J. 127
Anselmus 179
Ariëns, A.M.A.J. 7, 125
Aristoteles 179
Asperen de Boer, J.R.J. van 213
Augustin, F. 112
Augustinus 132, 175, 179
Augustus, F.L. 52, 97, 104, 140

Baar, P.A. van den 70, 173, 196
Bach, J.S. 91, 136
Bart, zie: Somers, B.
Barten, P. 78
Barwahser, H. 131
Beckers, G.A.J. 128
Beel, H.Th.E. 52, 66, 67, 68, 69, 70, 83
Bemelmans, C. 173
Berchmans, J. 99
Berends, G. 203
Berghout, Ph. 131
Bergson, H. 179
Berix, G. 78
Berk, J.H.G. van 82
Berkels, M.H. 58, 101, 104, 112, 121, 189
Bertina, B.J. 131
Bertrand, C. 135
Bessems, H.L. 16
Bettinger, L. 112
Beuken, W.H. 111
Bevers, F.W. 158
Bie, P. de 183
Bischoff, N.H. 134, 140
Bock, J. 208,210
Boeren, P.C. 134
Boesten, J. 128
Bohnen, J.H.J. 19, 21, 22, 24, 28, 34, 64, 79, 80, 91, 135, 140
Bokhorst, S.C. 113
Bommel, C.R.A. van 7, 163, 174, 211
Bonneur, H.J. 112
Boorn, G. van den 78
Boosten, J.P. 24, 112, 145, 148
Boosten, Th. 203
Bosch, J.W. 66, 163, 165, 172, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 184, 190, 196, 197
Böse, J.H. 111
Bouwmeester, L. 128
Boxtel, P. van 113
Boyer, C. 176, 177, 179, 180, 183, 184
Brands, G.A. 111
Brandt Corstius, J.C. 111
Brillenburg Wurth, W. 189
Brinke, J.S. ten 111
Broek, M. van den 79
Bröker, J. 78
Brom, G.B. 125
Brounts, P. 19
Brouwers, H.P.L. 98
Bruinsma, G. 83
Brummelkamp, J. 112
Brunenberg, G.H.J. 52, 113
Büchli, M. 112
Buck, K.W. 73, 76
Buck, M.J. 91, 97, 98, 113
Bükowsky, K. 112
Burger, J. 78
Buysrogge, J. 78

Caesar, C.J. 110, 114
Cals, J.M.L.Th. 7, 70
Campo, E.H.B. à 83
Camus, A. 112
Can, L.H.M. van 80
Candlin 112
Castermans, P.G.F. 81, 108, 131
Chesterton, G.K. 112
Cicero 110
Clerq, C. de 134
Cobbenhagen, M.J.H. 7, 25
Coenen, H.C. 134
Coenen, P.J.J. 82, 108
Coenen, R. 78
Colsen, Th. 78
Commissaris, Aug. C.J. 112
Coppes, F.F.H. 204, 207, 210, 211, 213
Corten, M.R.H. 125
Coul, F. op de 20, 28, 59, 68, 104
Crombach, J.C. 207
Crombach, L.P. 58
Cuypers, H. 132
Cuypers, J.Th.J. 201

Dalsum, A. van 91, 125, 127, 128
Dalton, J. 179
Damen, J.W.L. 134, 176, 177
Delhoofen, W.P.H. 21, 22, 75
Derix, J.H. 155
Descartes, R. 179
Deserno, L. de 127
Deumens, A.C.J. 96, 109
Deurenberg, J. 10
Deutz (Dames) 77, 172, 203
Deutz, J.J. 211
Deyssel, L. van 7, 134
Diederen, J. 137
Diepen, A.F. 37
Dijkstra, B.A. 110, 111
Dirkse, J. 131
Dister, H.M.J. 111
Dohmen, F.S. 187
Domburg, A.J.P. van 131
Dondeyne, A. 178, 183
Dongelmans, L. 78
Dop, A. van 113
Drehmans, J.H. 19
Drent, F.J. 121
Dreyer, C.Th. 131
Driessen, M. 78
Driessen, P.L. 151
Drop, W. 111
Dubois, 112
Duinkerken, A. van 125

Dürrenmatt, F. 127
Duval, A. 94

Eck, C.J. van 75
Eeden, F.W. van 132
Eerden, P.C. van der 111
Eggen, G. 137
Eggermont, J.L. 112
Eijckmans, 82
Eijsink, W. 83
Einstein, A. 179
Eliot, T.S. 127
Embrico van Mayschoss 210
Engelen, W.H. 10, 121, 135
Ent, W. van den 111
Erades, P.A. 112
Erasmus, D. 132
Erens, M.J.F.P.H. 7
Erkens, N. 78
Ernst, S.P. 7
Ette, A. van 134
Euripides 110
Evers, J. 78
Everts, P.S. 74, 80, 109, 110, 113, 114, 119, 134, 145, 181
Everts, W. 107, 125, 143
Eyskens, G. 183

Fahrenfort, J.J. 112
Feher, F. 131
Feron, F.J. 17, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 46, 80, 87
Fischer, I. 112
Fischer-Kunst, S. 112
Fontaine, P. 112
Fontgalland, G. de 99
Franck, W.H.J. 48
Franssen, H.G.J.M. 46
Franssen, H.J.M. 10, 82, 121
Franssen J. 131
Fredericks, A. 78

Galsworthy, J. 112
Gast, F. 137
Geelen, J. 207, 209
Gehlen, A. 183
Gelder, H. van 112
Gelissen, H.C.J.H. 7, 25
Gerards, E. 130
Gerontia, M. (Zr.) 152
Gerrits, G.C. 113
Gerzon, J. 112
Geurts, P.H.J.M. 46, 79, 81
Gezelle, G. 125
Ghandi, M. 125
Ghéon, H. 127
Gide, A. 112
Gielis, L.A.Th. 52, 71, 72, 73, 136
Gijsen, J.M. 50, 52, 64, 82, 91, 98, 113, 205
Gijsen, Th.J.M. 56, 57, 77, 82
Giobbe, P. 80
Gobius, D.J. 112
Goebbels, M. 214
Goessens, J.W. 20, 26, 79
Gool, A.B. van 112
Graafland, J. 78
Gratia (Zr.) 16, 17, 155
Greene, G. 112
Grollenberg, L. 113
Groot, C. de 131
Groskamp-ten Have, A. 37
Gustave, M. (Zr.) 152

Haas, A. de 46, 135
Hafmans, M.P.H. 140
Haller, H. van 14
Ham, F. van der 78
Hanssen, J.M.J.A. 24, 25, 26, 49, 80, 172, 182
Harberts, D.W. 112
Hartmann, N. 178
Hartog, J. de 173
Hasselt, van 112
Heeringa, T. 112
Hees, G. van 130
Heidegger, M. 179
Heijenoort, J.A.G. van 112
Heisenberg, W. 179
Helwegen, F. 78
Hemert, J. van 71
Hemingway, E. 112
Hendriks, M. 151, 159
Hendrix, J. 78
Hendrix, J.J.J.M. 60
Hengeveld, G. 131
Hennissen, F.M.H. 60, 88, 104
Herakleitos 198
Hermans, J.A. 168
Hermans, L. 73, 76, 172
Hermens, V.J.H. 48, 91, 163, 165, 166, 172, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 190, 196, 197
Hermesdorf, B.H.D. 7
Hermesdorf, P.F.J. 83
Hermkens, G. 78
Herodotus 110
Heuts, G.J. 112
Heuvelmans, W.J.M. 82
Heyde, K. van der 110
Heyden, M. van der 137
Heydendael, J. 128
Heyendal, N. 208
Heyenrath, L.J.A. 139
Heyermans, H. 127
Heyltjes, W.J.G. 56
Heynen, P.J.H. 129
Hoèber, zie: Mohnen, H.W.
Hoekstra, F. 78
Hoekstra, S. 112
Hoenen, P. 179
Holtman, Th.R. 23
Homerus 110
Hommes, G.P.J. 37, 52, 91, 113, 181, 182
Hooft, P.C. 111
Hoogers, J. 78
Horbach, L. 29, 80
Houben, H. 78
Houben, J. 210
Houben, P.J. 37, 128, 202
Hubben, A. 73
Huismans, P. 82
Hume, D. 179, 180
Huysmans, R.H.A. 16, 166, 167, 176, 177, 178, 179, 180, 190
Huyts, J.H. 70, 184

James, W. 180, 190
Jansen, A.L. 48
Jansen, O.J. 82

Janssen, A.J.A. 46, 81
Janssen, Ch.A.I. 16, 43
Janssen, G.M.H. 108, 126, 128
Janssen, J. 112
Janssen, J.A.E.J. 101, 104, 181, 189
Janssens, L. 179, 183
Jaspers, J. 78
Jaspers, K. 179
Jochems, H.L.W.J.L. 23, 40, 41, 45, 48, 49, 50, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 60, 61, 62, 70, 71, 72, 75, 79, 80, 82, 83, 103, 116, 152, 166, 202
Jong, W.R. de 181
Josten, H. 203
Jouai, L. 210
Juda, J. 131

Kaegi, A. 110
Kamerbeek, E. 132
Kant, I. 179
Kasavoeboe, J. 194
Katalozow, M. 131
Katrien St. 32, 89, 126, 147, 165, 171, 173, 180
Kempen, W.H. van 82
Kenter, J.J. 112
Keuken, G.J. van der 111, 112
Keulers, J.J.D. 26
Klausener, F. 201
Kleijntjens, J. 110
Kleijnhout-Moerman, T. 111
Knippenberg, H.H. 110
Knuvelder, G.P.M. 111
Koenders, H. 78
Koenraads, W. 112
Köhler, Ch.T.Ch. 125
Kooistra, J. 112
Krebbers, H. 131
Kreling, G. 177, 178
Krocké, C. 112
Kurris, F. 82

Laarhoven, J.C.P.A. van 82
Lahaye 201
Lardinois, P.J. 7
Leeuw, G. de 113
Leffertstra, G. 111
Léger, G.J.M. 113,158
Lemmen, M.M.W. 66, 70, 163, 165, 173, 177, 178, 181, 182, 183, 184, 190, 191, 196, 197
Lemmen, W.H. 121
Lemmens, J.H.G. 7, 13, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 63, 79, 87, 98, 102, 104, 107, 118, 129, 148, 165
Lempers, A.L.E.M. 212
Lenders, J.A.C. 64, 108, 121, 125, 134, 136, 139, 145
Lenin 125
Lescrauwaet, J.F. 189
Lieve, R.W. 110
Lina (Zr.) 14
Linden, J.P. van der 112
Linssen, L.W. 125, 133
Litjens, H.P.M. 64, 68, 69
Livius 110
Lochtman, H. 78
Lodewick, H.J.M.F. 111
Loemoemba, P.E. 194
Loo, E.M. van 113, 139, 191
Luesink, H. 104
Lukkenaer, P. 111

Lumeij, J.H. 95

Maar, H.G. de 112
Maas, P.M. 112
Magyar, Th. 131
Mainz, R.J.H. 94
Marck, Th.H.A.M. van der 26
Marion, B. 111
Marres, W. 134, 203
Martin, J.L.M. 82
Meddens, F.D.S. 82
Meer de Walcheren, P.B.A. van der 131
Meertens, A.H.Chr. 108, 112, 121, 133, 135, 145
Meisen, P.J.W. 202
Melsen, A.G.M. van 179
Mendelssohn, F. 129
Mertens, M.J.H. 60, 104
Meulen, P. van der 111
Meyer, H. 112
Meys, W. 23, 24, 25, 27, 34, 46, 47, 108, 148, 163, 166, 167, 172, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 184, 187, 192, 197, 198
Michiels van Verduynen, E.F.M.J. 7
Minkels, J.L. 203
Moens, W. 189, 125
Mohnen, H.W. 81, 148, 153, 155
Molière 127
Moll, H.J. van 112
Moonen, L. 78
Moors, P.J.A. 8, 20, 21, 23, 24, 29, 39, 40, 41, 45, 46, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 55, 56, 57, 59, 60, 62, 63, 66, 67, 68, 73, 75, 79, 81, 82, 87, 102, 127, 166, 172, 202
Moretti, J. 205
Mühlen, H.J. van der 14, 15, 20, 24, 26, 29, 30, 35, 36, 37, 41, 45, 46, 47, 48, 52, 63, 78, 79, 80, 81, 89, 98, 101, 102, 116, 118, 130, 135, 140, 143, 147, 148, 154, 166, 167, 169, 172, 176, 177, 181, 182, 184, 186, 187, 188, 197, 202
Munster, H. van 82

Naus, J. 78
Neubert, E. 98, 188
Newman, J.H. 190
Neyens, J. 78
Nies, F. 112
Nieuwenhuis, W. 125
Nijsten-Höfte, G.A.L. 10
Nimkoff, M.F. 183
Nivarda (Zr.) 154
Noé, J.H. 129, 158
Nolens, W.H. 7
Nolet, J. 80, 112
Noordhoek, A. 112
Notermans, H. 54, 102
Nuyens, F.C.J.C. 60, 104
Nyst, Ch. 78

Odijk, P.J. van 23, 24, 25, 51, 59, 60, 68, 73, 75, 104, 176, 177
Oeffelt, A.H.M. van 10
Offermans, J.P.L.G. 10, 82, 83, 121, 140, 158
Ogburn, W.F. 183
Olivier, L.K. 131
Olmi, E. 132
Olof, Th. 131
Oppen, J. van 78
Ornée, M.J. 112
Ovidius 110

Palestrina, G. da 89
Paredis, J.A. 18, 164

Pascal, B. 175
Pasolini, P.P. 132
Paulussen 98
Pelt, H. 27
Pelt-Gooskens, L.M.J. van 60, 82, 104
Pelzer, L.H. 60, 104
Penders, F.J. 52, 57
Penders, L. 78
Peregrina (Zr.) 154
Peters, H.H.J. 13, 18, 48, 164
Peutz, F.P.J. 201, 202
Pieters, G. 83, 196
Pinxteren, van 183
Pius IX 21, 22
Planije, C.A.G. 111
Plas, M. van der 96
Plato 110, 179
Plattel, M.G. 183
Plotinus 179
Plutarchus 110
Poelhekke, M.A.P.C. 111
Poels, H.A. 7, 179
Pop, L.J.J. 113, 181
Pothast, B.A. 14, 29, 78, 89, 125
Poulssen, G.A.W. 10, 52, 58, 66, 71, 72
Powell, M. 131
Pressburger, E. 131

Quaedvlieg, E. 182
Quaedvlieg, J. 83

Raaijmakers, Ch. 181
Racine, J. 43, 127, 129
Radboda (Zr.) 154, 155
Ramaekers, S. 78
Rascher, S. 131
Ratzinger, J. 211
Recker, H. 121
Reul, C.Th.H. 10, 121
Reynen, H.M.M. 113, 145, 190
Reys, W.W. 112
Ribberg, E.E.J.H. 125
Riemens-Feteris, E.S.F. 110
Riet, G.J. van 71, 72, 76, 146
Rijpma, E. 110, 111
Rode, H. van 140
Rodin, A. 108
Roland Holst-van der Schalk, H. 125, 126
Roncken, K.W.H.A. 60, 104
Rooij, J. van 78
Roosmalen, A. van 202
Rossum, A.W. van 181
Rossum, G. van 112
Rostand, E. 81, 127, 171
Rottier, A.C.J. 187
Roukens, W. 135
Rouwet, J.P.H.M. 64
Ruhulessin, W. 78
Ruiters 201
Rutgens, P. 78
Rutten, F.J.J.H. 7, 91
Rutten, G. 78

Sallustius 110, 114
Salomons, R. 181
Sanders, H.J.A. 183
Sars, A. 78
Sartre, J.P. 112
Sassen, F.L.R. 7, 8, 13, 17, 25, 59, 68, 70, 104, 133, 134, 164, 174, 185
Savelberg, P.J. 151
Schaepman, H.J.A.M. 125
Scheepers, H. 111
Schelfhout-van der Meulen, A. 32
Schelsky, H. 183
Schenkelaars, M.L. 213
Schiller, E. 127
Schleider, Fr.J.A. 135
Schoemaker, H. 26, 27
Schoenmaeckers, A.J.G. 83, 140
Scholtes, H. 138
Schooff, 136, 140
Schoonekamp, E. 213
Schreurs, J. 211
Schrijen, J.H. 24, 43, 108, 113, 130, 140, 181
Schrijnen, L.J.A.H. 7, 19, 133
Schuringa, F.G. 110, 111
Schurink, G.J.M. 111
Schut, A.J. 111
Schut, P. 111, 112
Schutt, J.H. 112
Schwanen, H.M.M. 10
Schweers, J. 113
Scotus Eriugena 179
Senden, J.F.J.E. 109
Senden, J.J.Th. 140
Serrarens, Ed.A. 111
Shakespeare, W. 112, 127, 136
Shaw, B. 127
Sheperd, E. 112
Silvius, A.B. 140
Simons, W. 134
Sittarz, W.F.J. 29
Sjang, zie: Derix, J.H.
Smeets, A. 78
Smeets, J.G. 73, 76, 205
Smeets, R. 78
Sofocles 110, 127
Somers B. 155
Sormani, P.V. 110
Spiertz, M.P. 80
Spijkers, F.H.J. 143, 158
Starmans, M.E.J. 56
Stassen, J.J. 9, 50, 64, 67, 71, 72, 74, 75, 76, 82, 83, 108, 113, 131, 136, 137, 163, 181, 202, 204
Staverman, W.H. 111
Steenbergen, J. van 23
Stoffels, M. 78
Storms, J.H.H. 121
Stumpel, L.J.M. 206, 209
Suilen, H. 78
Summeren, J.H. van 82

Tacitus 110, 111
Tans, J.A.G. 112
Tans, J.G.H. 76
Tax, G. 76
Teeuwen 110
Teeuwen, P.E.J.J. 23, 28, 172, 173, 183
Teeuwisse, W.P. 73
Teipe, M.B. 111
Terhal, H.J.J. 82
Thijssen, 110

Thijssen, Th.H.J. 19, 79
Thomas van Aquino 174, 175, 176, 180, 193
Thonnard, F.J. 179, 184
Timmermans, A.B.J. 24, 34, 43, 46, 47, 52, 66, 67, 113, 114, 121, 166, 181, 182, 187, 188
Timmermans, L.J. 19
Timmers, J.J.M. 135
Tinbergen, J. 112
Titulaer, J.J.B. 181
Tomlow, G.G.P.M. 173
Tonnaer, J.J.A. 67, 76
Tromp, S. 166, 184, 187
Truyen, E. 202
Truyen, H. 137
Tsjoechrai, G. 131
Turlings, H.J.H. 16, 134, 135

Varda, A. 132
Veen, C. van 74
Venne, A.J.M.H. van de 133, 158
Veraart, B.A.G. 27
Verbeeten, J.J. 111
Verbeke, G. 178
Verdonschot, L. 78
Vergilius, 110
Verheijen, H. 78
Verhoeven, B. 125
Veringa, G.H. 76
Verkade, E. 125, 128
Vermeulen, W. 110
Verstegen, H.H. 112
Vianen, P. van 113
Vincent, A. 111
Vlerken, J. van 78
Vliet-Sluyter, S. van 10
Vloedgraven, J. 112
Vloedgraven-Stuyver, W. 112
Volders, M.A. 201
Voncken, J.J.H. 130
Vondel, J. van den 11, 13, 127
Vrede, N.T.M. de 111
Vullinghs, H. 78

Waelhens, A. de 178
Wagenaar, K. 112
Wageningen, J. van 110
Walram III 128
Waterval, J.J.M. 35
Waugh, E. 112
Weber, M. 182
Weiler, A.G. 132
Wersch, L. van 113
Wibaut, F.M. 7
Wiegman, M. 125
Wigman, H.G.M. 112
Wijnen, L.W. 108, 134
Wilhelmina 128
Willem I 163
Willems, G.H. 112
Windhausen, P. 78
Winthagen, A. 210
Wiro, B. 136
Wismans, J.H. 125, 140

Xenofon 110

Zeijen, M.P.J. 82
Zeyen, M. 131
Zeyen, N. 91, 131
Zeyen, P. 91, 131, 158
Zillekens, A.F.J.C. 207, 211
Zuylen, A.H.H.J. 24, 80, 130, 140
Zwart, W. 78

7. Verantwoording foto's

Pag. 11 Stichtingsoorkonde - *Gemeente-archief Kerkrade*
Pag. 18 Gedenksteen kruisgang - *foto: A. van Oeffelt, Heerlen.*
Pag. 25 Lerarencorps 1946

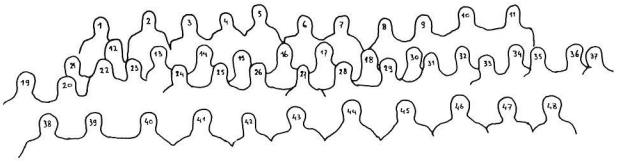

1. de Groot 2. Van Can 3. Van Hees 4. Hommes, 5. Berkels 6. Meys 7. Bohnen 8. Willems 9. Heijnen 10. Noé 11. Zwanikken 12. Huysmans 13. Stroux 14. Senden 15. Timmermans 16. Vogels 17. Meissen 18. Coenen 19. Turlings 20. Castermans 21. Janssen J. 22. Boosten 23. Schrijen 24. Flecken 25. Janssen Ch. 26. Dahmen 27. Bongers 28. Janssen A. 29. Titulair 30. Bessems 31. Houben 32. Van Loo 33. Franssen 34. Waterval 35. Pop 36. Jongen 37. Pater Herman Jozef 38. Van der Heyden 39. Eck 40. Reijnen 41. Deumes 42. Jacobs 43. Van der Mühlen 44. Evertz 45. Sittarz 46. Smits 47. Zeyen 48. Zuylen

Pag. 30 Bisschop en leerlingen op bordes bij opening kleinseminarie - *Archief Rolduc*
Pag. 32 Jour des Jeux - *Archief Rolduc*
Pag. 42 Slaapzaal - *Archief Rolduc*
Pag. 44 Compagnie - *collectie A. van Oeffelt*
Pag. 45 Portret President Van der Mühlen - *foto: A. van Oeffelt, Heerlen*
Pag. 48 Portret President Moors - *foto: A. van Oeffelt, Heerlen*
Pag. 49 Portret President Jochems - *foto: A. van Oeffelt, Heerlen*
Pag. 58 Externe leerling bij poort - *foto: W. Nilwik, Geleen*
Pag. 85 Interieur kerk - *Gemeentearchief Kerkrade*
Pag. 90 Driestel Kazuifels - *foto: A. van Oeffelt, Heerlen*
Pag. 91 Processie in Kruisgang - *Archief Rolduc*
Pag. 93 Kapel Leenhof - *foto: W. Lemmen, Kerkrade*
Pag. 94 Sacramentsprocessie Kerkrade - *Archief Rolduc*
Pag. 105 Interieur Moretti-bibliotheek - *foto: A. van Oeffelt, Heerlen*
Pag. 109 Leraar F. Stroux - *foto: J. Vestjens, Heerlen*
Pag. 109 Wiskundeles - *Archief Rolduc*
Pag. 114 Naar de lessen - *Archief Rolduc*
Pag. 117 Prijsuitreiking - *Archief Rolduc*
Pag. 123 Miniatuur Averbode-bijbel - *foto: A. van Oeffelt, Heerlen*
Pag. 126 Interieur aula - *Archief Rolduc*
Pag. 127 Scène uit 'De Burger-Edelman' - *foto: J. Pöttgens, Kerkrade*
Pag. 133 Alberdingk Thijmpenning - *foto: J. Stassen, Kerkrade*
Pag. 137 Vrijetijdsbesteding - *Archief Rolduc*
Pag. 138 Supporters langs de lijn - *foto: J. Vestens, Heerlen*
Pag. 141 Kruisgang - *foto: A. van Oeffelt, Heerlen*
Pag. 144 Lerarencorps 1959 - *Archief Rolduc*

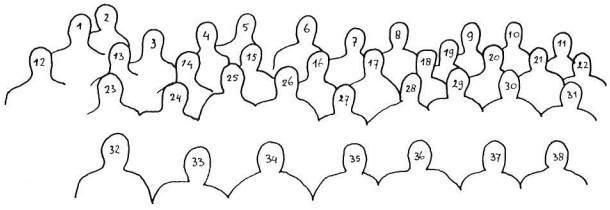

1. Poulssen 2. Tagage 3. Van Wersch 4. Engels 5. Zeyen 6. Augustus 7. Notermans 8. Smeets 9. Stenten 10. Lemmens 11. Stassen 12. Meertens 13. Rouwet 14. Schins 15. Lenders 16. Van Loo 17. Salemans 18. Penders 19. Lemmen 20. Vogels 21 Bosch 22. Wijnen 23 Schrijen 24. Janssen Ch. 25. Berkels 26. Buck 27. Gerards 28. Senden 29. Timmermans 30. Slangen 31. Heijnen 32. Van der Heyden 33. Hermens 34. Stroux 35. Moors 36. Houben 37. Pop 38. Hommes

Pag. 146 Priesterleraren - *Archief Rolduc*
Pag. 153 Zusters in keuken - *Archief Rolduc*
Pag. 155 Van der Mühlen en Sjang - *Archief Roermond*
Pag. 155 Hubert Mohnen - *foto: J. Vestjens, Heerlen*
Pag. 156 Kerkhof - *foto: A. van Oeffelt, Heerlen*
Pag. 156 Kerkhof - *foto: A. van Oeffelt, Heerlen*
Pag. 161 De kuusj en de kraai - *foto: A. van Oeffelt, Heerlen*
Pag. 173 Pantharei - *foto: J. Vestjens, Heerlen*
Pag. 174 Verhuizing Philosophicum - *foto: J. Vestjens, Heerlen*
Pag. 180 Filosofie Supérieure 1952 - *collectie W. Engelen*
Pag. 182 Filosofie Supérieure 1960 - *Archief Rolduc*
Pag. 185 Gevelsteen Philosophicum - *foto: A. van Oeffelt Heerlen*
Pag. 193 Ontgroening - *Archief Rolduc*
Pag. 194 Ontgroening - *foto: J. Vestjens, Heerlen*
Pag. 199 Luchtfoto Rolduc - *Gemeentearchief Kerkrade*
Pag. 203 'Ring' rond de kerk - *foto: J. Stassen, Kerkrade*
Pag. 203 Vernieuwde slaapzaal - *foto: J. Stassen, Kerkrade*
Pag. 204 Slaapzaal I - *foto: J. Stassen, Kerkrade*
Pag. 204 Slaapzaal I - *foto: J. Stassen, Kerkrade*
Pag. 205 Restauratie studiezaal II - *foto: J. Stassen, Kerkrade*
Pag. 206 Donkere gang - *foto: J. Stassen, Kerkrade*
Pag. 206 Foyer - *foto: J. Stassen, Kerkrade*
Pag. 206 Bibliotheek - *foto: J. Stassen, Kerkrade*
Pag. 206 Koninklijk bezoek - *foto: J. Pöttgens, Kerkrade*
Pag. 207 Toiletten - *foto: J. Stassen, Kerkrade*
Pag. 207 Ruimte achter toiletten - *foto: Marchant et d'Ansembourg*
Pag. 207 Bouw gymzaal - *foto: J. Stassen, Kerkrade*
Pag. 208 Put onder Klein Rolduc - *foto: J. Stassen, Kerkrade*
Pag. 209 Afbraak Klein Rolduc - *foto: J. Stassen, Kerkrade*
Pag. 209 Herbouw Klein Rolduc - *foto: J. Stassen, Kerkrade*
Pag. 209 Restauratie Courvleugel - *foto: J. Stassen, Kerkrade*
Pag. 210 Monument voor Embrico - *foto: J. Stassen, Kerkrade*
Pag. 211 Restauratie Hoeve - *foto: J. Stassen, Kerkrade*
Pag. 211 Baggerwerken vijver - *foto: J. Stassen, Kerkrade*
Pag. 212 Restauratie Kerktoren - *foto: J. Stassen, Kerkrade*
Pag. 213 Kerk na restauratie - *foto: Studio Modern, Kerkrade*
Pag. 213 Gewelfschildering - *foto: J. Stassen, Kerkrade*
Pag. 214 (Boven) Gewelfschildering - *foto: Studio Modern, Kerkrade*
Pag. 214 (Onder) Gewelfschildering - *foto: J. Stassen, Kerkrade*

8. Verantwoording bronnen

Reeds in de inleiding werd er op gewezen dat de werkzaamheden aan dit boek in de beginfase ernstig werden bemoeilijkt door het ontbreken van rijk en gevarieerd bronnenmateriaal. Onderzoek werd gedaan in de archiefcollecties van Rolduc, het bisdom Roermond, het Ministerie van Onderwijs- en Wetenschappen, de gemeente Kerkrade, het Rijksarchief in Limburg te Maastricht en het Sociaal Historisch Centrum Limburg te Maastricht. Dit onderzoek leverde op sommige punten belangrijke gegevens op, maar het bleek volstrekt onvoldoende om als basis voor een publicatie te dienen.

De redactie heeft toen het besluit genomen een beroep te doen op personen die bij de ontwikkeling van het naoorlogse Rolduc nauw waren betrokken. Alle aangeschreven personen bleken bereid om één of enkele redactieleden te ontvangen en hen royaal van informatie te voorzien. Eén of meer uitvoerige gesprekken werden gevoerd met:

- drs. F.L. Augustus, oud-leraar te Rolduc;
- prof. dr. J. Bosch, hoogleraar aan de Hogeschool voor Theologie en Pastoraat te Heerlen, eerder docent aan het Philosophicum te Rolduc;
- mgr. mr. W.P.H. Delhoofen, oud-secretaris/econoom van het bisdom Roermond;
- drs. V.J.H. Hermens, oud-docent aan de Hogeschool voor Theologie en Pastoraat te Heerlen, eerder docent aan het Philosophicum te Rolduc;
- drs. H.W.J.L. Jochems †, van 1959-1970 president van Rolduc;
- prof. dr. M.M.W. Lemmen †, hoogleraar aan de Hogeschool voor Theologie en Pastoraat te Heerlen, eerder docent aan het Philosophicum te Rolduc;
- drs. W. Meys, oud-docent aan het Philosophicum te Rolduc;
- mgr. P.J.A. Moors †, emeritus-bisschop van Roermond, van 1957-1959 president van Rolduc;
- mgr. drs. P.J. van Odijk, oud-vicaris-generaal van het bisdom Roermond;
- J.H. Schrijen, oud-leraar te Rolduc;
- mgr. dr. P.E.J.J. Teeuwen †, oud-president van het groot-seminarie te Roermond.

Deze gesprekken zijn ofwel op band opgenomen ofwel er zijn uitvoerige verslagen van gemaakt. Deze banden en verslagen bevinden zich in het archief van de redactie (ACR), dat is gedeponeerd bij het Sociaal Historisch Centrum te Maastricht.

Tal van personen waren bereid om op kleine, maar geenszins onbelangrijke punten informatie te verschaffen, documenten toe te zenden, delen van de tekst kritisch te lezen etc. Het zou te ver voeren om hen allen met naam en functie te vermelden. Twee van hen mogen in dit verband niet ongenoemd blijven: mevr. drs. L.M.J. van Pelt-Gooskens, psychologe te Sittard, die het complete dossier van de *Commissie Klein Seminarie* ter beschikking van de redactie stelde en de oud-leraar drs. J.H.J. Bohnen, die, naar aanleiding van een deel van de tekst, uitvoerige aanvullende informatie leverde.

Van groot belang achtte de redactie de wijze waarop oud-Rolduciens hun verblijf op Rolduc hebben beleefd. Om hierover gegevens te verkrijgen heeft de redactie in 1979 aan alle nog levende oud-leraren en een zestigtal oud-leerlingen brieven gezonden met het dringende verzoek hun herinneringen aan Rolduc op schrift te stellen. Deze actie is geen succes geworden: het redactie-archief bevat de herinneringen van slechts 13 personen, voor een deel bovendien redacteuren. Behalve deze redacteuren zonden de volgende personen hun herinneringen in: C. Bertrand (1946-1948), M. Schlijper (1947-1956), M. Sieben (1946-1952), H. Simmelinck (1946-1953), P. Stevens (1949-1958), J. Vink (1946-1951) en Chr. Wiermans (1951-1961). Van deze herinneringen is dankbaar en veelvuldig gebruik gemaakt.

Voor de beschrijving van de allerlaatste periode is royaal geput uit de *Huiskroniek,* die J.J. Stassen sinds zijn benoeming tot directeur van Rolduc in 1970 zorgvuldig heeft bijgehouden. Deze *Huiskroniek* bevindt zich niet in het redactie-archief: zij is privé-bezit van directeur Stassen.

De belangrijkste *gedrukte* bron is ongetwijfeld het Rolducs Jaarboek geweest, dat in 1969 voor het laatst is verschenen.

9. Biografische gegevens van de redactieleden

Engelen, W.H., Rolduc 1943-1952, studie sociologie te Nijmegen; staffunctionaris Stichting Samenlevingsopbouw Oostelijk Mijngebied.

Franssen, H.J.M., Rolduc 1962-1969, doctoraal examen geschiedenis te Nijmegen (1976), leraar geschiedenis aan het College Sancta Maria te Kerkrade-West.

Hafmans, M.P.H., Rolduc 1951-1959, leraar godsdienst en maatschappijleer aan het gymnasium Rolduc te Kerkrade.

Lemmen, W.M., Rolduc 1946-1953, doctoraal examen klassieke talen te Nijmegen (1970), leraar klassieke talen aan het gymnasium Rolduc te Kerkrade.

Oeffelt, A.H.M. van, Rolduc 1958-1965, studie engels MO te Maastricht en Utrecht, leraar engels aan het Romboutscollege te Brunssum.

Offermans, J.P.L.G., Rolduc 1945-1953, doctoraal examen pastoraal theologie te Nijmegen (1969); hoofd Dienst Voorlichting Rijksuniversiteit Limburg

Poulssen, G.A.W., Rolduc 1946-1952, conrector van het gymnasium Rolduc te Kerkrade.

Reul, C.Th.H., Rolduc 1957-1964, doctoraal examen kerkgeschiedenis te Nijmegen (1972), thans werkzaam bij het ministerie van onderwijs en wetenschappen.

Schoenmaeckers, A.J.G., Rolduc 1945-1953, doctoraal examen vrije studierichting nederlands recht te Nijmegen (1969), thans hoofd arbeidszaken topkader D.S.M.

Schwanen, H.M.M., Rolduc 1960-1964, studie geschiedenis MO te Tilburg (1976), leraar geschiedenis aan het gymnasium Rolduc te Kerkrade.

Timmermans A.B.J., Rolduc 1936-1938, studie geschiedenis MO te Tilburg (1947), emeritus leraar geschiedenis aan het gymnasium Rolduc te Kerkrade.